

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน

นางจุรีวรรณ มณีแสง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2543

ISBN 974-13-0388-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE DEVELOPMENT OF QUALITY ASSURANCE SYSTEM
FOR PRIVATE NURSING SCHOOLS

Mrs. Chureewan Maneesang

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy in Educational Administration

Department of Educational Administration

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2000

ISBN 974-13-0388-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพของสถาบันการศึกษาพยาบาล
เอกชน
โดย นางจุรีวรรณ มณีแสง
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย บุญประเสริฐ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา ไชวี่ไลกุล

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย บุญประเสริฐ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา ไชวี่ไลกุล)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ตันติเมฆ)

.....กรรมการ
(ดร. จันทรีจิรา วงษ์ขมทอง)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จิวรรณ มณีแสง : การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพของสถาบันการศึกษา
พยาบาลเอกชน (THE DEVELOPMENT OF QUALITY ASSURANCE SYSTEM FOR
PRIVATE NURSING SCHOOLS) อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย
บุญประเสริฐ, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา ไชวโณกุล,
339 หน้า, ISBN 974-13-0388-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับ
สถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนในประเทศไทย วิธีดำเนินการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้ 1) พัฒนาระบบ
ต้นแบบ 2) ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ
3) ปรับปรุงให้เป็นระบบสมบูรณ์

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนที่พัฒนาครั้งนี้
ประกอบด้วย โครงสร้างระบบและการบริหารระบบ ขั้นตอนกระบวนการกิจกรรมในระบบ และ
องค์ประกอบคุณภาพ ดังนี้ และรายการตรวจสอบ ขั้นตอนกระบวนการและกิจกรรมมีดังนี้ การ
ประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพจากภายนอก การประกันคุณภาพภายใน
ประกอบด้วย 1) กระบวนการควบคุมคุณภาพ ซึ่งมีกิจกรรมสำคัญ 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมกำหนด
องค์ประกอบคุณภาพและดัชนีชี้วัดคุณภาพ กิจกรรมการดำเนินงานในการควบคุมคุณภาพและปรับปรุง
คุณภาพที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และกิจกรรมการเตรียมความพร้อมเพื่อการตรวจสอบและจัดทำรายงาน
การศึกษาตนเอง 2) กระบวนการตรวจสอบและการประเมินคุณภาพภายใน มี 3 กิจกรรมคือ การศึกษา
รายงานการศึกษาตนเอง (SSR) การดำเนินการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน และการจัดทำ
รายงานการตรวจสอบ 3) กระบวนการปรับปรุงคุณภาพและการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกัน
คุณภาพจากภายนอก มี 4 กิจกรรม คือ การศึกษารายงานการตรวจสอบ การปรับปรุงคุณภาพ การจัดทำ
รายงานการประเมินตนเอง และการดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดโดยหน่วยงานภายนอกที่ประเมิน
และเป็นผู้ให้การรับรองสถาบัน

การประกันคุณภาพจากภายนอก มี 3 กระบวนการ 1) กระบวนการตรวจสอบคุณภาพจาก
ภายนอก ประกอบด้วย 4 กิจกรรม คือ หน่วยงานภายนอกแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบและประเมิน
คณะกรรมการศึกษารายงานการประเมินตนเองของสถาบัน ดำเนินการตรวจสอบตรวจเยี่ยม และการ
จัดทำรายงานการตรวจสอบ 2) การประเมินคุณภาพจากภายนอก มี 2 กิจกรรม คือ การศึกษารายงาน
การตรวจสอบและรายงานการประเมินตนเองของสถาบันและการทำการประเมิน 3) กระบวนการ
พิจารณารับรองสถาบัน ประกอบด้วย 2 กิจกรรมคือ การพิจารณาตัดสินให้การรับรองสถาบันหรือไม่
รับรอง และการแจ้งผลต่อสถาบัน

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา.....
สาขาวิชา.....บริหารการศึกษา.....
ปีการศึกษา.....2543.....

ลายมือชื่อผู้พิมพ์.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

3970319427 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

Key Word : QUALITY ASSURANCE SYSTEM, PRIVATE NURSING SCHOOL

CHUREEWAN MANEESANG; THE DEVELOPMENT OF QUALITY ASSURANCE SYSTEM FOR PRIVATE NURSING SCHOOL. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. UTHAI BOONPRASERT, Ph.D. THESIS CO-ADVISOR : ASSIST.PROF. SUKANYA KOVILAIKOOL, Ph.D. 339 pp. ISBN 974-13-0388-2

This study was designed to develop quality assurance system for private nursing schools. The system is composed of structure and system management, processes and activities of the system, quality components, indicators and quality check lists. The processes and activities are grouping into the Internal Quality Assurance and the External Quality Assurance Sub-systems. The Internal Quality Assurance is composed of three main processes: the Quality Control Process, the Internal Quality Audit and Quality Assessment and Quality Improvement and Preparing for External Quality Audit and its activities as follow

- 1) Quality Control has 3 activities; Set the quality components; using the quality components, indicators and quality check lists in guiding the quality control and quality improvement; Preparing for quality audit and make the Self Study Report
- 2) Internal Quality Audit and Quality Assessment has 3 activities; study SSR; quality audit and quality assessment by its own institution; make the audit report
- 3) Quality Improvement and Preparing for External Quality Audit has 4 activities; study SSR; quality improvement; make SAR; ready for external quality assurance process.

External Quality Assurance is composed of the 3 main processes: 1) External Quality Audit, 2) External Quality Assessment, 3) Accreditation. Accreditation Decision Making and Reporting the Evaluation Result to the Nursing School.

Department Educational Administration Student's signature.....

Field of study Educational Administration Advisor's signature.....

Academic year 2000 Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย บุญประเสริฐ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา โสมวิไลกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เป็นกำลังใจ ให้คำปรึกษา แนะนำและปรับปรุงแก้ไข ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านทั้งสองเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ รองศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ตันติเมธ และอาจารย์ ดร. จันทริจรา วงษ์ชมทอง ที่กรุณาใช้เวลาเป็นกรรมกร สอบ และให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ยิ่ง ช่วยให้งานวิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างสูงจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านตั้ง รายนามในภาคผนวก ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณที่ท่านได้กรุณาเสียสละเวลาให้แก่ผู้วิจัย ขอ กราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ช่วยให้ ผู้วิจัยมีประสบการณ์การเรียนรู้ที่กว้างขวางและลุ่มลึกมากขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.มานิต บุญประเสริฐ ศาสตราจารย์ นายแพทย์อดุลย์ วิริยเวชกุล และ ดร.ศิริพร ตันติพูลวินัย ที่กรุณาให้ความรู้และให้คำปรึกษาแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานในคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยมิชชัน ทุกคนที่เป็นกำลังใจ และช่วยเหลือผู้วิจัยเต็มกำลังความสามารถ

ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา และขอบคุณทุกคนในครอบครัวที่เป็นกำลังใจให้ผู้วิจัย ได้ใช้พลังศักยภาพที่มีในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

จุฬารัตน มณีแสง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพ การควบคุมคุณภาพ การพัฒนาและการปรับปรุง คุณภาพอย่างต่อเนื่อง.....	12
ตอนที่ 2 ระบบการประกันคุณภาพ การประกันคุณภาพสถาบันการศึกษาระดับอุดม ศึกษาของต่างประเทศ และในประเทศไทย และการประกันคุณภาพโดยองค์กร วิชาชีพการพยาบาล.....	27
ตอนที่ 3 องค์ประกอบคุณภาพ ดัชนีชี้วัดคุณภาพ เกณฑ์การตรวจสอบ และการประเมิน คุณภาพสถาบัน.....	75
ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	89

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย 93
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 93
	การดำเนินการวิจัย..... 93
	ขั้นการศึกษาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาร่างระบบต้นแบบ..... 93
	ขั้นศึกษาความเป็นไปได้และการตรวจสอบระบบต้นแบบ..... 96
	ขั้นการปรับปรุงระบบให้เป็นระบบที่สมบูรณ์..... 102
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 103
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนที่ 1..... 103
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนที่ 2..... 111
	การปรับปรุงแก้ไขระบบต้นแบบ ครั้งที่ 1..... 165
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนที่ 3..... 172
	การปรับปรุงแก้ไขระบบครั้งที่ 2..... 175
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 190
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 190
	สรุปผลการวิจัย..... 190
	การอภิปรายผลการวิจัย..... 200
	ข้อเสนอแนะ..... 209
	รายการอ้างอิง 210
	ภาคผนวก
	ภาคผนวก ก. คู่มือระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษา พยาบาลเอกชน..... 223
	ภาคผนวก ข. แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อการศึกษาความเหมาะสมและความเป็น ไปได้ของระบบ..... 274
	ภาคผนวก ค. รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ..... 332
	ประวัติผู้วิจัย 339

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงการวิเคราะห์แนวคิดและหลักการ TQM ของนักวิชาการ.....	19
2 แสดงการวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารเพื่อให้เกิดคุณภาพ.....	26
3 แสดงระบบการประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษา.....	48
4 แสดงการวิเคราะห์การประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษาในต่างประเทศและ ประเทศไทย.....	49
5 แสดงการวิเคราะห์เกณฑ์มาตรฐานที่ใช้ตรวจสอบและประเมินสถาบัน.....	82
6 วิเคราะห์เนื้อหาจากการศึกษาเพื่อพัฒนาร่างระบบต้นแบบ.....	103
7 สถานภาพส่วนตัวของผู้ทรงคุณวุฒิที่ตอบแบบสอบถาม.....	111
8 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อการ ดำเนินการใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา.....	114
9 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อขั้นตอน และกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา.....	117
10 ลำดับและรายละเอียดในการเสนอผลการวิเคราะห์ตอนที่ 3 ส่วนที่ 2.....	123
11 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการ ตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์และแผนงาน.....	126
12 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการ ตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านโครงสร้าง การปกครอง ดูแลกำกับสถาบันและการบริหารจัดการ.....	128
13 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการ ตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านการเงินและ งบประมาณ และทรัพยากรอื่น.....	133
14 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการ ตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านการผลิต บัณฑิต.....	135

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

15	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 5 ด้านการวิจัยผลงานวิชาการอื่น และนวัตกรรม.....	149
16	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 6 ด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม	151
17	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 7 ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	153
18	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 8 ด้านระบบการประกันคุณภาพ.....	154
19	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 9 ด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกและผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ของสถาบัน.....	157
20	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 10 ด้านผลผลิตของสถาบัน.....	160
21	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 11 ด้านการเป็นประจักษ์พยานที่ดีแก่สถาบัน และความมีชื่อเสียงของสถาบัน.....	163
22	แสดงองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ดัชนี และรายการตรวจสอบจำแนกตามด้าน	171
23	แสดงการเปรียบเทียบองค์ประกอบในระบบการประกันคุณภาพระหว่างทบวงมหาวิทยาลัยกับผลที่ได้จากการวิจัย.....	177
24	เปรียบเทียบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาล เอกชน ระหว่างระบบต้นแบบระบบหลังจากการปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 1 และหลังจากการปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2.....	180

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
2 ลำดับขั้นของแนวความคิดในการพัฒนาคุณภาพ.....	14
3 กระบวนการพัฒนาระบบต้นแบบ.....	94
4 ขั้นตอนการศึกษาความเป็นไปได้และการตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพ สถาบันการศึกษาพยาบาล.....	96
5 ขั้นตอนปรับปรุงระบบให้เป็นระบบที่สมบูรณ์หลังจากการศึกษาความเป็นไปได้ และการตรวจสอบระบบต้นแบบ.....	102
6 กิจกรรมในขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในของสถาบันการศึกษาพยาบาล เอกชน.....	194
7 กิจกรรมในขั้นตอนการประกันคุณภาพภายนอกของสถาบันการศึกษาพยาบาล เอกชน.....	195
8 ส่วนประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษา พยาบาลเอกชน.....	198
9 ขั้นตอนกระบวนการและกิจกรรมทั้งระบบของระบบการประกันคุณภาพของ สถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน.....	199

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการหรือกลไกที่ดำเนินการเพื่อให้เกิดการผดุงคุณภาพการศึกษาให้ได้คุณภาพมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง เป็นสิ่งที่อาจริเริ่มขึ้นภายในสถาบันการศึกษาเองหรือจากภายนอกก็ได้ กระบวนการนี้เริ่มขึ้นภายในสถาบันมักจะเน้นที่การควบคุมคุณภาพ และการตรวจสอบกลไกการดำเนินงานที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาเป็นหลัก สถาบันจะสร้างระบบการควบคุม การตรวจสอบ การติดตามการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ขึ้นเอง ซึ่งส่งผลให้มีคุณภาพการศึกษาได้โดยรวม เช่น มีระบบการประเมินหลักสูตรเป็นระยะ ๆ มีระบบการรับอาจารย์ที่มีประสิทธิภาพ มีการติดตามผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ อย่างเป็นระบบเป็นประจำเป็นต้น ส่วนกระบวนการจากภายนอกก็จะเป็นการตรวจสอบกลไกการควบคุมคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถาบัน โดยกลุ่มบุคคลขององค์การหรือจากหน่วยงานภายนอกสถาบัน

ก่อนปีพุทธศักราช 2541 ประเทศไทยยังไม่เคยมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีรูปแบบที่ชัดเจน จากการศึกษาสภาพปัญหาอุดมศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ได้พบว่าไม่มีสถาบันใดมีระบบการตรวจสอบภายในและการประเมินประสิทธิภาพอย่างจริงจัง รวมทั้งการประเมินผลทางคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา (คณะศึกษาศาสตร์ศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ 2539:57) ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2541 เป็นต้นมา การให้ความสำคัญในเรื่องระบบการประกันคุณภาพการศึกษามีความเป็นรูปธรรมปรากฏชัดเจนขึ้น ได้มีการจัดการประชุมสัมมนาในเรื่องดังกล่าวโดยกระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัยและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหลายครั้ง

ระดับอุดมศึกษาเป็นระดับการศึกษาสูงสุดของประเทศ บุคลากรที่สำเร็จการศึกษาจากระดับนี้จะต้องเป็นประชากรที่มีคุณภาพ เป็นกำลังหลักในการพัฒนาประเทศ หากสถาบันในระดับอุดมศึกษามีคุณภาพ มีมาตรฐาน มีกระบวนการผลิตที่ดี ก็ย่อมได้ผู้จบการศึกษามีคุณภาพตามมาด้วยอย่างแน่นอน ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องคำนึงถึงการสร้างคุณภาพและมีการจัดการดำเนินการสร้างคุณภาพอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดการดำรงไว้ซึ่งมาตรฐานคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นสถาบันการศึกษาทุกแห่ง จึงต้องให้ความสำคัญที่จะนำระบบการประกันคุณภาพมาใช้ในสถาบันการศึกษาของตน ทั้งสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนในประเทศไทยต่างก็มีภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องปฏิบัติโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสำหรับทุกสาขาอาชีพ จึงจำเป็นที่จะต้องสร้างและรักษาความเชื่อมั่น ศรัทธาของสังคมให้คงอยู่ตลอดไปว่าสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ

จากการวิเคราะห์อุปสงค์ของพยาบาลวิชาชีพ ปรากฏว่าจำนวนพยาบาลวิชาชีพที่ต้องการในปีพุทธศักราช 2543 ความต้องการพยาบาลวิชาชีพประมาณ 79,775-83,780 คน แต่จะมีพยาบาลวิชาชีพจริงในระบบแรงงานเพียงประมาณ 73,846 คน (ชื่นชม เจริญยุทธ, 2533 : บทคัดย่อ) และจากการสำรวจของกระทรวงสาธารณสุข เมื่อปี 2540 พบว่าจำนวนพยาบาลวิชาชีพสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั่วประเทศ มีเพียง 38,458 คน ความต้องการพยาบาลวิชาชีพจะมีจำนวนสูงมากขึ้น เมื่อคิดโดยรวมทั้งประเทศจากปี 2537 ถึงปี 2540 (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2543 : 140, 146) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2544 การผลิตบัณฑิตพยาบาลเป็นจำนวนการผลิตโดยรวมควรอยู่ที่ 6,200 คนต่อปี จึงจะเพียงพอกับความต้องการในปีพุทธศักราช 2558 เพื่อให้ได้อัตราส่วนประชากรต่อพยาบาลวิชาชีพเป็น 500 ต่อ 1 (กระทรวงสาธารณสุข, 2544 : 5 - 6) จะเห็นได้ว่าความต้องการกำลังคนด้านวิชาชีพการพยาบาลนั้นมีจำนวนสูงมากกว่าจำนวนที่มีอยู่จริง จึงเป็นปัญหาที่เป็นแรงผลักดันให้สถาบันการศึกษาพยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชนต้องร่วมกันรับผิดชอบผลิตบัณฑิตเพิ่มขึ้นในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 8 (พุทธศักราช 2540-2544) โดยภาคเอกชนช่วยรับภาระผลิตเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 15 ทั้งนี้เพื่อแก้ปัญหาภาวะขาดแคลนพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งการเร่งผลิตอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพได้ จึงต้องมีความระมัดระวังเป็นอย่างยิ่งในเรื่องการควบคุมคุณภาพของผลผลิตซึ่งก็คือบัณฑิตพยาบาลนั่นเอง สถาบันการผลิตพยาบาลตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องคุณภาพการผลิตพยาบาล จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหากระบวนการหรือกลไกที่ดำเนินการ เพื่อให้เกิดการดูแลคุณภาพ ให้ได้คุณภาพมาตรฐานสูงอย่างต่อเนื่อง สามารถประกันคุณภาพบัณฑิตได้ตลอดไป

ปัจจุบันสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนในประเทศไทยที่จัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีทั้งหมด 10 แห่ง เป็นคณะพยาบาลศาสตร์ในวิทยาลัย 5 แห่ง คือ วิทยาลัยมิชชัน วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ วิทยาลัยคริสเตียน วิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และวิทยาลัยเทคโนโลยี จังหวัดอุดรธานี และเป็นคณะในมหาวิทยาลัยอีก 5 แห่ง ส่วนมหาวิทยาลัยพายัพ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ และมหาวิทยาลัยสยาม สถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนทั้ง 10 แห่ง ต้องปฏิบัติตามภารกิจครอบคลุมภารกิจหลักของการอุดมศึกษา และในการดำเนินการจัดการศึกษา การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของการศึกษาพยาบาลด้วย เพื่อให้การจัดการศึกษาพยาบาลดำเนินไปอย่างมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับ ทำให้เกิดความมั่นใจ และเชื่อถือได้ สามารถสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาให้แก่ประชาชน แก่หน่วยงานภายนอกและผู้ใช้ผลผลิต

ในปัจจุบันนี้ได้มีกระบวนการหรือระบบการรับรองสถาบันหรือการรับรองวิทยฐานะ (Accreditation) ของสถาบันเป็นเครื่องมือสำคัญรองรับอยู่แล้ว สภาการพยาบาลได้กำหนดให้มีการรับรองสถาบันหรือการรับรองวิทยฐานะ (Accreditation) สำหรับสถาบันการศึกษาทั้งหมด

ภาครัฐและเอกชนในประเทศไทยมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2529 เป็นต้นมา ในการดูแลเรื่องคุณภาพของสถาบันการศึกษาพยาบาลนั้น ยังมีระบบการตรวจสอบตามแนวทางของทบวงมหาวิทยาลัยควบคู่อยู่อีกส่วนหนึ่งด้วย

การมีระบบการรับรองวิทยฐานะสถาบันการศึกษา ระบบการประกันคุณภาพสถาบันการศึกษาและการมีการจัดลำดับสถาบันการศึกษาตามดัชนีชี้วัดผลสำเร็จของสถาบัน แสดงให้เห็นถึงความพยายามที่จะให้สถาบันการศึกษามีคุณภาพ และดำรงคุณภาพนั้นไว้ได้อย่างต่อเนื่อง สถาบันการศึกษาจึงต้องสร้างความพร้อมในเชิงคุณภาพอยู่ตลอดเวลา และให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้น ดังนั้นการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่สำคัญและมีประโยชน์ต่อสถาบัน ต่อผู้เรียน ต่อผู้ปกครอง ต่อผู้ใช้บัณฑิตหรือนายจ้าง ตลอดจนต่อสังคมโดยรวม

ปัจจุบันนี้สถาบันการศึกษาพยาบาลของประเทศไทยทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน พยายามที่จะพัฒนาระบบการประกันคุณภาพของตน การเคลื่อนไหวในกระแสเรื่องคุณภาพ นโยบายเรื่องระบบการประกันคุณภาพของทบวงมหาวิทยาลัย และความจำเป็นในการจัดการศึกษาพยาบาลให้ดำเนินไปอย่างมีคุณภาพ สามารถให้ความเชื่อมั่นในความพร้อมและคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถาบันให้เป็นที่ยอมรับ อีกทั้งสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาให้แก่ประชาชนแก่หน่วยงานภายนอกและผู้ใช้ผลผลิต จึงเป็นความจำเป็นที่ทุกสถาบันการศึกษาต้องมีรูปแบบหรือระบบการประกันคุณภาพที่เหมาะสมของตนเอง ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนะศึกษาวิจัยนี้ขึ้นเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนในประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพ

ระบบการประกันคุณภาพมีหลายระบบที่สามารถนำมาใช้กับสถาบันการศึกษา อาทิเช่น ระบบ ISO 9000 ซึ่งเป็นมาตรฐานสากลสำหรับนานาชาติและระบบนี้เป็นระบบที่มุ่งกระบวนการประกันคุณภาพและมาตรฐานคุณภาพอย่างเป็นระบบ สามารถนำมาใช้กับสถาบันการศึกษาได้ (Clements, R. B., 1993 : 3 – 5) ระบบ ISO 9000 นี้ให้แนวคิดในเรื่องการควบคุมคุณภาพและการตรวจสอบคุณภาพทุกขั้นตอนในการผลิต โดยเป็นระบบที่มีการใช้เอกสารเป็นหลักฐานการควบคุมกระบวนการผลิตและผลผลิต (ISO , 1994 : 30 – 32) มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่ระบุไว้เป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจน ทุกคนในหน่วยงานสามารถนำมาปฏิบัติได้ตามแนว

ทางที่ได้กำหนดไว้แล้ว มีการวางแผนงานที่เป็นระบบที่ดี มีแนวทางการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร การให้ความสำคัญทุกขั้นตอนการผลิต และคุณภาพของผลิตภัณฑ์ จะนำมาสู่ความมีคุณภาพและการประกัน คุณภาพได้

อีกระบบหนึ่งคือ **ระบบการบริหารคุณภาพโดยรวมหรือ TQM** (Total Quality management) ระบบนี้เป็นการบริหารที่มุ่งเน้นคุณภาพในทุกด้าน ทุกขั้นตอนในทุกกิจกรรม ทุกกระบวนการ ทุกผลิตภัณฑ์และทุกบริการ โดยให้ทุกคนและทุกส่วนขององค์กรมีส่วนร่วมในการบริหารที่มุ่งเน้นการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีคุณภาพเพื่อสนองตอบความต้องการและความคาดหวังของลูกค้า เพื่อให้มั่นใจว่าทุกอย่างได้ทำอย่างมีคุณภาพสูงสุด และมีคุณภาพทั้งหมดทั่วทั้งองค์กร (Flood, 1993 : 41 – 49 ; Hradesky, 1995) หลักสำคัญในระบบ TQM คือให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพยายามปรับปรุงแก้ไขวิธีการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานในทุก ๆ ด้านมีคุณภาพสูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่หยุดและผลจากการทำงานที่มีคุณภาพจะได้ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของลูกค้าหรือผู้รับบริการ (Freeman, 1997 : 165 ; Munro – Faure, 1992 : 1 – 7 ; Seymour, 1993 : 144 – 146) ซึ่งจะนำไปสู่การประกันคุณภาพได้

นอกจากนี้ยังมี **ระบบการตรวจสอบคุณภาพตามแนวทางของ The Malcom Baldrige National Quality Award** ระบบนี้เป็นระบบที่เน้นการตรวจสอบคุณภาพขององค์กรในภาพรวม โดยมีเกณฑ์วัดคุณภาพ เมื่อมีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพตามเกณฑ์แล้ว จะให้การรับรอง มาตรฐานองค์กร ปัจจัยที่ส่งผลให้องค์กรมีคุณภาพที่กำหนดขึ้นโดยระบบนี้ มี 7 ประการคือ 1) ภาวะผู้นำ 2) สารสนเทศและการวิเคราะห์ 3) การทำแผนยุทธศาสตร์ 4) การพัฒนาและการบริหารทรัพยากรมนุษย์ 5) การบริหารกระบวนการ 6) ผลสัมฤทธิ์ 7) ความพึงพอใจของลูกค้า (Tenner and Detoro, 1992 : 237 ; ทบวงมหาวิทยาลัย, 2540)

อุทุมพร จามรมาน, 2541 : 15 ได้เสนอ **ระบบ CIPP** ซึ่งเป็นตัวย่อของ Context, Input, Process และ Product ระบบนี้จะคำนึงถึงด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้กับทุกวงการรวมทั้งสถาบันการศึกษา หากนำมาใช้ในการประกันคุณภาพ องค์กรประกอบที่ต้องควบคุมคุณภาพ คือ องค์กรประกอบที่มาจากทั้ง 4 ด้านนั้น การตรวจสอบคุณภาพก็ต้องตรวจสอบตามรายการดัชนีของแต่ละองค์ประกอบเป็นหลัก

นอกจาก CIPP แล้วยังมี **ระบบ Input Process Output** (Owens, 1987 : 57) ระบบนี้จะพิจารณาจากปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ทรัพยากรคน เงิน สภาพแวดล้อม ปัจจัยเกื้อหนุน เป็นต้น ปัจจัยกระบวนการได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการเรียนการสอน กระบวนการวิจัย กระบวนการให้บริการทางวิชาการ เป็นต้น ปัจจัยผลผลิตได้แก่ ปริมาณบัณฑิต คุณภาพบัณฑิต ศรัทธาของประชาชน เป็นต้น นอกจากนี้ปัจจัยผลผลิตยังอาจครอบคลุมถึงผลิตภัณฑ์ การบริหาร

ผลงานการเขียนตำรา บทความ เอกสาร สิ่งตีพิมพ์เผยแพร่ต่าง ๆ (Oakland, 1989 : 9) และในบางระบบยังมุ่งรวมถึงผลลัพธ์ (Outcome) จึงต้องพิจารณาในองค์ประกอบด้านความพึงพอใจของลูกค้ายิ่งด้วย ซึ่งลูกค้ายในด้านการศึกษา คือ นักศึกษา ผู้ปกครองและผู้ให้ผลผลิต (อุทุมพร จามรมาน, 2541 : 13 ; Williams, 1992 : 50 – 90; Seymour, 1993 : 42)

เครือข่ายคริสตจักรเซเวนธ์เดย์แอดเวนติสต์ซึ่งมีสถาบันการศึกษาอยู่ในประเทศต่างๆทั่วโลก รวมทั้งในประเทศไทย ได้ใช้ **ระบบ AAA** ซึ่งเป็นระบบการรับรองมาตรฐานสถาบันการศึกษาของสมาคมเพื่อการรับรองมาตรฐานสถาบันการศึกษาในเครือ ในการให้การรับรองมาตรฐานสถาบันการศึกษา กระตุ้นให้ทุกสถาบันมีการปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตาม 12 เกณฑ์แห่งคุณภาพ ได้แก่ 1) ประวัติ ปรัชญา พันธกิจ และวัตถุประสงค์ 2) การพัฒนาจิตวิญญาณ การบริการ และการเป็นประจักษ์พยาน 3) การปกครององค์การและการบริหาร 4) การเงิน โครงสร้าง การเงิน และอุตสาหกรรม 5) หลักสูตรที่เปิดสอน 6) คณาจารย์และบุคลากรอื่น 7) ห้องสมุดและศูนย์วิทยบริการ 8) นโยบายทางวิชาการและการบันทึก 9) การบริการนักศึกษา 10) อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก 11) สิ่งพิมพ์ การผลิตสื่อ 12) การคัดเลือกนักศึกษา และการติดตามกระบวนการรับรองมาตรฐานสถาบันของ AAA นี้ ให้ความสำคัญกับรายงานการศึกษาตนเอง (Self Study Report) ของสถาบันการศึกษา และการเยี่ยมตรวจสอบสถาบัน (Accrediting Association of Seventh-Day Adventist Schools, Colleges and universities, 1999; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2541)

ทบวงมหาวิทยาลัยมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามองค์ประกอบหลัก **9 ด้าน** ซึ่งประกอบด้วย 1) ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนดำเนินงาน 2) การเรียนการสอน 3) กิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา 4) การวิจัย 5) การบริการทางวิชาการแก่สังคม 6) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 7) การบริหารและจัดการ 8) การเงินและงบประมาณ 9) ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2543 : 18)

ส่วนระบบการรับรองมาตรฐานการศึกษาสถาบันการศึกษาพยาบาลโดยตรงขึ้นในต่างประเทศจะมี NLNAC (National League for Nursing Accrediting Commission) ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งในสหรัฐอเมริกา ที่ให้การรับรองมาตรฐานการศึกษาในหลักสูตรวิชาการพยาบาลระดับปริญญาตรี และระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี โดยมีเกณฑ์ทางวิชาการและมาตรฐานการรับรองไว้ 7 มาตรฐาน ซึ่งประกอบด้วย 1) พันธกิจและการปกครองการบริหารจัดการ 2) คณาจารย์ 3) นักศึกษา 4) หลักสูตร 5) ทรัพยากร 6) ประสิทธิภาพทางการศึกษา 7) การบูรณาการการดำเนินงานของสถาบันในภาพรวม (NLNAC, 1999 : 4 – 18)

สำหรับในประเทศไทยนั้นสภาการพยาบาลเป็นหน่วยงานที่ให้การรับรองมาตรฐานสถาบันการศึกษาพยาบาลในประเทศไทย ดำเนินการด้วยกระบวนการตรวจสอบคุณภาพและ

ตรวจเยี่ยม ประเมินคุณภาพและให้การรับรองสถาบันเป็นช่วงระยะเวลา การพิจารณาจาก 4 ด้าน คือ 1) องค์การและการบริหาร 2) การส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์และนักศึกษา 3) อาคารสถานที่ และอุปกรณ์การศึกษา 4) หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (ข้อบังคับสภาการพยาบาล, 2538 ; กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2541 : 16 – 22)

2. แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการควบคุมคุณภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนด้านการบริหารงานเพื่อให้เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญได้แก่ ผู้นำและภาวะผู้นำ (Lead and Leadership) เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) การมีส่วนร่วม (Participation) การนิเทศ (Supervision) การทำงานเป็นทีม (Teamwork) และการใช้กลยุทธ์ (Strategy) ปัจจัยทั้งหมดนี้ผู้วิจัยได้ประมวลรวบรวมมาจากแนวคิดทฤษฎี รูปแบบการบริหารงานที่ให้ความสำคัญที่ตัวผู้นำและภาวะผู้นำในการนำทีมงาน การให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในงานและมีจิตสำนึกเห็นคุณค่าในการมุ่งปฏิบัติเพื่อคุณภาพของงาน จากความสำเร็จในการพัฒนาตามรูปแบบ 7S ของบริษัทแมคคินซี แอนด์ โค ซึ่ง S เป็นตัวที่ต้องสัมพันธ์กับทุกตัวคือ Shared Value หรือค่านิยมร่วมกันที่จะช่วยให้บุคลากรเข้าใจสถาบันและดำเนินงานได้ตรงตามเป้าหมายของสถาบัน การบริหารคุณภาพโดยรวม การรื้อปรับระบบ ISO 9000 และการบริหารคุณภาพโรงเรียนด้วยธรรมนูญโรงเรียน (Hemandez, 1993; Cheng 1993; Oakland , 1987 : 88; Flood, 1993 : 41–49 ; Hammer and Champy, 1993 ; Shandler, 1996 ; วิฑูรย์ สิมะโชคดี, 2536 : 39 – 44 ; กระทรวงศึกษาธิการ, 2540 : 1–5)

แนวคิดเรื่องวงจรคุณภาพ PDCA และลำดับขั้นในการพัฒนาคุณภาพ วงจรคุณภาพ PDCA การวางแผน (Plan) การจัดกระทำหรือลงมือทำ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการกำหนดมาตรฐานการทำงาน (Act) ของชูฮาร์ตและเดมิ่งเป็นแนวปฏิบัติที่ใช้กำกับเพื่อการควบคุมคุณภาพ (Neave, 1987 : 5 – 8) ที่สามารถนำมาปรับปรุงคุณภาพให้มีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องได้ และแนวคิด FOCUS – PDCA เป็นแนวทางการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดคุณภาพของสถาบันได้ (Hills, 1998 : 29)

ลำดับขั้นในการพัฒนาคุณภาพของซาลลิส (Sallis, 1993 : 27) เชื่อว่าการทำให้เกิดคุณภาพจะต้องมีการตรวจสอบ การควบคุมคุณภาพ และเมื่อพบข้อบกพร่องจะต้องทำการแก้ไขให้ได้ เพื่อจะทำให้เกิดมีคุณภาพในระดับที่เชื่อถือได้ หรือประกันคุณภาพได้ จึงจะชี้ชัดจนถึงความสำคัญในเรื่องการควบคุมคุณภาพ การปรับปรุงอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อผลคุณภาพไว้ได้ตลอดไป

การควบคุมคุณภาพ และการปรับปรุงคุณภาพซึ่งเป็นบันไดไปสู่การประกันคุณภาพและหลักการจัดการ 14 ข้อของเดมิ่ง (Deming อ้างถึงใน Flood, 1993 : 262 – 263) จะให้แนวคิด

ในเรื่องปัจจัยหรือองค์ประกอบด้านการบริหาร เพื่อการสนับสนุนให้มีการพัฒนาคุณภาพขั้นได้ในสถาบัน

3. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบระบบ ขั้นตอน กระบวนการและกิจกรรมในการประกันคุณภาพการศึกษา

รูปแบบระบบการประกันคุณภาพอุดมศึกษาที่รู้จักกันแพร่หลาย คือ

รูปแบบที่กำกับโดยรัฐ (The Bureaucratic Model) ซึ่งเป็นรูปแบบที่สถาบันอุดมศึกษาอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐในด้านมาตรฐาน การจัดตั้งสถาบัน มาตรฐานหลักสูตรและอื่น ๆ รูปแบบนี้ได้ปฏิบัติกันในประเทศไทย จีน อินโดนีเซีย และเวียดนาม เป็นต้น (Harman, 1996 : 26 – 27 ; Watson, 1992 : 573)

อีกรูปแบบหนึ่งเป็น **รูปแบบอังกฤษ** (The British Model) กระบวนการตามรูปแบบนี้มี 3 ขั้น คือ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบกลไกควบคุมคุณภาพ และการประเมินคุณภาพการเรียนการสอน เน้นที่การควบคุมคุณภาพโดยสถาบันการศึกษาเอง และการมีหน่วยงานจากภายนอกสถาบันเข้ามาตรวจสอบ ประเมินคุณภาพ และพิจารณาให้การรับรองมาตรฐานการศึกษา (Harman, 1996 : 27 – 28; Kells, 1992 : 128 – 129)

ส่วนอีกรูปแบบหนึ่งเป็น **รูปแบบการรับรองมาตรฐานตามกรอบของอเมริกัน** (The American Accreditation Model) รูปแบบนี้จะให้ความสำคัญกับการประเมินตนเองของสถาบันการศึกษา การตรวจสอบตรวจเยี่ยมและการประเมินเพื่อให้การรับรองมาตรฐานโปรแกรมเป็นช่วงระยะเวลา 3 ปี – 7 ปี เน้นการส่งเสริม คุณภาพ การบริหารจัดการ (Harman, 1996 : 28–29 ; Seymour, 1993 : 14; Hutchins,1991: 3)

4. กระบวนการประกันคุณภาพในประเทศไทย

การประกันคุณภาพในประเทศไทยตามแนวทางของทบวงมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายในกับการประกันคุณภาพภายนอก (ทบวงมหาวิทยาลัย , 2541 : 6) การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กระบวนการควบคุมคุณภาพภายในสถาบันที่สถาบันมีความมั่นใจว่าได้มีการดำเนินการในภารกิจหลักอุดมศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยเน้นการควบคุมและตรวจสอบโดยสถาบันการศึกษาเองให้รู้จุดบกพร่องและจุดแข็ง เพื่อสถาบันจะได้แก้ไขปรับปรุงจุดบกพร่องและเสริมจุดแข็งให้แข็งยิ่งขึ้น ส่วนการประกันคุณภาพภายนอกเป็นกระบวนการดำเนินการที่มีการตรวจสอบและการประเมินทั้งระบบจากหน่วยงานหรือคณะบุคคลภายนอกสถาบันเพื่อการรับรองสถาบัน

กระบวนการดำเนินงานในการประกันคุณภาพจะประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ การ

ตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพ การประกันคุณภาพภายในเน้นการควบคุมและการตรวจสอบคุณภาพโดยสถาบันเอง ส่วนการประกันคุณภาพภายนอกจะเน้นที่กระบวนการตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพจากหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย หรือวิทยาลัย (ทองอินทร์ วงศ์ไธธร และคณะ, 2541 : 8)

ขอบเขตของการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งนี้จะมุ่งเน้นการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ (Quality Assurance) ที่เหมาะสม สำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลของเอกชนในประเทศไทย
2. การประกันคุณภาพสถาบันการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการประกันคุณภาพของสถาบัน ด้านโครงสร้างการปกครองดูแลกำกับและการบริหารจัดการ ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ของสถาบัน
3. ระบบการประกันคุณภาพของสถาบันการศึกษาประกอบด้วย 6 กระบวนการคือ
 - 3.1 การควบคุมคุณภาพ
 - 3.2 การตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน
 - 3.3 การปรับปรุงคุณภาพ
 - 3.4 การตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก
 - 3.5 การประเมินคุณภาพจากภายนอก
 - 3.6 การพิจารณารับรองสถาบัน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. **ระบบการประกันคุณภาพของสถาบันการศึกษา** หมายถึง กระบวนการหรือกลไกหรือแนวปฏิบัติที่สถาบันการศึกษาได้กำหนดไว้สำหรับการดำเนินการตามระบบและแผนที่ได้วางไว้ ซึ่งจะทำให้มั่นใจได้ว่า จะได้ผลผลิตของสถาบันการศึกษาที่มีคุณภาพตรงตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และประกันการรักษาคุณภาพของสถาบันการศึกษา
2. **กระบวนการในระบบการประกันคุณภาพ** หมายถึง กลไกหรือกระบวนการดำเนินงานคุณภาพ ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบเพื่อให้ดำรงไว้ซึ่งคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย 6 กระบวนการ ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน การปรับปรุงคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก การประเมินคุณภาพจากภายนอก และการพิจารณารับรองสถาบัน
3. **การควบคุมคุณภาพ (Quality Control)** หมายถึง กระบวนการที่ใช้ควบคุมคุณภาพขององค์ประกอบต่าง ๆ ในสถาบันที่จะมีผลต่อคุณภาพของผลผลิตสถาบัน มีการดำเนินการโดย

การนำระบบและปัจจัยสนับสนุนการดำเนินการเพื่อคุณภาพมาใช้เพื่อการควบคุมและปรับปรุงคุณภาพขององค์ประกอบด้านการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

4. **การตรวจสอบคุณภาพภายใน** (Internal Quality Audits) หมายถึงกระบวนการและกลไกการตรวจสอบคุณภาพการดำเนินการของระบบการควบคุมคุณภาพที่สถาบันการศึกษาได้จัดให้มีขึ้นและดำเนินการตรวจสอบโดยสถาบันเอง

5. **การตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก** (External Quality Audits) หมายถึงกระบวนการและกลไกการตรวจสอบคุณภาพการดำเนินการของระบบการควบคุมคุณภาพที่สถาบันการศึกษาได้จัดให้มีขึ้นและดำเนินการตรวจสอบโดยหน่วยงานหรือคณะบุคคลจากภายนอกมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย

6. **การประเมินคุณภาพ** (Quality Assessment) หมายถึงกระบวนการประเมินผลการดำเนินการของสถาบันการศึกษาโดยภาพรวม เมื่อได้มีการกำหนดใช้ระบบการประกันคุณภาพหรือระบบการควบคุมคุณภาพแล้วดำเนินการโดยหน่วยงานหรือคณะบุคคลจากภายนอกมหาวิทยาลัยหรือ วิทยาลัย

7. **สถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนในประเทศไทย** หมายถึง คณะพยาบาลศาสตร์ในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยดังต่อไปนี้ วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยที่อยู่ในกรุงเทพฯ คือ 1. วิทยาลัยมิชชัน 2. วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ 3. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ 4. มหาวิทยาลัยรังสิต 5. มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ 6. มหาวิทยาลัยสยาม นอกจากนั้นเป็นสถาบันที่ตั้งในต่างจังหวัด คือ 7. มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ 8. วิทยาลัยคริสเตียน จังหวัดนครปฐม 9. วิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จังหวัดอุบลราชธานี และ 10. วิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย

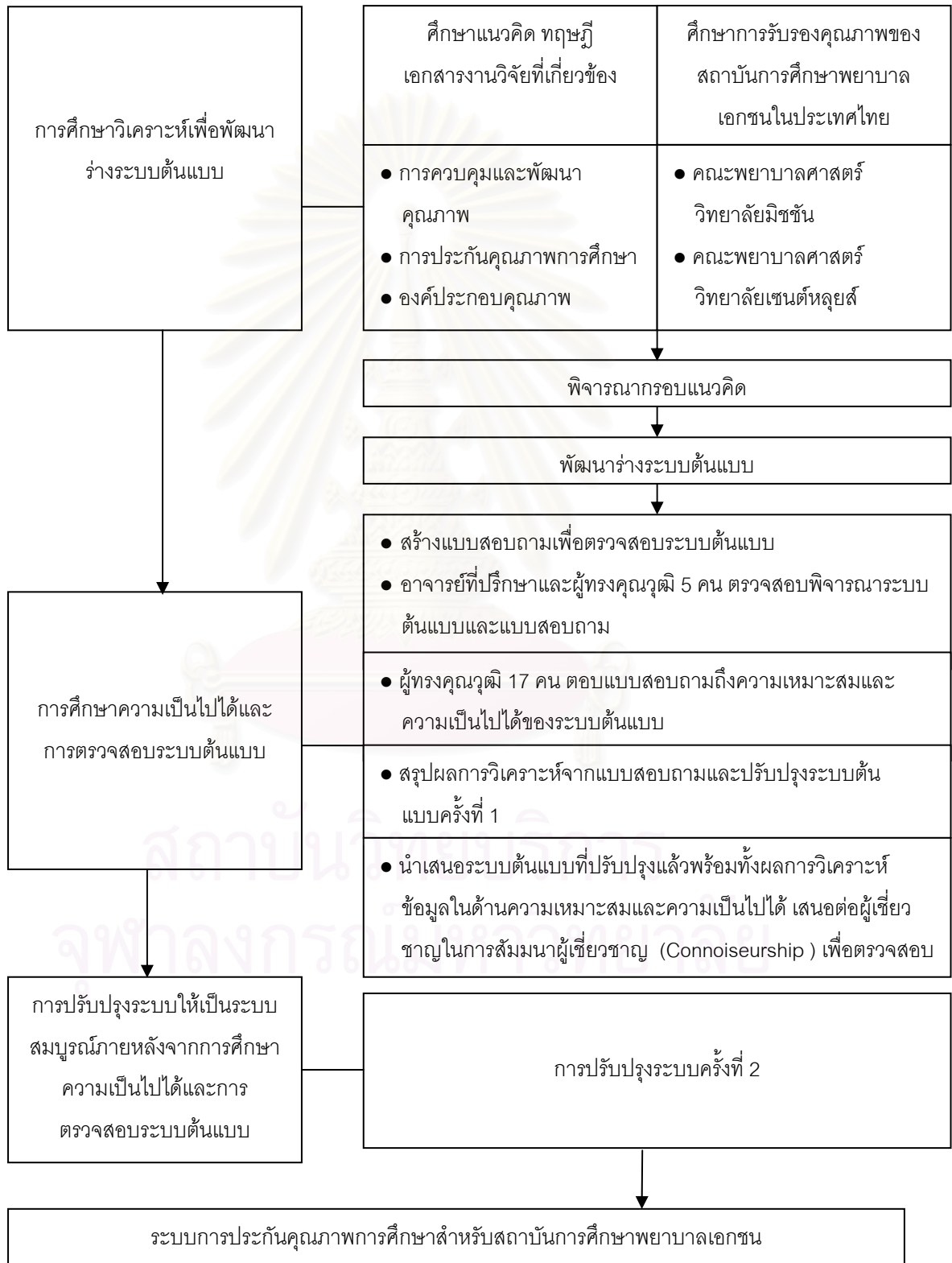
1. ศึกษาทบทวนแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารวรรณคดี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนารูปแบบระบบ ขั้นตอนกระบวนการ องค์ประกอบ วิธีดำเนินการและขั้นตอนการปฏิบัติในขั้นร่างต้นแบบที่เหมาะสมสำหรับการเป็นระบบการประกันคุณภาพสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนในประเทศไทย

2. ศึกษาความเป็นไปได้และตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

3. ปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพที่ได้พัฒนาไว้ให้เป็นระบบที่สมบูรณ์

ขั้นตอนการดำเนินงานในการวิจัยและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
สำหรับสถาบันการศึกษายาบาลเอกชน มีดังนี้

แผนภูมิที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่ได้รับจากการวิจัยจะเกิดประโยชน์ดังนี้

1. ระบบการประกันคุณภาพสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนที่พัฒนาขึ้นนี้มีความเหมาะสมและเป็นไปได้สำหรับการนำไปใช้ เพื่อประโยชน์ด้านการผลิตบัณฑิตพยาบาลให้มีคุณภาพ
2. ระบบการประกันคุณภาพสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนที่พัฒนาขึ้นนี้ จะมีส่วนช่วยทำให้สถาบันมีความแข็งแกร่งในเชิงวิชาการ เป็นการพัฒนาสถาบันสู่ความเป็นเลิศ และสามารถสร้างความมั่นใจในคุณภาพของสถาบัน
3. การนำระบบการประกันคุณภาพสถาบันการศึกษาที่เหมาะสมสู่การปฏิบัติ จะทำให้สถาบันผลดูคุณภาพได้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ จะนำมาซึ่งชื่อเสียงของสถาบันและเป็นที่ยอมรับของสังคม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และนำมากล่าวไว้เพื่อเป็นกรอบและแนวทางการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพ การควบคุมคุณภาพ การพัฒนาคุณภาพ การปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ตอนที่ 2 ระบบการประกันคุณภาพ การประกันคุณภาพสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของต่างประเทศและในประเทศไทย

ตอนที่ 3 องค์ประกอบคุณภาพ ดัชนีชี้วัดคุณภาพ เกณฑ์การตรวจสอบและการประเมินคุณภาพสถาบัน

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพ การควบคุม การพัฒนาคุณภาพ และการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

1.1 ความหมายของคุณภาพ

คุณภาพ หมายถึง ความสมบูรณ์แบบ มีความหมายใกล้เคียงกับความดี ความงาม ความจริงที่แสดงถึงความมีมาตรฐานสูงสุด (Sallis, 1993:22) ซึ่งจะต้องครอบคลุมถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ 1) ภาระความรับผิดชอบ (Accountability) 2) ประสิทธิภาพ (Efficiency) 3) ประสิทธิผล (Effective) 4) ความเป็นเลิศ (Excellence)

ฮาโรลด์ (Gilmore Harold) ได้นิยามไว้ว่า “คุณภาพ คือ ระดับที่บ่งบอกว่าผลิตภัณฑ์นั้นสอดคล้องกับข้อกำหนดหรือไม่” และ บร็อท (Robert A. Broth) ให้คำนิยามว่า “คุณภาพ คือ ระดับที่บ่งบอกความเป็นเลิศในราคาที่ยอมรับได้ (Harold และ Broth อ้างถึงใน วีรพจน์ ลือประสิทธิ์สกุล, 2540 : 82) เช่นเดียวกับแนวความคิดของนักวิชาการชาวไทยที่ให้ความหมายของคุณภาพไว้ว่า เรื่องของความมีคุณภาพนั้นต้องยึดความต้องการหรือความคาดหวัง หรือความพึงพอใจของลูกค้า เป็นหลัก (วีรพจน์, 2540 : 81 ; ดำรง, 2533 : 293)

คุณภาพเป็นความต้องการและความคาดหวังของลูกค้าต่อผลิตภัณฑ์และการบริการ รวมทั้งสิ่งต่างๆ ที่ลูกค้าคาดหวังและต้องการ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (Hradesky, 1995 : 15) และ คุณภาพจะเป็นสัดส่วนของการปฏิบัติกับความคาดหวัง (Besterfield, 1995:5-6) เช่นเดียวกับความคิดเห็นของ โกสช์ กับ ดาวิส (Goetsch and Davis, 1994 : 4) ที่มีความคิดว่าคุณภาพเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ ขึ้นอยู่กับการผลิต การบริการ บุคคล กระบวนการ และสิ่งแวดล้อม เมื่อปัจจัยเหล่านี้เปลี่ยนไป คุณภาพก็เปลี่ยนไปด้วย

ดังนั้นคุณภาพจึงสามารถอธิบายได้หลายอย่าง แล้วแต่มุมมองและพื้นฐานของแนวคิด
ดังนี้

1. คุณภาพ หมายถึง ความตรงตามลักษณะเฉพาะ และมาตรฐาน ในการใช้ประโยชน์
องค์กร ซึ่งยึดองค์การเป็นหลักในการพิจารณา
2. คุณภาพ หมายถึงความเหมาะสมกับการใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ ซึ่งยึดความพึง
พอใจ
ของลูกค้าหรือผู้ใช้บริการเป็นหลัก
3. คุณภาพ หมายถึง การตอบสนองความต้องการ ความปรารถนาและความคาดหวังของ
ลูกค้าในราคาประหยัด ซึ่งยึดความพึงพอใจของลูกค้าและองค์การเป็นหลัก
4. คุณภาพ ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิต เมื่อปัจจัยเหล่านี้เปลี่ยนไป คุณภาพก็
จะเปลี่ยนไปด้วย

คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา จะแตกต่างกันไปตามมุมมอง ด้านเศรษฐศาสตร์ จะมอง
คุณภาพในเชิงความสัมพันธ์ของปัจจัยนำเข้าและผลผลิต โดยพิจารณาว่าผลผลิตที่ออกมานั้นอยู่
ในความต้องการของตลาดมากน้อยเพียงใด คุ่มค่ากับการลงทุนผลิตหรือไม่ การมีคุณภาพต่ำจึง
หมายถึง ความไม่สมดุลกันระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้ ด้านสังคมวิทยา จะมองในลักษณะการบริการ
วิชาการที่อุดมศึกษาให้แก่สังคมมากน้อยเพียงใด สามารถตอบสนองหรือทดแทนให้สังคมเพียงใด
ชื่อเสียงของสถาบันเป็นอย่างไร ทางด้านการศึกษา นักการศึกษาจะมองคุณภาพ
สถาบันอุดมศึกษาในลักษณะประสิทธิภาพและประสิทธิผลกระบวนการเรียนการสอน
ความสามารถของบัณฑิตในการแก้ปัญหา วิเคราะห์วิจารณ์ และสิ่งที่จะทำให้มีคุณภาพ คือ การ
ปรับปรุงการเรียนการสอน (Baumgart, 1987 : 81-85)

สไตรด์ (Strike, 1985) กล่าวว่า ระดับหรือมาตรฐานของคุณภาพอุดมศึกษาไม่มีเกณฑ์ที่
ชัดเจนแน่นอน ไม่ว่าจะเน้นในด้านปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) หรือผลผลิต
(Output) เพราะจะต้องประเมินในลักษณะดูคุณค่าในตัวเอง และเปรียบเทียบกับสถาบันอื่นๆ ใน
ระบบเดียวกันด้วย แต่ก็เป็นการยากที่จะวัดคุณภาพในลักษณะอิงกลุ่ม เพราะสถาบันต่างๆ มี
ความแตกต่างกัน เช่น ระดับความสามารถของนักศึกษาที่รับเข้ามา คุณภาพอาจารย์ ฯลฯ ซึ่ง
ความแตกต่างเหล่านี้ยากที่จะควบคุมได้ (Donale, 1987 : 50-53)

ตามความคิดเห็นของซาลลิส (Sallis, 1993 : 24) คุณภาพมี 2 ความหมาย ความหมาย
แรกนั้นเกี่ยวกับคุณภาพที่เป็นจริง (Quality in fact) เป็นคุณภาพที่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
อีกความหมายหนึ่งนั้นเกี่ยวกับคุณภาพตามการรับรู้ (Quality in perception) เป็นคุณภาพที่
เป็นไปตามความต้องการและความพอใจสูงสุดของผู้บริโภค คุณภาพจะเป็นไปตามความเห็นของ
ผู้บริโภค ไฟเกนบอม (Feigainbaum, 1991 : 7) เห็นด้วยกับการที่คุณภาพต้องมุ่งไปที่ความ

พอใจของลูกค้า เพราะคุณภาพนั้นต้องอยู่ที่การตัดสินใจของลูกค้า ผู้บริโภค ไม่ใช่วิศวกร หรือผู้บริหาร และคุณภาพนั้นเป็นประสบการณ์จริงของผู้บริโภคต่อการผลิต หรือการบริการ ซึ่งสามารถวัดคุณภาพได้จากสภาพความต้องการหรือความรู้สึก ความพึงพอใจของลูกค้า ดังนั้นแนวคิดหลักในการสร้างคุณภาพให้เกิดขึ้นจะต้องมีการควบคุม การควบคุมคุณภาพจึงเป็นเรื่องสำคัญในทุก ขั้นตอนของกระบวนการผลิต ทั้งนี้เพื่อต้องการให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพนั่นเอง

สำหรับคุณภาพการศึกษานั้น รวมสั้น ได้อธิบายว่ามี 2 มิติ คือ คุณภาพตามทัศนะของผู้รับบริการ และคุณภาพตามทัศนะของนักการศึกษา และในแนวคิดเชิงคุณภาพนั้น นักเรียนนักศึกษาคือผู้รับบริการที่จะต้องให้ความสำคัญ (Thomson อ้างถึงใน Whatmough, 1994:94-95; Seymour, 1993 : 42)

สถาบันการศึกษาในทุกระดับ ต้องให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพการศึกษา จึงจำเป็นต้องตระหนักถึงเรื่องการควบคุมและการพัฒนาคุณภาพ การประกันคุณภาพ และการปรับปรุง คุณภาพอย่างต่อเนื่อง

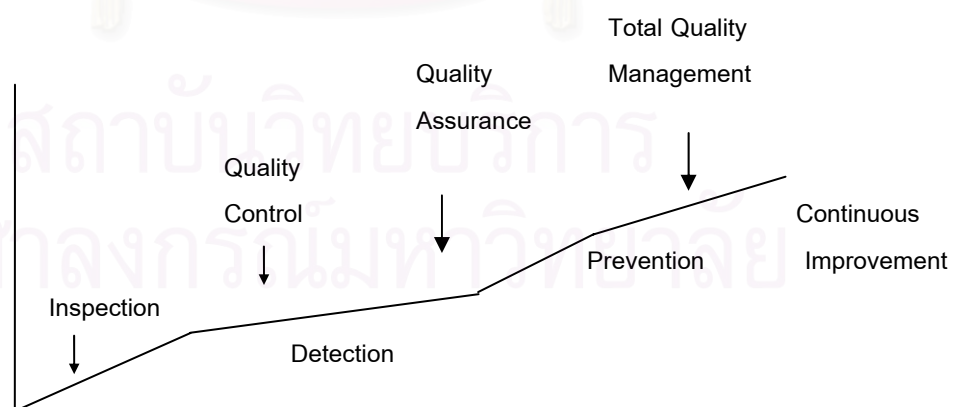
1.2 การควบคุมคุณภาพ การพัฒนาคุณภาพและการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

1.2.1 การควบคุมและการพัฒนาคุณภาพ

1) ลำดับขั้นของแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพ

ลำดับขั้นของแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพนั้น มีลำดับขั้นของการพัฒนาดังนี้ คือ การควบคุมคุณภาพ การประกันคุณภาพ และการบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การ (Sallis, 1993 : 27) ดังแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 2 ลำดับขั้นของแนวความคิดในการพัฒนาคุณภาพ

แหล่งที่มา : Sallis, 1993 : 27

2) แนวคิดในการควบคุมคุณภาพ

แนวคิดในการควบคุมคุณภาพในแบบดั้งเดิมและสมัยใหม่สามารถนำมาสรุปเปรียบเทียบกันได้ดังนี้ (Harold และ Broth อ้างถึงใน วีระพจน์ ลือประสิทธิ์สกุล, 2541 : 82-90)

<u>แบบดั้งเดิม</u>	<u>สมัยใหม่</u>
1. เป็นเรื่องของฝ่ายผลิต/โรงงาน แก้ปัญหาเอง	1. เป็นภารกิจของทุกฝ่าย
2. มีสายงานช่วยฝ่ายผลิต (ฝ่ายคุณภาพ/วิเคราะห์/ตรวจสอบ)	2. ทุกสายงานตรวจสอบคุณภาพ/ วิเคราะห์/ปรับปรุง
3. ตรวจสอบหาของเสีย ทำตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้	3. ปรับปรุงวิธีการทำงานเพื่อให้คุณภาพที่ดีขึ้น
4. ควบคุมคุณภาพเน้นด้านการตรวจ สินค้า	4. เน้นการสร้างคุณภาพในจิตสำนึก มิใช่ควบคุม
5. เข้มงวดคุณภาพทำให้ต้นทุนสูง	5. ปรับปรุงคุณภาพทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำลง
6. ควบคุมคุณภาพทำให้การผลิตล่าช้า	6. คุณภาพ/การผลิตเป็นเรื่องเดียวกัน(ไม่ล่าช้า)
7. เป้าหมายคุณภาพมีการยอมรับของ เสียในระดับของเสียที่ยอมรับได้ด้วย	7. เป้าหมายของเสียต้องเป็นศูนย์ (Zero)
8. เน้นการลดต้นทุนมากกว่าปรับปรุง คุณภาพ	8. เน้นปรับปรุงคุณภาพเพื่อลดต้นทุน
9. เกิดข้อขัดแย้งระหว่างฝ่ายผลิตและ ฝ่ายคุณภาพ	9. ให้มีความสามัคคีกันในกิจการกลุ่ม

จะเห็นได้ว่าการควบคุมคุณภาพสมัยใหม่เน้นการทำงานเป็นทีมให้ทุกคนมีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมในการทำงาน หาวิธีการปรับปรุงคุณภาพงานโดยมีเป้าหมายให้มีคุณภาพที่ดีขึ้นตลอดเวลา

3) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพโดยใช้หลักการจัดการ 14 ข้อ ของ เดมิ่ง หลักการ 14 ข้อ ของเดมิ่งมีดังนี้ (Deming อ้างถึงใน Flood, 1993 : 15-16 / Besterfield, 1995 ; 9-13 / Munro – Faure, 1994 : 262-263)

1. กำหนดเป้าหมายที่แน่นอนในการปรับปรุงผลผลิตและการบริการ
2. การยอมรับแนวคิดปรัชญาใหม่ๆ ในการนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงด้านการบริหารจัดการ

3. สร้างคุณภาพให้ผลผลิต โดยยึดมั่นการตรวจสอบ (Inspection)
4. ผลตอบแทนทางธุรกิจ กำหนดจากราคาสินค้า ดังนั้นคือต้องสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้รับบริการสนใจยอมรับแนวคิดรวมทั้งการตอบสนองเพื่อให้ผู้รับบริการพอใจ
5. ปรับปรุงระบบการผลิตและการบริการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดไป
6. มีหน่วยงานหรือสถาบันการฝึกอบรม
7. สร้างภาวะผู้นำให้บุคลากร และมีการนิเทศผู้ปฏิบัติงาน
8. ขจัดความกลัวที่จะเป็นอุปสรรคในการปรับปรุงประสิทธิภาพของบุคลากรทั้งหมด
9. ทุกแผนกต้องร่วมกันทำงานเพื่อสัมฤทธิ์ผลของงาน
10. มุ่งคุณภาพเป็นหลัก ไม่ยึดติดคำขวัญหรือเป้าหมายที่เป็นตัวเลขเพียงอย่างเดียว กระตุ้นให้ทุกคนมีแรงจูงใจที่จะทำงาน
11. เน้นการทำงานโดยคำนึงถึงคุณภาพมากกว่าการมุ่งปริมาณให้ได้ตามต้องการ
12. ขจัดสิ่งที่เป็นอุปสรรคการทำงานของบุคลากร
13. สนับสนุนให้มีการศึกษา อบรม และมีโปรแกรมการปรับปรุงตนเองของบุคลากร
14. จัดคนให้ทำงานตามความเหมาะสมเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่มีคุณภาพ

1.2.2 การปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องโดยใช้วงจร PDCA ตามแนวคิดของชูฮาร์ท (Sheff Logier, 1991 : 4) เป็นวิธีการหลักที่อยู่บนพื้นฐานของกระบวนการทำงานที่มีทั้งความคงเส้นคงวา (Stable) และสามารถทำนายได้ (predictable) วงจรการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องประกอบด้วย

- 1) การวางแผน (Plan) หมายถึง ขั้นตอนการศึกษาปัญหาการกำหนดเป้าหมายการแก้ปัญหา และการวางแผนแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน
- 2) การจัดกระทำ (Do) หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินการแก้ปัญหา หรือการนำวิธีการแก้ปัญหาไปปฏิบัติ
- 3) การตรวจสอบ (Check) หมายถึง ขั้นตอนการเปรียบเทียบผลการแก้ปัญหาว่า ตรงตามเป้าหมายหรือไม่อย่างไร

- 4) การกำหนดมาตรการแก้ไข (Act) หมายถึง ขั้นตอนการนำวิธีการแก้ปัญหาที่ได้จากการตรวจสอบแล้วว่าได้ผลมากำหนดเป็นมาตรฐานการทำงานเพื่อยึดถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไป

หากการแก้ไขปัญหายังไม่ได้ผลก็จะนำมาเข้ากระบวนการ PDCA ใหม่อีกเพื่อค้นหาวิธีการแก้ไขปัญหาและการดำเนินงานที่ได้ผลต่อไป กระทำเป็นวงจรเช่นนี้เรื่อยไปเพื่อให้เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่องในการนำแนวคิดของ Shewhart และ Deming เกี่ยวกับวงจรคุณภาพมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพที่เรียกว่า FOCUS-PDCA Matrix มีขั้นตอน ดังนี้ (Hills, 1998:30-32.)

- F คือ แสวงหากระบวนการมาใช้เพื่อการปรับปรุง (Find a process to improve) ได้แก่ การจัดเรียงลำดับกระบวนการที่แสวงหามาได้ทั้งหมด ทบทวนกลยุทธ์การวางแผนเพื่อปฏิบัติการ แยกแยะลักษณะความมีคุณภาพในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- O คือ จัดการปรับปรุงกระบวนการที่จะนำมาใช้ (Organize to improve the process) ได้แก่ เลือกทีมงาน หรือผู้ที่มีความสามารถต่าง ๆ ในกระบวนการ สร้างแผนงาน
- C คือ มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการที่จะนำมาใช้อย่างชัดเจน (Classify current Knowledge of the process) ได้แก่ สามารถแยกแยะได้อย่างรวดเร็วเกี่ยวกับวิธีการปรับปรุงแต่ละวิธี และสามารถเลือกใช้วิธีที่ดีที่สุดเพื่อให้ได้มาตรฐาน
- U คือ มีความเข้าใจถึงที่มาของตัวแปรในกระบวนการ (Understand the sources of process variation) ได้แก่ สามารถแยกแยะตัวแปรในแต่ละกระบวนการ เช่นอาจทำเป็น Fish bone diagram เป็นต้น
- S คือ เลือกกระบวนการเพื่อการปรับปรุง (Select the process improvement) การเลือกได้วิธีการปรับปรุงที่จะนำไปใช้
- P คือ การวางแผนเพื่อการปรับปรุง (Plan the improvement) ได้แก่ การวางแผนปฏิบัติการเพื่อการปรับปรุงแต่ละเรื่องและวางแผนรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่อง
- D คือ การจัดกระทำหรือลงมือทำตามกระบวนการที่วางแผนไว้แล้วนั้น (Do the improvement to the process)
- C คือ การตรวจสอบผลจากการปฏิบัติ (check the result)
- A คือ การปฏิบัติเพื่อให้ทราบว่า การปฏิบัติตามวิธีการข้างต้นแล้วได้ผลดี หรือไม่ได้ผล เพื่อจะใช้วิธีการเดิมปฏิบัติต่อไปหรือไม่ (Act to hold the gain and continue to improve the process, determine whether or not to continue working on the process)

เครื่องมือที่สามารถนำมาใช้ในกระบวนการ FOCUS-PDCA Matrix ได้แก่ การแยกแยะตัวบ่งชี้และลักษณะของคุณภาพของกระบวนการ, Flow Chart, Fish Bone Diagram เป็นต้น (Hills, 1998 : 36 – 40 ; Seymour, 1993 : 86 - 87)

1.2.3 ปัจจัยสนับสนุนการบริหารเพื่อคุณภาพขององค์การ

แนวคิดจากการบริหารคุณภาพของ การบริหารคุณภาพโดยรวมหรือ มุ่งคุณภาพทั้งองค์การ (Total Quality Management หรือ TQM) การรี้อปรับระบบ (Re-engineering) 7S Model ของบริษัทแมคคินซี แอนด์ โค ISO 9000 และการบริหารโรงเรียนด้วย ธรรมนูญโรงเรียน (School Charter) เหล่านี้ สามารถนำมาใช้เป็นปัจจัยสนับสนุนการบริหารเพื่อคุณภาพขององค์การได้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การบริหารคุณภาพโดยรวมหรือTQM (Total Quality Management)

TQM ย่อมาจาก TOTAL QUALITY MANAGEMENT ตรงกับคำว่าการบริหารคุณภาพทั้งองค์การหรือการบริหารคุณภาพโดยรวม หรือการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การ

TQM คือการบริหารมุ่งเน้นคุณภาพในทุกด้าน ทุกขั้นตอนในทุกกิจกรรมทุกกระบวนการ ทุกผลิตภัณฑ์และบริการ โดยให้ทุกคนและทุกส่วนขององค์การนับตั้งแต่ต้นนโยบาย กลยุทธ์ องค์การ และวัฒนธรรมมีส่วนร่วมในการบริหารที่มุ่งเน้นการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ให้มีคุณภาพเพื่อสนองต่อความต้องการ และความคาดหวังของลูกค้า หรือด้านบริการเพื่อให้มั่นใจว่าทุกอย่างได้ทำอย่างมีคุณภาพ สูงสุด และมีคุณภาพทั้งหมดทั่วทั้งองค์การ

สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ ได้ศึกษาแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ได้แสดงตารางวิเคราะห์แนวคิด หลักการ และองค์ประกอบ TQM สรุปได้ว่า หลักการที่สอดคล้องกันในแนวคิดของนักวิชาการเกี่ยวกับ TQM คือ เรื่องการกำหนดเป้าหมายที่แน่นอนในการปรับปรุงคุณภาพ การจัดฝึกอบรมให้กับบุคลากรในหน่วยงาน การทำงานเป็นทีม การกระตุ้นให้บุคลากรใช้ความสามารถทำงานเต็มศักยภาพ การปรับปรุงระบบการทำงานอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงคุณภาพและวิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย การสร้างจิตสำนึกในการปรับปรุงคุณภาพ ส่วนองค์ประกอบที่เป็นประเด็นสำคัญใน TQM นั้น นักวิชาการได้กล่าวสอดคล้องกันอย่างน้อย 2 ท่านในเรื่องระบบการบริหารคุณภาพ การทำงานเป็นทีม การศึกษาและการฝึกอบรม การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การใช้กระบวนการทางสถิติ ภารกิจและภาวะผู้นำ การวางแผนและการจัดองค์การ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และการวัดและรับรู้ข้อมูลย้อนกลับ ดังตารางที่สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ได้จัดทำตารางแสดงการวิเคราะห์แนวคิดและหลักการ TQM ของนักวิชาการไว้ดังต่อไปนี้ (สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์, 2539 : 25)

ตารางที่ 1 แสดงการวิเคราะห์แนวคิดและหลักการ TQM ของนักวิชาการ

แนวคิดและหลักการ	เดมิ่ง	จูรัน	ครอสบี
1) กำหนดเป้าหมายที่แน่นอน	/	/	/
2) ยอมรับแนวคิดปรัชญาใหม่ ๆ	/	-	-
3) ยึดมั่นในหลักการพื้นฐานขององค์กร	/	-	-
4) สร้างความเชื่อมั่นด้านคุณภาพ	/	-	-
5) ปรับปรุงระบบการผลิตอย่างต่อเนื่อง	/	/	-
6) จัดการฝึกอบรมให้กับบุคลากรในหน่วยงาน	/	/	/
7) มุ่งการบริหารเพื่อสร้างภาวะผู้นำ	/	-	-
8) สร้างความมั่นใจให้ทุกคนกล้าแสดงความคิดเห็น	/	-	-
9) ร่วมกันทำงานเป็นทีม	/	/	/
10) เน้นวิธีการทำงานให้ถึงเป้าหมาย	/	/	-
11) มุ่งการทำงานโดยคำนึงถึงคุณภาพ	/	/	-
12) กระตุ้นให้ทุกคนใช้ความสามารถในการทำงานให้เต็มศักยภาพ สร้างความรับผิดชอบ	/	/	/
13) สนับสนุนการศึกษอบรมของบุคลากร	/	/	/
14) การสร้างความตระหนักในการปรับปรุงคุณภาพ	-	/	/
15) ดำเนินโครงการเพื่อแก้ปัญหา	-	/	/
16) รายงานความก้าวหน้า	-	/	/
17) แสดงความสำนึกรับผิดชอบ	-	/	/
18) นำแสดงผลที่สื่อความเข้าใจดี	-	/	-
19) เก็บบันทึกความสำเร็จ	-	/	-
20) การวัดคุณภาพ	-	-	/
21) การประเมินค่าของคุณภาพ	-	-	/
22) การร่วมกันทำโครงการ Zero defects	-	-	/
23) การจัดวันคุณภาพงาน	-	-	/
24) การตรวจสอบ(การใช้) เพื่อให้มั่นใจว่าการทำงานมีคุณภาพ	-	-	/

วัตถุประสงค์ที่สำคัญของ TQM คือ การปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้งานทุกด้าน มีคุณภาพโดยมุ่งหวังให้ผลิตผล ผลิตภัณฑ์ หรือการบริการมีคุณภาพตามความต้องการและความคาดหวังของลูกค้า

เป้าหมายในการทำงาน คือ ทำในสิ่งที่ถูกต้อง ทำทุกสิ่งให้ถูกต้องตั้งแต่เริ่มแรก และทุก ๆ ครั้งที่ทำ (Do the right thing ; Do things right at the first time and every time)

คุณภาพทั้งองค์การประกอบด้วย องค์ประกอบของคุณภาพที่สำคัญสองประการคือ

(1) คุณภาพของสินค้าและผลิตภัณฑ์ ผลิตผลและการบริการที่ทำให้ลูกค้ามีความพึงพอใจ

(2) คุณภาพชีวิตในการทำงาน ซึ่งจะทำให้พนักงานมีความพึงพอใจ ซึ่งคุณภาพทั้งสองประการนี้ทำให้เกิดคุณภาพทั้งองค์การ

หลักการพื้นฐานที่สำคัญของ TQM สรุปได้ดังนี้ (Flood, 1993 : 41 – 49)

(1) มุ่งให้ความสำคัญต่อลูกค้า (Customer Focus) ผู้ปฏิบัติงานต้องรู้ว่าใครคือลูกค้า ใครคือผู้ที่ได้รับบริการจากเรา หรือใครคือผู้ที่นำผลที่ได้จากการปฏิบัติงานของเราไปใช้ เขามุ่งหวังอะไร คาดหวังอะไร อะไรคือความพึงพอใจของเขาเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานต้องคำนึงถึง เพื่อสนองตอบสิ่งที่เขาหวัง และให้เขาพึงพอใจ

(2) ปรับปรุงกระบวนการทำงาน (Process Improvement) เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ต้องปรับปรุงกระบวนการทำงานอยู่เสมอ แสวงหาแนวทางและวิธีการแก้ปัญหา มีการวางแผน ดำเนินการตรวจสอบผลการปฏิบัติ และนำวิธีการที่ได้ไปกำหนดแนวปฏิบัติ

3) ให้ทุกคนมีส่วนร่วม (Total Involvement) ทุกคนต้องรับผิดชอบปฏิบัติในงานที่ตนได้รับมอบ และรับผิดชอบร่วมกันในผลการปฏิบัติงานโดยรวมของหน่วยงาน และหรือองค์การ

องค์ประกอบที่สำคัญของ TQM ประกอบด้วยองค์ประกอบต่อไปนี้

- ภาวะผู้นำ (Leadership)
- การศึกษาและการฝึกอบรม (Education and training)
- โครงสร้างที่เกื้อหนุน (Supportive Structure)
- การติดต่อสื่อสาร (Communication)
- การพิจารณาความชอบ (Reward Recognition)
- การใช้กระบวนการทางสถิติ (Statistical Process Control) หรือการวัดผลการปฏิบัติงาน (Measurement)
- การทำงานเป็นทีม (Team Work)

ในการบริหารงานตามแนวคิด TQM นี้ ผู้บริหารต้องอาศัยหลักการบริหารที่สร้างความผูกพันและสร้างความรับผิดชอบในงานโดยสามารถนำแนวคิด เรื่องการปรับปรุงคุณภาพการผลิตตามกระบวนการของเดมิง (Deming) มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมได้

การคำนึงถึงการนำ TQM มาใช้ ต้องตระหนักถึงกิจกรรมของสองฝ่ายคือ กิจกรรมของฝ่ายบริหารจัดการ (Top down Activities) และกิจกรรมของฝ่ายปฏิบัติการ (Bottom up Activities)

กิจกรรมของฝ่ายบริหารจัดการเป็นกิจกรรมการบริหารงานจากบนสู่ล่าง หากเป็นผู้บริหารระดับสูงจะมีหน้าที่ชี้แจง กระจายนโยบาย และการปรับปรุงการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารระดับกลางจะมีหน้าที่บริหารงานประจำวันตามอำนาจหน้าที่ของตน ซึ่งเกี่ยวกับการจัดการ (Management) ได้แก่ การวางแผนและการทำงานประมาณ (Planning and Budgeting) การจัดองค์การและการจัดอัตรากำลัง (Organization and Staffing) และการควบคุมการแก้ไขปัญหา (controlling and Problem Solving) เกี่ยวกับลักษณะผู้นำ (leadership) ได้แก่ การกำหนดทิศทาง (Direction Setting) การทำให้ทุกคนเข้าใจทิศทางที่กำหนด (Aligning People) และการจูงใจกระตุ้นให้ทำงานมีประสิทธิภาพ (Motivating and Inspiring)

กิจกรรมของฝ่ายปฏิบัติการ (Bottom up Activities) เป็นกิจกรรมการทำงานของฝ่ายปฏิบัติงานจากล่างขึ้นสู่บน ได้แก่ กลุ่มคุณภาพ กิจกรรมต่าง ๆ กิจกรรมข้อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงคุณภาพงาน เช่น การปรับปรุงมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standardization) การปรับปรุงให้ดีกว่ามาตรฐาน (Break Through) และกระบวนการแก้ไขปัญหาอย่างมีระบบ (Problem Solving)

จุดสำคัญของ TQM คือความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิตกับผู้บริโภค ส่วนสำคัญของกระบวนการอยู่ที่การจัดการที่จำเป็นสำหรับระบบ เครื่องมือ และทีมงาน ระบบนี้ได้เตรียมขอบข่ายความก้าวหน้าของงานไว้เพื่อความพร้อมสำหรับการตรวจสอบ (อุทุมพร จามรมาน, 2541)

หลักการนำระบบ TQM มาใช้ สรุป 6 หลักการดังนี้

1. ผู้บริหารระดับสูงทุกระดับต้องมีความมุ่งมั่นที่จะนำระบบมาใช้
2. ตั้งคณะกรรมการในการดูแลเรื่อง TQM ที่เรียกว่า Quality Council เพื่อกำหนดนโยบาย
3. เลือกบุคคลหรือหน่วยงานที่มีผลงานดีเยี่ยมมาเป็นตัวกระตุ้นหรือฝึกสอน
4. เลือกบุคคลหรือหน่วยงานที่มีประสบการณ์ในการนำ TQM ไปใช้มาร่วมงาน
5. เลือกที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ในการใช้ TQM
6. ให้การศึกษาและฝึกอบรมบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อไป

- 6.1 ผู้บริหารระดับสูงทุกคน
- 6.2 ผู้บริหารระดับหน่วยงาน
- 6.3 ผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องทุกคน

การรีออกแบบระบบ (Re-engineering)

แนวคิดการรีออกแบบระบบนี้ จะมุ่งเน้นที่กระบวนการของงาน โดยมองข้ามเรื่องของเนื้อหา งาน โครงสร้างองค์การ กระบวนการที่ว่าเป็นกลุ่มของกิจกรรมที่ข้ามไปเชื่อมโยงหน้าที่ต่าง ๆ โดยรวมเรื่องของข้อมูล วัตถุประสงค์ แรงงาน และปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ใส่เข้าไปในกระบวนการ เพื่อให้ได้รับผลผลิตที่ได้รับการออกแบบให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นนั้น ต้องทำอย่างถอนรากถอนโคน ปรับทั้งโครงสร้าง และกระบวนการให้เห็นแตกต่างออกไปจากเดิมอย่างชัดเจน ซึ่งแต่เดิมองค์การต่าง ๆ มักจะแบ่งงานออกเป็นงานย่อย ๆ เพื่อให้แต่ละคนชำนาญเฉพาะอย่าง เพราะองค์การที่มุ่งเน้นการแบ่งงานย่อย ๆ มักจะหลงลืมวัตถุประสงค์ขององค์การ องค์การเหล่านี้มักจะประเมินผลความสามารถของพนักงานในการรับผิดชอบงานย่อยแต่ละงาน ซึ่งไม่เคยมองเห็นประสิทธิภาพต้นทุนและจุดประสงค์ของกระบวนการทั้งหมด (Hammer and Champy, 1993)

แนวคิดสำคัญของการรีออกแบบตั้งอยู่บนพื้นฐานดังต่อไปนี้

- (1) รวมงานหลายงานเข้าด้วยกันเป็นงานในจุดเดียว
- (2) แต่ละขั้นตอนถูกกระทำด้วยหลักเหตุผลมากกว่าที่จะใช้เรียงลำดับตามกระบวนการผลิตแบบเดิม
- (3) กระบวนการหลายระดับ หลายรูปแบบให้สอดคล้องกับสภาพตลาดสถานการณ์ และปัจจัยการผลิตที่แตกต่างกัน
- (4) การถูกกระทำ ณ จุดที่เห็นว่าเหมาะสมเพื่อลดภาวะต้นทุนที่ไม่จำเป็น
- (5) ลดปริมาณการตรวจสอบและควบคุม

การรีออกแบบมีเป้าหมายเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพ เพิ่มคุณภาพให้แก่องค์การ โดยมี “คน” เป็นหัวใจของการรีออกแบบ ทุกคนในองค์การจึงต้องปรับแก้ความคิด การกระทำเดิมให้พร้อมที่จะประสานงานกับผู้อื่นให้งานรีออกแบบบรรลุเป้าหมายได้ “คน” เหล่านั้นได้แก่ (Champy, 1995 ; จรัส สุวรรณเวลา, 2539)

- (1) ผู้นำผู้บริหารระดับสูงมีหน้าที่ให้อำนาจดำเนินการ ใจ และผลักดันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ประสานประโยชน์ให้พนักงานทุกระดับร่วมกันปรับปรุงองค์การ

(2) ผู้เป็นเจ้าของกระบวนการ ผู้จัดการอาวุโสของบริษัทจะรับผิดชอบกระบวนการเฉพาะอย่าง และผลของการรื้อปรับระบบกระบวนการนั้น ๆ งานของเขาไม่ใช่การ “รื้อปรับ” โดยตรง แต่จะเป็นการสร้างทีมงาน กระตุ้นจิตใจให้สมาชิกในทีมงาน การที่เขาจะแสดงบทบาทนี้ได้ต้องเป็นคนที่มีความเชี่ยวชาญเป็นที่เชื่อถือ และเป็นที่เคารพของพนักงานพอสมควร

(3) ทีมงาน “รื้อปรับ” จะประกอบด้วยกลุ่มคนประมาณ 5-10 คน ซึ่งจะทำหน้าที่ตรวจสอบกระบวนการของงานในปัจจุบัน ออกแบบ และดำเนินงานกระบวนการใหม่ ทีมงานนี้ควรประกอบด้วยผู้ที่อยู่นอกงาน ผู้ที่อยู่ในงานจะเป็นผู้รู้ความเป็นมาของงาน ในขณะที่ผู้ที่อยู่นอกงาน เช่น ที่ปรึกษาหรือบุคคลที่มาจากหน่วยงานอื่น จะช่วยเสริมประสบการณ์และนำแนวคิดที่แตกต่างออกไปมาประยุกต์ใช้กับกระบวนการนั้น ๆ ทีมงาน 1 ทีมควร “รื้อปรับ” เพียงกระบวนการเดียวเท่านั้น ณ เวลานั้น

(4) หัวเรื่อริเอนจึเนียร์ บุคคลนี้เป็นผู้ให้การสนับสนุนและให้คำปรึกษาผู้ที่เป็นเจ้าของกระบวนการ “รื้อปรับ” ทุกกิจกรรม และช่วยให้ผู้ที่เป็นเจ้าของกระบวนการประสานกิจกรรมการ “รื้อปรับ” ทุกกิจกรรมและช่วยให้ผู้ที่เป็นเจ้าของกระบวนการเกิดการเข้าใจและใช้เทคนิคในการ “รื้อปรับ” อย่างถูกต้อง

แซนด์เลอร์ และจรัส สุวรรณเวลา ได้ให้ แนวคิดเกี่ยวกับหลักการและกลยุทธ์ในการรื้อปรับระบบไว้ดังนี้ (Shandler, 1996 ; จรัส สุวรรณเวลา, 2539)

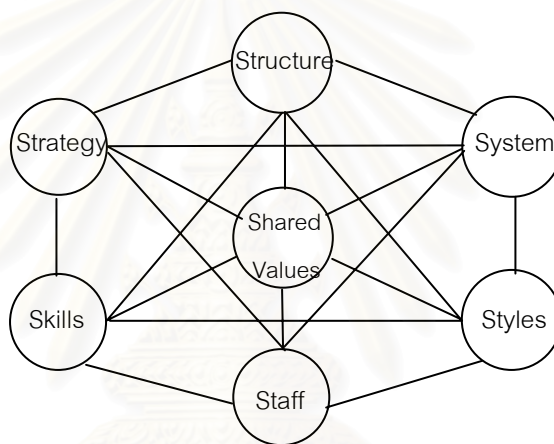
- หลักการ
- (1) การกระจายอำนาจ (Decentralization)
 - (2) การลดระเบียบกฎเกณฑ์ (Deregulation)
 - (3) ความคล่องตัวในการจัดการ (Flexibility)
 - (4) การสร้างระบบที่เชื่อถือได้ (Accountability)
 - (5) การมีผู้บริหารที่มีความสามารถและมีคุณธรรม

- กลยุทธ์
- (1) ผู้บริหารระดับสูงเห็นชอบ
 - (2) เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการคิดและดำเนินการ
 - (3) เน้นการสื่อสารให้เข้าใจตรงกัน
 - (4) วางแผนปฏิบัติการรื้อปรับระบบ
 - (5) จัดสรรทรัพยากรในการดำเนินงาน
 - (6) จัดโครงการนำร่อง
 - (7) ทดลองปรับและนำไปขยายผล

หากมีการนำแนวคิด หลักการของการรื้อปรับระบบมาใช้ จะช่วยให้เกิดคุณภาพของสถาบัน และนำไปสู่การประกันคุณภาพได้ แต่ต้องคำนึงถึงลักษณะของสถาบันการศึกษาด้วยว่า จะสามารถนำระบบนี้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างไร หลักการที่ควรนำมาใช้ได้คือเรื่องการมีผู้บริหารที่มีความสามารถ และมีคุณธรรม รวมทั้งเรื่องการให้มีความคล่องตัวในการจัดการ

แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องค่านิยมร่วม

การบริหารจัดการเพื่อจะให้มีความคุณภาพ ส่วนหนึ่งที่สำคัญคือ เรื่องของค่านิยมร่วมกันของคนในองค์กร แนวคิดของ แมคคินซี แอนด์ โค (Peters and Waterman, Jr. อ้างถึงในวีรชัย ตันติวีรวิทยา , 2521 : 14) เป็นแนวคิด 7S Model ซึ่งพัฒนารูปแบบจำนวน 7S โดย แมคคินซี แอนด์ โค ดังนี้

แผนภูมิที่แสดง 7S ของ แมคคินซี แอนด์ โค

ค่านิยมร่วมหรือคุณค่าร่วมเป็นแกนกลางที่เปรียบเสมือนเป็นหัวใจและวิญญาณที่รวมกำลังขององค์กร ค่านิยมร่วมแสดงให้เห็นถึงความเชื่อ ปรัชญา อุดมการณ์ วิถีทางในการดำเนินงาน และแนวคิดที่สำคัญขององค์กรทำให้องค์กรรู้ว่า

- เราคืออะไร
- เราทำอะไร
- เราจะมุ่งไปที่ไหน
- เราจะไปอย่างไร ใช้หลักการอะไรเพื่อไปสู่ที่นั่น

การมีค่านิยมร่วมกันหรือมีคุณค่าร่วมในด้านต่าง ๆ ขององค์กร ได้แก่ โครงสร้าง ระบบรูปแบบ บุคลากร ทักษะ และกลยุทธ์ จะทำให้อุบลากรในองค์กรเข้าใจในตัวองค์กร และเป้าหมายขององค์กรได้ตรงกัน และจะนำมาซึ่งวิธีการดำเนินงานได้ถูกทาง

ISO 9000

ระบบ ISO9000 เป็นระบบที่มีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน ดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติที่เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรในเอกสาร ควบคุมการปฏิบัติด้วยเอกสาร ดังนั้นจึงมีเอกสารเป็นหลักฐานการปฏิบัติ (ISO, 1994 : 30 –32)

ISO (International Standard Organization) เป็นระบบบริหารคุณภาพที่เป็นมาตรฐานสากลนานาชาติรับรองกำหนดข้อปฏิบัติที่เป็นกิจกรรมการทำงานของบุคลากรให้สามารถทำงานได้ถูกต้อง ถูกคำพอใจ เน้น 3 เรื่อง คือ เน้นทุกคนมีส่วนร่วม เน้นระบบงานและเน้นระบบเอกสาร

รูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนด้วยธรรมนูญโรงเรียน (School Charter)

ธรรมนูญโรงเรียน (School Charter) เป็นเทคนิคการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน รูปแบบการบริหารคุณภาพแบบนี้ส่งเสริมให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมจัดทำแผนการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของการศึกษา นับได้ว่าเป็นการปฏิวัติการวางแผนการศึกษาของโรงเรียนจากเดิมที่กำหนดโดยหน่วยงานต้นสังกัดเปลี่ยนเป็นความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียนที่เป็นชาวบ้านในชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู (กระทรวงศึกษาธิการ, 2540 : 1-5)

ธรรมนูญโรงเรียนจึงเปรียบเสมือนเอกสารชุมชนที่ควรเป็นข้อความชัดเจนเข้าใจง่าย และกระชับ โดยมีผู้บริหารสูงสุดของโรงเรียนเป็นตัวจักรสำคัญทำธรรมนูญโรงเรียนและนำไปปฏิบัติให้มีคุณภาพที่สุด การจัดทำเอกสารธรรมนูญโรงเรียนจะประกอบด้วย 5 ส่วนสำคัญคือ

- (1) ข้อมูลโรงเรียน
- (2) เป้าหมายวัตถุประสงค์
- (3) แผนการพัฒนา
- (4) กฎระเบียบการดำเนินการ
- (5) กฎระเบียบนักเรียน

การประกาศใช้ธรรมนูญโรงเรียนจะต้องผ่านขั้นตอนของการนำเสนอเอกสารธรรมนูญที่มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ลงชื่อรับรองของครูใหญ่และประธานคณะกรรมการศึกษาเพื่อให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบของรัฐมาดำเนินการตรวจสอบรับรอง

โรงเรียนที่ได้รับการรับรองธรรมนูญโรงเรียนแล้วจะต้องรายงานความคืบหน้า การปฏิบัติการและผลสัมฤทธิ์เป็นรายงานประจำปี เพื่อการทบทวน ธรรมนูญโรงเรียนจะมีผลบังคับรับรองได้ในระยะเวลา 3 ปี หลังจากนั้นจะต้องทบทวนพัฒนาขึ้นมาใหม่

ข้อที่น่าสังเกตของธรรมนูญโรงเรียน คือ (1) ธรรมนูญโรงเรียนเป็นเสมือนสัญญาซึ่งมีผลผูกมัดในการพัฒนาของโรงเรียนด้วยการต้องแจ้งประกาศเป็นสัญญาต่อสาธารณะ (2) ผู้นำของโรงเรียนต้องมีหน้าที่ภาระผูกพันเต็มที่ในการปฏิบัติตามธรรมนูญ และ (3) ปัจจัยสำคัญคือการจัดการให้เกิดการทำงานอย่างมีส่วนร่วมของบุคคลากรในโรงเรียนและชุมชนเพื่อให้เกิดการยอมรับและพัฒนาธรรมนูญ

ตารางที่ 2 แสดงการวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี ทางการบริหาร เพื่อให้เกิดคุณภาพ

แนวคิด หลักการ ทฤษฎี	TQM	Reengineering	7s Model	ISO 9000	School Charter
1. มีจิตสำนึกและเห็นคุณค่าที่จะมุ่งปฏิบัติเพื่อคุณภาพงาน	/	/	/	/	
2. มุ่งให้ความสำคัญต่อลูกค้าหรือผู้รับบริการ	/	/	/	/	
3. ปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง ไม่มีที่สิ้นสุด	/	/	/	/	/
4. ให้ทุกคนมีส่วนร่วม	/	/	/	/	
5. ร่วมกันทำงานเป็นทีม โดยมีผู้นำที่สามารถนำสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อคุณภาพ	/	/	/	/	/
6. ตระหนักถึงความสำคัญในการวางแผน	/	/	/	/	/
7. มีการรวมงานหลายเข้าด้วยกันเป็นงานในชุดเดียว		/			
8. การใช้กลยุทธ์ปฏิบัติงานให้เกิดคุณภาพ	/	/	/	/	/
9. การจัดให้มีการอบรมและเน้นวิธีการทำงานให้ถึงเป้าหมาย	/	/	/	/	
10. มีการติดต่อสื่อสารที่ดีในหน่วยงาน	/	/	/	/	
11. เน้นระบบเอกสาร	/			/	
12. เน้นระบบงาน	/	/	/	/	/

จากตารางจะเห็นได้ว่า ทฤษฎีทางการบริหารหลายรูปแบบได้ให้ความสำคัญในเรื่องผู้นำและภาวะผู้นำ (Leader and Leadership) เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) การมีส่วนร่วม (Participation) การนิเทศ (Supervision) การติดต่อสื่อสาร (Communication) พลังจิตสำนึก (Awareness) การทำงานเป็นทีม (Team Work) และการใช้กลยุทธ์ (Strategy) จากปัจจัยสนับสนุนดังกล่าวข้างต้นช่วยให้การดำเนินการเพื่อคุณภาพประสบผลสำเร็จได้

ตอนที่ 2 ระบบการประกันคุณภาพ การประกันคุณภาพสถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของต่างประเทศ และในประเทศไทย และการประกันคุณภาพโดยองค์กรวิชาชีพการพยาบาล

2.1 ระบบการประกันคุณภาพ

ระบบการประกันคุณภาพมีหลายระบบที่สามารถนำมาใช้กับสถาบันการศึกษา ได้แก่ ระบบ ISO9000 ระบบการบริหารคุณภาพโดยรวมหรือ TQM (Total Quality management) The Malcom Balridge National Quality Award ระบบ Input Process Output ระบบ CIPP (Context , Input, Process Product) และระบบ A.A.A. (Accrediting Association of Seventh – Day Adventist Schools, Colleges and Universities) เป็นต้น

2.1.1 ระบบ ISO9000

ISO9000 เป็นมาตรฐานสากลสำหรับนานาชาติเกี่ยวกับระบบบริหารการประกันคุณภาพขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีความมุ่งหมายที่จะให้มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกันในบริษัทต่าง ๆ และประเทศต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นที่การมีมาตรฐาน และการประกันคุณภาพมาตรฐานของระบบ ISO9000 มีลักษณะเป็นมาตรฐานไม่ใช่สำหรับผู้ผลิตเท่านั้น มาตรฐานจะพิจารณาทั้งองค์การในด้านประกันคุณภาพผลิตภัณฑ์และบริการมาตรฐานจะมีศูนย์รวมโดยมุ่งที่กระบวนการประกันคุณภาพ มาตรฐานจะแสดงถึงระบบประกันคุณภาพขั้นต่ำขององค์การ (Clements, R.B., 1993 : 3 – 5)

ISO ได้สร้างมาตรฐานในการประกันคุณภาพไว้เป็นอนุกรม หรือที่เรียกว่า ISO9000 Series ซึ่งสามารถนำมาใช้ในหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อประกันคุณภาพหรือผลิตภัณฑ์การบริการ ISO9000 Series ที่นำมาใช้นั้นประกอบด้วยมาตรฐานชุดต่าง ๆ ดังนี้ (วิฑูรย์ สิมะโชคดี, 2536 : 39 – 44)

ISO9000 มาตรฐานสำหรับการบริการงานคุณภาพ และการประกันคุณภาพแนวทางการเลือกและการใช้รูปแบบระบบคุณภาพแต่ละรูปแบบ

ISO9001 ระบบคุณภาพ : แบบการประกันคุณภาพในการออกแบบการพัฒนา การผลิต การติดตั้ง และการบริการ มีข้อกำหนดเกี่ยวกับระบบคุณภาพ จำนวน 20 ข้อ

ISO9002 ระบบคุณภาพ : แบบการประกันคุณภาพในการผลิต การติดตั้งและการบริการ มีข้อกำหนดเกี่ยวกับระบบคุณภาพ จำนวน 19 ข้อ

ISO9003 ระบบคุณภาพ : แบบการประกันคุณภาพในการตรวจสอบ และการทดสอบขั้นสุดท้าย มีข้อกำหนดเกี่ยวกับระบบคุณภาพ จำนวน 16 ข้อ

ISO9004 มาตรฐานสำหรับการบริการงานคุณภาพ และหัวข้อต่าง ๆ ในระบบคุณภาพแนวทางการใช้มาตรฐานสำหรับการบริหารงานคุณภาพ และหัวข้อต่าง ๆ ในระบบคุณภาพ แนวทางการใช้ซึ่งบรรจุไว้ใน ISO9004 ได้ในแนวคิดในระบบการบริหารงานคุณภาพ เพื่อการออกแบบ

ที่จะสนองความต้องการและความมุ่งหวังของลูกค้าและจะต้องปกป้องประโยชน์ขององค์กรด้วยระบบคุณภาพที่มีโครงสร้างที่ดี จะเป็นทรัพยากรการบริหารที่มีคุณภาพที่จะให้ผลสูงสุดในการควบคุมคุณภาพในเชิงผลประโยชน์ มาตรฐานนี้อธิบายถึงส่วนพื้นฐานของหัวข้อที่ใช้พัฒนาระบบการบริหารงานคุณภาพและเป็นการนำมาใช้ การยอมรับและการนำไปใช้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ เช่น ตลาด สภาพผลิตภัณฑ์ กระบวนการผลิต และความต้องการของลูกค้า

ข้อกำหนดของ ISO9000 มี 20 ข้อ ISO9001 มี 20 ข้อ ISO9002 มี 19 ข้อ และ ISO9003 มี 16 ข้อ ดังนี้ (Jackson and Ashton,1995 : 25–26; สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์, 2539 : 41)

ข้อกำหนดของ ISO (Requirements of ISO 9000 Models)

ที่	ข้อกำหนด (Requirement)	ISO 9001	ISO 9002	ISO 9003
1	ความรับผิดชอบด้านบริหาร (Management Responsibility)	*	*	*
2	ระบบคุณภาพ (Quality System)	*	*	*
3	การทบทวนข้อตกลง (Contract Review)	*	*	*
4	การควบคุมการออกแบบ (Design Control)	*		
5	การควบคุมเอกสาร และข้อมูล (Document and Data Control)	*	*	*
6	การจัดซื้อ (Purchasing)	*	*	*
7	การควบคุมผลิตภัณฑ์ที่ส่งมอบโดยลูกค้า (Control of Customer Supply Product)	*	*	*
8	การชี้บ่ง และสอบกลับได้ของผลิตภัณฑ์ (Product Identification and Traceability)	*	*	*
9	การควบคุมกระบวนการผลิต (Process Control)	*	*	
10	การตรวจสอบ และทดสอบ (Inspection and Testing)	*	*	*
11	การควบคุมเครื่องตรวจ วัด และทดสอบ (Control of Inspection Measuring and Test Equipment)	*	*	*
12	สถานะของการตรวจ และทดสอบ (Inspection and Test Status)	*	*	*
13	การควบคุมผลิตภัณฑ์ที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด (Control of Nonconforming Product)	*	*	*
14	การปฏิบัติการแก้ไขและการป้องกัน (Corrective and Preventing Action)	*	*	*

ข้อกำหนดของ ISO (Requirements of ISO 9000 Models) (ต่อ)

ที่	ข้อกำหนด (Requirement)	ISO 9001	ISO 9002	ISO 9003
15	การเคลื่อนย้าย เก็บ บรรจุ และการส่งมอบ (Handling, Storage, Packaging, Preservation and Delivery)	*	*	*
16	การควบคุมการบันทึกคุณภาพ (Control of Quality Records)	*	*	*
17	การตรวจติดตามคุณภาพภายใน (Internality Audit)	*	*	*
18	การฝึกอบรมบุคลากร (Training)	*	*	*
19	การบริการหลังการส่งมอบ (Servicing)	*	*	
20	กลวิธีทางสถิติ (Statistical Technique)	*	*	*

ในจำนวน 20 มาตรฐานของ ISO 9000 นั้นมีเพียง 12 มาตรฐานที่นำมาใช้ได้กับการศึกษา (Freeman, R. and Voehl, F., 1992 : 277) คือมาตรฐานข้อต่อไปนี้

1. ความรับผิดชอบด้านการบริหาร (management Responsibility)
2. การจักระบบคุณภาพ (Quality System)
3. ทบทวนข้อตกลง (Contract Review)
4. การควบคุมการออกแบบ (Resign Control)
6. การจัดซื้อ (Purchasing)
7. ผลิตภัณฑ์ที่ส่งมอบผู้จัดซื้อ (Purchaser – Supplied Product)
9. การควบคุมกระบวนการ (Process Control)
13. การควบคุมสิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด (Control of Nonconforming Product)
14. การแก้ไขและการป้องกัน (Corrective and Preventive Action)
16. การควบคุมบันทึกคุณภาพ (Control of Quality Record)
17. การตรวจติดตามคุณภาพภายใน (Internality Audits)
18. การฝึกอบรม (Training)

2.1.2 ระบบการบริหารคุณภาพโดยรวมหรือ TQM (Total Quality Management)

TQM เป็นระบบที่ปรับปรุงการวางแผน การจัดการและการทำความเข้าใจในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแต่ละบุคคล ในแต่ละระดับเพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพ ให้มีความยืดหยุ่นเพื่อที่จะสามารถแข่งขันได้ TQM เป็นระบบที่สามารถนำไปใช้ได้กับทุกองค์การ และประสิทธิภาพของการจัดการในระบับนี้ ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของทุกคน ในการนำองค์การไปสู่เป้าหมาย (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2540)

องค์ประกอบที่สำคัญของคุณภาพโดยรวม 10 องค์ประกอบ ที่โกทส์ได้อธิบายไว้มีดังนี้
(Goetsch, 1994 : 14)

- 1) ผู้บริโภค (Customer Focus)
- 2) การตระหนักในคุณภาพ (Obsession with Quality)
- 3) การใช้แนวคิดเชิงวิทยาศาสตร์ (Scientific Approach)
- 4) การมีข้อผูกพันระยะยาว (Long – Term Commitment)
- 5) การทำงานเป็นทีม (Teamwork)
- 6) ปรับปรุงระบบอยู่เสมอ (Continual Improvement of Systems)
- 7) การศึกษาอบรม (Education and Training)
- 8) อิสระในการทำงานภายใต้ขอบเขต (Freedom through Control)
- 9) มีวัตถุประสงค์ชัดเจนมีมิติเดียว (Unity of Purpose)
- 10) มอบอำนาจและให้มีส่วนร่วมมีส่วนร่วม(Employee Involvement and

Empowerment)

วิลเลียมได้ให้แนวคิดที่ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของ TQM มี 3 ประการ คือ (Williams, 1994 : 26 – 30)

- 1) เครื่องมือ (Tools)
- 2) เทคนิค (Techniques)
- 3) การฝึกอบรม (Training)

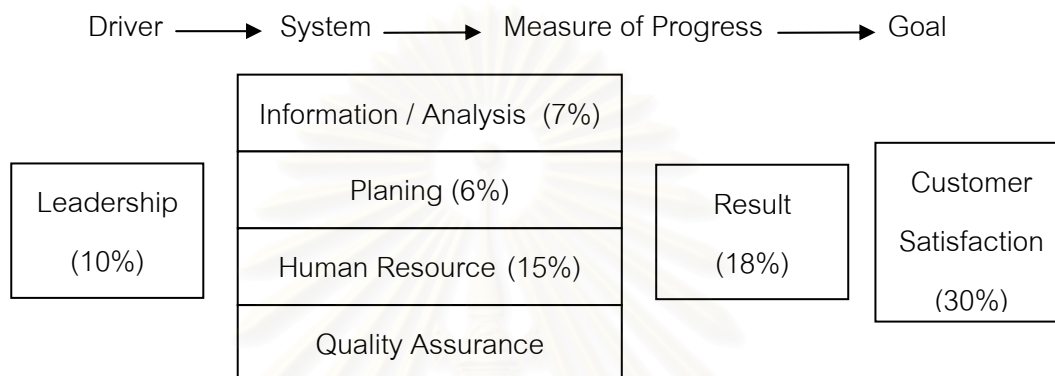
จุดสำคัญของ TQM คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิตกับผู้บริโภค ส่วนสำคัญของกระบวนการอยู่ที่การจัดการที่จำเป็นสำหรับระบบ เครื่องมือ และทีมงาน ระบบนี้ได้เตรียมขอบข่ายความก้าวหน้าของงานไว้เพื่อความพร้อมสำหรับการตรวจสอบ (อุทุมพร จามรมาน, 2541)

หลักการนำระบบ TQM ไปใช้ สรุปได้ 6 หลักการ ดังนี้

- 1) ผู้บริหารระดับสูงทุกระดับต้องมีความมุ่งมั่นที่จะนำระบบมาใช้
- 2) ตั้งคณะกรรมการในการดูแลเรื่อง TQM ที่เรียกว่า Quality Council เพื่อกำหนดนโยบาย
- 3) เลือกบุคคลหรือหน่วยงานที่มีผลงานดีเยี่ยมมาเป็นตัวกระตุ้นหรือฝึกสอน
- 4) เลือกบุคคลหรือหน่วยงานที่มีประสบการณ์ในการนำ TQM ไปใช้มาร่วมงาน
- 5) เลือกที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ในการใช้ TQM
- 6) ให้การศึกษาและฝึกอบรมบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้คือ ผู้บริหารระดับสูงทุกคน ผู้บริหารระดับหน่วยงาน ผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องทุกคน

2.1.3 ระบบการตรวจสอบคุณภาพของ The Malcolm Baldrige National Quality Award

ระบบนี้เป็นระบบที่เน้นการตรวจสอบคุณภาพโดยรวมทั้งองค์กร โดยมีเป้าหมายที่ความพึงพอใจของลูกค้า และมีเกณฑ์วัดคุณภาพของผลผลิต ซึ่งการตรวจสอบจะเน้นที่ 7 ประการ ในองค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบ (Four Elements with seven Categories) มีรายละเอียดดังนี้ (Tenner and Detora, 1992 : 237)

กำหนดวิธีการประเมินผลการพัฒนาคุณภาพของหน่วยงานโดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดไว้ซึ่งแบ่งเป็น 28 ข้อย่อยใน 7 บัญชีใหญ่ ดังนี้ (Tenner and Detora, 1992 : 237 – 239 ; ทบวงมหาวิทยาลัย, 2540)

1. ภาวะผู้นำ
 - 1.1 ความเป็นผู้นำของผู้บริหารองค์กร
 - 1.2 การบริหารคุณภาพระบบการนำและความร่วมมือภายในองค์กร
 - 1.3 ความเชื่อถือของสังคมและความสำคัญต่อสาธารณะ
2. สารสนเทศและการวิเคราะห์
 - 2.1 การบริหารสารสนเทศและระบบข้อมูล
 - 2.2 ระบบสารสนเทศและการสนับสนุนความเป็นผู้นำทางวิชาการ
 - 2.3 การวิเคราะห์และการใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ
3. การทำแผนยุทธศาสตร์
 - 3.1 กระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์
 - 3.2 กระบวนการถ่ายทอดแผนยุทธศาสตร์
4. การพัฒนาและบริหารทรัพยากรมนุษย์
 - 4.1 การวางแผนด้านทรัพยากรมนุษย์
 - 4.2 การมีส่วนร่วมของบุคลากร

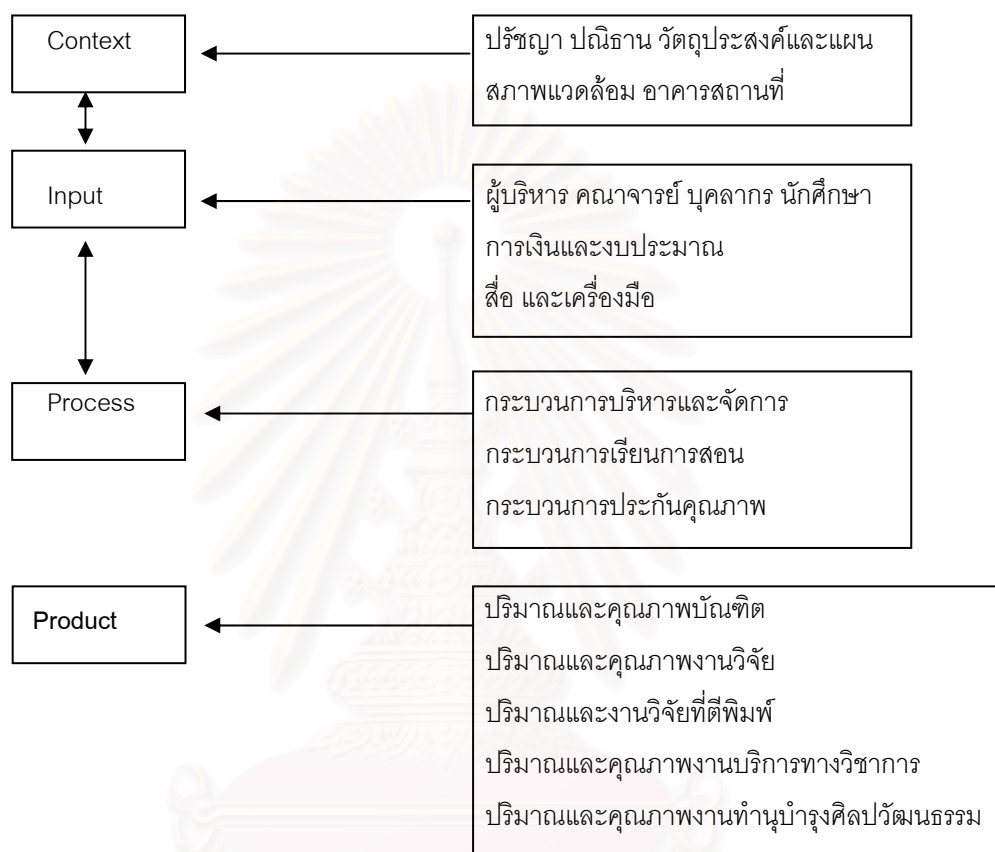
- 4.3 การศึกษา การฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากร
 - 4.4 การปฏิบัติงานและจิตสำนึกความพึงพอใจของบุคลากร
 - 4.5 การประเมินผลงานและการตอบแทน ความรู้สึที่ดีและขวัญของบุคลากร
 5. การบริหารกระบวนการผลิตบัณฑิต วิจัย และบริการทางวิชาการ
 - 5.1 กระบวนการคัดเลือกนักเรียน/นักศึกษาที่มีคุณภาพ
 - 5.2 กระบวนการบริหารวิชาการ
 - 5.3 การบริหารกระบวนการสนับสนุน
 - 5.4 ปรับปรุงสมรรถนะของผู้ผลิตบัณฑิตหรือคุณภาพของผู้ผลิต
 - 5.5 การประเมินคุณภาพ
 6. สัมฤทธิ์ผลทางวิชาการ
 - 6.1 สัมฤทธิ์ผลทางวิชาการ
 - 6.2 สัมฤทธิ์ผลทางวิจัย
 - 6.3 สัมฤทธิ์ผลทางการบริการวิชาการ
 - 6.4 สัมฤทธิ์ผลทางศิลปะและวัฒนธรรม
 7. สัมฤทธิ์ผลในการผลิตบัณฑิตหรือการมุ่งเน้นความพึงพอใจของลูกค้า
 - 7.1 ความรู้เกี่ยวกับความต้องการและความคาดหวังของสังคมต่อบัณฑิต
 - 7.2 การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับสังคมหรือความสัมพันธ์กับลูกค้า
 - 7.3 ความพึงพอใจของสังคม กระบวนการประเมิน
 - 7.4 ความพึงพอใจของสังคม ผลลัพธ์และการเปรียบเทียบ
- การประเมินผลจะประเมินใน 3 มิติ คือ ด้านวิธีใช้ ด้านการปฏิบัติ และผลที่ได้รับ

2.1.4 การประเมินผลเชิงระบบ

ระบบนี้เป็นระบบพื้นฐานที่ใช้ได้กับทุกองค์การ รวมทั้งองค์การทางการศึกษา ระบบนี้จะพิจารณาว่าปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และปัจจัยผลผลิต (Output) คืออะไร เช่น ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ทรัพยากรคน ทรัพยากรเงิน สภาพแวดล้อม ปัจจัยเกื้อหนุน เป็นต้น กระบวนการได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการเรียนการสอน กระบวนการวิจัย กระบวนการให้บริการทางวิชาการ เป็นต้น ปัจจัยผลผลิต ได้แก่ ปริมาณบัณฑิต คุณภาพบัณฑิต ศรัทธาของประชาชน เป็นต้น (อุทุมพร จามรมาน. 2541 : 13)

2.1.5 ระบบ CIPP

ระบบ CIPP หมายถึง การประเมินตามด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านการดำเนินการ และด้านผลผลิต ซึ่งนำมาใช้ในระบบประกันคุณภาพ การศึกษาระดับอุดมศึกษา (อุทุมพร จามรมาน. 2541 : 15) ดังแผนภาพต่อไปนี้

แนวคิดทั่วไปที่หลากหลายในเรื่องระบบการประกันคุณภาพ และการปฏิบัติเพื่อให้เกิดคุณภาพและประกันคุณภาพได้นั้น ช่วยให้เกิดความเข้าใจในแนวทางและวิธีการเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาองค์ประกอบคุณภาพ การควบคุมและการตรวจสอบคุณภาพ ซึ่งสถาบันการศึกษาสามารถนำมาใช้ได้โดยให้สอดคล้องกับลักษณะพื้นฐานของสถาบันของตน

2.2 การประกันคุณภาพสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของต่างประเทศและในประเทศไทย

2.2.1 สหรัฐอเมริกา

ระบบอุดมศึกษาอเมริกาเป็นระบบที่มีขนาดใหญ่ และมีความหลากหลาย มีสถาบันตั้งแต่วิทยาลัยชุมชน (Community College) ไปจนถึงมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชน รวมราว 3,300 แห่ง มีการกระจายอำนาจในการบริหารและดูแลการศึกษาออกไปยังมลรัฐต่างๆ อีกด้วย

(Kells, 1992 : 36) ระบบอุดมศึกษาอเมริกันได้พัฒนาขึ้นมาตั้งแต่สมัยคริสต์ศตวรรษที่ 17 ในสมัยที่ยังตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษ มหาวิทยาลัยที่ตั้งขึ้นในสมัยแรกๆ เช่น มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด เกล หรือ ปรินซ์ตัน จึงถือรูปแบบการบริหารและจารีตประเพณีในการจัดการศึกษามาจากมหาวิทยาลัยอังกฤษ อาทิ วิทยาลัยภายใต้การควบคุมดูแลศาสนจักร (Denominational College) มีลักษณะการสอนเน้นหนักหลักสูตรศิลปศาสตร์ตามแบบของจารีตนิยม ซึ่งสืบทอดมาตั้งแต่สมัยกลางในยุโรป ลักษณะการให้โอกาสทางการศึกษาที่จำกัดอยู่ในหมู่ชนชั้นปกครอง และได้จัดให้นักศึกษาทุกคนใช้ชีวิตร่วมกันในมหาวิทยาลัย (Cowley, 1989 : 165-190)

การประกันคุณภาพวิชาการซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากแบบอย่างของการอุดมศึกษาของอังกฤษเช่น การมีคณะกรรมการสอบไล่ (Board of examiners) ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกพร้อมกับคณาจารย์และผู้บริหาร ทำการสอบไล่นักศึกษาปีสุดท้ายในรูปการสอบปากเปล่า ลักษณะการดูแลคุณภาพและมาตรฐานวิชาการระดับอุดมศึกษาในระยะแรกๆ ค่อนข้างยังไม่เป็นทางการและผันแปรไปตามสถาบัน

ระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีการกระทำให้เป็นระบบและมีรูปแบบอย่างจริงจังในช่วงสงครามกลางเมือง ในปีศตวรรษที่ 17 โดยสหรัฐอเมริกาได้เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพวิชาการเป็นอย่างมาก โดยจะพัฒนาการศึกษาไปพร้อมๆ กับการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ หรือพัฒนาไปพร้อมกับการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม การควบคุมคุณภาพวิชาการจะดำเนินควบคุมมาตรฐานวิชาการโดยมหาวิทยาลัยเอง ส่วนการขอรับรองวิทยฐานะ ขึ้นอยู่กับการประเมินมาตรฐานการศึกษาจากองค์กรกลางคือ Council on Postsecondary Accreditation หรือ COPA ซึ่งเป็นองค์กรที่เกิดจากคณะกรรมการระดับภูมิภาค (Federation of Regional Accrediting Committee in Higher Education หรือ FRACHE) และระดับประเทศ (National Council on Accreditation หรือ NCA) รวมกัน (Florida Postsecondary Education Planning Commission, 1985 อ้างถึงในวันชัย ศิริชนะ, 2537)

ระบบประกันคุณภาพของสหรัฐอเมริกาไม่มีการกำหนดหรือบังคับให้สถาบันขอขึ้นทะเบียนการตรวจสอบหากแต่จะให้เป็นไปตามประสงค์และดุลพินิจของมหาวิทยาลัยเองโดยอิสระ การประกันคุณภาพการศึกษาตามแบบของสหรัฐอเมริกานั้นมีองค์ประกอบ 3 ส่วน ดังนี้ (Kells, 1992 : 77 – 79)

1. การตรวจสอบสถาบัน (Institutional Auditing) เพื่อดูแลไกการควบคุมคุณภาพของสถาบัน โดยการให้สถาบันจัดทำประเมินตนเอง มีการทบทวนกระบวนการปฏิบัติแล้วจัดทำให้เป็นรายงาน

2. การรับรองมาตรฐานโปรแกรม (Program Accreditation) โดยจัดรายงานการประเมินตนเองของสถาบันและ Independent Review เพื่อประเมินผลในการให้เปิดดำเนินการโปรแกรมนั้นๆ และมีการรับรองมาตรฐานโปรแกรม การประเมินจะรวมทั้งรายงานการประเมินตนเองของสถาบันและการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันที่ทำการตรวจเยี่ยมสถาบัน ผู้ทรงคุณวุฒิเหล่านี้เป็นทีมของผู้เชี่ยวชาญ (Expert Team)

3. การส่งเสริมคุณภาพ (Quality Promotion) วัตถุประสงค์เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพในการส่งเสริมให้เกิดมีคุณภาพขึ้นในสถาบัน เน้นการวิจัยและการพัฒนาทั้งในระดับชาติและระดับสถาบันโดยภาพรวมกลไกของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกา นั้น ประกอบด้วย การรับรองวิทยฐานะสถาบัน (Institutional Accreditation) โดยสมาคมการศึกษาระดับชาติและระดับภูมิภาค ซึ่งมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

- การสมัครเพื่อขอให้รับรองสถาบัน
- การพิจารณาคุณสมบัติสถาบันฯ
- การเตรียมข้อมูลและจัดทำรายงานของสถาบันฯ
- การตรวจเยี่ยมสถาบันโดยผู้แทนของสมาคม
- การพิจารณารับรองวิทยฐานะ
- การติดตามผลหลังการให้การรับรองจะมีการติดตามประเมินผลสถาบันเป็น

ระยะๆ ตามที่กำหนดและอาจมีการกำหนดให้ประเมินผลใหม่ หรือทบทวนการรับรองวิทยฐานะใหม่ทุก 5 หรือ 10 ปี แล้วแต่กรณี (เกษม วัฒนชัย, 2539 : 3)

ขั้นตอนสำคัญในกระบวนการรับรองวิทยฐานะตามแบบของสหรัฐอเมริกา อมรวิชัย นาคทรพรพ ได้อธิบายถึง ขั้นตอนสำคัญในกระบวนการรับรองวิทยฐานะของสหรัฐอเมริกา (อมรวิชัย นาคทรพรพ, 2540 : 85) ดังนี้

ขั้นตอน	รายละเอียด
1) กำหนดหลักเกณฑ์และกระบวนการในการรับรองวิทยฐานะ	<ul style="list-style-type: none"> ● มักจัดทำเป็น Accreditation Manual ของแต่ละสมาคม ● องค์ประกอบสำคัญคือคำอธิบายหลักเกณฑ์ซึ่งครอบคลุมการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถาบัน
2) สถาบันอุดมศึกษาสมัครขอรับการรับรองวิทยฐานะพร้อมกับเสนอรายงาน Self-study	<ul style="list-style-type: none"> ● สถาบันต้องมีคุณสมบัติเบื้องต้นตามข้อกำหนด

ขั้นตอน

รายละเอียด

- ของสมาคม (eligibility requirements) เช่น
 - ฐานะต่อทางสมาคมตามกฎหมาย ระยะเวลาที่ตั้งสถาบันมาจนถึงวันสมัคร
 - จำนวนหลักสูตรขั้นต่ำที่มี ฯลฯ
 - เนื้อหาของรายงาน self-study สะท้อนตามหลักเกณฑ์วิทยฐานะใน manual ของสมาคม
- 3) สมาคมตั้งกรรมการไปตรวจเยี่ยมสถาบัน/
- กรรมการตรวจเยี่ยมมักเป็นอธิการบดี ผู้บริหารสาขาวิชา หลังจากศึกษารายงานแล้วระดับสูงของสถาบันอุดมศึกษา และไม่มี ความเกี่ยวข้องกันทางใดๆ กับสถาบันที่ถูกประเมิน
 - กรรมการตรวจเยี่ยมต้องผ่านการฝึกอบรมจากสมาคมก่อน
 - สถาบันที่ถูกประเมินมีสิทธิ์เสนอชื่อกรรมการตรวจเยี่ยม/ให้ความเห็นชอบกับรายชื่อกรรมการตรวจเยี่ยมได้
 - การตรวจเยี่ยมมักเป็นเวลา 2-3 วัน เริ่มด้วยการบรรยายสรุป/การประชุมกลุ่มย่อย/การเยี่ยมชมชั้นเรียน และอาคารสถานที่/พบปะผู้ปกครอง นายจ้าง
- 4) กรรมการเสนอรายงาน Visiting Report ต่อสมาคมให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ของสมาคม
- สถาบันอุดมศึกษามีส่วนให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในการเขียนรายงานของกรรมการ
 - กรรมการอำนวยการของสมาคมพิจารณาทั้ง self-study report และ Visiting Report ควบคู่กัน มี hearing ให้กรรมการตรวจเยี่ยมและสถาบันที่ถูกประเมินมาชี้แจงได้

ขั้นตอน

5) สมาคมต้องตัดสินผลและเผยแพร่ผลการพิจารณา

รายละเอียด

- มีหนังสือแจ้งสถาบันอย่างเป็นทางการ
- กรณีไม่ผ่านการรับรอง มักกำหนดเงื่อนไขเวลาให้ปรับปรุงและยื่นขอการรับรองมาใหม่
- การเผยแพร่ผล มักทำในรูปรายงานของสมาคม
- สถาบันมีสิทธิอุทธรณ์ได้

2.2.2 ประเทศอังกฤษ

ประวัติการอุดมศึกษาในประเทศอังกฤษยาวนานกว่าอุดมศึกษาของอเมริกาและเป็นระบบเก่าแก่ที่สุดประเทศหนึ่งในโลก มหาวิทยาลัยแห่งแรกๆ ของโลก เช่น Oxford, Cambridge ตั้งมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 13 ระบบการศึกษายุคใหม่เริ่มพัฒนาในศตวรรษที่ 15-16 และเจริญรุ่งเรืองในศตวรรษที่ 18 ภายหลังการปฏิวัติอุตสาหกรรมในยุโรป การศึกษาภาคบังคับจัดได้โดยสมบูรณ์ในปลายศตวรรษที่ 19 ในระบบบริหารการศึกษาระดับประถม-มัธยมศึกษา มีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรบริหารการศึกษาส่วนท้องถิ่น (Local Education Authorities) ส่วนระดับอุดมศึกษามีอิสระภายใต้การกำกับและประสานงานของหน่วยงานกลาง (Council for National Academic Awards, 1991 : 5 – 6)

ระบบประกันคุณภาพวิชาการของอังกฤษเริ่มจากการมีระบบข้าหลวงตรวจการ (H.M. Inspector) ซึ่งเป็นระบบเก่าแก่ที่สุดและปัจจุบันคงใช้อยู่ในระดับต่ำกว่าอุดมศึกษาควบคู่กับระบบการติดตามและรายงานผล (Monitoring and Reporting) ที่ทันสมัยของ Local Education Authorities เรื่องการตรวจสอบ (Inspection) คล้ายคลึงกับระบบศึกษานิตเทศก์ แต่ค่อนข้างเข้มข้นกว่าในแง่ Evaluative issues และ Recommendations ที่นำไปสู่การจัดสรรงบประมาณ นอกจากนี้ระดับอุดมศึกษามีจารีตเก่าแก่เรื่อง External Examiner ที่ยังคงใช้อยู่ในปัจจุบันด้วย อังกฤษได้พยายามพัฒนากลุ่มโพลีเทคนิคเดิมมี Council for National Academic Awards โดยให้การรับรองมาตรฐานเป็นการเฉพาะคล้ายระบบ Accreditation แต่ได้ยุบเลิก CNAA ไปพร้อมกับยกฐานะโพลีเทคนิคเป็นมหาวิทยาลัยทั้งหมดในปี 1992 ในปัจจุบันอุดมศึกษาทั้งหมดอยู่ในแนวทางประกันคุณภาพของที่ประชุมอธิการบดี (The Committee of Vice Chancellors and principals หรือ CVCP) และสภาการจัดสรรงบประมาณสำหรับอุดมศึกษาของอังกฤษ (Higher Education Funding Council for England หรือ HEFCE) โดยแรงกดดันทางการเมื่อนำมาสู่รูปแบบการประกันคุณภาพที่ซับซ้อนประกอบด้วยกลไกสำคัญคือ Quality Control,

Quality Audit, Quality Assessment (Council for National Academic Awards, 1991 : 7 – 10)

ในปัจจุบันระบบการประกันคุณภาพของในอังกฤษได้มีการพัฒนามากในเรื่องของการควบคุมคุณภาพภายในองค์กร (Internal Quality Control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) และการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) ของทุกวงการ ทุกสาขา รวมทั้งการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับอุดมศึกษา จะมีรูปแบบการประกันคุณภาพที่ชัดเจน มีอิสระภายใต้การกำกับและประสานงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ HEFCE หรือ Higher Education Funding Council of England และ HEQC หรือ Higher Education Quality Council ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับชาติที่เข้ามาทำการตรวจสอบ และทำการประเมินคุณภาพของมหาวิทยาลัย และยังมีที่ประชุมอธิการบดี (CVCP) อีกด้วย

การประเมินคุณภาพในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (เกษม วัฒนชัย, 2539 : 1-3) มีดังนี้

(1) **การควบคุมคุณภาพ** (Quality Control) เป็นความรับผิดชอบของแต่ละสถาบันในการมีกลไกต่างๆ ที่จะจัดการเพื่อควบคุมคุณภาพการเรียนการสอน

(2) **การตรวจสอบคุณภาพ** (Quality Audit) เป็นหน้าที่ของหน่วยงานกลางอุดมศึกษา คือ HEQC โดยเน้นการตรวจสอบในระดับสถาบันว่า แต่ละสถาบันมีกลไก การควบคุมคุณภาพที่เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร โดยจะเน้นการประเมินความก้าวหน้า (formative judgement)

(3) **การประเมินคุณภาพ** (Quality Assessment) เป็นหน้าที่ของหน่วยงานจัดสรรงบประมาณอุดมศึกษา คือ HEFCE จะทำการประเมินคุณภาพการเรียนการสอน เป็นการประเมินในระดับสาขาวิชา โดยเน้นที่ประสิทธิภาพการเรียนการสอน และเน้นการประเมินภาพรวม (Summative judgement)

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพภายนอกมาก ซึ่งมี 2 กระบวนการ คือ การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพจากหน่วยงานภายนอกสถาบัน (ทองอินทร์ วงศ์โสธร และคณะ , 2541 : 1)

อมรวิชญ์ นาครทรรพ ได้อธิบายถึงกิจกรรมประกันคุณภาพของอังกฤษว่าประกอบด้วย (อมรวิชญ์ นาครทรรพ, 2540 : 95) (1) การตรวจสอบกลไกควบคุมคุณภาพ (Quality Audit) เป็นหน้าที่ของหน่วยงานกลางอุดมศึกษา ได้แก่ Higher Education Quality Council (HEQC) และเน้นการตรวจสอบในระดับสถาบัน ว่าแต่ละสถาบันมีกลไกควบคุมคุณภาพเหมาะสมแล้วหรือไม่ (2) การประเมินคุณภาพการเรียนการสอน (Quality Assessment) เป็นหน้าที่ของหน่วยงานจัดสรรงบประมาณอุดมศึกษา คือ Higher Education Funding Council (HEFC) และเป็นการ

ประเมินใน**ระดับสาขาวิชา** โดยเน้นที่ประสิทธิภาพการเรียนการสอน (3) กิจกรรมประกันคุณภาพอื่นๆ ได้แก่ การรับรองวิทยฐานะโดยสมาคมวิชาชีพบางแห่ง การประเมินงานวิจัยโดยหน่วยงานงบประมาณ ระบบกรรมการสอบไล่ภายนอกที่สถาบันต่าง ๆ ใช้อยู่

ส่วนวิธีการตรวจสอบกลไกการควบคุมคุณภาพ (Quality Audit) ของอังกฤษนั้นจะมีขั้นตอนดังนี้ (อมรวิชัย นาคทรพรพ, 2540 : 94)

- (1) รวบรวมข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- (2) แต่งตั้งผู้ตรวจสอบ (Audit) โดยจะเน้นความเป็นกลางและความรอบรู้ของบุคคลที่จะเชิญมาเป็นกรรมการ ซึ่งส่วนใหญ่คืออดีตผู้บริหารมหาวิทยาลัย
- (3) ตรวจสอบมหาวิทยาลัย โดยจะทำการนัดหมายไว้ล่วงหน้า 2-3 เดือน แล้วเมื่อมาเยี่ยมจะพบผู้บริหารระดับต่าง ๆ อาจารย์ผู้สอน บุคลากรอื่น ๆ และนักศึกษา และจะใช้เวลาตรวจเยี่ยม 3-4 วัน มีการเขียนรายงานความคิดเห็นให้เสร็จสิ้นในวันสุดท้ายของการตรวจเยี่ยม
- (4) ตีพิมพ์เผยแพร่ ซึ่งถือว่าเป็น Public Report มีการประเมินผลและให้ข้อเสนอแนะโดยไม่มีการเปรียบเทียบกับสถาบันอื่น และต้องการให้มหาวิทยาลัยมีการตื่นตัวอยู่เสมอ เพื่อให้มีการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

ในด้านวิธีการประเมินคุณภาพการเรียนการสอน (Quality Assessment) ของอังกฤษนั้นมีขั้นตอน ดังนี้ (อมรวิชัย นาคทรพรพ, 2540 : 107)

- (1) รวบรวมข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น จากรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report) ของมหาวิทยาลัย
- (2) HEFC การพิจารณาอาจประเมินให้อยู่ในระดับ “Satisfactory” โดยไม่ต้องไปตรวจเยี่ยมหรือไปตรวจเยี่ยมกรณีมี “Claims for Excellence” หรือ “Quality at Risk”
- (3) ตั้ง Assessors หากต้องไปตรวจเยี่ยม ประกอบด้วย specialist Assessors 3-4 คน และ Reporting Assessor อีก 1 คน
- (4) การตรวจเยี่ยม ใช้เวลา 3-4 วัน โดยวิธีการประชุม สัมภาษณ์ และสังเกตการเรียนการสอนแล้วจึงสรุประดับคะแนน และเขียนรายงานให้เสร็จในวันสุดท้าย
- (5) ตีพิมพ์เผยแพร่ ถือเป็น Public Report

การตรวจสอบภายในและการทบทวนระบบการจัดการเพื่อคุณภาพ รายงานผลผลิตต่อทีมการทบทวนการจัดการของมหาวิทยาลัย (University's Management Review Team) ซึ่งหน่วยงานนี้จัดตั้งขึ้นเพื่อ จัดให้มีการบริหารจัดการโดยรวมทั้งองค์การหรือ TQM และเพื่อปรับปรุงให้มหาวิทยาลัยมีคุณภาพมั่นคง (Storey, 1994 : 174-189)

2.2.3 ประเทศออสเตรเลีย

ระบบอุดมศึกษาของประเทศออสเตรเลีย เป็นระบบที่ยังค่อนข้างใหม่ มหาวิทยาลัยแห่งแรกของออสเตรเลีย คือ มหาวิทยาลัยซิดนีย์ (University of Sydney) ตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1851 การที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของเครือจักรภพอังกฤษมาก่อน จึงนำหลักการอุดมศึกษาจากประเทศอังกฤษมาหลายประการ ปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยต่างๆ รวมกันทั้งสิ้นรวม 400 แห่ง แยกเป็นสถาบันระดับมหาวิทยาลัยราว 40 แห่ง วิทยาลัยระดับปริญญาราว 70 แห่ง และวิทยาลัยเทคนิคและการศึกษาต่อเนื่องระดับต่ำกว่าปริญญาอีกราว 290 แห่ง (Tim Mazzarol and Petter Husic, 1996)

ออสเตรเลียเป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีการขยายตัวของระบบอุดมศึกษาอย่างชัดเจน นับตั้งแต่ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา รัฐบาลออสเตรเลียนี้มีการวางแผนนโยบายให้มีการแบ่งแยกบทบาทระหว่างสถาบันอุดมศึกษาประเภทต่างๆ ให้ชัดเจนขึ้น

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศออสเตรเลีย จึงมีระบบการประกันคุณภาพ 2 แบบ คือ

1. สำหรับมหาวิทยาลัยมีอำนาจในการรับรองมาตรฐานหลักสูตรของตนเอง (Self-Accreditation)
2. สำหรับวิทยาลัยต่างๆ อยู่ภายใต้อำนาจอนุมัติ และการกำกับดูแลขององค์กรบริหารประจำรัฐหรือมณฑล (State of Territory Authorities)

ในการพิจารณารับรองมาตรฐานหลักสูตรให้สถาบันต่าง ๆ โดยมีองค์กรกลางระดับชาติ คือ Australian Council on Tertiary Awards (ACTA) ซึ่งตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1972 ในสังกัดสภาการศึกษาแห่งประเทศออสเตรเลีย (Australian Education Council หรือ AEC) เป็นผู้ดูแลกำหนดและให้การรับรองมาตรฐานหลักสูตรระดับต่างๆ อีกชั้นหนึ่ง อย่างไรก็ตาม หลังจากที่ได้มีการหลอมรวมวิทยาลัยระดับปริญญาเข้ากับมหาวิทยาลัยต่างๆ ค.ศ.1990 Australian Education Council ได้จัดตั้ง Register of Australian Tertiary Awards หรือ RATE ขึ้นแทนที่ ซึ่งมีบทบาทแตกต่างไปจาก ACTA กล่าวคือ ทำหน้าที่เป็นแต่เพียงหน่วยงานกลางที่ช่วยพัฒนามาตรฐานกลางทางวิชาการต่างๆ ขึ้นมา และมีการประสานงานกับองค์กรกลางของสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ เช่น ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยออสเตรเลีย (Australian Vice-Chancellors Committee หรือ AVCC) และที่ประชุมผู้อำนวยการสถาบันระดับปริญญา (Australian Conference of TAFE Directors หรือ ACTD) เป็นต้น

ในออสเตรเลียมีการนำเอา ISO 9000 ไปประยุกต์ใช้ในวงการศึกษา โดยจัดทำมาตรฐานระบบคุณภาพและมีการตรวจสอบที่เป็นระบบ

สถาบันระดับปริญญาโดยทั่วไปของออสเตรเลียมีอิสระค่อนข้างสูงในการกำกับดูแล มาตรฐานการศึกษาของตนเอง องค์กรกลางที่จัดขึ้น เช่น RATE นั้น มีบทบาทในเชิงพัฒนาและ ประสานงานส่งเสริมให้มีการใช้มาตรฐานกลางต่างๆ เป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน มิได้มีอำนาจในการ ให้ความเห็นชอบหรือการรับรองมาตรฐานหลักสูตร มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพใน กระบวนการพัฒนาและประเมินผลหลักสูตร (AVCC, 1987)

การประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศออสเตรเลีย เน้นที่คุณภาพภายในเพื่อผลของ คุณภาพของบัณฑิต โดยเน้นที่คุณภาพของอาจารย์ผู้สอน ความสามารถของอาจารย์ในการสอน การทำวิจัย การพัฒนาตนเอง และบางมหาวิทยาลัยมีการดูความสามารถด้านการประสานงาน กับหน่วยงานในชุมชนด้วย มีการประเมินอาจารย์เป็นระยะๆ และอาจมีการตรวจสอบพัฒนาการ ของภาควิชาในการปรับปรุงหลักสูตรและรายวิชาที่ภาควิชารับผิดชอบ

ในออสเตรเลีย มีบริษัทที่รับให้คำปรึกษาและดำเนินการจัดเพื่อให้มีคุณภาพในหน่วยงาน เช่นเดียวกับอเมริกา เช่น บริการจากหน่วยงานทางการศึกษา ชื่อ Education Directions ให้บริการในการออกแบบการจัดการเพื่อคุณภาพของการศึกษา ในหลายๆ ด้านได้แก่

ด้านวิชาการ + การจัดการที่มีคุณภาพ + การบริการ (Academic+Quality Management + Service)

ด้านการจัดการ + การวางแผนบริการ Management + Planning Service)

ด้านการแนะนำ + สัมพันธภาพกับภาครัฐ (Advocacy + Government Relations)

ด้านการพัฒนานโยบาย + การวิจัย (Policy Development + Research)

ด้านสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการเรียน (Learning Environment)

ทั้งนี้เพื่อช่วยให้การศึกษาที่มีคุณภาพ ได้รับการรับรองวิทยฐานะ (Accreditation) ใน ระดับชาติและระดับท้องถิ่น

ไพทูร์ย์ สินลาร์ตัน (ไพทูร์ย์ สินลาร์ตัน, 2539 : 31-32) และฮาร์แมน (Harman, 1996 : 59-73) ได้กล่าวถึงหลักการแนวคิดวิธีการในการประกันคุณภาพการศึกษาของออสเตรเลียไว้ ดังนี้

มหาวิทยาลัยในออสเตรเลีย มีความพยายามที่จะจัดให้มีระบบผลดูคุณภาพของสถาบัน หรือการรับประกันคุณภาพอย่างจริงจัง เพื่อเป็นพลังโน้มน้าวให้ชาวต่างชาติเข้ามาเรียนและ สามารถเรียกเก็บค่าเล่าเรียนราคาสูงจากนักเรียนต่างประเทศ

ทิศทางใหม่ในเรื่องการประกันคุณภาพอุดมศึกษาของออสเตรเลีย ในกลางปี ค.ศ. 1981 โดยมีการวิเคราะห์ความแตกต่างในคุณภาพของอุดมศึกษา จึงได้มีวิธีการเกิดขึ้น ดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญร่วมกันพิจารณาบททบทวนกฎระเบียบข้อบังคับอย่างเป็นระบบ แล้วรายงาน
เสนอรัฐมนตรี

พัฒนาโครงการและดัชนีชี้วัดสมรรถนะของแบบทดสอบซึ่งจะเป็นประโยชน์ให้การ
ประเมินกิจกรรมของมหาวิทยาลัย

รัฐจัดตั้งกองทุนสนับสนุนโครงการพิเศษที่เป็นโครงการริเริ่มทางความคิดและการปฏิบัติ
เช่น การพัฒนาหลักสูตร หรือโครงการปรับปรุงคุณภาพ

ตั้งกองทุนสำหรับสถาบันในการปรับปรุงการสอน ซึ่งบริหารกองทุนโดยคณะกรรมการ
สร้างกลไกตรวจสอบทางการศึกษาระดับชาติ (National Academic Audit Mechanism)
เพื่อให้มหาวิทยาลัยใช้บททบทวนวิธีการปฏิบัติเป็นการเตือนตนเองและปรับปรุงคุณภาพผลิต

ในปี ค.ศ.1987 ได้มีการประกาศรวมสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นระบบเดียว คือ ระบบ
มหาวิทยาลัยให้สถาบันหรือวิทยาลัยรวมกันเป็นมหาวิทยาลัย โดยอาจรวมกันเองในกลุ่มเดียวกัน
ตั้งเป็นมหาวิทยาลัยใหม่หรืออาจไปรวมตัวกับมหาวิทยาลัยเดิมที่มีอยู่แล้วก็ได้ ซึ่งมหาวิทยาลัย
เดิมดูไม่เต็มใจนัก แต่สถาบันหรือวิทยาลัยมีความพอใจ

ปี ค.ศ. 1992 รัฐบาลได้ตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพในระดับอุดมศึกษา เพื่อช่วย
รัฐบาลในการวางกลไกการประกันคุณภาพ สร้างความเป็นเลิศ และส่งเสริมความเป็นนานาชาติ
ของมหาวิทยาลัย คณะกรรมการได้ไปสังเกต สัมภาษณ์ และประเมินมหาวิทยาลัยต่าง ๆ แล้วทำ
รายงาน เสนอรัฐบาลโดยการจัดกลุ่มมหาวิทยาลัย ซึ่งมีคุณภาพทัดเทียมกันจัดไว้ในกลุ่ม
เดียวกัน การได้รับการจัดอยู่ในกลุ่มสูงก็จะได้รับงบประมาณสูงด้วย มหาวิทยาลัยใดจะไม่เข้า
ร่วมก็ได้แต่จำนวนเงินที่สูงก็ทำให้มหาวิทยาลัยยอมเข้าร่วม

ในการประเมินนั้น คณะกรรมการได้วางขอบเขตงานวิชาการ 3 ประการ คือ การสอน การ
วิจัย และการบริการทางวิชาการ โดยได้ศึกษาในภาพรวมในปี ค.ศ. 1993 และในปี ค.ศ. 1994 ได้
เน้นการประเมินการเรียนการสอน ปี ค.ศ. 1995 มีประเมินการวิจัยและการบริการทางวิชาการอีก
ด้วย เมื่อประเมินแล้วก็จะพิจารณาจัดสรรทุนเพิ่มเติม แต่สถาบันที่ได้รับการประเมินสูงได้รับทุน
ถึง 3,273,000 เหรียญ และต่ำสุดคือ 489,000 เหรียญ

การจัดกลุ่มมหาวิทยาลัยมีผลกระทบต่อมหาวิทยาลัยในด้านอื่นกล่าวคือ มหาวิทยาลัยที่
ได้รับการจัดอันดับให้อยู่ในกลุ่มต่ำ ๆ จะมีปัญหาในด้านความสามารถในการสรรหานักศึกษาเข้า
มาศึกษาในสถาบันของตนทั้งที่เป็นชาวออสเตรเลียเองและชาวต่างประเทศ

ลักษณะการประเมินสถาบันจะยึดหลักการประเมินตนเองของสถาบัน โดยคณะกรรมการ
กลางจะวางกรอบในการประเมินให้ แล้วมหาวิทยาลัยใช้กรอบประเมินนั้นมาประเมินสถาบัน
ตนเอง กรรมการจะประเมินไปตามกรอบที่วางได้แล้วนั้น ดังนั้นแต่ละสถาบันจึงมีโครงการและ
กิจกรรมต่างๆ อย่างหลากหลายและพยายามผดุงคุณภาพของตนเองไว้อย่างต่อเนื่อง จุดเด่นของ

มหาวิทยาลัยในออสเตรเลียปัจจุบันคือ ระบบผดุงคุณภาพหรือประกันคุณภาพที่มีการปฏิบัติอย่างกว้างขวางและจริงจัง

2.2.4 ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน

ระบบอุดมศึกษาของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน เป็นระบบที่มีอายุเก่าแก่ประเทศหนึ่งโดยมีพัฒนาการย้อนไปตั้งแต่สมัยกลาง หลังการรวมประเทศเยอรมันตะวันตกและตะวันออกเข้าด้วยกันแล้ว ทำให้มีมหาวิทยาลัยรวมกันทั้งสิ้น 128 แห่ง และสถาบันระดับ โปลิตเทคนิคและสถาบันศึกษาอื่นๆ อีกรวม 168 แห่ง โดยมีนักศึกษาอยู่ระบบทั้งสิ้นรวมหนึ่งล้านหกแสนคน (Kells, 1192:51) สถาบันอุดมศึกษาระดับโปลิตเทคนิคที่เน้นหนักทางอาชีพศึกษา (Fachhochschulen) กับมหาวิทยาลัยที่เน้นหนักทางอาชีพศึกษาระดับสูงและการวิจัย

ระบบการประกันคุณภาพวิชาการระดับอุดมศึกษาของเยอรมันเป็นระบบที่สะท้อนลักษณะการควบคุมจากภายใน (Internal) ที่ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา มีการเข้มงวดในเรื่องคุณภาพของอาจารย์ผู้สอน เช่น การถือปฏิบัติให้ผู้ที่มาเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยได้ต้องจบปริญญาเอก และต้องผ่านประสบการณ์การทำงานวิจัยเรื่องที่สองหลังวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกมาแล้ว จึงจะยอมรับเป็นอาจารย์ผู้สอนได้ มีการเน้นหนักการประเมินคุณภาพการวิจัยประกอบการจัดสรรเงินอุดหนุนการวิจัย

นอกจากนี้กลไกสำคัญอีกอย่างหนึ่งในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเยอรมันคือการถือปฏิบัติอย่างเข้มงวดในเรื่องการสอบวัดความรู้ของนักศึกษาและบัณฑิต ซึ่งรวมทั้งที่เป็นการสอบข้อเขียน การสอบปฏิบัติ และการสอบปากเปล่า เพื่อเป็นหลักประกันความรู้และทักษะของนักศึกษาและบัณฑิตที่จบออกมาและการวัดผลการศึกษาที่กำหนดขึ้นโดยที่ประชุมถาวรของรัฐมนตรีศึกษาและกิจการวัฒนธรรม (Standing Conference of Ministers of Education and Cultural Affairs)

สรุปได้ว่า แนวโน้มด้านนี้ของเยอรมันจะเป็นไปในลักษณะที่มีความพยายามวางกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น เยอรมันเน้นเรื่องการดูแลคุณภาพวิชาการโดยมีความคาดหวังในตัวคณาจารย์ว่าจะต้องมีประสิทธิภาพในเรื่องการสอนและการวิจัย

2.2.5 ประเทศญี่ปุ่น

ระบบอุดมศึกษาของประเทศญี่ปุ่นมีประวัติพัฒนาการที่ยาวนานเช่นเดียวกับการอุดมศึกษาในโลกตะวันตก มหาวิทยาลัยแห่งแรกๆ ของญี่ปุ่นนั้นมีอายุกว่า 300 ปี เช่น Ryokoku University ซึ่งตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1639 การขยายตัวหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มีการจัดตั้ง

สถานศึกษาต่างๆ ขึ้นันับร้อยแห่ง ทั้งของรัฐและเอกชน ปัจจุบันระบบอุดมศึกษาของญี่ปุ่น ประกอบด้วยสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ได้แก่

1) มหาวิทยาลัยของรัฐขนาดใหญ่ที่มีลักษณะเป็นมหาวิทยาลัยสมบูรณแบบ ซึ่งประกอบด้วยคณะวิชาต่างๆ 6-10 คณะ และสถาบันวิจัยในสาขาต่างๆ ซึ่งมหาวิทยาลัยเหล่านี้มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยแห่งชาติ โดยมีจำนวนทั้งหมด 99 แห่ง

2) มหาวิทยาลัยขนาดเล็กมักเปิดสอนเฉพาะระดับปริญญาตรีเป็นบางสาขา มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยแยกออกเป็นมหาวิทยาลัยประจำจังหวัด (Prefectural University) และมหาวิทยาลัยประจำเมือง (Municipal University) โดยมีจำนวนทั้งหมด 19 แห่ง

3) มหาวิทยาลัยของรัฐที่เปิดสอนเฉพาะสาขาวิชา และที่เปิดสอนหลายสาขาทั้งในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 220 แห่ง

มหาวิทยาลัยเอกชนนับว่ามีบทบาทสำคัญมาก เนื่องจากจำนวนสถาบันที่มีถึง 220 แห่ง ทำให้มีนักศึกษาถึงร้อยละ 70 เป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชน

มหาวิทยาลัยรูปแบบใหม่ๆ เกิดขึ้นในรอบ 20 ปีที่ผ่านมา อาทิ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีที่เน้นการวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยทางวิชาการศึกษาที่เน้นการพัฒนาครูประจำการมหาวิทยาลัยที่เปิดที่จัดสอนผ่านสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และไปรษณีย์ เป็นต้น

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศญี่ปุ่น เป็นระบบที่ใช้กลไกส่วนกลางโดยกระทรวงศึกษาธิการ วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม (MONBUSHO) เป็นหลัก การจัดตั้งมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาใหม่จะต้องได้รับการอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีการวางหลักเกณฑ์มาตรฐานในการพิจารณาขึ้นรองรับ นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานกลางในการจัดสรรงบประมาณเพื่อการอุดมศึกษาได้ใช้กลไกการจัดสรรงบประมาณการดูแลคุณภาพวิชาการอีกด้วย

สมาคมรับรองวิทยฐานะมหาวิทยาลัยญี่ปุ่น (Japanese University Accreditation Association หรือJUAA) ซึ่งเป็นสมาคมที่ให้การรับรองวิทยฐานะให้แก่มหาวิทยาลัยต่างๆ ซึ่งเป็นไปโดยความสมัครใจ โดยสมาคมรับรองวิทยฐานะฯ มีการให้การรับรองวิทยฐานะเป็น 2 แบบ คือ แบบแรก เป็นการให้การรับรองเบื้องต้น โดยสถาบันนั้นๆ จะต้องดำเนินการมาอย่างน้อย 4 ปี และมีคณะวิชาอย่างน้อย 1 คณะที่ได้รับการรับรองโดยสมาคมรับรองวิทยฐานะฯ สถาบันที่ผ่านเกณฑ์ดังกล่าวจะได้สถานะสมาชิกสมทบ (Supporting Membership) แบบที่สอง เป็นการให้การรับรองถาวรโดยสถาบันนั้นๆ จะต้องผ่านการรับรองของคณะกรรมการบริหารของสมาคมรับรองวิทยฐานะฯ ซึ่งจะทำให้สถานะสมาชิกหลัก (Associate Membership) มีองค์กรกลางช่วยประสานให้เกิดกิจกรรมการประเมินผล และประกันคุณภาพการศึกษาในระบบอุดมศึกษาของญี่ปุ่น (Ministry of Education, Science and Culture. 1990 : 58-62)

สรุปได้ว่า การศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศญี่ปุ่นนั้น มีลักษณะคล้ายกับการศึกษาในประเทศเยอรมัน คือให้ความสำคัญสนับสนุนในเรื่องของเทคโนโลยีและการวิจัย ในระบบการประกันคุณภาพทางวิชาการระดับอุดมศึกษาของประเทศญี่ปุ่นนั้น นอกจากมหาวิทยาลัยจะต้องจัดมาตรการประเมินตนเองแล้ว การรับรองวิทยฐานะของมหาวิทยาลัยจะได้รับการควบคุมด้วยการตรวจสอบคุณภาพทางวิชาการโดย กระทรวงศึกษาธิการ วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม (MONBUSHO) ซึ่งมีอำนาจในการจัดสรรงบประมาณในการดูแลคุณภาพทางวิชาการด้วย

2.2.6 ประเทศอินเดีย

ในอินเดียมีมหาวิทยาลัยมากกว่า 220 แห่ง และวิทยาลัย 8,200 แห่ง แต่สถาบันจำนวนมากมีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐาน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาคือ National Assessment and Accreditation Council หรือ NAAC และ National Board Accreditation หรือ NBA, เป็นหน่วยงานที่รับขึ้นทะเบียน ซึ่งอยู่ภายใต้หน่วยงาน UGC หรือ University Grants Commission ซึ่งทำหน้าที่ประเมินด้านคุณภาพของการเรียนการสอน ต่อมาเมื่อปี 1993 มีหน่วยงานหนึ่งตั้งขึ้นมาทำหน้าที่ค่อนข้างจะตรงกับการดูแลเรื่องคุณภาพของสถาบันการศึกษามากยิ่งขึ้น คือ NBA ซึ่งอยู่ภายใต้ AICTE หรือ All India Council for Technical Education แต่เฉพาะสถาบันทางวิศวกรรมศาสตร์ เกษศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ และการจัดการเท่านั้น NAAC พยายามให้มีการรักษาคุณภาพของสถาบันการศึกษา โดยให้มีการตรวจสอบคุณภาพภายในสถาบัน ซึ่งทำได้ไม่ทุกแห่ง (บางแห่งประเมินคุณภาพด้วยตัวสถาบันเอง แล้วมีการรับรองวิทยฐานะ (Accreditation) การตรวจสอบคุณภาพของสถาบันเพื่อดูสุขภาพขององค์กรแล้วมีการกระตุ้นให้มีการปรับปรุงและรักษาไว้ซึ่งสุขภาพดีขององค์กร การตรวจสอบคุณภาพจึงเป็นการช่วยวินิจฉัยสุขภาพขององค์กร เพื่อรักษาเยียวยาให้องค์กรอยู่รอด และมีสุขภาพที่ดีต่อไป

2.2.7 อุดมศึกษาไทยกับการประกันคุณภาพ และการประกันคุณภาพตามแนวทางของทบวงมหาวิทยาลัย

“การประกันคุณภาพทางวิชาการ” เป็นหลักที่สำคัญยิ่งที่สามารถบอกให้เห็นถึงความมีมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษาในฐานะที่เป็นสถาบันสังคม (วิจิตร ศรีสอาน, 2541 : 3) ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงจำเป็นที่จะต้องสร้างมาตรฐานการศึกษา โดยจัดดำเนินการให้มีระบบการประกันคุณภาพทางวิชาการเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่สังคมได้ว่า บัณฑิตที่จบจากสถาบันอุดมศึกษานั้นเป็นบุคคลที่มีความรู้และมีคุณธรรม มีความสามารถ และทักษะในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้บัณฑิตผู้ซึ่งเป็นที่ต้องการของสังคม ควรมีบุคลิกภาพแห่งความเป็นผู้นำและผู้ร่วมงานที่ดี มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ไม่นำ

ความเดือดร้อนมาให้ผู้อื่น สามารถพัฒนาตนเองและหน่วยงานให้มีแต่ความเจริญก้าวหน้าได้ในอนาคต

ในการทำให้สถาบันอุดมศึกษามีมาตรฐานสูงเพียงใดหรือไม่ แต่เดิมนั้นขึ้นอยู่กับอาจารย์ เมื่อเกิดมีมหาวิทยาลัยแรกๆ ขึ้นในโลกประมาณ 800 ปีมาแล้ว มหาวิทยาลัยเหล่านี้เน้นเรื่องคุณภาพของคณาจารย์เป็นสำคัญ จนมีคำกล่าวว่าคุณอาจารย์ที่เก่งกล้าสามารถ คือจุดเริ่มต้นของการพัฒนามหาวิทยาลัย ดังนั้นการรักษามาตรฐานการศึกษาจึงมักถือเกณฑ์จากคณาจารย์ที่มีคุณวุฒิพร้อมเพียงทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ซึ่งก็เป็นที่ยอมรับได้ว่ามาตรฐานการศึกษาจะดีตามไปด้วย แนวความคิดดั้งเดิมที่ว่าไม่มีสถาบันใดที่จะอำนวยความสะดวกการศึกษาให้มีคุณภาพสูงเกินกว่าคุณภาพของคณาจารย์ได้ จึงเป็นแนวคิดที่ยอมรับอย่างกว้างขวางจนทุกวันนี้

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาไทยได้มีการพัฒนามาเป็นลำดับ โดยเริ่มมาจากการจัดตั้งเพื่อผลิตกำลังคนไว้ใช้เฉพาะทาง ได้แก่ โรงเรียนข้าราชการพลเรือน ซึ่งปัจจุบันคือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อมามีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง เปิดสอนเกี่ยวกับการวางพื้นฐานประชาธิปไตย ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ส่วนมหาวิทยาลัยอื่นๆ เช่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้มุ่งเน้นผลิตกำลังคนให้กับกระทรวงที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่าในระยะแรกนี้ การผลิตบัณฑิตนั้นมุ่งเน้นเพื่อสนองความต้องการของหน่วยงานเป็นหลัก ซึ่งแต่ละแห่งจะมีเกณฑ์และวิธีควบคุมคุณภาพของแต่ละแห่งเองเป็นหลัก แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจน (วันชัย ศิริชนะ, 2538 : 1)

ปี พ.ศ. 2502 ภายหลังการจัดตั้งสภาการศึกษาแห่งชาติ จึงได้พยายามรวมมหาวิทยาลัยมาอยู่ในสังกัดเดียวกัน จึงได้เป็นจุดเริ่มต้นของความพยายามในการสร้างมาตรฐานการศึกษาขึ้น โดยมีสภาการศึกษาแห่งชาติรับผิดชอบการกำหนดหลักเกณฑ์และพิจารณาเห็นชอบหลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยต่างๆ และเมื่อมีการจัดตั้งทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐขึ้นใน พ.ศ. 2515 เพื่อดูแลกิจกรรมมหาวิทยาลัยเป็นการเฉพาะ ซึ่งต่อมาได้ยกฐานะเป็นทบวงอิสระและเปลี่ยนชื่อไปเป็นทบวงมหาวิทยาลัยในปี พ.ศ. 2520 ทบวงมหาวิทยาลัยก็ได้รับผิดชอบเกี่ยวกับมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาต่อมาจนทุกวันนี้ งานที่รับผิดชอบได้แก่ การให้ความเห็นชอบการเปิดหลักสูตรต่างๆ ทั่วไปในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ปริมาณผู้ซึ่งต้องการศึกษามีเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันจะต้องหันมาดูแลเรื่องคุณภาพมาตรฐานวิชาการเพื่อให้บัณฑิตที่จบออกไปได้คุณภาพ ซึ่งระยะที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาของหลักสูตรระดับต่างๆ มาเป็นระยะๆ

การประกันคุณภาพการศึกษาตามแนวทางของทบวงมหาวิทยาลัย

ทบวงมหาวิทยาลัยมีนโยบายด้านการประกันคุณภาพการศึกษาดังต่อไปนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2540 : 10-14)

ปัจจุบันทบวงมหาวิทยาลัยพยายามที่จะให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยที่ในฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐ ที่ต้องกำกับดูแลการศึกษา ระดับอุดมศึกษา และรักษามาตรฐานการศึกษา จึงได้มีประกาศนโยบายการประกันคุณภาพ การศึกษาในระดับอุดมศึกษาขึ้นเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2539 ความจำเป็นที่ต้องมีการประกัน คุณภาพเนื่องจาก 1) ประเทศไทยยังไม่เคยมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีรูปแบบที่ ชัดเจน ไม่มีกลไกใดๆ ที่สามารถบ่งชี้ได้ว่า การจัดการศึกษามีคุณภาพหรือไม่เพียงใด 2) บัณฑิตที่ จะจบการศึกษามีคุณภาพที่แตกต่างกันมากขึ้น 3) จำเป็นต้องมีระบบการควบคุมคุณภาพที่ ชัดเจนรองรับสถาบันอุดมศึกษา 3 ประเภท คือ ของรัฐ เอกชน และต่างประเทศที่เข้ามา ดำเนินการในประเทศไทย 4) พัฒนาองค์ความรู้ให้เป็นสากล ให้คุณภาพของบัณฑิตทัดเทียมกับ นานาชาติที่พัฒนาแล้ว 5) เป็นเครื่องกระตุ้นให้สถาบันพัฒนาตนเอง 6) แนวโน้มความต้องการ บัณฑิตที่มีคุณภาพ 7) สร้างความแข็งแกร่งให้สถาบัน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ระบุไว้ในหมวด 6 มาตรา 47 ให้ สถาบันการศึกษาให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐาน การศึกษาทุกระดับและมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ บริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 : 24) จะเห็นได้ว่าใน ระดับนโยบายของรัฐ ได้ให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพและการประกันคุณภาพเป็นอย่างยิ่ง

หลักการ สถาบันการศึกษายังคงความมีเสรีภาพทางวิชาการ และความมีอิสระในการ กำหนดแนวทางในการบริหารและดำเนินการใดๆ ทางวิชาการ เพื่อความมีคุณภาพภายในสถาบัน อย่างเต็มที่และพร้อมที่จะรับการตรวจสอบจากหน่วยงานหรือองค์การภายนอกด้วย ในฐานะที่ เป็นองค์กรหลักของสังคม

แนวปฏิบัติ ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเบื้องต้น จัดทำคู่มือ ดำเนินการที่เป็นตัวอย่างปฏิบัติ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษามีระบบคุณภาพขึ้นภายในสถาบัน โดย สถาบันต้องกำหนดวิธีดำเนินการและกฎเกณฑ์การปฏิบัติเอง

ทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดลักษณะของระบบประกันคุณภาพการศึกษาเป็น 2 ลักษณะ คือ การประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก โดยแสดงเป็นตารางให้เห็นได้ ชัดเจน (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2543 : 5) ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

การประกันคุณภาพภายใน	การประกันคุณภาพภายนอก
<p>ผู้รับผิดชอบ : สถาบันอุดมศึกษา</p> <p>กระบวนการ : ● ควบคุมคุณภาพ ● ตรวจสอบคุณภาพ ● ประเมินคุณภาพ</p>	<p>ผู้รับผิดชอบ : ทบวงมหาวิทยาลัย/สнг.รับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการการศึกษา</p> <p>กระบวนการ : ● ตรวจสอบคุณภาพ ● ประเมินคุณภาพ ● การให้การรับรอง</p> <p>หมายเหตุ ปัจจุบันทบวงฯ รับผิดชอบการดำเนินงาน และเมื่อ สнг. รับรองมาตรฐานฯ จัดตั้งเรียบร้อยแล้ว จะเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินต่อไป</p>

การควบคุมคุณภาพภายใน ให้สถาบันมีระบบการควบคุมคุณภาพภายในที่จะมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต ทบวงมหาวิทยาลัยจะกำหนดตัวอย่างองค์ประกอบให้ แต่สถาบันอาจปรับ ลด เพิ่ม ได้ตามความเหมาะสมและกำหนดวิธีการรายละเอียดการควบคุมคุณภาพได้ตามที่เห็นสมควร

การตรวจสอบคุณภาพและประเมินคุณภาพจากภายนอก ทบวงมหาวิทยาลัยจัดให้มีระบบการตรวจสอบและประเมินคุณภาพของระบบการควบคุมคุณภาพของสถาบันในระดับคณะวิชา หากผ่านการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการแล้วจะได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาในคณะวิชานั้น ๆ ส่วนกรณีที่ไม่ผ่านการตรวจสอบและประเมินผล ก็จะได้รับพิจารณาหาสาเหตุและให้ความช่วยเหลือในการปรับปรุงแก้ไข

ระยะเวลา ทบวงมหาวิทยาลัยจะให้เวลาในสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาระบบการควบคุมคุณภาพและการนำไปสู่การปฏิบัติ 1-2 ปี แล้วจึงเริ่มมีการตรวจสอบและประเมินผลเพื่อการรับรองมาตรฐานการศึกษาต่อไป

แนวคิดการตรวจสอบคุณภาพ หากดูการศึกษาในเชิงระบบ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) แล้วการควบคุมคุณภาพจะอยู่ในกระบวนการและการประกันคุณภาพจะอยู่ที่ผลผลิต ดังนั้นรูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามแนวคิดของทบวงมหาวิทยาลัยจึงประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

1) **การควบคุมคุณภาพ** เป็นส่วนที่สถาบันจะต้องจัดให้มีระบบการควบคุม **คุณภาพภายใน**ขององค์ประกอบต่างๆ **ที่จะมีผลต่อคุณภาพของบัณฑิต** โดยใช้หลักการของการควบคุมคุณภาพที่ถูกต้องพร้อมทั้งการมีระบบตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการภายในด้วย

2) **การตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก** เป็นกลไกการดำเนินการจากภายนอกที่จะเข้าไปตรวจสอบระบบการควบคุมคุณภาพที่สถาบันได้จัดให้มีขึ้นตามหลักการและแนวทางที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด หน่วยงานภายนอก ก็คือ คณะอนุกรรมการมาตรฐานการศึกษา ระดับอุดมศึกษาที่ทบวงมหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งขึ้นเพื่อให้มีหน้าที่ตรวจสอบว่าสถาบันอุดมศึกษา ได้มีการจัดระบบการควบคุมคุณภาพภายในหรือไม่มีประสิทธิภาพเพียงใด

3) **การประเมินคุณภาพจากภายนอก** เป็นกลไกการประเมินผลที่ต่อเนื่องจากการตรวจสอบ ซึ่งอาจดำเนินการโดยคณะอนุกรรมการชุดเดียวกันได้ การประเมินผลการดำเนินการ จะเป็นการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการควบคุมคุณภาพภายในของสถาบันเป็นหลัก มิได้เน้นการประเมินบุคคล

การเตรียมรับการตรวจสอบและประเมิน

เมื่อสถาบันอุดมศึกษาได้จัดให้มีระบบการควบคุมคุณภาพภายในขององค์ประกอบต่างๆ และได้ดำเนินการตามระบบการควบคุมภายในที่ได้กำหนดไว้แล้ว ควรจะได้มีการจัดทำรายงานการดำเนินการ อันประกอบด้วยหลักการ แนวคิดของการควบคุมคุณภาพของสถาบัน องค์ประกอบที่ควบคุม วิธีการควบคุม และผลดำเนินการ รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่นๆ ทั้งนี้เพื่อขอรับการตรวจสอบและประเมินคุณภาพจากหน่วยงานภายนอก

การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทย ดังกล่าวข้างต้นแสดงถึงความพยายามของแต่ละประเทศในการแสวงหาหลักการ กระบวนการ กิจกรรมในระบบการประกันคุณภาพของตน เพื่อนำไปสู่ระบบการประกันคุณภาพที่ดีที่สุดและมีความยุติธรรม ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 แสดงการวิเคราะห์การประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษาในต่างประเทศและประเทศไทย

หลักการ กระบวนการ กิจกรรม	อเมริกา	อังกฤษ	ออสเตรเลีย	เยอรมัน	ญี่ปุ่น	อินเดีย	ไทย
หลักการ							
1. มหาวิทยาลัยมีอำนาจในการรับรองมาตรฐานหลักสูตรของตน			/			/	
2. วิทยาลัยอยู่ในกำกับดูแลขององค์การบริหารแห่งรัฐหรือมณฑล			/				

ตารางที่ 4 แสดงการวิเคราะห์การประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษาในต่างประเทศและประเทศไทย (ต่อ)

หลักการ กระบวนการ กิจกรรม	อเมริกา	อังกฤษ	ออสเตรเลีย	เยอรมัน	ญี่ปุ่น	อินเดีย	ไทย
3. องค์การกลางประเมินมาตรฐานการศึกษา เพื่อรับรองวิทยฐานะ	/	/		/	/		/
4. องค์การกลางเกิดจากคณะกรรมการระดับภูมิภาคและระดับประเทศ	/						
5. มีการรับรองวิทยฐานะสถาบันโดยสมาคมการศึกษาระดับชาติและระดับ ภูมิภาค	/						
6. มีการรับรองวิทยฐานะสถาบันโดยหน่วยงานทางวิชาชีพ	/	/	/			/	/
7. ผลการตรวจสอบมาตรฐานสถาบันมีความสัมพันธ์กับเรื่องงบประมาณที่จะได้รับ	/	/	/			/	
8. สถาบันต้องสมัครขอรับการรับรองวิทยฐานะหรือมาตรฐาน	/	/					/
9. กรรมการตรวจเยี่ยมต้องผ่านการฝึกอบรมมาก่อน	/	/					
10. กรรมการตรวจเยี่ยมมักเป็นอธิการบดี ผู้บริหารระดับสูง ของอุดมศึกษา		/					
11. สถาบันที่ถูกประเมินมีสิทธิ์เสนอข้อกรรมการตรวจเยี่ยมได้	/						
12. ให้ความสำคัญในเรื่องการรับรองมาตรฐานโปรแกรมการรับรองมาตรฐาน	/						
13. การประกันคุณภาพเน้นที่คุณภาพอาจารย์และการพัฒนาอาจารย์			/	/			
14. ใช้กลไกการจัดสรรงบประมาณดูแลคุณภาพวิชาการ		/	/		/		
15. กิจกรรมการประกันคุณภาพ มีระบบกรรมการสอบไล่ภายนอก		/					
16. สถาบันจัดทำรายงานการประเมินผลตนเอง	/	/					/
17. กรรมการตรวจเยี่ยมจัดทำรายงานการเยี่ยมตรวจ	/	/					/
18. การตรวจเยี่ยมใช้วิธีการประชุม การสัมภาษณ์ การสังเกต	/	/					/

ตารางที่ 4 แสดงการวิเคราะห์การประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษาในต่างประเทศและประเทศไทย (ต่อ)

หลักการ กระบวนการ กิจกรรม	อเมริกา	อังกฤษ	ออสเตรเลีย	เยอรมัน	ญี่ปุ่น	อินเดีย	ไทย
19. สถาบันจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมารับผิดชอบเฉพาะเรื่อง การประกันคุณภาพ	/	/	/				/
20. การสอบวัดความรู้ของนักศึกษาและบัณฑิต ถือเป็น เรื่องสำคัญต้องปฏิบัติเข้มงวด				/			
21. คุณภาพวิชาการของสถาบันเน้นที่คณาจารย์ต้องมี ประสิทธิภาพในการสอนและการวิจัย			/	/			
22. กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลัก ดูแลการ ประกันคุณภาพสถาบันการศึกษา					/		
23. การประกันคุณภาพสถาบันพิจารณาถึงความ เหมาะสมเรื่องเทคโนโลยี และการวิจัย					/		
กระบวนการและกิจกรรม							
1. สถาบันดำเนินการควบคุมมาตรฐานวิชาการ โดยตรง	/	/	/		/	/	/
2. องค์กรกลางระดับชาติเป็นผู้ให้การรับรองมาตรฐาน หลักสูตรระดับต่าง ๆ	/	/	/	/	/	/	/
3. มีการกำหนดหลักเกณฑ์และกระบวนการในการ รับรองวิทยฐานะหรือมาตรฐาน	/	/	/	/	/	/	/
4. มีการตั้งกรรมการไปตรวจเยี่ยมสถาบัน	/	/	/	/	/	/	/
5. กรรมการตรวจเยี่ยมเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรง คุณวุฒิ	/	/	/	/	/	/	/
6. การประกันคุณภาพให้ความสำคัญเรื่องการควบคุม คุณภาพภายในสถาบัน	/	/	/	/	/	/	/
7. ให้ความสำคัญในเรื่องการส่งเสริมคุณภาพสถาบัน	/	/	/	/	/	/	/
8. การประกันคุณภาพให้ความสำคัญเรื่องการ ตรวจสอบคุณภาพ	/	/	/	/	/	/	/
9. ให้ความสำคัญในเรื่องการประเมินคุณภาพ	/	/	/	/	/	/	/
10. การประกันคุณภาพสถาบันให้ความสำคัญเรื่องการ ตรวจสอบคุณภาพภายในสถาบัน	/	/	/	/	/	/	/

จากตารางจะพบว่าในการประกันคุณภาพนั้น ได้ให้ความสำคัญและมุ่งเน้นในหลักการ กระบวนการหรือกิจกรรมคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะในเรื่องการควบคุมคุณภาพและส่งเสริมคุณภาพของสถาบัน เรื่องการตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ บางประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ออสเตรเลีย และญี่ปุ่น มีการนำเอาผลการตรวจสอบมาตรฐานสถาบันให้ มีความสัมพันธ์กับเรื่องการจัดสรรงบประมาณที่สถาบันจะได้รับอีกด้วย

อมรวิชัย นาคทรพร ได้รวบรวมข้อมูลและสรุปเป็นตารางได้ดังนี้ (อมรวิชัย นาคทรพร, 2540 : 127)

การใช้ประโยชน์จากข้อมูลการประกันคุณภาพการศึกษาในด้านการจัดสรรทรัพยากร อุดหนุนสถาบันอุดมศึกษา

ประเทศ	การใช้ประโยชน์	
	การสอน	การวิจัย
สหรัฐอเมริกา	<ul style="list-style-type: none"> บางรัฐเช่น Tennessee มีการเชื่อมโยงข้อมูล การประเมินผลการจัดการศึกษากับการจัดสรร งบประมาณ การทำ Best Colleges Guide และ ranking สถาบันโดยหน่วยงานอิสระมีผลทางอ้อม ในเชิงภาพลักษณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> กองทุนวิจัยส่วนใหญ่กำหนดให้สถาบัน อุดมศึกษาที่ขอทุนต้องได้รับการรับรองวิทยฐานะ
อังกฤษ	<ul style="list-style-type: none"> การใช้ข้อมูล Quality Assessment ของหน่วยงาน งบประมาณยังไม่ชัดเจน ยกเว้นกรณีมีปัญหา คุณภาพที่เห็นได้ชัด มีการทำ Good University Guide เป็นข้อมูล สาธารณะ 	<ul style="list-style-type: none"> มีการทำ research assessment มีผล โดยตรงต่อการจัดสรรงบ อุดหนุนการวิจัย และการให้ “โบนัส” แก่สถาบันที่มีคุณภาพ
ออสเตรเลีย	<ul style="list-style-type: none"> ไม่ชัดเจน มีการทำ Good University Guide และ ranking เป็นข้อมูลสาธารณะ 	<ul style="list-style-type: none"> มีการใช้ research performance indicators อย่างเข้มข้นในการจัดสรร งบอุดหนุนการวิจัย

การประเมินคุณภาพสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยในอนาคตอาจได้รับเลือกให้เป็น ปัจจัยในการพิจารณาเพื่อการจัดสรรทรัพยากรอุดหนุนด้านต่าง ๆ ของสถาบันก็อาจเป็นไปได้ เช่นเดียวกับต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะที่มีการออกนอกระบบราชการของ มหาวิทยาลัยภาครัฐ ถึงแม้ว่าระบบการประกันคุณภาพของสถาบันเป็นเรื่องที่ต้องลงทุนใน

ทรัพยากรทุก ๆ ด้าน แต่ผลที่ได้รับจักช่วยทำให้สถาบันผดุงไว้ซึ่งมาตรฐานได้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

2.3 การรับรองมาตรฐานหรือรับรองวิทยฐานะของสถาบันการศึกษาพยาบาล โดยองค์กรวิชาชีพการพยาบาล

สถาบันการศึกษาพยาบาลทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทย มีสถานภาพของสถาบันแตกต่างกัน บางสถาบันเป็นวิทยาลัยพยาบาล (Nursing College) บางสถาบันเป็นโรงเรียนพยาบาลหรือคณะพยาบาลศาสตร์ อยู่ภายใต้วิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ซึ่งมีหลายคณะ แต่อย่างไรก็ตามการรับรองมาตรฐานการศึกษานั้นจะต้องมีหน่วยงานกลางที่เป็นหน่วยงานวิชาชีพการพยาบาลเข้ามาให้การรับรองมาตรฐานการศึกษา

2.3.1 สถาบันการศึกษาพยาบาลในสหรัฐอเมริกา

ในสหรัฐอเมริกามีหน่วยงานที่ชื่อ National League for Nursing Accrediting Commission หรือ NLNAC ทำหน้าที่ให้การรับรองมาตรฐานการศึกษาพยาบาลในหลักสูตรระดับปริญญาตรีทางการพยาบาล และโปรแกรมที่สูงกว่าปริญญาตรี สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 61 บอร์ดเวย์ ชั้น 33 เมืองนิวยอร์ก การรับรองมาตรฐานการศึกษาพยาบาล ใช้เกณฑ์ที่เป็นมาตรฐาน 7 มาตรฐาน ดังกล่าวไว้แล้วในบทที่ 1 ข้อ 1.9

การรับรองมาตรฐานสถาบัน มีขั้นตอนดังนี้

- 1) คณะกรรมการการให้คำปรึกษาของ NLNAC ให้คำปรึกษาแก่สถาบัน
- 2) สถาบันศึกษาและประเมินตนเอง
- 3) ทีมจาก NLNAC ตรวจสอบเพื่อประเมินโปรแกรม
- 4) ทีมตรวจสอบเยี่ยมรายงานการตรวจสอบ
- 5) คณะกรรมการประเมินของ NLNAC ทำการประเมิน
- 6) ผู้ทรงคุณวุฒิอภิปราย พิจารณา ทบทวนการประเมินโปรแกรม
- 7) คณะกรรมการทบทวนของ NLNAC ทำการทบทวนและส่งต่อผลสรุปทั้งหมดไปยังคณะกรรมการชุดใหญ่
- 8) คณะกรรมการชุดใหญ่พิจารณาตัดสินให้การรับรองหรือไม่รับรอง
- 9) แจ้งผลสถาบัน

2.3.2 สถาบันการศึกษาพยาบาลในประเทศไทย

สำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลในประเทศไทยมีจำนวนทั้งหมด 61 สถาบัน ในสังกัดต่าง ๆ ที่หลากหลายได้แก่ ทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กรุงเทพมหานคร และสภาวิชาชีพ

สถาบันการศึกษาพยาบาล ต้องปฏิบัติภารกิจด้านการผลิตบัณฑิตพยาบาลให้ได้ปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เพียงพอสนองตอบนโยบายของชาติ ในการผลิตพยาบาลเพิ่มขึ้นนั้น ต้องคำนึงถึงคุณภาพให้มากขึ้นด้วย

คุณภาพของผลผลิตนั้นเป็นผลสืบเนื่องมาจากกระบวนการผลิตและปัจจัยสนับสนุนการผลิต ดังนั้นเมื่อต้องการผลผลิตที่มีคุณภาพ สถาบันการผลิตจึงต้องมีคุณภาพ ทุกสถาบันจึงต้องตระหนักถึงเรื่องคุณภาพของตนในการที่จะรักษาไว้ซึ่งคุณภาพของสถาบัน เพื่อให้ผลผลิตของสถาบันเป็นที่ยอมรับของสังคมและจะส่งผลให้สถาบันมีชื่อเสียง

1) ลักษณะการดำเนินการควบคุมและพัฒนาคุณภาพ

การควบคุมและพัฒนาเพื่อการประกันคุณภาพของสถาบันการศึกษาพยาบาลในปัจจุบัน มีการดำเนินการ 2 ลักษณะคือ 1) การดำเนินการโดยหน่วยงานภายในสถาบัน

2) การดำเนินการโดยหน่วยงานภายนอกสถาบัน

(1) การดำเนินการโดยหน่วยงานภายในสถาบัน

สถาบันการศึกษาพยาบาลในแต่ละสังกัด ต่างก็มีวิธีการในการดำเนินงานเพื่อการควบคุมและพัฒนา เพื่อการรักษาไว้ซึ่งคุณภาพของตนแตกต่างกันไป บางแห่งก็มีการจัดตั้งหน่วยงานนี้ขึ้นมา เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในด้านนี้โดยเฉพาะ แต่บางแห่งก็ยังมีได้จัดตั้งหน่วยงานขึ้นมารับผิดชอบงานนี้โดยตรง ภาวะด้านนี้จึงอยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการวิชาการบ้าง หรือคณะกรรมการที่มีชื่อต่างๆ ในระดับคณะ ทั้งนี้เพื่อดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน ควบคุม และพัฒนากิจกรรมต่างๆ ให้มีคุณภาพโดยมุ่งหวังให้ผลผลิต คือบัณฑิตพยาบาลเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพและความมีชื่อเสียงของสถาบัน

(2) การดำเนินการโดยหน่วยงานภายนอกสถาบัน

หน่วยงานภายนอกสถาบันมีอิทธิพลต่อการดำเนินการของสถาบันการศึกษาพยาบาลเป็นอย่างมาก ในด้านของการให้การรับรองวิทยฐานะของสถาบัน จะเป็นสิ่งกระตุ้นให้สถาบันการศึกษาการพยาบาลใช้ความพยายามที่มีอยู่ ในการปฏิบัติภารกิจของสถาบันให้มีคุณภาพ เพื่อมุ่งหวังการรับรองวิทยฐานะ ซึ่งแสดงถึงการเป็นที่ยอมรับ ถึงการมีคุณภาพในระดับหนึ่งของสถาบัน หน่วยงานภายนอกสถาบัน ที่เข้ามามีบทบาทในเรื่องการควบคุมคุณภาพการศึกษา ของสถาบันแต่ละแห่ง หน่วยงานภายนอกในอดีตมีเพียงหน่วยงานเดียวที่เข้ามามีบทบาทด้านการรับรองวิทยฐานะของสถาบันคือ สภาการพยาบาลแห่งประเทศไทย ปัจจุบัน

ทบวงมหาวิทยาลัยมีนโยบายให้สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาทุกแห่งมีการจัดทำรูปแบบและการดำเนินการ เพื่อการประกันคุณภาพสถาบันการศึกษา

ส่วนทุกสถาบันการศึกษาพยาบาลจะมีหน่วยงานภายนอก 2 หน่วยงาน ที่เข้ามา มีบทบาทด้านการรับรองวิทยฐานะของสถาบันคือสภาการพยาบาลแห่งประเทศไทยและทบวงมหาวิทยาลัย ยกเว้นคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยมิชชัน ที่มีหน่วยงานถึง 3 แห่ง ที่เข้ามา มีบทบาท คือ สภาการพยาบาลแห่งประเทศไทย ทบวงมหาวิทยาลัย และหน่วยงานกลางด้านการควบคุมมาตรฐานการศึกษา ของสำนักงานใหญ่ คณะเซเวนธ์เดย์แอดเวนติสต์จากสหรัฐอเมริกาซึ่งกระทำการในรูปของสมาคม ชื่อ Accrediting Association of Seventh Day Adventist for Schools, Colleges and Universities และคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ มีหน่วยงานเข้ามารับรองสถาบัน 3 แห่งเช่นกัน กล่าวคือ ได้มีการนำระบบ ISO 9002 เข้ามาใช้ในระบบบริหารและจัดการทางการศึกษา โดยมีบริษัท Bureau Veritas ให้การรับรองคุณภาพตามมาตรฐานสากล ISO 9002

ส่วนสถาบันศึกษาของกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานคร กระทรวงกลาโหมและสภาการศึกษาไทย ในอดีต มีเพียงหน่วยงานเดียว ที่เข้ามา มีบทบาทด้านการรับรองวิทยฐานะของสถาบันคือ สภาการพยาบาลแห่งประเทศไทย แต่ในปัจจุบันนี้ยังต้องดำเนินการตามนโยบายของทบวงมหาวิทยาลัยด้วย

2) การดำเนินการเพื่อการรับรองสถาบันการศึกษาพยาบาลของสภาการพยาบาลแห่งประเทศไทย

การประกันคุณภาพการศึกษาพยาบาลในอดีตนั้นได้กระทำเพียงกิจกรรมเดียวคือการดูแลรักษาในเรื่องคุณภาพของผลผลิต โดยมีข้อบังคับของกองการประกอบโรคศิลป์ กระทรวงสาธารณสุขที่กำหนดให้พยาบาลวิชาชีพและผดุงครรภ์ชั้นหนึ่งทุกคน เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ต้องขอรับการสอบเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นผู้มีสิทธิ์ประกอบวิชาชีพการพยาบาลหรือการผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง โดยมีกองประกอบโรคศิลป์ กระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องการออกข้อสอบการดำเนินการสอบ การวัดและประเมินผลการสอบ รวมทั้งการรับขึ้นทะเบียนและการออกใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง สำหรับผู้ที่มีความสามารถสอบผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ได้

ต่อมาในปี พ.ศ. 2528 ได้มีการดำเนินการจัดตั้งสภาพยาบาลแห่งประเทศไทยขึ้น มีการบริหารงานในรูปแบบของคณะกรรมการสภา ซึ่งเป็นคณะบุคคลที่ประกอบด้วยพยาบาลวิชาชีพที่ได้รับการเลือกตั้งจากสมาชิกของสภาการพยาบาล เข้ามาดำรงตำแหน่งกรรมการของสภาเป็นวาระคราวละ 4 ปี โดยมีการจัดสรรตำแหน่งต่างๆ กันเองในระหว่างคณะกรรมการที่ได้รับการ

คัดเลือกนั้นแล้ว จึงเสนอขอเพื่อการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติในตำแหน่งต่างๆ โดยการอนุมัติของนายกสภา การพยาบาลฯ คือปลัดกระทรวงสาธารณสุขที่จะต้องเป็นนายกสภาโดยตำแหน่ง ซึ่งเป็นบุคคล เพียงคนเดียวที่มีใช้พยาบาลวิชาชีพ ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. 2542 ได้มีกฎหมายรองรับว่า นายกสภา ต้องเป็นบุคคลในวิชาชีพการพยาบาล

ในปี พ.ศ. 2530 มีการดำเนินการของสภาการพยาบาลฯ เพื่อการรับรอง สถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์เป็นครั้งแรก และได้พัฒนาวิธีการการต่างๆ ในการดำเนินการจวบจนปัจจุบัน

วิธีการรับรองสถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของสภาการพยาบาลฯ ในปัจจุบันมีขั้นตอนปฏิบัติดังนี้ (ข้อบังคับสภาการพยาบาลฯ, 2538)

1. สถาบันการศึกษาทำเรื่องร้องขอให้สภาการพยาบาลฯ รับรองสถาบัน โดยการจัดทำ การประเมินตนเองของสถาบันฯ แนบไปพร้อมกับเอกสารการร้องขอและยื่นต่อสภาการพยาบาลฯ รวมทั้งการชำระค่าธรรมเนียมการขอให้รับรองสถาบัน

2. สภาการพยาบาลฯ โดยคณะอนุกรรมการพิจารณารับรองสถาบันการศึกษาพยาบาล จะทำการแต่งตั้งคณะทำงานให้เป็นกรรมการในการศึกษาสภาพการและปัจจัยต่างๆ ที่เอื้อต่อการ ดำเนินงานของคณะ เพื่อนำเอาข้อมูลของสถาบันฯ มาพิจารณาประกอบให้การรับรองสถาบันฯ

3. กรรมการในคณะทำงาน ศึกษาเอกสารการประเมินตนเองของสถาบันฯ และทำการนัด หมายเพื่อการตรวจเยี่ยมสถาบันฯ

4. ดำเนินการตรวจเยี่ยมสถาบันฯ โดยกรรมการในคณะทำงาน พร้อมทั้งสรุปประเมิน การตรวจเยี่ยม และเสนอข้อคิดเห็นด้วยวาจา

5. กรรมการในคณะทำงานที่ศึกษาข้อมูลในแต่ละสถาบันเสนอที่ประชุมคณะอนุกรรมการ พิจารณารับรองสถาบันการศึกษาพยาบาลเพื่อการประเมิน และให้การตัดสินระยะเวลาการรับรอง สถาบันฯ เป็นจำนวน 1 ปี 3 ปี 5 ปี ขึ้นกับคุณภาพของแต่ละสถาบัน ตามความคิดเห็นของ คณะอนุกรรมการชุดนี้

6. สภาการพยาบาลฯ โดยเลขาธิการสภาฯ แจ้งผลการประเมินและระยะเวลาการรับรอง สถาบันฯ ไปยังสถาบันการศึกษาพยาบาลให้รับทราบเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างเป็นทางการ

ดังนั้นด้วยวิธีการดำเนินการปฏิบัติดังกล่าวข้างต้นของสภาการพยาบาลฯ นับได้ว่าเป็น กระบวนการตรวจสอบคุณภาพ (QUALITY AUDITING) และให้การรับรองวิทยฐานะ (ACCREDITATION) หรือให้การรับรองมาตรฐานของสถาบันฯ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการประกัน คุณภาพการศึกษาพยาบาลและวิธีการตรวจสอบนั้น สภาการพยาบาลฯ จะตรวจสอบ ทั้งปัจจัย

นำเข้า (INPUT) กระบวนการ (PROCESS) และผลผลิต (OUTPUT) ซึ่งเป็นการตรวจสอบทั้งระบบสภาการพยาบาลได้จัดทำ **ข้อบังคับว่าด้วยการรับรองสถาบันการศึกษาระดับปริญญาตรี การพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ.2538** ขึ้น และเริ่มใช้ข้อบังคับนี้ในปี พ.ศ. 2540 ซึ่งมีสาระครอบคลุมในเรื่องการรับรองสถาบันการศึกษารวม 3 หมวด ดังนี้

หมวดที่ 1 ว่าด้วยการรับรองสถาบันการศึกษาประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อความทั่วไป ประกอบด้วย การให้ความหมายของคำที่ใช้ในระเบียบนี้ซึ่งมีคำว่า “สถาบันการศึกษา” และ “ส่วนราชการ”

ส่วนที่ 2 การขอรับรองสถาบันการศึกษา

หมวดที่ 2 ว่าด้วยหลักเกณฑ์พิจารณารับรอง ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 องค์การและการบริหาร ซึ่งประกอบด้วยเรื่อง การจัดตั้งสถาบันการศึกษา หน้าที่หลักของสถาบันการศึกษา การบริหารสถาบันการศึกษา ซึ่งรวมถึงคุณสมบัติของผู้บริหารระดับต่างๆ ในสถาบัน เรื่องอาจารย์ คุณสมบัติและอัตราส่วนของอาจารย์ประจำ และวุฒิอาจารย์ ภาระการสอนของอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ในสถาบัน

ส่วนที่ 2 การส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์และนักศึกษา

ส่วนที่ 3 อาคารสถานที่และอุปกรณ์การศึกษา ลักษณะและขนาดของอาคารเรียน ห้องประชุม ห้องบรรยาย ห้องประชุมกลุ่ม ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ทางจุลชีววิทยา และทางการแพทย์ ห้องโสตทัศนอุปกรณ์ ห้องสมุด ห้องพักอาจารย์ผู้ปกครอง ห้องปฐมพยาบาล ห้องรับแขก ห้องกิจกรรมนักศึกษา ห้องอ่านหนังสือ ห้องอาหาร ห้องทำงานอาจารย์ ห้องประชุมอาจารย์ ห้องแนะแนว ห้องสารบรรณ สถานที่สำหรับการศึกษาภาคปฏิบัติในสถานพยาบาล อุปกรณ์การศึกษาในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์สุขภาพ โสตทัศนอุปกรณ์ ปริมาณหนังสือ วารสาร และตำราเรียนในห้องสมุด

ส่วนที่ 4 หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยองค์ประกอบของกลุ่มวิชาต่างๆ และการคิดหน่วยกิต รายวิชาของหลักสูตร การลงทะเบียนเรียน การจัดการเรียนการสอน และเกณฑ์การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา

หมวดที่ 3 ว่าด้วยค่าธรรมเนียมรับรองสถาบันการศึกษา ซึ่งสภาการพยาบาลฯ จะเรียกเก็บจากสถาบันฯ ครั้งละ 3,000 บาท

จะเห็นได้ว่า สภาการพยาบาลฯ ซึ่งเป็นองค์กรวิชาชีพ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาพยาบาล และได้พยายามหาวิธีการที่เหมาะสมมาใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของสถาบัน

3) การดำเนินการเพื่อการรับรองมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษา พยาบาลภาคเอกชนของทบวงมหาวิทยาลัย

การดูแลมาตรฐานการศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัย ในกรณีสถาบันของรัฐนั้น การวางหลักเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ เป็นเพียงเกณฑ์ขั้นต่ำ โดยใช้ตัวบ่งชี้เชิงปริมาณและเน้นการตรวจสอบความพร้อมในการดำเนินการมากกว่าการติดตามไปตรวจสอบและให้การรับรองภายหลัง กรอบในการกำกับดูแลเพื่อให้ได้มาตรฐานได้แก่ การกำหนดคุณสมบัติของบุคลากรที่ทำหน้าที่อาจารย์ การกำหนดระบบการบรรจุ สรรหาและแต่งตั้งบุคคลเข้าทำหน้าที่ต่างๆ การกำหนดมาตรฐานโครงสร้างหลักสูตร การอนุมัติการเปิดดำเนินการหลักสูตร การพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มิได้กำหนดไว้แน่ชัดว่า ให้เป็นกลไกของการประกันคุณภาพ แนวทางปฏิบัติจึงยังไม่ชัดเจน อยู่ในลักษณะกระจัดกระจาย ขาดการติดตามและประเมินผล ยากต่อการควบคุมและติดตาม แต่เท่าที่ผ่านมา ภาครัฐมีคุณภาพการศึกษาที่ได้รับการยอมรับตามสมควร แต่ยังคงมีปัญหาในความแตกต่างในด้านมาตรฐานของแต่ละแห่ง (วันชัย ศิริชนะ, 2539 : 11)

สำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลภาคเอกชนนั้น ทบวงมหาวิทยาลัยได้มีกฎเกณฑ์ต่างๆ เป็นการเฉพาะ มีการติดตามไปให้การรับรองมาตรฐานการดำเนินการหลักสูตร หลังจากที่ได้อนุมัติให้เปิดสอนไปแล้ว 2-3 ปี โดยมีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ทบวงมหาวิทยาลัยแต่งตั้งขึ้นคือ คณะอนุกรรมการการพิจารณาการขอเปิดดำเนินการ และรับรองมาตรฐานหลักสูตรสาขาพยาบาลศาสตร์ เป็นผู้พิจารณาความเหมาะสมในด้านต่างๆ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

ในการควบคุมมาตรฐานสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนนั้น ทบวงฯ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2538)

ขั้นที่ 1 การอนุมัติให้เปิดดำเนินการ

- (1) สถาบันฯ ส่งเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรและอื่นๆ ที่แสดงให้เห็นถึงความพร้อมในการที่จะดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (2) คณะกรรมการฯ การศึกษาเอกสารและนัดหมายเพื่อทำการตรวจเยี่ยมสถาบันฯ
- (3) คณะกรรมการฯ ดำเนินการตรวจเยี่ยมสถาบันฯ
- (4) คณะกรรมการพิจารณา ประเมิน และตัดสินใจให้สามารถเปิดดำเนินการ แล้วเสนอคณะกรรมการสถาบันอุดมศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัย
- (5) ทบวงมหาวิทยาลัยแจ้งให้สถาบันฯ ดำเนินการได้

ขั้นที่ 2 การควบคุมกำกับดูแลเรื่องมาตรฐาน

- (1) ทบวงฯ แต่งตั้ง คณะกรรมการสอบไล่ภายนอก ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่

สถาบันฯ เสนอรายชื่อส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งทบวงฯ จะเสนอรายชื่อเข้ามาสมทบรวมเป็น 3-5 คน ที่จะเป็น คณะกรรมการสอบไล่ภายนอกของสถาบันฯ ซึ่งจะทำหน้าที่พิจารณาการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน โดยพิจารณาข้อสอบไล่ในรายวิชาที่จะต้องสอบล่วงหน้า ก่อนการสอบ และพิจารณาอนุมัติผลการตัดสินคะแนนแต่ละรายวิชา

(2) คณะกรรมการการสอบไล่ภายนอกของสถาบันฯ ดำเนินการพิจารณาข้อสอบไล่และการ วัดประเมินผล

(3) คณะกรรมการสอบไล่ภายนอก เสนอข้อมูลการดำเนินการด้านการวัดประเมินผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนของสถาบันฯ ให้คณะกรรมการพิจารณาการขอเปิดดำเนินการ รับรองมาตรฐานหลักสูตรสาขาพยาบาลศาสตร์ ได้รับทราบ

ขั้นที่ 3 การรับรองมาตรฐานการศึกษาและการรับรองสถาบันฯ

(1) สถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน ทำคำร้องขอให้ทบวงมหาวิทยาลัยรับรองสถาบัน พร้อมกับส่งรายงานการดำเนินงานของสถาบันตามภารกิจของสถาบัน

(2) ทบวงมหาวิทยาลัยโดยคณะกรรมการสถาบันอุดมศึกษาของทบวงฯ และการให้คำปรึกษาของคณะอนุกรรมการพิจารณาการขอเปิดดำเนินการและการรับรองมาตรฐานฯ พิจารณา อนุมัติ เพื่อการรับรองสถาบันการศึกษาพยาบาล

(3) ทบวงมหาวิทยาลัย แจ้งผลการประเมินและให้การรับรองสถาบันฯ หลักจากนั้น สถาบันการศึกษาพยาบาลของรัฐต้องจัดทำรายงานประเมินตนเองให้ทบวงฯ ได้รับทราบทุก 5 ปี เพื่อความเชื่อมั่นในคุณสมบัติของสถาบันฯ

2.4 การศึกษาแนวทางการรับรองคุณภาพของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน ในประเทศไทย 2 แห่ง

2.4.1 การรับรองคุณภาพสถาบันของคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยมิชชัน

คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยมิชชัน เป็นสถาบันการศึกษาพยาบาลของภาคเอกชน ได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิคริสเตียนเมดิคอลของคณะเซเวนต์เดย์แอ๊ดเวนตีสท์ ซึ่งมีหน่วยงาน ด้านการศาสนา การแพทย์และการพยาบาล สุขศึกษาและการศึกษา กระจายอยู่ตามเมืองต่างๆ ทั่วทุกซีกโลก คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยมิชชัน จึงต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงาน ทางการศึกษาของคณะเซเวนต์เดย์แอ๊ดเวนตีสท์ด้วย

การรับรองวิทยฐานะ (Accreditation) และมาตรฐานการศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยมิชชัน นั้นเป็นระบบการรับรองมาตรฐานของสหรัฐอเมริกา โดยสมาคมรับรองวิทยฐานะ สถาบันการศึกษาของคริสต์จักร คณะเซเวนต์เดย์แอ๊ดเวนตีสท์ (Accrediting ssociation of Seventh-day Adventist Schools, Colleges, and Universities) ซึ่งเรียกย่อๆ ว่า A.A.A. หรือ

Triple A สมาคมนี้นี้มีหน้าที่ดำเนินการรับรองคุณภาพ มาตรฐานทางวิชาการ โดยการตรวจสอบ และให้การรับรองมาตรฐานการศึกษาของ โรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย ในเครือข่าย ของ คริสตจักร คณะเซเวนธ์เดย์แอตเวนติสต์ ซึ่งมีอยู่ 100 กว่าแห่งทั่วโลก สำนักงานใหญ่ของ คณะกรรมการ A.A.A. ตั้งอยู่ที่ ซิลเวอร์สปริง รัฐแมริแลนด์ สหรัฐอเมริกา (Silver Spring, Maryland, U.S.A.) สาขาที่ทำการของสมาคมอยู่ในยุโรป อเมริกา อเมริกาใต้ เอเชียใต้ เอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ จำนวน 13 เขตภูมิภาค สำหรับคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยมิชชันนารี ขึ้นตรง ต่อเขตเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สำนักงานใหญ่อยู่ที่ เซาท์เธินเอเชีย-แปซิฟิก กรุงมนิลา ประเทศ ฟิลิปปินส์ (Southern Asia – Pacific : Manila Philippines)

ปรัชญาและจุดประสงค์การรับรองวิทยฐานะของเซเวนธ์เดย์แอตเวนติสต์

กระบวนการรับรองวิทยฐานะของ A.A.A. ได้รับการยอมรับจากคริสตจักรเซเวนธ์เดย์แอตเวนติสต์ มีจุดประสงค์ในการให้การรับรองวิทยฐานะ เพื่อการปรับปรุงคุณภาพของสถาบันการศึกษา ในเครือข่ายคริสตจักรเซเวนธ์เดย์แอตเวนติสต์ ให้ได้มาตรฐานตรงตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

A.A.A. เชื่อว่าสถาบันการศึกษามีสิทธิในการสร้างพันธกิจทางการศึกษาของตน ภายใต้ ธรรมนูญโรงเรียนและการดูแลของคณะผู้บริหารสถาบัน คณาจารย์มีสิทธิในการสอนและการวิจัย นักศึกษามีสิทธิในการเรียนและพัฒนาปัญญาของตน อย่างไรก็ตามสิทธิทั้งหลายเหล่านี้ต้องไม่ ขัดต่อความเชื่อ พันธกิจ ปรัชญาการศึกษา และแนวทางการปฏิบัติของคริสตจักรเซเวนธ์เดย์ แอตเวนติสต์

กระบวนการรับรองวิทยฐานะของ A.A.A. ให้ความสำคัญกับรายงานการศึกษาตนเอง (Self-Study) ของสถาบันการศึกษาและการเยี่ยมตรวจสถาบัน

จุดประสงค์ในการศึกษาตนเองของสถาบัน (Self Study Report)

จุดประสงค์ในการศึกษาตนเองของสถาบันนั้นมี 5 ประการ

- 1) **เพื่อสถาบันการศึกษาเอง** ในการที่จะได้ทบทวน และประเมินสถาบันในเรื่อง พันธกิจ วัตถุประสงค์ ทรัพยากร และผลผลิต
- 2) **เพื่อทีมประเมิน A.A.A.** ในการที่จะได้รับข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำมาสู่การ พิจารณาประเมิน
- 3) **เพื่อ A.A.A. และสถาบันการศึกษา** จะได้ทราบถึงจุดอ่อน จุดแข็งหรือจุดเด่น จุด ด้อย ของสถาบัน เมื่อนำข้อมูลสารสนเทศของสถาบันมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของ A.A.A. ที่ใช้ รับรองวิทยฐานะสถาบัน แล้วสถาบันจะได้ปรับปรุงตนเอง เพื่อให้เจริญขึ้น และได้คุณภาพ มาตรฐานตามเกณฑ์

- 4) เพื่อนักศึกษา ผู้ปกครอง ผู้นำคริสตจักร และกลุ่มอื่นๆ ที่สนใจ ได้รับความไปถึงความสำเร็จของสถาบัน
- 5) เพื่อวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยอื่นๆ ได้พิจารณาคุณค่าของรายวิชาต่างๆ หน่วยกิต และปริญญาที่สถาบันออกให้ รวมทั้งได้เห็นกลไกการรับรองวิทยฐานะสถาบัน

การจัดทำรายงานการศึกษาตนเองของสถาบันเพื่อจัดส่งให้คณะกรรมการประเมินสถาบัน (Evaluation committee) ถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญมาก จึงต้องจัดทำให้มีความสมบูรณ์โดยมีแนวทางการจัดทำดังนี้

รายงานการศึกษาตนเองของสถาบันแบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

1. ส่วนข้อมูลทั่วไปของวิทยาลัย
2. ความเป็นมาและความสำคัญในประเด็นต่าง ๆ ของการตรวจเยี่ยมที่ผ่านมา ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงในประเด็นต่าง ๆ ที่เคยได้รับการเสนอแนะและได้ปรับปรุงแล้ว
3. การปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมินสถาบันครั้งสุดท้ายที่ผ่านมา
4. รายงานการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของวิทยาลัย โดยรายงานไปตามลำดับของเกณฑ์ทั้ง 12 เกณฑ์ ซึ่งส่วนนี้เป็นส่วนที่สำคัญที่สุด เนื่องจากเป็นส่วนการปฏิบัติปัจจุบันที่คณะกรรมการจะนำมาเป็นส่วนใหญ่ในการพิจารณาให้การรับรอง
5. ส่วนที่เป็นเอกสารประกอบ

เมื่อจัดทำรายงานการศึกษาตนเองแล้ว ต้องส่งรายงานนี้ไปให้หน่วยงาน 2 แห่งคือ

1. สำนักงานใหญ่ของคริสตจักรคณะเซเวนธ์เดย์แอ๊ดเวนตีสท์ (General Conference of SDA Commission on Accreditation)
2. A.A.A. (Accrediting Association of SDA Schools, Colleges, and Universities)

การตรวจเยี่ยม เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการการประเมินผล (Evaluation Committee) ซึ่งการตรวจเยี่ยมเป็นกระบวนการที่สำคัญมาก เนื่องจากคณะกรรมการกลุ่มนี้ต้องทำหน้าที่ทั้งการตรวจสอบและประเมินคุณภาพ รวมทั้งพิจารณาให้การรับรองเป็นช่วงระยะเวลาอีกด้วย ดังนั้นคุณสมบัติของกรรมการจึงเป็นเรื่องที่สำนักงานใหญ่ของคริสตจักรเซเวนธ์เดย์แอ๊ดเวนตีสท์ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และได้กำหนดคุณสมบัติกรรมการไว้ดังนี้

คุณสมบัติของคณะกรรมการ มีลักษณะดังนี้

- 1) ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และเป็นที่ยอมรับในวงการวิชาการและวิชาชีพนั้น ๆ
- 2) ต้องเป็นบุคคลที่บริสุทธิ์ ยุติธรรม

- 3) ต้องเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะเสนอแนะในสิ่งที่ถูกต้อง
- 4) ต้องไม่มีความเกี่ยวพันใด ๆ กับสถาบันที่ถูกประเมิน

คณะกรรมการการประเมินผล จะทำหน้าที่ตรวจสอบและประเมินคุณภาพสถาบัน รวมทั้งพิจารณาเสนอให้การรับรองเป็นช่วงระยะเวลา โดยอิงเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ 12 เกณฑ์ ของ A.A.A. ดังต่อไปนี้

เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถาบันการศึกษา ของ A.A.A.
เกณฑ์ที่ใช้ประเมินประกอบด้วย 12 เกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์ที่ 1 ประวัติ ปรัชญา พันธกิจ และวัตถุประสงค์ (History Philosophy Mission and Objectives)

สถาบันการศึกษาจะต้องมี ปรัชญา พันธกิจ จุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ของสถาบันที่เป็นข้อความกระชับรัดกุม ชัดเจน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารสถาบัน และสถาบันจะต้องมี สิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้ ในรายงานการศึกษาตนเอง คือ

- 1) ประวัติของสถาบันโดยย่อ
- 2) พันธกิจ
- 3) ปรัชญา และวัตถุประสงค์
- 4) ธรรมเนียมของสถาบัน
- 5) จรรยาบรรณวิชาชีพ (Professional ethics) ที่ได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารและบุคลากรในสถาบัน
- 6) กิจกรรมที่สถาบันมีส่วนร่วมและสนับสนุนพันธกิจของคริสตจักรเซเวนธ์เดย์ แอดเวนติสต์
- 7) แผนพัฒนาสถาบันที่มีสาระเกี่ยวกับด้านต่างๆ ที่ต้องการให้มีความแข็งแกร่งรวมทั้งแนวทางในการดำเนินการเพื่อการปรับปรุง

เกณฑ์ที่ 2 การพัฒนาจิตวิญญาณ การบริการ และการเป็นพยาน (Spiritual Development, Service and Witnessing)

สถาบันต้องจัดโปรแกรมเป็นอย่างดีในด้านการพัฒนาจิตวิญญาณ การบริการ และการเป็นพยาน เป็นสถาบันที่เป็นตัวอย่าง ให้เหมาะสมกับที่เป็นสถาบันทางศาสนา ดังนั้นสถาบันต้องมีข้อมูล สารสนเทศในสิ่งต่อไปนี้ และให้บรรจุไว้ในรายงานการศึกษาตนเอง คือ

- 1) แผนแม่บท (Master Plan) ของสถาบัน ด้านจิตวิญญาณ สำหรับพัฒนา นักศึกษา

- 2) กิจกรรมที่ผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ มีส่วนร่วมในการพัฒนาจิตวิญญาณของนักศึกษา รวมทั้งด้านการบริหาร การแสดงตนเป็นประจักษ์พยาน เป็นตัวอย่างที่ดีของสถาบันทางศาสนา
- 3) กิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีพฤติกรรมที่เป็นประจักษ์พยาน เป็นตัวอย่างที่ดีของสถาบันทางศาสนา เช่น ไม่เสพสุรา ยาเสพติด ฯลฯ
- 4) กิจกรรมที่ศาสนาจารย์ได้กระทำเพื่อพัฒนาชีวิต และจิตวิญญาณของนักศึกษา
- 5) เอกสารต่างๆ ที่เป็นรายงานผลของกิจกรรมที่สถาบันได้จัดกระทำในรอบ 3 ปีก่อนการขอให้ A.A.A. มาเยี่ยมตรวจ
- 6) การได้รับการสนับสนุนจากองค์การหรือหน่วยงานภายนอก
- 7) สิ่งที่ต้องปรับปรุงให้เกิดความเข้มแข็ง เพื่อความสำเร็จในการพัฒนาด้านจิตวิญญาณของนักศึกษา

เกณฑ์ที่ 3 การปกครอง องค์การ และการบริหาร (Governance Organization and Administration)

โครงสร้างการปกครองของสถาบันจะต้องรวมถึงบทบาทของคณะกรรมการปกครอง และบทบาทของทีมนักบริหาร มีความเหมาะสม สอดคล้อง กับพันธกิจและวัตถุประสงค์ของสถาบัน ซึ่งต้องบันทึกรายงานการศึกษาตนเองในสิ่งต่อไปนี้

- 1) รายงานความสัมพันธ์ระหว่างองค์การกับรัฐบาล คริสตจักร และสถาบันการศึกษาอื่นๆ
- 2) เกณฑ์การคัดเลือกและความรับผิดชอบของคณะกรรมการอำนวยการสถาบัน (Board of Trustees)
- 3) เกณฑ์การประเมินตนเองของคณะกรรมการอำนวยการสถาบัน เกณฑ์การประเมินผลงานของอธิการ เกณฑ์การตรวจสอบการดำเนินงานของสถาบัน
- 4) มติคณะกรรมการอำนวยการสถาบัน รวมทั้งคณะกรรมการบริหารสถาบันจะต้องแจ้งให้คณาจารย์และบุคลากรอื่นรวมทั้งนักศึกษาได้รับทราบทั้งหมด
- 5) สายงานการบริหารของสถาบันต้องแสดงสายการบังคับบัญชาไว้ชัดเจน
- 6) รายชื่อคณะกรรมการประสานงานด้านต่างๆ ต้องบันทึกรายงานไว้ด้วย
- 7) วิธีการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้นักศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม
- 8) หลักการคัดเลือกเจ้าหน้าที่บริหาร คณาจารย์ และพนักงานด้านต่างๆ ต้องมีค่านิยมสอดคล้องกับองค์การ

9) มีมาตรการการจ้างงาน สวัสดิการ การพัฒนาการเป็นพนักงานโดยให้สอดคล้องกับกฎหมายแรงงานด้วย

10) หลักเกณฑ์การเป็นสถาบันสมทบกับสถาบันต่างๆ

11) หลักฐานการรับรองมาตรฐานในสาขาวิชาที่เปิดสอน

12) ขอบเขตงานของคณะกรรมการอำนวยการและคณะกรรมการบริหารสถาบันสอดคล้องกับกฎหมาย และนโยบายเชิงจริยธรรมของสถาบัน รวมทั้งรายงานสิ่งที่ขัดแย้งกัน

13) ขอบเขตงานของสถาบันด้านวิธิดำเนินการประเมิน เพื่อปรับปรุงให้เกิดประสิทธิผลด้านการบริหารจัดการ

14) ขอบเขตงานการบริหารจัดการของคณะวิชา และวิธีการรายงานต่อคณะกรรมการบริหารสถาบัน

15) นโยบาย ขั้นตอนของสถาบันในการแก้ไขปัญหาวิกฤติ รวมถึงความสัมพันธ์กับสื่อสารมวลชน

16) ขอบเขตวิธีการของคณะกรรมการอำนวยการสถาบัน และคณะกรรมการบริหารสถาบัน ด้านการส่งเสริม สนับสนุน การนิเทศ และการส่งผ่านข้อมูลด้านความเชื่อและคุณค่าของเซเวนธ์เดย์แอดเวนติสต์ รวมทั้งการพัฒนาจิตวิญญาณของนักศึกษา

17) การเสนอแนวทางที่สถาบันจะพัฒนาในด้านต่างๆ ตามเกณฑ์นี้ ให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น

เกณฑ์ที่ 4 การเงิน โครงสร้างการเงิน และอุตสาหกรรม (Finance Financial and Industries)

สถาบันจะต้องมีโครงสร้างด้านการเงินที่ดีและมีวิธีการนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ จึงต้องบันทึกรายงานดังนี้

1) คำโครงทรัพยากรการเงินและที่มาของแหล่งรายได้

2) การตรวจสอบบัญชีรายรับ – รายจ่าย กองทุน หนี้สิน

3) ขอบเขตงานขององค์การและบุคลากรการเงิน การบัญชี และความรับผิดชอบ

4) ที่แจ้งนโยบาย และวิธิดำเนินการในการเตรียมการเรื่องงบประมาณ การควบคุมด้านการเงิน รายรับ – รายจ่าย และการตรวจสอบ

5) ขอบเขตงานด้านโปรแกรมการหาทุนให้สถาบัน รวมทั้งนโยบาย วิธิดำเนินการ และการควบคุมงานด้านนี้

6) นโยบายด้านการเก็บเงินค่าเล่าเรียน และค่าบำรุง

7) คำโครงอุตสาหกรรมของสถาบัน รวมทั้งแผนภูมิรายงาน (Flow chart) ความรับผิดชอบด้านการจัดการ บุคลากร วิธีการดำเนินงานให้สัมพันธ์กับเป้าหมาย ข้อจำกัดด้านการเงินของสถาบัน และนักศึกษา

- 8) มีระบบการป้องกันความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นในองค์กร (Risk management program / insurance) ขององค์กร บุคลากร และนักศึกษา
- 9) แผนงานด้านการเงินในอีก 3 ปีข้างหน้า
- 10) งบประมาณสำหรับการพัฒนาอาคาร / สถานที่ / เครื่องใช้ ฯลฯ
- 11) งบประมาณ – ค่าเสื่อม (Depreciation)
- 12) วิถีทาง และวิธีการของการได้มาซึ่งเงินบริจาค
- 13) แผนการเงินที่สนับสนุนค่านิยมที่ถูกต้องไปสู่นักศึกษา
- 14) แผนการพัฒนาต่อเนื่อง (continuous improvement) ให้มีความเข้มแข็งด้านการเงิน

เกณฑ์ที่ 5 หลักสูตรที่เปิดสอน (Programs Study)

หลักสูตรและการสอนในสถาบันการศึกษา ต้องสะท้อนถึงพันธกิจและวัตถุประสงค์ของสถาบัน ข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ต้องรวบรวมไว้ ดังนี้

- 1) หลักสูตร วิชาที่เปิดสอน ต้องประกอบด้วย
 - course sequences
 - course description
 - credit definitions
- 2) การสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ถูกต้อง
- 3) การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และการเปลี่ยนแปลง
- 4) อัตราส่วนครูต่อนักศึกษา
- 5) การประเมินผล การปรับปรุงการเรียนการสอน
- 6) แผนหลักทางวิชาการ (Academic master plan)
- 7) โปรแกรมสำหรับนักศึกษากลุ่มพิเศษ เช่น นักศึกษาที่มีความสามารถพิเศษ อัจฉริยะ
- 8) โปรแกรมสนับสนุนค่านิยมและพัฒนาจิตใ้ใจนักศึกษา
- 9) สิ่งที่ต้องการพัฒนาให้ดีขึ้นและมีความแข็งแกร่ง

เกณฑ์ที่ 6 คณาจารย์และบุคลากร (Faculty and Staff)

สถาบันต้องมีคณาจารย์และบุคลากรที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสม มีประสบการณ์ และบรรยากาศการทำงานส่งเสริมให้เกิดความเป็นเลิศด้านการเรียนการสอนตามหลักสูตรของสถาบัน ดังนั้นสถาบันจึงต้องมีสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 1) ประวัติ คุณวุฒิ คุณสมบัติอื่นๆ ประสบการณ์การสอน ระยะเวลาทำงาน อายุ เงินเดือน ฯลฯ

- 2) ชั่วโมงการทำงานของคณาจารย์
- 3) นโยบายเกี่ยวกับการจ้างงาน
- 4) การสื่อสารให้คณาจารย์ทราบเงื่อนไขการจ้างงานและสวัสดิการต่างๆ
- 5) วิธีการติดตามและการประเมินผลงานของคณาจารย์ โดยเฉพาะการที่อาจารย์จะทำให้ นักศึกษามีความเชื่อและความเข้าใจในคุณค่าของสถาบันและคริสตจักร
- 6) แผนการพัฒนาคณาจารย์
- 7) แผนการสนับสนุนงานวิจัย
- 8) ความรับผิดชอบของคริสตจักรต่อคณาจารย์และบุคลากร
- 9) การมีส่วนร่วมของคณาจารย์และบุคลากรในการปลูกฝังค่านิยมที่ดีแก่นักศึกษา
- 10) แผนงานของสถาบันที่จะพัฒนาคุณภาพด้านต่างๆ ให้ดีขึ้น

เกณฑ์ที่ 7 ห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการ (Library and Resource Centers)

ห้องสมุดและศูนย์วิทยบริการจะต้องมีความพร้อมในด้านการบริการและมีบุคลากรที่จะให้การสนับสนุนโปรแกรมสาขาวิชาต่างๆ ของสถาบัน สิ่งที่ต้องรายงานในการศึกษาตนเอง มีดังนี้

- 1) บุคลากร คุณวุฒิ ขอบเขตงานและแผนภูมิการทำงาน
- 2) นโยบาย เกณฑ์ มาตรการ ในการซื้อหนังสือ สิ่งตีพิมพ์ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ
- 3) งบประมาณ
- 4) จำนวนหนังสือ วารสาร อุปกรณ์การเรียนการสอน ฯลฯ
- 5) การใช้ห้องสมุด
- 6) ระบบเครือข่ายห้องสมุด Internet ฯลฯ
- 7) ศูนย์คอมพิวเตอร์
- 8) แผนการพัฒนาห้องสมุด
- 9) การมีส่วนร่วมช่วยพัฒนา เสริมสร้างค่านิยมที่ดีให้กับนักศึกษา
- 10) แผนพัฒนาเพื่อให้ดียิ่งขึ้น และมีความแข็งแกร่งในการบริการ

เกณฑ์ที่ 8 นโยบายทางวิชาการและการบันทึก (Academic Policies and Records)

นโยบายเกี่ยวกับการคัดเลือกนักศึกษา (Recruitment) และการสำเร็จการศึกษา ต้องประกอบด้วย เป้าหมายการให้การศึกษาและกระบวนการปฏิบัติงาน แพ้ผลงานของนักศึกษา จะต้องมีการเก็บบันทึกและรักษาเป็นอย่างดี ซึ่งในเกณฑ์นี้จะคำนึงถึงสาระสำคัญ คือ

- 1) นโยบายการคัดเลือกนักศึกษา การให้ทุนการศึกษา
- 2) นโยบายการรับสมัครนักศึกษาต่างชาติ

- 3) ปฏิทินการศึกษา ตารางสอน
- 4) ระเบียบนักศึกษา การโอนหน่วยกิต การส่งเกรด
- 5) นโยบายด้านพฤติกรรมของนักศึกษา
- 6) การประเมินผลการเรียนของนักศึกษา (วิธีการ ระบบเกรด นโยบายการสอน)
- 7) สรุปการให้เกรดของภาควิชาในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา
- 8) นโยบายเกี่ยวกับการได้รับปริญญา การได้เกียรติคุณ และการภาคทัณฑ์ –ด้านการศึกษา
- 9) นโยบายให้นักศึกษาอยู่หอพัก เพื่อให้ นักศึกษามีความรับผิดชอบ และมีความใส่ใจกับผู้อื่นที่อยู่ร่วมกันในสังคม
- 10) นโยบายและวิธีดำเนินงานด้านศิษย์เก่า
- 11) วิธีดำเนินการในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์ และนักศึกษา
- 12) วิธีการสนับสนุน ส่งเสริมการส่งผ่าน ความเชื่อ คุณค่า และการพัฒนาด้านจิตวิญญาณแก่นักศึกษา
- 13) สิ่งที่ต้องการพัฒนาให้มีความแข็งแกร่ง

เกณฑ์ที่ 9 การบริการนักศึกษา (Student service)

การให้บริการนักศึกษา ได้แก่ การให้คำปรึกษา (counseling) กิจกรรมร่วมหลักสูตร การบริการด้านหอพัก ฯลฯ ให้สอดคล้องกับปรัชญา เป้าหมาย พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของสถาบัน ตามประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้

- 1) ผู้รับผิดชอบกิจกรรมนักศึกษาตามสายการบังคับบัญชา และขอบเขตการปฏิบัติงาน
- 2) โครงสร้างขององค์การนักศึกษาและการเปลี่ยนแปลงภายในองค์การหลังการรับคำแนะนำจากการตรวจเยี่ยมของคณะกรรมการครั้งก่อน
- 3) มีบริการการให้คำปรึกษาทุกด้านแก่นักศึกษา
- 4) สิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาทั้งโสด และแต่งงานแล้ว
- 5) การบริการด้านอาหารและปัจจัยจำเป็นอื่นๆ
- 6) การทำงานเพื่อหารายได้ของนักศึกษาระหว่างการเรียน การประเมินผลงานที่นักศึกษาทำงาน การได้รับเงินตอบแทนจากการทำงานของนักศึกษา
- 7) การสนับสนุนด้านสโมสรนักศึกษา วัฒนธรรม สันทนาการ ฯลฯ
- 8) นโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับวินัยนักศึกษา
- 9) ระเบียบการเกี่ยวกับนักศึกษาต่างชาติ
- 10) ระเบียบการของนักศึกษานอกหอพัก

- 11) หน่วยบริการนักศึกษา ร้านขายหนังสือ อุปกรณ์การเรียนการรับฝากหนังสือ ฯลฯ
- 12) การดูแลสุขภาพนักศึกษา การรักษาความปลอดภัยภายในสถาบัน
- 13) แผนการบริการนักศึกษาในอนาคต
- 14) กิจกรรมการบริการสังคมที่สะท้อนให้นักศึกษาลำนึกคุณค่าของศาสนาในการทำให้เกิดการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม
- 15) แผนการพัฒนาในสิ่งที่ต้องการปรับปรุงให้มีความแข็งแกร่งขึ้น

เกณฑ์ที่ 10 อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก (Physical Plant and Facilities)

อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต้องพอเพียง เช่น ห้องเรียน ห้องทดลองฝึกปฏิบัติการ เพอร์นิเจอร์ รวมถึงแผนการรับนักศึกษาเพิ่ม ทูน ขั้นตอนการทำงานของบุคลากร การดูแลอนามัยสิ่งแวดล้อมต่างๆ เพื่อสนับสนุนหรือมีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้นักศึกษามีความสะดวกสบายในการเรียน ตามประเด็นต่างๆ ดังนี้

- 1) แผนผังหลักของสถาบัน 5 – 10 ปี ที่ชี้ให้เห็นถึงการก่อสร้างอาคารแต่ละระยะ ทุกประเภท ข้อมูลแผนการรองรับนักศึกษาเพิ่มขึ้น เงินทุน ฯลฯ
- 2) บันทึกเกี่ยวกับการซ่อมบำรุงอาคารสถานที่ การจัดสรรเงินสนับสนุน ฯลฯ
- 3) ขั้นตอนการทำงานของบุคลากร การดูแล อนามัยสิ่งแวดล้อม
- 4) สิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนนักศึกษาเห็นคุณค่าและรู้จักการพัฒนา ตนเอง
- 5) สิ่งที่ต้องการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

เกณฑ์ที่ 11 สิ่งพิมพ์ การผลิตสื่อ (Publications and Media Productions)

สื่อทุกชนิดที่ผลิตต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกลุ่มคณาจารย์เพื่อพิจารณาความเหมาะสม

- 1) นโยบายและแนวทางในการพิมพ์และการผลิตสื่อ
- 2) นโยบายและแนวทางการให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักศึกษาในการจัดทำสิ่งพิมพ์ สื่อต่างๆ
- 3) แผนการในอนาคตเกี่ยวกับสิ่งตีพิมพ์ของสถาบัน
- 4) สิ่งพิมพ์ สื่อต่างๆ สะท้อนให้เห็นถึงการเสริมสร้างค่านิยมที่ดี และความเชื่อที่ถูกต้องให้กับนักศึกษา
- 5) แผนการพัฒนาในสิ่งที่ต้องการปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

เกณฑ์ที่ 12 การคัดเลือกนักศึกษาใหม่ และการติดตาม (Student Recruitment and Follow-up)

การคัดเลือกนักศึกษาและการติดตามนักศึกษา สถาบันต้องนำเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง บันทึกลงในรายงานการศึกษาตนเอง ได้แก่

- 1) การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับพันธกิจของสถาบัน หลักสูตรที่เปิดสอน การบริการนักศึกษา และแผนงานอื่นๆ ให้สมาชิกในคริสตจักรและประชาชนได้รับทราบ
- 2) รายละเอียดกลยุทธ์ด้านการตลาดในอีก 5 ปีข้างหน้า โดยการสนับสนุนของคณะกรรมการอำนวยการ ผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่
- 3) กิจกรรมต่างๆ ที่สะท้อนให้เห็นถึงการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กร
- 4) สมาคมศิษย์เก่าและการสนับสนุนที่ได้รับจากศิษย์เก่าและสถาบันอื่นๆ
- 5) การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา ความจงรักภักดีที่ยังมีต่อสถาบัน การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของสถาบัน ตามผลการสำรวจครั้งล่าสุด
- 6) แผนการพัฒนาสิ่งที่ต้องการปรับปรุงให้ดีขึ้น

เกณฑ์ 12 เกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น เป็นเกณฑ์มาตรฐานกลางที่ A.A.A. สร้างขึ้นและมีการตรวจสอบ พิจารณาอย่างรอบคอบแล้วว่า มีความสอดคล้องกับลักษณะ สภาพการณ์ของแต่ละประเทศในเขตภูมิภาคต่างๆ ทุกประเทศ ที่เป็นเครือข่าย เซเวนธ์เดย์แอดเวนติสต์ สามารถใช้เกณฑ์ดังกล่าวร่วมกันได้ A.A.A. มีความเชื่อว่า โรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัยใดนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง จะทำให้มีการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับแก่คริสตจักร ผู้ปกครอง และนักศึกษา

ขั้นตอนในกระบวนการรับรองวิทยฐานะของ A.A.A.

ขั้นตอนในกระบวนการรับรองวิทยฐานะของ A.A.A. มีดังนี้

- 1) อธิการรับเรื่อง A.A.A. เมื่อถึงกำหนดที่ต้องรับรองวิทยฐานะจาก A.A.A. โดยมอบให้รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการดำเนินงานร่วมกับคณบดีของทุกคนในวิทยาลัย
- 2) คณบดีประชุมผู้เกี่ยวข้องในระดับคณะและมอบหมายการเตรียมเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- 3) ตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจ จัดทำ SSR ของสถาบัน
- 4) สถาบันการศึกษาจัดทำรายงานการศึกษาตนเอง (Self-study) โดยยึดแนวทางการจัดทำตามกรอบการศึกษาตนเองของ A.A.A. และจัดส่งรายงานที่จัดทำแล้วนั้นไปยัง A.A.A. และสำนักงานใหญ่ของคริสตจักรคณะเซเวนธ์เดย์แอดเวนติสต์

5) A.A.A. ตั้งคณะกรรมการการประเมิน (Evaluation Committee) ไปตรวจเยี่ยมสถาบัน / สาขาวิชา หลังจากที่ได้ศึกษารายงานการศึกษาตนเองของสถาบันแล้ว กรรมการจะนัดวันมาตรวจเยี่ยมตามความพร้อมและความสนใจของแต่ละสถาบัน กรรมการจะให้เวลาศึกษาเอกสารประมาณ 30 วัน และจะเดินทางมาตรวจเยี่ยม และสืบหาข้อมูลเพิ่มเติมโดยการสัมภาษณ์และสังเกต

6) คณะกรรมการการประเมิน ประชุมพิจารณาร่วมกันสรุปผลการศึกษาเพื่อการประเมินสถาบันฯ

7) การประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการประเมินและคณะผู้บริหารวิทยาลัยเพื่อรับทราบรายงานการประเมิน ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และผลการประเมินในเบื้องต้น

8) คณะกรรมการฯ จัดทำรายงานการประเมินและเสนอข้อคิดเห็นเป็นรูปแบบการเขียนรายงานและจัดส่งให้สถาบันและนำเสนอสำนักงานใหญ่คริสตจักรเซเวนต์เดย์แอดเวนติสต์

2.4.2 การรับรองมาตรฐานของคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเซนต์หลุยส์

คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ ซึ่งในปี พ.ศ. 2540 มีสถานภาพเป็นวิทยาลัยพยาบาล เป็นสถานบันการศึกษาแห่งแรกในประเทศไทย ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสากล ISO 9002 และเป็นวิทยาลัยพยาบาลแห่งแรกของโลก ที่ได้รับการรับรองดังกล่าว และความเป็นมาในการจัดทำระบบบริหารคุณภาพมาตรฐาน ISO 9002 สาขาบริการของวิทยาลัยพยาบาลเซนต์ - หลุยส์เป็นไปตามลำดับดังนี้

ธันวาคม 2539	วิทยาลัยเริ่มเตรียมการเพื่อขอรับรองมาตรฐาน ISO 9002 โดยการส่งอาจารย์ 2 คน เข้าร่วมอบรมในโครงการฝึกอบรมและให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำระบบบริหารคุณภาพตามมาตรฐาน ISO 9002 (สาขาบริการ) ซึ่งจัดโดยสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) โดยมี Mr. Richard Collyer เป็น Resource นอกจากนี้ยังได้แต่งตั้งรองผู้แทนฝ่ายบริหารคุณภาพ (QMR) และ ทีมปฏิบัติการ (I-Team) ของวิทยาลัย เพื่อดำเนินการศึกษาและจัดทำเอกสารระบบคุณภาพของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิตของวิทยาลัย
ธันวาคม 2539	จัดอบรมทีมปฏิบัติการ (I-Team) เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารระบบคุณภาพ
เมษายน 2540	การตรวจสอบคุณภาพภายในโดยวิทยากรจากโรงพยาบาลเซนต์หลุยส์
11-12 กุมภาพันธ์ 2540	Mr.Richard จากโครงการฝึกอบรมฯ มาเยี่ยมวิทยาลัยเพื่อติดตามประเมินปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน และให้คำแนะนำปรึกษา

2-3 มิถุนายน 2540 Pre-Assessment จากบริษัท BUREAU VERITAS (ประเทศไทย) จำกัด
 19-20 มิถุนายน 2540 Initial Assessment โดย BVQI และได้รับรองคุณภาพตาม
 มาตรฐานสากล ISO 9002 นับเป็นสถาบันการศึกษาแห่งแรกใน
 ประเทศไทยและเป็นวิทยาลัยพยาบาลแห่งแรกของโลกที่ได้รับการรับรอง
 คุณภาพตามมาตรฐานนี้โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 20 มิถุนายน 2540และ
 กำหนดรับใบรับรองมาตรฐานในวันที่ 2 สิงหาคม 2540

การได้รับใบรับรองคุณภาพตามมาตรฐานสากล ISO9002 เป็นการรับประกันถึงกระบวนการ
 การผลิตบัณฑิตทางการพยาบาล ของวิทยาลัยที่อยู่ภายใต้ระบบคุณภาพ นับตั้งแต่การคัดเลือก
 นักศึกษาเข้าเรียน (Input) ผ่านกระบวนการการเรียนการสอน (Process)จนกระทั่งสำเร็จ
 การศึกษา (Output) โดยมีการดำเนินการด้านการรับรองคุณภาพดังนี้

ภายใน	ภายนอก
<p>แผนกมาตรฐานการศึกษาของ สถาบัน</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ฝ่ายบริหารคุณภาพ QMR / รอง QMR ● Implementation Team ● Internal Auditor and Lead Assessor 	<p>หน่วยงานของ ISO 9000</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Certified Body (BVQI) ● Accreditation Body (UKAS)

จากแผนภูมิจะเห็นว่าการดำเนินการเพื่อรับรองคุณภาพของคณะพยาบาลศาสตร์
 วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ มีทั้งการดำเนินการภายในสถาบัน และจากหน่วยงานภายนอกสถาบัน
 ภายในสถาบันมีการจัดตั้งหน่วยงานที่ดำเนินการด้านการรับรองมาตรฐานคุณภาพของ
 วิทยาลัย คือแผนกมาตรฐานการศึกษาและได้มีการแต่งตั้งบุคลากร 3 กลุ่ม คือ

1. ฝ่ายบริหารคุณภาพ ประกอบด้วย Quality Management Resource (QMR) และ
รอง QMR
2. ทีมปฏิบัติการ (Implementation Team) ประกอบด้วยผู้แทนจากทุกหน่วยงานใน
วิทยาลัย มีหน้าที่ในการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของทุกชิ้นงานที่เกี่ยวข้องกับ
การผลิตบัณฑิต และการจัดการเรียนการสอน
3. ผู้ตรวจติดตามคุณภาพภายใน (Internal Auditor) และผู้นำการตรวจติดตาม (Lead
Assessor)

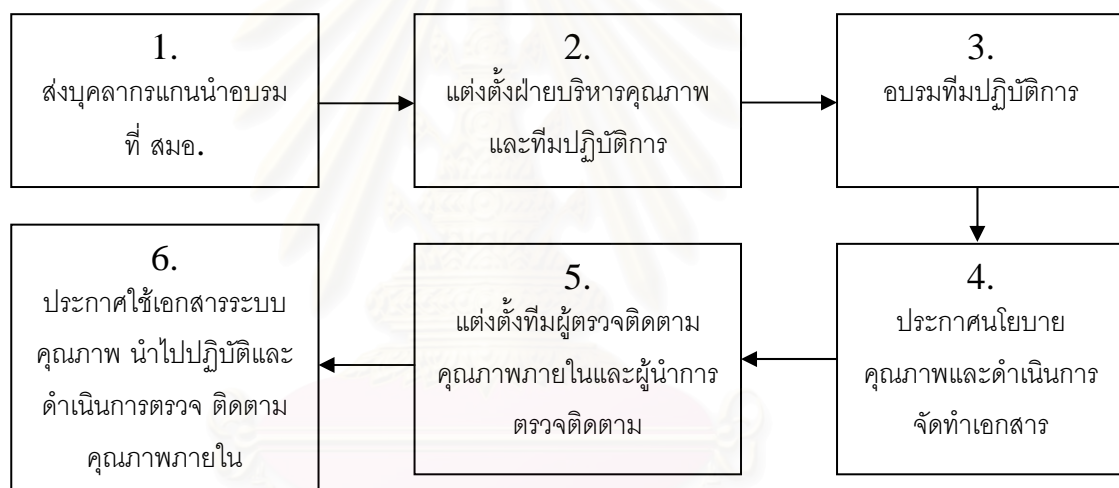
หน่วยงานภายนอกสถาบันที่เข้ามาดำเนินการรับรองคุณภาพตามมาตรฐานสากล ISO9002 คือ

1. หน่วยงานที่เป็น Certified Body คือบริษัท BVQI จะทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพและเสนอให้การรับรองคุณภาพ ในปี 2544 เปลี่ยนเป็นบริษัท United Registrar of Services Ltd. (ประเทศไทย) (URS)

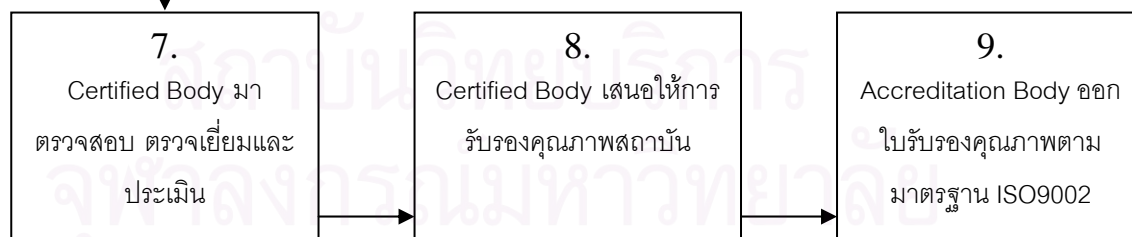
2. หน่วยงานที่เป็น Accreditation Body คือ องค์การกลางที่ออกใบรับรองมาตรฐานคุณภาพให้แก่สถาบัน ตามการเสนอให้การรับรองของ Certified Body ได้แก่ United Kingdom Accreditation Services (UKAS)

การรับรองมาตรฐานของคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ มีขั้นตอนตามแผนภูมิดังนี้

ก. ขั้นตอนการดำเนินการในสถาบัน

ข. ขั้นตอนการดำเนินการจากภายนอก

จากแผนภูมิจะเห็นว่าวิธีการดำเนินการเพื่อการรับรองมาตรฐาน ISO 9002 ของคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ มีขั้นตอนตามลำดับดังนี้

ลำดับที่ 1 ส่งบุคลากรที่เป็นแกนนำเข้าร่วมอบรมในโครงการฝึกอบรมและให้คำปรึกษา แนะนำในการจัดทำระบบบริหารคุณภาพตามมาตรฐาน ISO 9002(สาขาบริการ) ซึ่งจัดโดย สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.)

ลำดับที่ 2 แต่งตั้งฝ่ายบริหารคุณภาพประกอบด้วยบุคลากรที่ทำหน้าที่เป็น Quality Management Resource (QMR) และรอง QMR ในแผนกมาตรฐานการศึกษาของวิทยาลัย จะเป็นผู้รับผิดชอบประสานงานและรวบรวมเอกสารด้านการปฏิบัติการเพื่อการรับรองคุณภาพของสถาบัน และทีมปฏิบัติการ (Implementation Team) ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรผู้แทนของทุกหน่วยงานในวิทยาลัยของวิทยาลัยเพื่อดำเนินการศึกษาและจัดทำเอกสารระบบคุณภาพของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิตของวิทยาลัย

ลำดับที่ 3 จัดอบรมทีมปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารระบบคุณภาพ

ลำดับที่ 4 ประกาศนโยบายคุณภาพของวิทยาลัยและดำเนินการจัดทำเอกสารให้ครอบคลุมการปฏิบัติงานทั้งหมดของทุกหน่วยงานในวิทยาลัยเพื่อการขอรับรองคุณภาพตามมาตรฐาน ISO 9002

ลำดับที่ 5 แต่งตั้งทีมผู้ตรวจติดตามคุณภาพภายใน (Internal Auditor) และผู้นำการตรวจติดตาม (Lead Assessor) เพื่อดำเนินการตรวจติดตามคุณภาพภายในของวิทยาลัย

ลำดับที่ 6 ประกาศใช้เอกสารระบบคุณภาพและนำไปปฏิบัติ พร้อมทั้งดำเนินการตรวจติดตามระบบคุณภาพภายใน

ลำดับที่ 7 Pre-Assessment และ Initial Assessment โดย BVQI ซึ่งเป็น Certified Body

ลำดับที่ 8 Certified Body โดยบริษัท BVQI เสนอให้การรับรองคุณภาพตามมาตรฐานสากล ISO 9002 รับประกันกระบวนการผลิตบัณฑิตทางการพยาบาลของวิทยาลัยพยาบาลเซนต์หลุยส์

ลำดับที่ 9 Accreditation Body โดย UKAS ออกใบรับรองคุณภาพสถาบัน

มาตรฐานอนุกรม ISO 9000 ที่นำมาใช้นั้นในข้อ 4 มีทั้งหมด 20 ข้อ แต่วิทยาลัยพยาบาลเซนต์หลุยส์ใช้เพียง 19 ข้อ มิได้ใช้ข้อ 4.4 เรื่องการควบคุมการออกแบบ เนื่องจากเป็นการบริการจัดการศึกษาไม่ได้รับการออกแบบหลักสูตร ดังนั้นข้อที่นำมาใช้ซึ่งมีดังต่อไปนี้

มาตรฐานอนุกรม ISO 9000

4.1 ความรับผิดชอบด้านการบริหาร (Management responsibility)

4.2 การจักระบบคุณภาพ (Quality System)

4.3 ทบทวนข้อตกลง (Contract review)

4.4 การควบคุมการออกแบบซึ่งข้อนี้ไม่ได้ทำ (Design Control)

4.5 การควบคุมเอกสารและข้อมูล (Document and data Control)

4.6 การจัซื้อ (Purchasing)

- 4.7 การควบคุมผลิตภัณฑ์ที่ส่งมอบโดยลูกค้า (Control of customer-supplied product)
- 4.8 การชี้บ่งและสอบกลับได้ของผลิตภัณฑ์ (Product identification and traceability)
- 4.9 การควบคุมกระบวนการ (Process Control)
- 4.10 การตรวจสอบและการทดสอบ (Inspection and Testing)
- 4.11 การควบคุมการตรวจสอบเครื่องวัดและเครื่องทดสอบ (Control of Inspection, measuring and test equipment)
- 4.12 การตรวจสอบสถานะและทดสอบ (Inspection and test status)
- 4.13 การควบคุมสิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด (Control of nonconforming product)
- 4.14 การแก้ไขและป้องกัน (Corrective and preventive action)
- 4.15 การเคลื่อนย้าย การเก็บ การถนอมรักษา และการส่ง (Handling, storage, packing, preservation and delivery)
- 4.16 การควบคุมบันทึกคุณภาพ (Control of quality records)
- 4.17 การตรวจติดตามคุณภาพภายใน (Internal quality audits)
- 4.18 การฝึกอบรม (Training)
- 4.19 การบริการภายหลังการศึกษา (Servicing)
- 4.20 การใช้สถิติในการควบคุมประเมินสมรรถนะของกระบวนการ (Statistical techniques)

เอกสารที่ต้องจัดทำ

คู่มือคุณภาพ

การสมัครและการสอบคัดเลือกนักศึกษา

การลงทะเบียน

การปฐมนิเทศ

แผนการเรียนการสอน - การจัดทำแผน
- การจัดตารางเรียน

การเรียนการสอน - ทบทวนประมวลรายวิชา
- สรรหาอาจารย์
- ตารางวิเคราะห์รายวิชา

กิจกรรมนักศึกษา - หนังสือสัญญาเข้าออก
- การจัดพัสดุ
- การบริหารจัดการ

การติดตามประเมินผล

การประเมินผลสุดท้าย (เพื่อสำเร็จการศึกษา)

- การสำเร็จการศึกษา - การปัจฉิมนิเทศ
- การประสาทปริญญา

การสอบเทียบ

การจัดซื้อ

- การบริการการศึกษา - การลงทะเบียน
- อุปกรณ์การศึกษา

การฝึกอบรม (ทุกเรื่อง)

การทบทวนของฝ่ายบริหาร

การควบคุมบันทึกคุณภาพ

การปฏิบัติการแก้ไขและป้องกันการผิดพลาด

การควบคุมผลิตภัณฑ์ที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด

กลยุทธ์ทางสถิติ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้ ISO 9002 ที่เด่นชัดคือ การปฏิบัติงานเป็นไปตามกระบวนการ ขั้นตอนที่กำหนดไว้ ส่วนปัญหาและอุปสรรคนั้นได้แก่เรื่อง คน เวลา และเอกสารงานพิมพ์ ซึ่งต้องใช้ทรัพยากรทั้งสามด้านนี้

ตอนที่ 3 องค์ประกอบคุณภาพ ดัชนีชี้วัดคุณภาพ เกณฑ์ การตรวจสอบ และการประเมินคุณภาพสถาบัน

องค์ประกอบคุณภาพ ดัชนีชี้วัดคุณภาพ เกณฑ์ และการประเมินคุณภาพสถาบันจะเป็นแนวทางให้สถาบันการศึกษา สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและนำมาซึ่งการประกันคุณภาพการศึกษา แซลลิส (Edward Sallis, 1992 : 131-135) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบในระบบคุณภาพที่นำมาใช้ในระบบการรับรองคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบต่อไปนี้

- 1) การพัฒนาหน่วยงานหรือการวางแผนกลยุทธ์ (Institution development or strategic plan)
- 2) นโยบายคุณภาพ (Quality policy)
- 3) อำนาจหน้าที่ทางการบริหาร (Management responsibility)
- 4) การจัดองค์การคุณภาพ (The quality organization)
- 5) การตลาดและการเผยแพร่สู่สาธารณะ (Marketing and publicity)
- 6) การรับเป็นสมาชิก (Inquiries and admission)

- 7) การแนะนำหน่วยงาน (Introduction)
- 8) การใช้หลักสูตร (The delivery of the curriculum)
- 9) การปัจฉิมนิเทศ (Guidance and counseling before exit)
- 10) การบริหารหลักสูตร (The management of learning)
- 11) การออกแบบหลักสูตร (Curriculum design)
- 12) การบริหารบุคลากร (Staffing training and development)
- 13) การให้ความเสมอภาค (Equal opportunities)
- 14) การติดตามและประเมินผล (Monitoring and evaluation)
- 15) การบริหารจัดการ (Administrative arrangements)
- 16) การพิจารณาความเหมาะสมของสถานที่ตั้ง (Institution review)

เวบสเตอร์ (Webster, 1981 : 58-61) กล่าวว่า ศตวรรษที่ 20 วิธีที่นิยมใช้ในการประเมินคุณภาพสถาบันอุดมศึกษา มี 6 วิธี ซึ่งยึดถือเกณฑ์แตกต่างกัน โดย 3 วิธีแรกเป็นการใช้เกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ของสถาบันและอาจารย์ 2 วิธีใช้เกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา และ 1 วิธีใช้เกณฑ์ปริมาณและคุณภาพของทรัพยากร ดังนี้

- 1) การจัดเรียงลำดับโดยใช้เกณฑ์การมีชื่อเสียง (Reputational Ranking)
- 2) การใช้เกณฑ์ความสำเร็จของอาจารย์ ดูจากเกียรติยศ ชื่อเสียง รางวัลที่อาจารย์ได้รับ (Faculty Awards, Honors and Prizes)
- 3) การใช้เกณฑ์จำนวนการอ้างอิงในดัชนีการอ้างอิงทางวิชาการ (Citations in Citation Indexes)
- 4) การใช้เกณฑ์ความสำเร็จในชีวิตของนักศึกษา หลังจากสำเร็จการศึกษา (Student's Achievement in Later Life)
- 5) การใช้เกณฑ์คะแนนสอบเข้ามหาวิทยาลัยโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐาน (Scores of Entering Students on Standardized Test)
- 6) การใช้เกณฑ์ปริมาณทรัพยากรด้านวิชาการของสถาบัน (Institutional Academic Resources)

เวบสเตอร์ (Webster) ได้เสนอแนะว่าการใช้เกณฑ์ในการวัดคุณภาพสถาบันนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ดังนี้คือ

- 1) ควรใช้หลายเกณฑ์ประกอบกัน
- 2) เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นต้องคำนึงถึงสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษาและอาจารย์ไม่ใช่คำนึงถึงแต่เพียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเท่านั้น

3) ถ้าใช้เกณฑ์ทรัพยากร จะต้องคิดคำนวณออกมาในลักษณะต่อหัว (per capita) มากกว่าพูดถึงองค์รวมทั้งหมด

4) เกณฑ์ที่กำหนดควรคำนึงถึงภารกิจที่สำคัญของสถาบัน

5) เกณฑ์เกี่ยวกับการให้ปริญญา

นอกจากนี้เลวายน (Levine) ยังเสนอแนะว่า ทุกสาขาวิชาจะต้องมีเป้าหมายในการผลิตบัณฑิต หลักสูตรที่ใช้นั้นคณาจารย์ทุกคนต้องคุ้นเคยและได้รับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตร ต้องมีทรัพยากรสนับสนุน หรือเอื้อการเรียนการสอนทั้งจำนวนและคุณภาพ และหลักสูตรที่ดีต้องสอดคล้องกับภารกิจ (Mission) ประเพณี (Tradition) และบริบท (Context) ของสถาบัน

เมย์ฮิว, ฟอร์ด และฮับบาร์ด (Mayhew, Ford and Hubbard, 1990 : 15) กล่าวว่า หากสถาบันอุดมศึกษาต้องการมีการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพจะต้องคำนึงถึง

1) หลักสูตร และการจัดการศึกษาในกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป เพื่อให้ให้นักศึกษามีความรู้หลายด้าน

2) กิจกรรมเสริมหลักสูตร ต้องช่วยพัฒนาเชาวน์ปัญญา ส่งเสริมบุคลิกลักษณะและทักษะทางสังคมให้แก่นักศึกษา

3) ต้องส่งเสริมให้อาจารย์มีคุณภาพ

4) การเรียนการสอนต้องมีคุณภาพ

5) ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ

มาร์คัส (Marcus, 1983 : 79-81) แนะนำว่า ทุกสถาบันควรมีระบบประเมินตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ และระบบประเมินตนเองควรประกอบด้วยเกณฑ์ 4 ด้านคือ

1) มีการชี้แจงถึงพันธกิจ (Mission) เป้าหมาย (Goal) และ วัตถุประสงค์ (Objective) ของสถาบันอย่างชัดเจน

2) มีการวัดผลผลิต

3) มีการประเมินหลักสูตร

4) มีการประเมินความเพียงพอของทรัพยากร

อมรวิชญ์ นาครทรรพ ได้อธิบายถึงหัวข้อกลไกการประกันคุณภาพในเอกสารแนะนำแนวปฏิบัติในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถาบันของ HEQC (อมรวิชญ์ นาครทรรพ, 2540 : 97)

หัวข้อหลัก

หัวข้อย่อย

1. กรอบความคิดเรื่องคุณภาพ	แนวคิดเรื่องคุณภาพ / แนวทางประกัน
คุณภาพโดยทั่วไป
2. การรับนักศึกษาเข้าสู่สถาบันอุดมศึกษา	นโยบายและระเบียบการรับที่ชัดเจน / การให้ข้อมูล
เที่ยงตรงแก่ผู้สมัคร / การให้คำปรึกษาผู้สมัคร / การวาง
ขั้นตอนและมาตรฐานการคัดเลือกที่รัดกุม / การช่วย
เหลือนักศึกษาเข้าใหม่
3. คุณภาพของกระบวนการเรียนรู้	แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้และความหลากหลายของ
กระบวนการเรียนรู้ / การวางระบบพัฒนาหลักสูตรที่ดี
โดยเปิดให้มีการมีส่วนร่วมจากภายนอก / การให้ข้อมูล
ข่าวสารนักศึกษา / การติดตามประเมินผลหลักสูตร /
การประเมินการสอน / การสรรหาและคัดเลือกอาจารย์/
การพัฒนาอาจารย์และบุคลากร / การประเมินการ
ปฏิบัติงานของอาจารย์และบุคลากร / การสถาปนา
ความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอื่น / การจัด
ทรัพยากรการเรียนรู้และบริการการศึกษา

และอมรวิชัย นาคทรพรพ ให้ข้อเสนอแนะเชิงคำถามเพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับการพัฒนา
ดัชนีบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพไว้ (อมรวิชัย นาคทรพรพ, 2540 : 119-120) ดังนี้

ภารกิจหรือจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่ต้องการจะชี้วัดมีอะไรบ้าง

ค่าน้ำหนัก (weight) ที่จะให้กับภารกิจแต่ละด้าน และองค์ประกอบย่อยในภารกิจแต่ละ
ด้านจะกำหนดอย่างไร เพราะอะไร

จะใช้เกณฑ์อะไรตัดสินในการใช้ดัชนีแต่ละเรื่อง จะใช้เกณฑ์ตัดสินที่ตายตัวอิงความเป็น
เลิศหรือมาตรฐานกลางของประเทศ (criterion-referenced) หรืออิงบรรทัดฐานเชิงเปรียบเทียบ
กับสถาบันอื่น ๆ (norm-referenced) หรือปล่อยให้แต่ละสถาบันนำดัชนีไปพัฒนา และใช้โดย
อิสระซึ่งอาจใช้ในรูปการเปรียบเทียบกับภาระงานที่ผ่านมา หรือเป้าหมายเฉพาะของตนเอง
(self-referenced) เพื่อกระตุ้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จะปรับเกณฑ์ให้มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับภารกิจและบริบทที่หลากหลายของ
สถาบันอุดมศึกษาได้อย่างไร

สำหรับดัชนีบ่งชี้ประสิทธิภาพการสอน และดัชนีบ่งชี้ประสิทธิภาพการวิจัยนั้น เคฟและคณะ (Cave, Hanney, Henkel and Kogan อ้างถึงใน อมรวิชัย นาคทรพร, 2540 : 120) ได้ระบุไว้ดังต่อไปนี้

ดัชนีบ่งชี้ประสิทธิภาพการสอน ประกอบด้วย

- เกรด / คะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาที่รับเข้า
- เกรด/ คะแนนเฉลี่ยของผู้จบการศึกษา
- ต้นทุนต่อหัวนักศึกษา
- สัดส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษา
- ผลตอบแทนการลงทุนทางการศึกษาส่วนบุคคล
- อัตราการสูญเปล่า/ ตกออก/ ข้ำขึ้น
- ระยะเวลาที่ใช้ศึกษา
- อัตราการได้งาน/ ลักษณะงานที่ได้
- อัตราการศึกษาต่อ/ การสอบศึกษาต่อได้
- ข้อมูลการประเมินผลจากนักศึกษา
- ข้อมูลการประเมินผลจากนายจ้าง
- ข้อมูลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ดัชนีบ่งชี้ประสิทธิภาพการวิจัย ประกอบด้วย

- จำนวนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
- จำนวนโครงการวิจัยเฉลี่ยต่อหัวอาจารย์
- จำนวนทุนวิจัยทั้งหมดที่ได้รับ
- จำนวนทุนวิจัยเฉลี่ยต่อหัวอาจารย์
- คุณภาพงานวิจัย ดูจาก :
 - อัตราการได้ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการหรือได้เสนอในการประชุมวิชาการ
 - จำนวนการอ้างอิง (citation) ที่ได้
 - การประเมินโดยกรรมการ (peer review)
 - การประเมินโดยการจัดอันดับ (ranking)
- จำนวนผลงานวิชาการอื่น ๆ ดูจาก
 - จำนวนหนังสือที่เป็นผู้เขียน
 - จำนวนหนังสือที่เป็นบรรณาธิการ
 - จำนวนการได้เป็นกรรมการตรวจผลงานวิชาการ
 - จำนวนการได้เป็นกองบรรณาธิการวารสาร / จดหมายข่าว

คณะกรรมการทบวงมหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ 5/2541 เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2541 ได้ให้ความเห็นชอบในองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพ ที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องจัดระบบและกลไกการประกันคุณภาพ รวม 9 องค์ประกอบ (ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา, 2543 : 8-13) ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 : ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนดำเนินงาน

- 1.1 ปรัชญา ปณิธาน และวัตถุประสงค์
- 1.2 แผนงาน
- 1.3 การประเมินแผนงานและโครงการ

องค์ประกอบที่ 2 : การเรียนการสอน

- 2.1 หลักสูตร
- 2.2 อาจารย์
- 2.3 กระบวนการเรียนการสอน
- 2.4 นักศึกษา
- 2.5 การวัดและประเมินผล
- 2.6 ปัจจัยเกื้อหนุน

องค์ประกอบที่ 3 : กิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา

- 3.1 กิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนิสิตนักศึกษา
- 3.2 ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา
- 3.3 การให้บริการแนะนำเกี่ยวกับอาชีพ

องค์ประกอบที่ 4 : การวิจัย

- 4.1 นโยบาย แผนงาน และระบบสนับสนุนการวิจัย
- 4.2 ทรัพยากรเพื่อการวิจัย
- 4.3 ผลงานการวิจัย

องค์ประกอบที่ 5 : การบริการทางวิชาการแก่สังคม

- 5.1 วัตถุประสงค์และแผนงาน
- 5.2 การดำเนินงาน

องค์ประกอบที่ 6 : การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

- 6.1 วัตถุประสงค์และแผนงาน
- 6.2 การดำเนินงาน

องค์ประกอบที่ 7 : การบริหารและจัดการ

- 7.1 โครงสร้างและระบบการบริหาร
- 7.2 อำนาจหน้าที่ของบุคลากร
- 7.3 ระบบการคัดเลือกบุคลากร
- 7.4 ระบบข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ
- 7.5 การมีส่วนร่วมในการบริหาร

องค์ประกอบที่ 8 : การเงินและงบประมาณ

- 8.1 แหล่งเงินงบประมาณ
- 8.2 การจัดสรรและการตรวจสอบ

องค์ประกอบที่ 9 : ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

- 9.1 การประกันคุณภาพภายใน
- 9.2 การประกันคุณภาพภายนอก

จากข้อมูลที่เป็นข้อเสนอแนะดังกล่าว ช่วยให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องเข้าใจถึง องค์ประกอบคุณภาพ ดัชนี เกณฑ์ และการประเมินคุณภาพสถาบันเพื่อแนวทางในการ ดำเนินการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 แสดงการวิเคราะห์เกณฑ์มาตรฐานที่ใช้ตรวจสอบและประเมินสถาบัน
 ทบวงมหาวิทยาลัย มี 9 องค์ประกอบ / สภาการพยาบาล มี 9 องค์ประกอบ / A.A.A. มี
 12 องค์ประกอบในเกณฑ์

สาระในองค์ประกอบและเกณฑ์	ทบวงมหาวิทยาลัย	สภาการพยาบาล	A.A.A.
ด้านโครงสร้างและปัจจัยนำเข้า 1. ประวัติสถาบัน 2. การจัดตั้งและจรรยาบรรณของสถาบัน 3. ปรัชญาสถาบัน 4. ปณิธานสถาบัน 5. พันธกิจ 6. วัตถุประสงค์ของสถาบัน 7. แผนงาน 8. หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนสะท้อนถึงพันธกิจของสถาบัน 9. หลักสูตรสอดคล้องกับคุณธรรมและจริยธรรมทางศาสนา 10. หลักสูตรต้องสนับสนุนค่านิยมและพัฒนาจิตใจและจิตวิญญาณของนักศึกษา 11. อัตราส่วนอาจารย์ : นักศึกษา 12. วุฒิอาจารย์ 13. ความรู้ความสามารถของอาจารย์	/ / / / / / / / / / / / /	/ / / / / / / / / / / / /	/ / / / / / / / / / / / /

A.A.A. คือ Accrediting Association of Seventh-day Adventists for Schools, Colleges and Universities.

สาระในองค์ประกอบและเกณฑ์	ทบวงมหาวิทยาลัย	สภาการพยาบาล	A.A.A.
14. ประสบการณ์อาจารย์	/		
15. ชั่วโมงการทำงานของอาจารย์			/
16. คุณธรรมจริยธรรมของอาจารย์	/		/
17. แผนพัฒนาคณาจารย์		/	/
18. ปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน	/		
19. แหล่งฝึกทางคลินิก		/	
20. ระบบคัดเลือก	/		/
21. นโยบายด้านความประพฤติของนักศึกษา			/
22. ความรู้ความสามารถของอาจารย์ด้านการวัดและประเมินผล		/	
23. คุณภาพข้อสอบ		/	
24. อาคารสถานที่	/		/
25. หอพัก และอาคารเรียน		/	
26. สื่อการเรียนการสอน	/		
27. ห้องสมุด ตำรา หนังสือ วารสาร	/	/	/
28. คอมพิวเตอร์ สื่อการสอน	/		/
29. วัสดุ อุปกรณ์ช่วยสืบค้น แสวงหาความรู้	/	/	
30. สิ่งพิมพ์และสื่อต่างๆ ในสถาบัน			/
31. อาณาบริเวณ บรรยากาศเสริมสร้าง ความคิดสร้างสรรค์ และใฝ่รู้	/		/
32. แผนงานด้านการพัฒนาจิตใจ จิตวิญญาณ			/
33. แผนงานโครงการพัฒนานักศึกษาด้านต่าง ๆ	/		/
34. ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา	/		/
35. หน่วยงานให้คำปรึกษา	/		
36. นโยบาย แผนงานการวิจัย	/		/
37. ทรัพยากรเพื่อการวิจัย	/		
38. แผนงานและการดำเนินงานเพื่อบริการวิชาการแก่สังคม	/		

สาระในองค์ประกอบและเกณฑ์	ทบวงมหาวิทยาลัย	สภาการพยาบาล	A.A.A.
39. แผนงานและการดำเนินงานเพื่อทบทวนศิลปวัฒนธรรม	/		
40. นโยบายการแก้ไขปัญหาวิกฤติของสถาบัน			/
41. กำหนดโครงสร้างและระบบการบริหาร	/		/
42. แผนชัดเจนด้านการบริหาร การจัดการ การพัฒนางาน		/	
43. วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร	/		
44. ความรู้ความสามารถของผู้บริหาร	/		
45. ประสบการณ์ของผู้บริหาร	/		
46. คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร	/		
47. กำหนดอำนาจหน้าที่และขอบข่ายงานบุคลากร	/		
48. แผนชัดเจนด้านการจัดสรรงบประมาณดำเนินงาน		/	
ด้านกระบวนการ (Process)			
49. การประเมินแผนงานและโครงการ	/		
50. การปรับปรุงแผนงานและโครงการ	/		
51. การพัฒนาหลักสูตร	/		
52. การประเมินหลักสูตร	/	/	
53. การบริหารหลักสูตร	/		
54. การปรับปรุงหลักสูตร	/		/
55. การปฏิบัติภารกิจของอาจารย์	/		
56. การมีส่วนร่วมปลูกฝังค่านิยมนักศึกษา			/
57. การประเมินผลการปฏิบัติภารกิจของอาจารย์	/		/
58. การลงทะเบียนเรียน		/	
59. การจัดการเรียนการสอน	/	/	
60. การจัดทำปฏิทินการศึกษา			/

สาระในองค์ประกอบและเกณฑ์	ทบวงมหาวิทยาลัย	สภากาชาด	A.A.A.
61. การทำแผนการสอน	/		
62. การเตรียมการสอน	/		
63. การทำรายละเอียดชุดวิชา	/	/	
64. การสอดแทรก คุณธรรม จริยธรรม ในการดำเนินชีวิต			/
65. การใช้นวัตกรรมการสอน	/		
66. การประเมินการสอนของอาจารย์	/		
67. การให้ทุนการศึกษา			/
68. ระบบการติดตามผลการศึกษานักศึกษา	/		/
69. การบริการนักศึกษา			/
70. ระบบและมาตรฐานการวัดและประเมินผลการเรียน	/	/	/
71. การนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน		/	
72. กิจกรรมพัฒนานักศึกษา	/		/
73. นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการสังคม			/
74. กิจกรรมปลูกฝังนักศึกษาให้มีระเบียบวินัย	/		/
75. กิจกรรมปลูกฝังนักศึกษาให้นักประชาธิปไตย	/		
76. กิจกรรมปลูกฝังนักศึกษาให้รู้จักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	/		
77. กิจกรรมปลูกฝังนักศึกษาให้มีคุณธรรมจริยธรรม	/		/
78. กิจกรรมปลูกฝังนักศึกษาให้มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม	/		
79. กิจกรรมปลูกฝังนักศึกษาให้รับผิดชอบต่อตนเอง ฟังตนเอง ฝึกให้รู้จักหารายได้ด้วยตนเอง			/
80. การพัฒนาผลงานวิจัยที่มีคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ		/	
81. เผยแพร่ผลงานการวิจัย	/		
82. ศักยภาพในการบริการสังคม		/	

สาระในองค์ประกอบและเกณฑ์	ทบวงมหาวิทยาลัย	สภาการพยาบาล	A.A.A.
83. ประเมินผลการดำเนินการบริการวิชาการอย่างสม่ำเสมอ	/		
84. การพัฒนาส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม		/	
85. ประเมินผลการดำเนินงานด้านการทุนบำรุงศิลปวัฒนธรรมเป็นระยะๆ	/		
86. การประเมินประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ			/
87. พัฒนาและประเมินผู้บริหาร	/		
88. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	/		
89. ระบบสรรหาบุคลากร	/		/
90. การพัฒนาบุคลากร	/	/	
91. การดำรงรักษาไว้ซึ่งบุคลากร	/		
92. การฟื้นฟูสภาพการเป็นบุคลากรในสถาบัน			/
93. การประเมินบุคลากร	/		
94. การพิจารณาความดีความชอบ	/		
95. การจัดวางระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการดำเนินงาน	/		
96. การจัดวางระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผน	/		
97. การวัดวางระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ	/		
98. การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผน			/
99. การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ			/
100. การแสวงหาทรัพยากรการเงินจากแหล่งต่างๆเพื่อการดำเนินของสถาบัน	/		
101. ระบบการจัดสรรงบประมาณ	/		/
102. การเก็บค่าเล่าเรียนและค่าบำรุง			/
103. ระบบการตรวจสอบการเงินและงบประมาณ	/		/

สาระในองค์ประกอบและเกณฑ์	ทบวงมหาวิทยาลัย	สภาการพยาบาล	A.A.A.
104. การประกันคุณภาพภายใน	/		
105. ระบบการควบคุมคุณภาพ	/		
106. ระบบการตรวจสอบคุณภาพ	/		
107. ระบบการประเมินคุณภาพ	/		
108. การประกันคุณภาพภายนอก	/		
ด้านผลผลิต			
109. การจบการศึกษา		/	/
110. การประเมินคุณภาพบัณฑิต	/		
111. สมาคมศิษย์เก่าและการสนับสนุนสถาบัน			/

ที่มา : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2541 : ภาคผนวก 1-7 ; A.A.A. General Conference of Seventh day Adventists, 1997 : 5-14 ; สภาการพยาบาล, 2538)

จากองค์ประกอบและเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปองค์ประกอบหลัก 11 องค์ประกอบ และ 35 องค์ประกอบย่อย ที่สถาบันต้องควบคุมคุณภาพให้ได้อย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ เพื่อผลสัมฤทธิ์และควมมีคุณภาพของสถาบันดังต่อไปนี้

- 1) ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์
 - 1.1 ปรัชญา / ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์
 - 1.2 แผนงาน
- 2) โครงสร้างการปกครองดูแลกำกับสถาบันและการบริหารจัดการ
 - 2.1 โครงสร้างการปกครองดูแลกำกับสถาบันและการบริหารจัดการ
 - 2.2 ผู้บริหารและการเข้าสู่ตำแหน่ง
 - 2.3 การบริหารงานบุคคลและการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ
 - 2.4 ระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหาร
- 3) การเงินและงบประมาณ และทรัพยากรอื่น
 - 3.1 นโยบายและการบริหารการเงินและงบประมาณ
 - 3.2 การตรวจสอบการเงินและงบประมาณ

- 3.3 ประเภทและจำนวนบุคลากร
- 3.4 อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดล้อม
- 4) การผลิตบัณฑิต
 - 4.1 หลักสูตร
 - 4.2 อาจารย์
 - 4.3 การจัดการศึกษาและกระบวนการเรียนการสอน
 - 4.4 นักศึกษา
 - 4.5 ฐานข้อมูล
 - 4.6 ทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้และทรัพยากรเกื้อหนุน ห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการ
 - 4.7 กิจกรรมการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษา
- 5) การวิจัย ผลงานวิชาการอื่นและนวัตกรรม
 - 5.1 การผลิตผลงานการวิจัย
 - 5.2 การผลิตผลงานวิชาการอื่น
 - 5.3 นวัตกรรมและการเผยแพร่
- 6) การให้บริการวิชาการแก่สังคม
 - 6.1 แผนงาน / โครงการ
 - 6.2 การดำเนินการและการประเมินผล
- 7) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
 - 7.1 แผนงาน / โครงการ
 - 7.2 การดำเนินการและการประเมินผล
- 8) ระบบการประกันคุณภาพ
 - 8.1 การดำเนินการเพื่อการจัดระบบ
 - 8.2 การพัฒนาและการบริหารระบบ
- 9) ความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกและผู้ใช้ผลผลิตของสถาบัน
 - 9.1 ความสัมพันธ์กับสมาคมวิชาชีพ สมาคมศิษย์เก่า และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ
 - 9.2 ความสัมพันธ์กับผู้ใช้ผลผลิตของสถาบันและหน่วยงานอื่นในสังคมชุมชน
- 10) ผลผลิตของสถาบัน
 - 10.1 ลักษณะบัณฑิตและความสำเร็จของบัณฑิต
 - 10.2 ผลงานวิจัย ผลงานวิชาการอื่นหรือนวัตกรรม
 - 10.3 ผลงานด้านการบริหารวิชาการแก่สังคม

- 10.4 ผลงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
- 11) การเป็นประจักษ์พยานที่ดีแก่สถาบันและชื่อเสียงของสถาบัน
 - 11.1 นักศึกษา
 - 11.2 อาจารย์และบุคลากรอื่น
 - 11.3 ภาพรวมของสถาบัน

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บอมการ์ต (Baumgart, 1987 : 58) ได้ทำการวิจัยเพื่อการศึกษาเกณฑ์ที่จะหาคุณภาพ การศึกษาในระดับปริญญาตรีของออสเตรเลียหลายสาขาวิชา และจากหลายสถาบันพบว่าควรใช้ เกณฑ์ดังนี้คือ

1. ปัจจัยนำเข้าของอุดมศึกษา (Inputs) ได้แก่
 1. การจัดสรรงบประมาณของรัฐบาลเพื่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
 2. การบุคลากร จำนวนและคุณภาพ
 3. เงินทุนวิจัย
2. การปรับปรุงการเรียนการสอน ประกอบด้วย
 1. คุณภาพและภาระหน้าที่อาจารย์
 2. การพัฒนาอาจารย์
 3. อัตราส่วนระหว่างอาจารย์ต่อนักศึกษา
 4. ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์
 5. งานบุคลากรนักศึกษา บริการและสวัสดิการ
 6. ปริมาณงานของนักศึกษา กิจกรรมการเรียนและกิจกรรมอื่น
 7. การประเมินผลการเรียน ความยุติธรรม ความเหมาะสม
 8. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด การสอนเสริมคอมพิวเตอร์ประกอบการ เรียนการสอน
3. ผลผลิต (Outputs) คุณภาพบัณฑิต

จะเห็นว่าข้อเสนอแนะของ บอมการ์ต (Baumgart) เป็นการเสนอแนะในเชิงระบบของ การศึกษา ซึ่งรวมทั้งปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Outputs)

จากการวิจัยของ อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์ ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับดัชนีสู่ความเป็นเลิศ ทางวิชาการของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนพบว่า ดัชนีของคุณลักษณะของความเป็นเลิศ ทางวิชาการนั้น ครอบคลุมลักษณะของปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการ (Process) และ ผลผลิต (Outputs) โดยเน้นหนักไปในกระบวนการมากที่สุด (ลักษณะ) รองลงมาคือปัจจัย

เบื้องต้น (7 คุณลักษณะ) และผลิตผล (4 คุณลักษณะ) และเป็นดัชนีที่ครอบคลุมภารกิจด้านการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ เพื่อให้สถาบันไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ

คุณลักษณะดังกล่าวประกอบด้วย

1. คุณลักษณะของปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ คุณลักษณะของปรัชญา เป้าหมาย สถาบัน คุณลักษณะของนักศึกษาใหม่ คุณลักษณะอาจารย์ประจำ คุณลักษณะผู้บริหาร สถานภาพการเงิน
2. คุณลักษณะของกระบวนการ ได้แก่ คุณลักษณะของหลักสูตรการเรียนการสอน การประเมินผลสัมฤทธิ์ รูปแบบการบริหาร การพัฒนาอาจารย์ การจัดดำเนินงานให้ผลิตผลงาน วิชาการ กิจกรรมนักศึกษา และการประเมินตนเองของสถาบัน
3. คุณลักษณะของผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะของบัณฑิตดังนี้ สมรรถนะและเจตคติต่อวิชาชีพของบัณฑิต พัฒนาการด้านบุคลิกภาพและทักษะทางสังคมของบัณฑิตและผลิตผลด้านวิชาการของสถาบัน (อุไรพรธณ เจนวาทนิชยานนท์, 2537 : 347 และ 353-369)

พรชูลี อาชวอรุ่ง (พรชูลี อาชวอรุ่ง, 2534 : 52-66) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “เกณฑ์การประเมินสถาบันอุดมศึกษาไทย” ผลการวิจัยพบว่า เกณฑ์การประเมินสถาบันอุดมศึกษาไทย ประกอบด้วยเกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์ที่ 1	ปรัชญาและวัตถุประสงค์
เกณฑ์ที่ 2	การจัดการและการบริหารด้านต่าง ๆ
เกณฑ์ที่ 3	การวางแผนระยะยาว
เกณฑ์ที่ 4	โปรแกรมการศึกษา
เกณฑ์ที่ 5	บุคลากร ประกอบด้วย อาจารย์ผู้บริหาร บุคลากรเสริม
เกณฑ์ที่ 6	แหล่งบริการทางวิชาการ
เกณฑ์ที่ 7	แหล่งที่มาของงบประมาณ
เกณฑ์ที่ 8	อาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์
เกณฑ์ที่ 9	การบริการสำหรับผู้เรียนและการเตรียมผู้เรียนเมื่อสำเร็จการศึกษา
เกณฑ์ที่ 10	ความสัมพันธ์กับชุมชน

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า การนำเอาเกณฑ์มาตรฐานการประเมินไปใช้ ควรคำนึงถึงวัฒนธรรมมหาวิทยาลัย เสรีภาพทางวิชาการ การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกประเภท การบริหารงานในแนวนอน (Horizontal Management) และการคำนึงถึงนิสิตนักศึกษาในรูปของผู้บริโภค

วันชัย ศิริชนะ ได้ศึกษาแนวคิดพื้นฐาน หลักการ โครงสร้าง วิธีการและหลักเกณฑ์ในการประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศต่างๆ แล้วพัฒนาเป็นรูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาในการทำวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย (วันชัย ศิริชนะ, 2537)

ผลการวิจัยพบว่าระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของทุกประเทศที่ศึกษาได้เน้นถึงหลักการในเรื่องความเป็นอิสระ (Autonomy) ควบคู่ไปกับความพร้อมที่จะรับการตรวจสอบจากภายนอก (Accountability) ของสถาบันอุดมศึกษา โดยที่แต่ละประเทศมีกลไกการดำเนินการและวิธีการในรายละเอียดที่แตกต่างกันออกไปตามประสบการณ์และจารีตนิยมของตน

สำหรับรูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยที่พัฒนาขึ้น ได้ใช้กระบวนการรับรองวิทยฐานะโดยแบ่งการดำเนินการออกเป็น 2 แบบ แบบที่ 1 ใช้ระบบการตรวจสอบกลไกการควบคุมคุณภาพทางวิชาการภายในที่สถาบันได้จัดให้มีขึ้น โดยลักษณะนี้จะใช้กับสถาบันอุดมศึกษาหรือหลักสูตรที่เปิดดำเนินการไปแล้วและเป็นระบบที่ให้เป็นไปโดยความสมัครใจ แบบที่ 2 ใช้ระบบการตรวจสอบผลการดำเนินการสำหรับสถาบัน หรือหลักสูตรที่ขอจัดตั้ง หรือเปิดดำเนินการใหม่ เมื่อเห็นว่ามาตรการและเกณฑ์การดำเนินการเหมาะสมก็ให้การรับรองวิทยฐานะ โดยทั้งสองระบบมุ่งเน้นการกระตุ้นให้สถาบันอุดมศึกษามีอิสระในการกำกับดูแลตนเอง โดยการสร้างระบบควบคุมคุณภาพติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของตนขึ้นด้วยตนเอง

จันทร์จิรา วงษ์ชมทอง ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาดัชนีบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 36 แห่ง ได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี ผู้ช่วยรองอธิการบดี ฝ่ายวิชาการ และคณบดี รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 117 คน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (จันทร์จิรา วงษ์ชมทอง, 2543 : 228, 234-241)

1. องค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษา 9 ด้าน เรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้
 - 1.1 องค์ประกอบด้านการเรียนการสอน
 - 1.2 องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ
 - 1.3 องค์ประกอบด้านระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.4 องค์ประกอบด้านการวิจัยและการผลิตผลงานทางวิชาการ
 - 1.5 องค์ประกอบด้านการบริการวิชาการแก่สังคม
 - 1.6 องค์ประกอบด้านการเงินและงบประมาณ
 - 1.7 องค์ประกอบด้านปรัชญา / ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนงานของสถาบัน
 - 1.8 องค์ประกอบด้านการดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนานักศึกษา

1.9 องค์ประกอบด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

2. องค์ประกอบหลักที่มีความสำคัญมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการ และด้านระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา

3. องค์ประกอบที่มีความสำคัญมากรองลงมา ได้แก่ ด้านการวิจัยและการผลิตผลงานทางวิชาการ ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม และด้านการเงินและงบประมาณ

4. องค์ประกอบที่มีความสำคัญปานกลาง ได้แก่ ด้านปรัชญา / ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนงานของสถาบัน ด้านการดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนานักศึกษา ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

5. ดัชนีบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยได้คัดเลือกได้จำนวน 138 ตัว จากดัชนีบ่งชี้ที่ศึกษาทั้งหมด 161 ตัว ซึ่งรวมทั้งหมดจากองค์ประกอบหลัก 9 องค์ประกอบ

รายงานการวิจัยทุกเรื่องดังกล่าวข้างต้น ล้วนแต่เกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพสถาบัน ที่ให้ความรู้ และแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพได้เป็นอย่างดี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

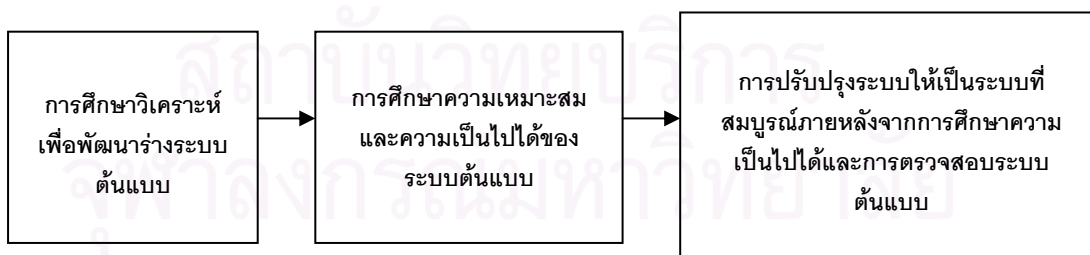
การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน โดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลพื้นฐานจากเอกสาร ตำรา เอกสารและงานวิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและในต่างประเทศ ที่เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และแนวปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพ การประกันคุณภาพและการรับรองวิทยฐานะของสถาบันการศึกษา รวมทั้งศึกษารูปแบบการควบคุมคุณภาพของสถาบันการศึกษาพยาบาลในประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนในประเทศไทย

การดำเนินการวิจัย

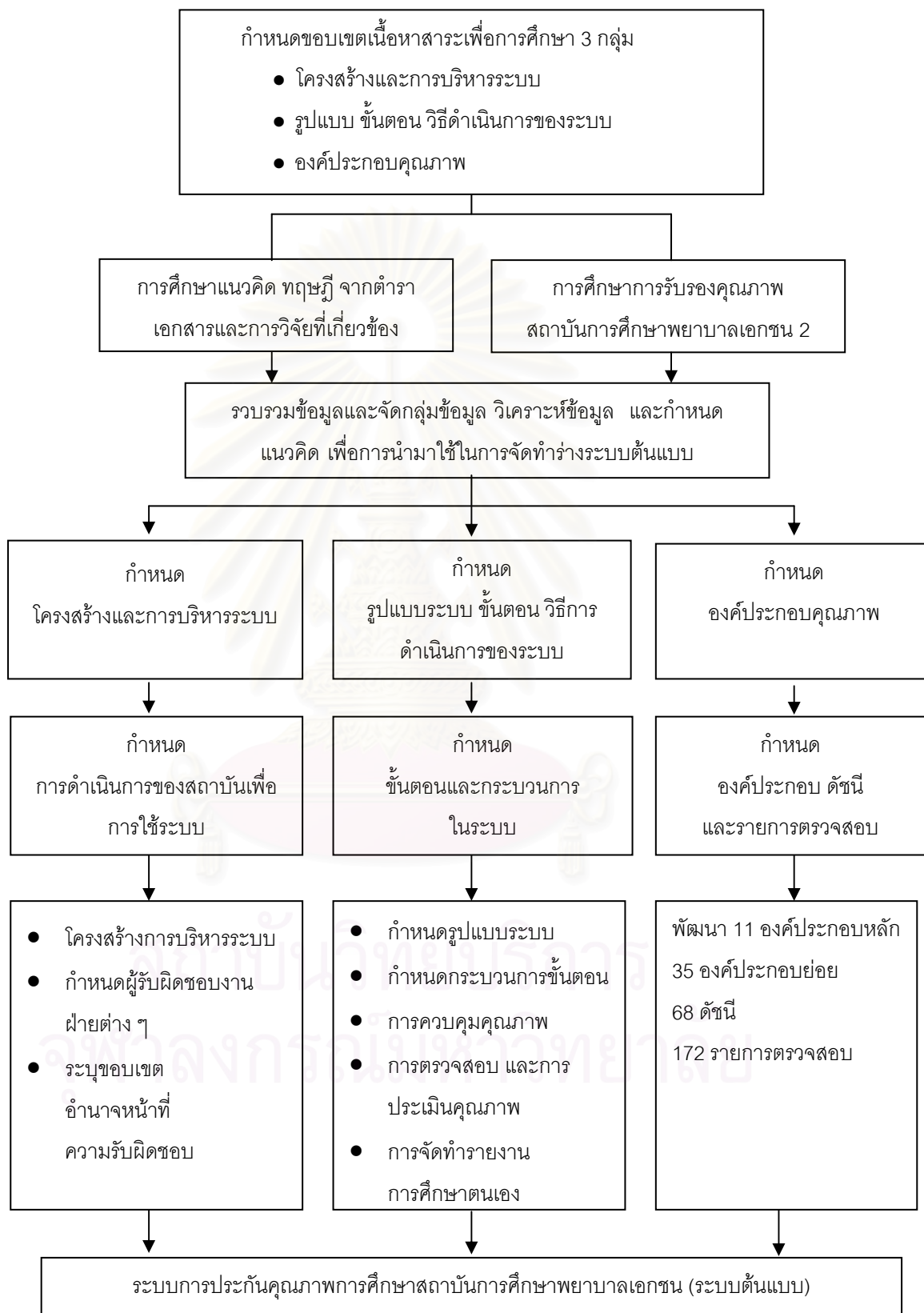
การดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนในครั้งนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ออกแบบการดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอนที่สำคัญ ๆ 3 ขั้นตอนด้วยกันคือ 1. ขั้นการศึกษาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาร่างระบบต้นแบบ 2. ขั้นศึกษาความเป็นไปได้และการตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนที่เป็นระบบต้นแบบที่ได้พัฒนาขึ้นและ 3. ขั้นการปรับปรุงระบบให้เป็นระบบที่สมบูรณ์ หลังจากปรับปรุงระบบให้เป็นระบบสมบูรณ์แล้ว จะจัดทำร่างคู่มือดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน และรายงานผลการวิจัยต่อไป ดังนี้

1. ขั้นการศึกษาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาร่างระบบต้นแบบ

ขั้นการศึกษาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาร่างระบบต้นแบบนี้ประกอบด้วยการศึกษาเอกสาร ตำรา การรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศจากแหล่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และศึกษาจากสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน 2 แห่ง เพื่อนำมาใช้พิจารณาสร้างกรอบแนวคิดและจัดทำร่างระบบต้นแบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน ดังรายละเอียดในแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 3 กระบวนการพัฒนาระบบต้นแบบ

จากแผนภูมิ จะเห็นว่าผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาสาระเพื่อการศึกษาขึ้น 3 กลุ่มเกี่ยวกับโครงสร้างและการบริหารระบบคุณภาพของสถาบัน รูปแบบระบบ ขั้นตอน วิธีการดำเนินการของระบบ และองค์ประกอบคุณภาพ ต่อจากนั้นจึงดำเนินการศึกษาดังนี้

1.1 การศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้ ศึกษาจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ต และซีดีรอมต่าง ๆ รวมทั้งตำรา วารสาร เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวกับการควบคุมและปรับปรุง คุณภาพสถาบันการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ระบบการประกันคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศต่างๆ และแนวทางเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาในประเทศไทย องค์ประกอบคุณภาพดัชนีชี้วัดคุณภาพของสถาบันการศึกษา และการรับรองมาตรฐานสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

1.2 ศึกษาการรับรองคุณภาพของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนในประเทศไทย ส่วนนี้เป็นการศึกษาการรับรองคุณภาพของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนในประเทศไทย 2 แห่ง คือ คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยมิชชัน และวิทยาลัยเซนต์หลุยส์ ซึ่งในขณะที่ผู้วิจัยทำการศึกษานั้น คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ มีสถานภาพเป็นวิทยาลัยพยาบาลเซนต์หลุยส์ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร รับฟังคำบรรยายจากหัวหน้าแผนกมาตรฐานการศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง ตามขอบเขตเนื้อหาสาระที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้

1.3 การกำหนดแนวคิดเพื่อการนำมาใช้ในการร่างระบบต้นแบบ หลังจากที่ได้ศึกษาแนวคิด แนวทางข้างต้นแล้ว ได้รวบรวมข้อมูลและจัดกลุ่มข้อมูลและดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลที่ได้ โดยพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา ประกอบหลักการ และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง นำผลจากการวิเคราะห์เนื้อหา มาสังเคราะห์ และกำหนดแนวคิดเพื่อการนำมาใช้ในการร่างระบบต้นแบบ แนวคิดที่ได้แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังที่ได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาสาระเพื่อการศึกษาไว้ดังข้างต้น โดยมีการกำหนดส่วนที่เป็นโครงสร้างและการบริหารระบบ กำหนดส่วนที่เป็นรูปแบบระบบ ขั้นตอนวิธีการดำเนินการของระบบ และกำหนดส่วนขององค์ประกอบคุณภาพ ต่อจากนั้นในแต่ละส่วนจึงมีการกำหนดการดำเนินการของสถาบันเพื่อการใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา กำหนดขั้นตอนและกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และระบุองค์ประกอบ ดัชนี และรายการตรวจสอบตามลำดับ พร้อมรายละเอียดในส่วนต่าง ๆ

1.4 การร่างระบบต้นแบบ นำแนวคิดจากข้อ 1.3 มาร่างระบบต้นแบบ ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) โครงสร้างระบบและการบริหารระบบ 2) ขั้นตอนกระบวนการของ

ระบบ และ 3) องค์ประกอบคุณภาพซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย ดังนี้และรายการตรวจสอบ

2. ขั้นตอนการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้กับการตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพสถาบันการศึกษาพยาบาลที่เป็นระบบต้นแบบ

การดำเนินงานในส่วนนี้จะประกอบด้วยการทำงานในส่วนย่อย 3 ส่วน ดังมีรายละเอียดดังในแผนภูมิที่ 4 ต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 4 ขั้นตอนการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้และการตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพสถาบันการศึกษาพยาบาล

จากแผนภูมิในการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของระบบการประกันคุณภาพของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนที่ได้พัฒนาขึ้นนั้น มีการดำเนินการเป็น 3 ส่วน ดังนี้คือ 1) การสร้างแบบสอบถามเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของระบบต้นแบบ 2) การศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้และการตรวจสอบระบบจากผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้แบบสอบถาม 3) การศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้และอิงผู้เชี่ยวชาญ

การดำเนินงานในแต่ละส่วนมีดังนี้

2.1 การสร้างแบบสอบถาม การสร้างแบบสอบถามมีจุดประสงค์ในการนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตอบเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของระบบ ในส่วนนี้มีขั้นตอนดังนี้

- 1) ร่างแบบสอบถาม
- 2) เลือกผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คนเพื่อตรวจสอบความชัดเจนของแบบสอบถามและระบบต้นแบบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนที่ ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น เกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน เป็นเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น กล่าวคือ ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คนนี้ จะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

ก. เป็นนักวิชาการและเป็นผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพสถาบันการศึกษา

ข. องค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มนี้จะต้องเป็นบุคคลที่มาจากสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน

ค. จะต้องมีนักวิชาการจากสภาการพยาบาลอย่างน้อย 1 คน

ผู้วิจัยคัดเลือกได้ผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มนี้ 5 คน ดังนี้ กรรมการสภาการพยาบาล 1 คน คณบดี 1 คน อาจารย์จากสถาบันการศึกษาที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพในภาครัฐ 2 คน และภาคเอกชนอีก 1 คน (รายชื่อในภาคผนวก ค.)

3) ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความชัดเจนของแบบสอบถามและระบบต้นแบบ

4) การวิเคราะห์ผล หลังจากผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาแล้ว การตัดสินใจตรงตามเนื้อหา ผู้วิจัยถือเกณฑ์ 4 ใน 5 ของจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิยอมรับในแต่ละข้อ จึงถือว่าในข้อนั้น ๆ ของแบบสอบถามใช้เป็นเครื่องมือได้

5) การปรับปรุง ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแบบสอบถามโดยเลือกเอาเฉพาะข้อที่ผู้ทรงคุณวุฒิยอมรับตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้มาใช้เป็นแบบสอบถาม และในระบบต้นแบบก็เช่นเดียวกัน

ข้อความใดที่ผู้ทรงคุณวุฒิมีได้ให้แก้ไขก็จะคงไว้ซึ่งข้อความนั้นและหากข้อความใดที่ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 คน ขึ้นไปมีความเห็นให้รับแก้ไข ผู้วิจัยจะปรับแก้ตามข้อเสนอแนะที่ได้ให้ไว้

ลักษณะของระบบต้นแบบประกอบด้วย โครงสร้างระบบและการบริหารระบบ ขั้นตอนกระบวนการในระยะ และองค์ประกอบดัชนี และรายการตรวจสอบ

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นฉบับร่าง เพื่อให้พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ลำดับ คือ

4	หมายความว่า	ข้อความนั้นเหมาะสมอย่างยิ่งหรือเป็นไปได้มากที่สุด
3	หมายความว่า	ข้อความนั้นเหมาะสมหรือเป็นไปได้มาก
2	หมายความว่า	ข้อความนั้นไม่เหมาะสมหรือเป็นไปได้น้อย
1	หมายความว่า	ข้อความนั้นไม่เหมาะสมอย่างยิ่งหรือเป็นไปได้น้อยที่สุด

นอกจากนี้จะมีคำถามปลายเปิดของแต่ละข้อ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมได้ ซึ่งในแบบสอบถามมี 3 ขั้นตอน คือ

ตอนที่ 1 การดำเนินการของสถาบันเพื่อการใช้ระบบ (มี 22 ข้อ)

ตอนที่ 2 รูปแบบและกระบวนการในระบบ (มี 40 ข้อ)

ตอนที่ 3 องค์ประกอบที่สถาบันต้องควบคุมคุณภาพ ดัชนีและรายการตรวจสอบ ซึ่งมี 3 กลุ่มองค์ประกอบดังนี้

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ องค์ประกอบด้านโครงสร้างการปกครองดูแลกำกับสถาบัน และการบริหารจัดการ มี 10 องค์ประกอบย่อย 23 ดัชนี และ 42 รายการตรวจสอบ

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ องค์ประกอบด้านกระบวนการผลิตของสถาบัน มี 18 องค์ประกอบย่อย 37 ดัชนี และ 116 รายการตรวจสอบ

กลุ่มที่ 3 ได้แก่ องค์ประกอบด้านผลผลิตของสถาบัน มี 7 องค์ประกอบย่อย 8 ดัชนี และ 14 รายการตรวจสอบ โดยสรุปในตอนี่ 3 นี้ มี 3 ข้อที่ต้องการการตรวจสอบดังนี้ คือ 11 องค์ประกอบหลัก 35 องค์ประกอบย่อย 68 ดัชนี และ 172 รายการตรวจสอบ (รายละเอียดแบบสอบถามในภาคผนวก ข.)

2.2 การศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้และการตรวจสอบระบบจากผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้แบบสอบถาม ในส่วนนี้มีขั้นตอนดังนี้

1) คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ 17 คน เพื่อให้เป็นผู้พิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของระบบ และผู้ทรงคุณวุฒินั้นเลือกโดยพิจารณาจากนักวิชาการที่มีผลงานหรือมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และนักบริหารการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีวิธีเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

ก. ขนาดของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จากผลการวิจัยและ Thomas T. Macmillan (อ้างถึงใน บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ, 2540 : 166) พบว่าถ้าใช้ตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป ค่าอัตราความคลาดเคลื่อนจะลดลงประมาณ 0.2 ตลอดไป ผู้วิจัยจึงเลือกกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 17 คน

ข. วิธีการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ จะใช้วิธี Critical Incident Technique (บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ, 2540 : 116) กล่าวคือ ผู้วิจัยเลือกบุคคลที่ผู้วิจัยเห็นว่ามีความรู้ความสามารถเรื่องการประกันคุณภาพมา 1 คนก่อน แล้วขอรับรองให้ผู้ทรงคุณวุฒิท่านนั้นระบุนายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิต่อไปอีก 3 ชื่อ หรือมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ผู้วิจัยได้ชื่อผู้ทรงคุณวุฒิมา 5 ชื่อ จึงได้ขอรับรองให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่ถูกระบุชื่อแต่ละท่านได้ระบุนายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิต่อไปอีกท่านละ 3 ชื่อ หรือมากกว่าจนได้ ผู้ทรงคุณวุฒิตั้งทั้งหมด 85 ชื่อ ซึ่งมีจำนวนมากพอ จึงนำรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเหล่านั้นมานับความถี่ซ้ำ ๆ กัน เรียงตามลำดับที่ซ้ำกันจากมากไปหาน้อย จะได้รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 17 คนตามต้องการ

เกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ 17 คนนี้ เป็นเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น กล่าวคือ ผู้ทรงคุณวุฒิก่อนหน้านี้จะต้องมีคุณสมบัติเป็นนักวิชาการ นักบริหารที่มีความรู้เชิงวิชาการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบทำหน้าที่ตรวจสอบและให้ความคิดเห็นรวมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบต้นแบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยการตอบแบบสอบถาม

นักวิชาการ นักบริหาร ระดับอธิการบดี 2 คน รองอธิการบดี 4 คน คณบดี 1 คน รองคณบดี 4 คน หัวหน้าภาควิชา 1 คน ผู้อำนวยการฝ่ายการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย 2 คน อดีตคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ 1 คน อดีตรองอธิการบดีและผู้ริเริ่มงานประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย 1 คน นักวิชาการกระทรวงศึกษาธิการอีก 1 คน รวมทั้งสิ้น 17 คน (รายชื่อในภาคผนวก ค.)

2) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและระบบต้นแบบให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เลือกไว้จำนวน 17 คน ตอบโดยการนำส่งและรับกลับมาด้วยตัวผู้วิจัยเอง ทั้งนี้เพื่อการได้มาซึ่งข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของระบบการประกันคุณภาพของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนที่ได้พัฒนาขึ้นนั้นพร้อมระบบต้นแบบ นำส่งผู้ทรงคุณวุฒิ 17 คน เพื่อตอบแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นรายข้อ โดยแสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็น โดยมีเกณฑ์แปลค่าเฉลี่ยเป็นดังนี้

ระดับคะแนน 1.00 – 1.49 หมายถึง ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง หรือเป็นไปได้น้อยที่สุด

ระดับคะแนน 1.50 – 2.49 หมายถึง ไม่เหมาะสม หรือเป็นไปได้น้อย

ระดับคะแนน 2.50 – 3.49 หมายถึง เหมาะสม หรือเป็นไปได้มาก

ระดับคะแนน 3.50 - 4.00 หมายถึง เหมาะสมอย่างยิ่ง หรือเป็นไปได้มากที่สุด

เกณฑ์การตัดสินการพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของระบบ พิจารณาตามประเด็นการตรวจสอบ หากประเด็นใดมีระดับคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 2.50 ขึ้นไป จึงจะเป็นประเด็นที่นำมาใช้รวมทั้งมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหามากกว่าร้อยละ 20

ผลการวิเคราะห์ปรากฏในบทที่ 4

4) การปรับปรุงระบบต้นแบบ ผู้วิจัยปรับปรุงระบบต้นแบบโดยนำผลการวิเคราะห์มาเป็นแนวทางการปรับปรุง

2.3 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ และการตรวจสอบระบบ ในส่วนนี้มีขั้นตอนดังนี้

- 1) การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ 17 คน ดังนี้
ผู้เชี่ยวชาญจะต้องมีคุณสมบัติเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพของ

สถาบันการศึกษาพยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชนและผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน ทำหน้าที่ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของระบบต้นแบบที่ได้รับการปรับปรุงครั้งที่ 1 ซึ่งได้กระทำขึ้นหลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลการศึกษาจากแบบสอบถามแล้ว

ผู้เชี่ยวชาญทำการศึกษาระบบที่แก้ไขปรับปรุงแล้วนั้น รวมทั้งผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำมาประกอบการวิพากษ์วิจารณ์ พิจารณาถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำระบบที่พัฒนาขึ้นนี้ไปใช้ในสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน รวมทั้งแสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะในการประชุมสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ที่ผู้วิจัยได้จัดขึ้น

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ผู้วิจัยคัดเลือกประกอบด้วย ผู้บริหารของคณะพยาบาลศาสตร์ระดับคณบดี 6 คน ผู้บริหารระดับรองอธิการบดี และอดีตเป็นคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ 1 คน ผู้บริหารระดับรองอธิการบดีภาค เอกชนและเป็นคณบดีภาครัฐ 1 คน ผู้บริหารระดับรองคณบดี 4 คน หัวหน้าสำนักงานมาตรฐานระดับคณะ 1 คน รองประธานคณะกรรมการประกันคุณภาพของคณะ 2 คน กรรมการประกันคุณภาพของคณะ 2 คน รวมทั้งหมด 17 คน

2) วิธีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญนี้

มีการนำเสนอระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาล เอกชนที่ผ่านการศึกษาคือความเป็นไปได้และปรับปรุงในครั้งที่ 1 รวมทั้งนำเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูลในส่วนที่ 2

อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพของสถาบันการศึกษา พยาบาลเอกชนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นและได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว การอภิปราย จึงเป็นลักษณะการพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้รวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อการ ปรับปรุงระบบ ขั้นตอนและกระบวนการในรายละเอียด

Connoisseurship เป็นระบบการประเมินแบบหนึ่งซึ่งเสนอโดย Elliot Eisner ซึ่งถือว่าการ ประเมินทางการศึกษาคือการวิพากษ์วิจารณ์ทางการศึกษานั้นเอง ในการประเมินตรวจสอบ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ โดยวิธีนี้ต้องอิงผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ในศาสตร์สาขานั้น หรือ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาซึ่งนั้นเป็นอย่างดี การวิพากษ์วิจารณ์จึงเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ (Conrad and Wilson, 1985 อ้างถึงในพันธศักดิ์ พลสารมัย, 2540:87; อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์, 2537:65)

การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีลำดับขั้นตอนดังนี้

ก. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของส่วนที่ 2 ซึ่งเป็นผลการวิเคราะห์ ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิ 17 คน ให้ความคิดเห็นในความเหมาะสมและความเป็นไป ได้ของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน ที่เป็นระบบ ต้นแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของส่วนที่ 2 ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับรายการ ของแต่ละตอน ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 โครงสร้างระบบและการบริหารระบบการดำเนินการของสถาบันเพื่อ การใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยโครงสร้างระบบ และขั้นตอน

ตอนที่ 2 ขั้นตอนและกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 3 องค์ประกอบคุณภาพ ดัชนี และรายการตรวจสอบ

ข. การอภิปรายตามประเด็นวิพากษ์วิจารณ์ ตามลำดับดังนี้

ประเด็นการอภิปรายจะเกี่ยวกับการดำเนินการของสถาบันเพื่อการใช้ระบบ การประกันคุณภาพการศึกษา ใน 3 ด้าน ต่อไปนี้

1. โครงสร้างระบบและการบริหารระบบ
2. ขั้นตอนและกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

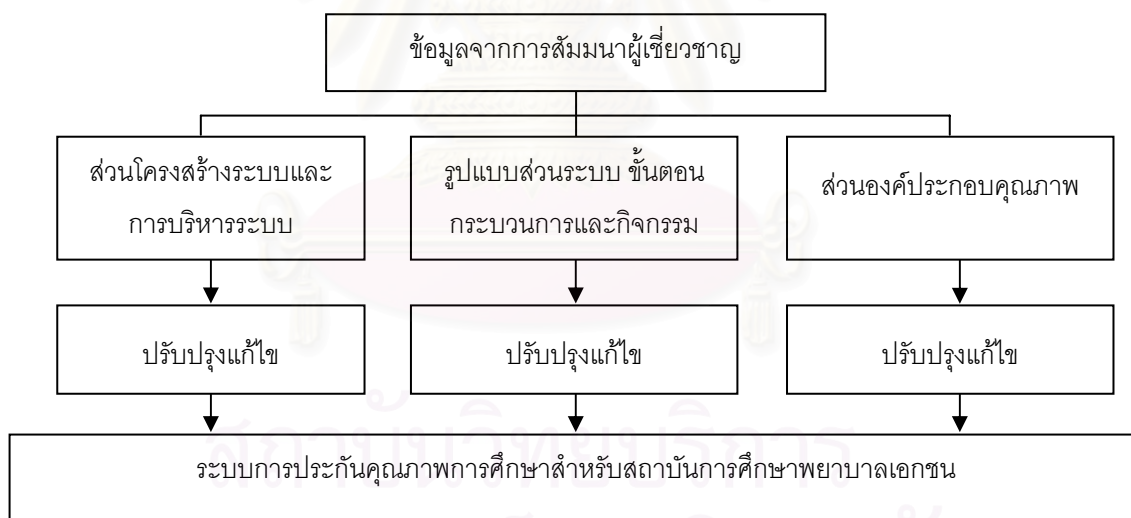
3. องค์ประกอบคุณภาพ ดัชนีและรายการตรวจสอบโดยจะมีการอธิบายแต่ ละองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ดัชนี และรายการตรวจสอบ เรียงตามลำดับ

ในตอนท้ายได้มีการอธิบายสรุปถึงความเป็นไปได้ในการที่จะนำระบบนี้มาใช้ในสถาบัน การศึกษาพยาบาลเอกชนในประเทศไทย

3. ขั้นการปรับปรุงระบบให้เป็นระบบที่สมบูรณ์ หลังจากการศึกษาความเป็นไปได้และ การตรวจสอบระบบต้นแบบ

ขั้นนี้จะเป็นการนำผลจากการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงระบบต้นแบบ และนำเสนอ ระบบหลังจากปรับปรุงระบบให้เป็นระบบสมบูรณ์แล้วจัดทำแนวทางการดำเนินงานการใช้ระบบ การประกันคุณภาพของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน และรายงานผลการวิจัยและพัฒนา ระบบฯ ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 5 ขั้นการปรับปรุงระบบให้เป็นระบบที่สมบูรณ์หลังจากการศึกษาความเป็นไปได้ และการตรวจสอบระบบต้นแบบ

เมื่อได้ระบบแล้วเพื่อให้สามารถนำระบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปใช้ได้จึงจัดทำแนวทางการ ดำเนินงานการใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน ซึ่ง ควรมีรายละเอียดในส่วนต่าง ๆ ของระบบ (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ก.)

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์

ในบทนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตำรา วารสาร เอกสาร งานวิจัย และ
การศึกษารับรองคุณภาพของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนในประเทศไทย

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 1

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตำรา วารสาร เอกสาร งานวิจัย และการศึกษารับรอง
คุณภาพของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนในประเทศไทย นำเสนอเป็นตารางการวิเคราะห์
เนื้อหาข้อมูลในตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6 วิเคราะห์เนื้อหาจากการศึกษาเพื่อพัฒนาร่างระบบต้นแบบ

รายการ	ตำรา วารสาร เอกสาร งานวิจัย	คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยมีชัย	วพ.เซนต์หลุยส์
ก. โครงสร้างและการบริหารระบบ			
1. กำหนดโครงสร้างสายงานบริหารระบบ	/	/	/
2. กำหนดนโยบายคุณภาพและผลผลิตคุณภาพ	/	/	/
3. กำหนดหน่วยงานหรือคณะกรรมการรับผิดชอบ	/	/	/
4. กำหนดคุณลักษณะบุคลากรเพื่อการแต่งตั้งเป็น กรรมการชุดต่างๆ	/	/	/
5. ระบุขอบเขตอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะ กรรมการชุดต่างๆ	/	/	/
6. กำหนดภาระงานหลักของกรรมการชุดต่างๆ	/	/	/
7. การจัดสรรทรัพยากรการเงิน งบประมาณ และ ทรัพยากรสนับสนุนอื่นๆ	/	/	/

ตารางที่ 6 วิเคราะห์เนื้อหาจากการศึกษาเพื่อพัฒนาร่างระบบต้นแบบ (ต่อ)

รายการ	คณาจารย์ เอกสาร งานวิจัย	คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเมธีชน	วพ.เซนต์หลุยส์
8. มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของระบบ	/	/	/
9. มีการจัดทำระบบการบันทึกรายงาน	/	/	/
10. จัดประชุมชี้แจงบุคลากรทุกระดับในสถาบันให้เข้าใจถึงความจำเป็นที่จะต้องมึระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	/	/	/
11. จัดประชุมชี้แจงแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจน	/	/	/
12. จัดทำคู่มือชี้แจงเกี่ยวกับระบบเพื่อความเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้	/	/	/
ข. ขั้นตอน กระบวนการ			
1. การประกันคุณภาพในสถาบัน	/	/	/
2. การประกันคุณภาพภายนอก	/	/	/
3. การควบคุมคุณภาพภายในสถาบัน	/	/	/
4. ปัจจัยสนับสนุนด้านการบริหารองค์การให้องค์การ ผลิตผลงาน	/	/	/
5. การปรับปรุงคุณภาพในองค์การ	/	/	/
6. การจัดการคุณภาพ	/	/	/
7. การตรวจสอบคุณภาพ	/	/	/
8. การประเมินคุณภาพ	/	/	/
9. เกณฑ์การตรวจสอบและการประเมิน	/	/	/
10. การจัดทำรายงานการศึกษาตนเอง	/	/	/
11. หลักการ ขั้นตอน วิธีการในการรับรองคุณภาพของ สถาบันการศึกษาโดยหน่วยงานภายนอก	/	/	/

ตารางที่ 6 วิเคราะห์เนื้อหาจากการศึกษาเพื่อพัฒนาร่างระบบต้นแบบ (ต่อ)

รายการ	ตำรา วารสาร เอกสาร งานวิจัย	คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเมธีธร	วพ.เซนต์หลุยส์
12. หน่วยงานต่างๆ ภายนอกสถาบันที่เข้ามาดำเนินการ รับรองคุณภาพสถาบัน	/	/	/
13. วิธีการดำเนินการก่อนการประกันคุณภาพจากภายใน นอกของสถาบันการศึกษา	/	/	/
14. กิจกรรมการประกันคุณภาพภายใน	/	/	/
15. กิจกรรมการประกันคุณภาพภายนอก	/	/	/
16. การพิจารณาให้การรับรองสถาบัน	/	/	/
17. การแจ้งผลการประเมินสถาบันต่อสาธารณชน	/	/	/
ค. องค์ประกอบคุณภาพและดัชนีด้านโครงสร้างการบริหารจัดการสถาบัน			
1. ปรัชญา/ปณิธาน สถาบัน	/	/	/
2. วิสัยทัศน์ พันธกิจของสถาบัน	/	/	/
3. วัตถุประสงค์ของสถาบัน	/	/	/
4. การวางแผนงาน การดำเนินงานตามแผน การประเมิน แผนงาน	/	/	/
5. โครงสร้างสถาบัน สายงานบริหาร กำหนดขอบข่าย งานและอำนาจหน้าที่	/	/	/
6. การบริหารจัดการ กฎระเบียบ การประเมินประสิทธิ ภาพการบริหารจัดการ	/	/	/
7. คุณสมบัติผู้บริหาร และภาระงาน	/	/	/
8. การเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหาร ระบบการพัฒนาและการ ประเมินผู้บริหาร	/	/	/
9. การบริหารงานบุคคล กฎระเบียบต่างๆ	/	/	/
10. การเข้าสู่ตำแหน่งวิชาการ	/	/	/

ตารางที่ 6 วิเคราะห์เนื้อหาจากการศึกษาเพื่อพัฒนาร่างระบบต้นแบบ (ต่อ)

รายการ	ตำรา วารสาร เอกสาร งานวิจัย	คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยมีชัย	วพ.เซนต์หลุยส์
11. ระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถาบัน	/	/	/
12. การเงิน งบประมาณ การตรวจสอบการเงิน	/	/	/
13. ทรัพยากรสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบัน	/	/	/
14. บุคลากรของสถาบัน	/	/	/
15. อาคาร สถานที่ ห้องเรียน ห้องประชุม ห้องทำงาน	/	/	/
16. สิ่งอำนวยความสะดวก	/	/	/
17. สิ่งแวดล้อม	/	/	/
18. ห้องสมุดและศูนย์วิทยบริการ	/	/	/
ด้านกระบวนการการผลิตของสถาบัน			
1. หลักสูตรและการจัดหลักสูตร	/	/	/
2. โครงสร้างหลักสูตร	/	/	/
3. รายวิชาต่างๆ	/	/	/
4. การประเมินหลักสูตร	/	/	/
5. คุณสมบัติอาจารย์	/	/	/
6. จำนวนอาจารย์ วุฒิการศึกษาอาจารย์	/	/	/
7. อัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษา	/	/	/
8. การสรรหา การพัฒนาและการประเมินอาจารย์	/	/	/
9. การกำหนดภาระงานอาจารย์	/	/	/
10. ระบบการลงทะเบียนเรียน	/	/	/
11. การจัดโปรแกรมการเรียนการสอนตลอดหลักสูตร	/	/	/
12. การจัดทำปฏิทินการศึกษา	/	/	/
13. การจัดระบบความร่วมมือด้านการเรียนการสอนกับ หน่วยงานอื่น	/	/	/
14. การจัดทำประมวลรายวิชา	/	/	/

ตารางที่ 6 วิเคราะห์เนื้อหาจากการศึกษาเพื่อพัฒนาร่างระบบต้นแบบ (ต่อ)

รายการ	ตำรา วารสาร เอกสาร งานวิจัย	คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยมหิดล	วพ.เซนต์หลุยส์
15. การจัดทำแผนการสอน	/	/	/
16. การเตรียมการสอน	/	/	/
17. วิธีการสอนและการใช้สื่อ	/	/	/
18. กิจกรรมการเรียนการสอน	/	/	/
19. บรรยายภาคการเรียนการสอน	/	/	/
20. การประชุมปรึกษาเพื่อการฝึกปฏิบัติการ	/	/	/
21. การสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม	/	/	/
22. การวัดประเมินผล	/	/	/
23. การกำหนดคุณสมบัตินักศึกษา	/	/	/
24. กระบวนการคัดเลือกนักศึกษาและกำหนดจำนวนการ รับเข้า	/	/	/
25. การปฐมนิเทศแก่นักศึกษาใหม่	/	/	/
26. การจัดสรรทุนเพื่อการศึกษา	/	/	/
27. การประเมินความรู้รอบตัวของนักศึกษา	/	/	/
28. การปัจฉิมนิเทศ	/	/	/
29. การสำเร็จการศึกษา	/	/	/
30. ระบบการบันทึก	/	/	/
31. การจัดเก็บฐานข้อมูลงานวิชาการ	/	/	/
32. สถานที่เรียน	/	/	/
33. ห้องปฏิบัติการพยาบาล	/	/	/
34. วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน	/	/	/
35. การฝึกปฏิบัติและแหล่งฝึก	/	/	/
36. ห้องสมุด ตำรา วารสาร สิ่งพิมพ์	/	/	/

ตารางที่ 6 วิเคราะห์เนื้อหาจากการศึกษาเพื่อพัฒนาร่างระบบต้นแบบ (ต่อ)

รายการ	ตำรา วารสาร เอกสาร งานวิจัย	คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเมธีชน	วพ.เซนต์หลุยส์
37. คอมพิวเตอร์เพื่อสืบค้นความรู้	/	/	/
38. หอพักนักศึกษา	/	/	/
39. ห้องพยาบาลและการดูแล สุขภาพนักศึกษา	/	/	/
40. ระบบสาธารณูปโภคต่างๆ	/	/	/
41. สโมสรนักศึกษา	/	/	/
42. การจัดทำแผนพัฒนานักศึกษา การดำเนินตามแผน และการประเมินผล	/	/	/
43. ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา	/	/	/
44. การพัฒนาบุคลากรให้สามารถทำวิจัย	/	/	/
45. สนับสนุนให้อาจารย์แต่งตำรา เขียนบทความทางวิชา การ และมีการตีพิมพ์เผยแพร่	/	/	/
46. การให้บริการวิชาการแก่สังคม	/	/	/
47. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	/	/	/
48. การจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายในสถาบัน และการเตรียมพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพจากภาย นอก	/	/	/
49. ความสัมพันธ์กับหน่วยงาน องค์การวิชาชีพการ พยาบาลและศิษย์เก่า	/	/	/
50. ความสัมพันธ์กับหน่วยงานผู้ใช้ผลผลิตจากสถาบัน	/		
ด้านผลผลิตและผลลัพธ์			
1. ลักษณะบัณฑิต	/	/	/
2. ความสำเร็จของบัณฑิต	/	/	/
3. ผลงานการวิจัยและผลงานวิชาการอื่น	/	/	/
4. ผลงานด้านบริการวิชาการแก่สังคม	/	/	/

ตารางที่ 6 วิเคราะห์เนื้อหาจากการศึกษาเพื่อพัฒนาร่างระบบต้นแบบ (ต่อ)

รายการ	ตำรา การสาร เอกสาร งานวิจัย	คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยมีชัย	วพ.เซนต์หลุยส์
5. ผลงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	/		
6. ผลงานของสถาบันในภาพรวม	/		
7. ความมีชื่อเสียงของสถาบัน	/		

จากการวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลในตารางที่ 6 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาสังเคราะห์เนื้อหาและสามารถจำแนกกลุ่มข้อมูลเพื่อสร้างระบบต้นแบบได้ข้อมูล 3 กลุ่ม ดังนี้

1. โครงสร้างและการบริหารระบบ ประกอบด้วย
 - 1.1 กำหนดโครงสร้างสายงานการบริหารระบบโดยมีคณะกรรมการประกันคุณภาพระดับคณะเป็นผู้รับผิดชอบ
 - 1.2 มีคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงานอีก 3 ชุด
 - 1.3 กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของกรรมการทุกชุด
 - 1.4 จัดสรรทรัพยากรเงิน งบประมาณ และทรัพยากรสนับสนุนอื่นๆ
2. ขั้นตอน กระบวนการ ประกอบด้วย
 - 2.1 การประกันคุณภาพมี 2 ขั้นตอน คือ การประกันคุณภาพภายในกับการประกันคุณภาพภายนอก
 - 2.2 กระบวนการในระบบประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบและการประเมินคุณภาพ
 - 2.3 ขั้นตอนการประกันคุณภาพสถาบันมี 5 ขั้นตอน คือ 1) การควบคุมคุณภาพ 2) การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพภายใน 3) การปรับปรุงคุณภาพ 4) การพิจารณารับรองหรือไม่รับรอง 5) แจ้งผลการประเมินต่อสถาบันและสาธารณชน
 - 2.4 นำปัจจัยสนับสนุนด้านการบริหารมาใช้ควบคุมคุณภาพให้ได้อย่างต่อเนื่อง
 - 2.5 กำหนดเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในรวมทั้งจัดทำรายงาน
3. องค์ประกอบ ดัชนีและรายการตรวจสอบ
 - 3.1 กำหนดองค์ประกอบที่ต้องควบคุมคุณภาพ
 - 3.2 พัฒนาดัชนีชี้วัดคุณภาพในแต่ละองค์ประกอบ
 - 3.3 พัฒนารายการตรวจสอบคุณภาพในสอดคล้องให้แต่ละดัชนี

เนื้อหาข้อมูล 3 กลุ่มที่ได้จากการสังเคราะห์จะเป็นแนวคิดไปสู่การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนที่เป็นระบบต้นแบบ รวมทั้งแนวคิดในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของระบบต้นแบบที่ประกอบด้วย 3 ตอน คือ 1) โครงสร้างระบบและการบริหารระบบ 2) ขั้นตอนและกระบวนการในระบบ 3) องค์ประกอบ ดัชนี และรายการตรวจสอบ

จากการศึกษาสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน 2 แห่ง พบว่ารายการเกณฑ์คุณภาพของทั้งสองสถาบันมีความสอดคล้องกันกับรายการที่ผู้วิจัยได้พบในตำรา วารสาร เอกสารงานวิจัย ดังนี้

ก. ด้านโครงสร้างระบบและการบริหารระบบ มีความสอดคล้องกันกับตำรา วารสาร เอกสารงานวิจัยทุกรายการ ซึ่งมีทั้งหมด 12 รายการ

ข. ขั้นตอนกระบวนการ มีความสอดคล้องกันกับตำรา วารสาร เอกสารงานวิจัยทุกรายการ ซึ่งมีทั้งหมด 17 รายการ

ค. องค์ประกอบคุณภาพและดัชนี

1. ด้านโครงสร้างการบริหารจัดการสถาบัน มีเกณฑ์คุณภาพที่มีความสอดคล้องกันกับตำรา วารสาร เอกสารงานวิจัยทุกรายการ ซึ่งมีทั้งหมด 18 รายการ

2. ด้านกระบวนการการผลิตของสถาบัน มีเกณฑ์คุณภาพที่มีความสอดคล้องกัน 48 รายการ มี 2 รายการที่ไม่สอดคล้องกันทั้งหมด กล่าวคือ 1) เรื่องความสัมพันธ์กับหน่วยงานองค์การวิชาชีพการพยาบาลและศิษย์เก่านั้น คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยมิชชัน มีเกณฑ์คุณภาพเฉพาะในเรื่องศิษย์เก่า ส่วนความสัมพันธ์กับหน่วยงานองค์การวิชาชีพการพยาบาลนั้นมีได้ชี้เฉพาะเจาะจงลงไป ส่วนวิทยาลัยพยาบาลเซนต์หลุยส์ในขณะที่ผู้วิจัยได้ทำศึกษานั้นไม่มีเกณฑ์คุณภาพในเรื่องนี้ และ 2) เรื่องความสัมพันธ์กับหน่วยงานผู้ใช้ผลผลิตจากสถาบันนั้น สถาบันการศึกษาพยาบาลทั้งสองแห่งยังไม่มีเกณฑ์คุณภาพในเรื่องนี้

3. ด้านผลผลิตและผลลัพธ์ มีเกณฑ์คุณภาพที่มีความสอดคล้องกัน 4 รายการ และอีก 3 รายการนั้น ทั้งสองสถาบันไม่มีเหมือนดังที่ตำราวารสารเอกสารงานวิจัยระบุว่าควรมี 3 รายการนี้ได้แก่ 1) ผลงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 2) ผลงานของสถาบันในภาพรวม 3) ความมีชื่อเสียงของสถาบัน

อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้บรรจุเกณฑ์คุณภาพทั้งหมดที่ได้ค้นพบในการศึกษาจากตำรา วารสาร เอกสารงานวิจัยทั้งหมดไว้ในองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ดัชนี และรายการตรวจสอบ เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการควบคุมคุณภาพการตรวจสอบและการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อให้สถาบันได้มีการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ จะนำไปสู่การมีคุณภาพของสถาบันอย่างต่อเนื่อง และประกันคุณภาพของสถาบันได้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อการพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ 17 คน ผู้วิจัยนำเสนอเป็นรูปตาราง และการอธิบายผลดังนี้

ตารางที่ 7 สถานภาพส่วนตัวของผู้ทรงคุณวุฒิที่ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (N=17)	ร้อยละ
ตำแหน่งปัจจุบัน		
อธิการบดี	2	11.77
รองอธิการบดี	4	23.53
คณบดี	1	5.88
รองคณบดี	3	17.65
หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลศาสตร์ (เทียบเท่าระดับคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์)	1	5.88
อดีตคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์ และผู้ประสานงานการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มงานการประกันคุณภาพของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน 1 แห่ง	1	5.88
ผู้อำนวยการฝ่ายการประกันคุณภาพ ระดับมหาวิทยาลัย	2	11.77
กรรมการสภาการพยาบาลและอนุกรรมการพิจารณาการขอรับรองสถาบันหลักสูตรวิทยาลัยปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตรและวุฒิปริญญาตรีในวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของสภาการพยาบาล	1	5.88
ประธานหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต	1	5.88
อดีตรองอธิการบดี		
นักวิชาการศูนย์ส่งเสริมประสิทธิภาพในสวนราชการ กระทรวงศึกษาธิการ	1	5.88

ตารางที่ 7 สถานภาพส่วนตัวของผู้ทรงคุณวุฒิที่ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=17)	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
35 – 39	2	11.77
40 – 44	2	11.77
45 – 49	2	11.77
50 – 54	3	17.64
55 – 59	7	41.17
60 และมากกว่า	1	5.88
อายุงาน (ปี)		
11 - 19	2	11.76
20 – 24	3	17.65
25 – 29	4	23.53
30 - 34	4	23.53
35 - 37	4	23.53
ประสบการณ์เกี่ยวกับงานประกันคุณภาพ		
ผู้เริ่มงานการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย	3	17.64
กรรมการพัฒนาระบบและกลไกการประกัน	5	29.41
คุณภาพมหาวิทยาลัย		
ผู้จัดทำคู่มือการประกันคุณภาพระดับมหาวิทยาลัย	2	11.76
ร่วมโครงการนำร่องพัฒนาดัชนีชี้การประกันคุณภาพ	1	5.88
การศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน		
ประธานคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพ	2	11.76
ของมหาวิทยาลัย		
ประธานคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพ	2	11.76
การศึกษาของมหาวิทยาลัย		
ประธานคณะกรรมการติดตามระบบการประกัน	1	5.88
คุณภาพภายในของมหาวิทยาลัย		
กรรมการการประกันคุณภาพการศึกษาระดับ	1	5.88
มหาวิทยาลัย		

ตารางที่ 7 สถานภาพส่วนตัวของผู้ทรงคุณวุฒิที่ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

รายละเอียดข้อมูล	จำนวน (N=17)	ร้อยละ
กรรมการตรวจสอบและประเมินคุณภาพระดับ มหาวิทยาลัย	4	23.52
ประธานคณะกรรมการการประกันคุณภาพ การศึกษาระดับคณะ	3	17.64
รองประธานคณะกรรมการการประกันคุณภาพ การศึกษาระดับคณะ	2	11.76
ผ่านการฝึกอบรมการเป็นผู้ตรวจสอบ	5	29.41
ประสบการณ์อื่นในตำแหน่งต่าง ๆ		
รองคณบดี	2	11.76
คณบดี	4	23.52
ผู้ช่วยอธิการบดี	1	5.88
รองอธิการบดี	3	17.64
ประธานหลักสูตร	5	29.41
ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาหลักสูตร	5	29.41
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาวิชาการ	1	5.88
ประธานบัณฑิตศึกษาประจำคณะพยาบาลศาสตร์	2	11.76

จากตาราง ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นรองอธิการบดีร้อยละ 23.53 รองลงมา
เป็นรองคณบดีร้อยละ 17.65 และส่วนใหญ่มีอายุในช่วงระหว่าง 55 - 59 ปี ร้อยละ 41.17
รองลงมาอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 50 - 54 ปี ร้อยละ 17.64 ส่วนอายุงาน มี 3 ช่วงอายุงานเท่ากันคือ
ช่วงอายุงานระหว่าง 25 - 29 ปี 30 - 34 ปี และ 35 - 37 ปี แต่ละช่วงอายุงานมีจำนวนเท่ากันร้อย
ละ 23.53 สำหรับประสบการณ์เกี่ยวกับงานการประกันคุณภาพส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการ
เป็นกรรมการพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัยและผ่านการฝึกอบรม
เป็นผู้ตรวจสอบร้อยละ 29.41 รองลงมามีประสบการณ์เป็นกรรมการตรวจสอบและประเมิน
คุณภาพระดับมหาวิทยาลัย ร้อยละ 23.52 ส่วนประสบการณ์ในตำแหน่งต่างๆ พบว่าส่วน
ใหญ่มีประสบการณ์เป็นประธานหลักสูตรและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาหลักสูตรร้อยละ 29.41
รองลงมามีประสบการณ์เป็นคณบดี ร้อยละ 23.52

- ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษานำเสนอไว้เป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 การดำเนินการของสถาบันเพื่อการใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตอนที่ 2 ขั้นตอนและกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตอนที่ 3 องค์ประกอบคุณภาพ ดัชนี และรายการตรวจสอบ

ตอนที่ 1 การดำเนินการของสถาบันเพื่อการใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ในตอนที่ 1 เป็นตอนที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างระบบและการบริหารระบบและการดำเนินการของสถาบัน ผู้วิจัยนำเสนอเป็นค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละรายการ ดังนี้

ตารางที่ 8 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อการดำเนินการใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

รายการ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. จัดประชุมชี้แจงบุคลากรทุกระดับในคณะให้เข้าใจถึง เหตุผล ความจำเป็นที่ต้องมีระบบการประกันคุณภาพ	3.94	0.23	3.94	0.23
2. จัดประชุมชี้แจงแนวทางปฏิบัติในระบบที่นำมาใช้ให้ ชัดเจน	3.94	0.23	3.94	0.23
3. จัดทำคู่มือชี้แจงเกี่ยวกับระบบที่นำมาใช้ เพื่อให้เกิด ความเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้	4.00	0	3.94	0.23
4. กำหนดคุณลักษณะของผลผลิตที่คณะมุ่งหวังไว้ให้ ชัดเจน	3.94	0.23	3.82	0.38
5. กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบ และหรือคณะกรรมการ การประกันคุณภาพระดับคณะ	4.00	0	3.88	0.32
6. กำหนดนโยบาย คุณภาพ ให้สอดคล้องกับพันธกิจ ปรัชญา/ปณิธาน และวัตถุประสงค์ของคณะ และ มหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย	4.00	0	3.94	0.23
7. จัดสรรทรัพยากรการเงิน งบประมาณและทรัพยากรอื่น เพื่อการดำเนินงาน	3.76	0.42	3.47	0.49
8. จัดทำโครงสร้างการบริหารระบบประกันคุณภาพใน ระดับ คณะ	3.82	0.38	3.65	0.47

ตารางที่ 8 ของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อการดำเนินการใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
9. แต่งตั้งหัวหน้าหน่วยงานหรือประธานคณะกรรมการ รับผิดชอบการประกันคุณภาพในระดับคณะ เป็น ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของคณะ	3.94	0.23	3.88	0.38
10. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการควบคุมคุณภาพ	3.88	0.38	3.71	0.45
11. กำหนดหน้าที่หลักของคณะกรรมการดำเนินการ ควบคุมคุณภาพ คือ เป็นผู้ประสานงานกับบุคลากรใน คณะ เพื่อการใช้กระบวนการควบคุมคุณภาพ และ จัดทำรายงานผลการปฏิบัติเสนอต่อประธาน คณะกรรมการประกันคุณภาพของคณะ	3.88	0.38	3.76	0.42
12. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบและ ประเมินคุณภาพภายใน	3.88	0.38	3.71	0.45
13. กำหนดหน้าที่หลักของคณะกรรมการดำเนินการ ตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน คือ ตรวจสอบ ติดตามการดำเนินงานของกระบวนการควบคุม คุณภาพ	3.88	0.38	3.76	0.42
14. กำหนดภาระงานหลักของคณะกรรมการดำเนินการ ตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน คือ จัดทำ รายงานการตรวจสอบ	3.88	0.38	3.76	0.42
15. กำหนดภาระงานหลักของคณะกรรมการประกัน คุณภาพระดับคณะ คือ จัดทำรายงานประเมินตนเอง ระดับคณะ	3.65	0.76	3.76	0.42
16. กำหนดภาระงานหลักของคณะกรรมการการประกัน คุณภาพระดับคณะ คือ เตรียมความพร้อมเพื่อการ ตรวจสอบและประเมินจากหน่วยงานหรือคณะ บุคคลภายนอก	3.88	0.32	3.76	0.42

ตารางที่ 8 ของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อการดำเนินการใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
17. แนะนำให้คณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานโดยประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบของมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปในกรอบเดียวกัน	3.88	0.32	3.82	0.38
18. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสนับสนุน	3.71	0.45	3.59	0.49
19. กำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสนับสนุน คือ จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ และการสนับสนุนอื่นๆ เพื่อการดำเนินงานของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	3.71	0.45	3.59	0.49
20. กำหนดคุณลักษณะบุคลากรเพื่อการแต่งตั้งในคณะกรรมการทุกชุดที่เกี่ยวกับงานการประกันคุณภาพสถาบัน มีความสามารถในการปฏิบัติงานตรงตามหน้าที่ที่ได้รับไว้	3.94	0.23	2.52	0.49
21. ประกาศรายนามบุคลากรที่แต่งตั้งเพื่อดำเนินการให้ทราบทั่วกันทั้งคณะ	3.76	0.42	3.65	0.47
22. ระบุขอบเขต อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน และหรือคณะกรรมการทุกชุดไว้อย่างชัดเจน	3.94	0.23	3.88	0.32

จากตารางที่ 8 พบว่าการจัดสรรทรัพยากรการเงิน งบประมาณ และทรัพยากรอื่นเพื่อการดำเนินการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$) และมีความเป็นไปได้ระดับมากเช่นกัน ($\bar{x} = 3.47$) การกำหนดคุณลักษณะบุคลากรเพื่อการแต่งตั้งในคณะกรรมการทุกชุดที่เกี่ยวกับงานประกันคุณภาพสถาบันนั้น คณะกรรมการต้องมีความสามารถในการปฏิบัติงานตรงตามหน้าที่ที่ได้รับไว้ มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{x} = 3.94$) และมีความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.5$) แต่มีค่าเฉลี่ยที่น้อยกว่ารายการอื่น ๆ นอกจาก 2 รายการนี้แล้วทุกรายการมีความเหมาะสม อย่างยิ่ง และมีความเป็นไปได้มากที่สุด

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนและกระบวนการในระบบการประกัน
คุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อขั้นตอน
และกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

รายการ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของ สถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน ประกอบด้วย 3 กระบวนการ คือ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบ คุณภาพและการประเมินคุณภาพ	4.00	0	3.71	0.45
2. การประกันคุณภาพการศึกษามีการดำเนินการเป็น ขั้นตอน คือ 1) การควบคุมคุณภาพ 2) การตรวจสอบ คุณภาพ และการประเมินคุณภาพภายใน 3) การปรับ ปรุงคุณภาพและการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกัน คุณภาพจากภายนอก 4) การตรวจสอบและการ ประเมินจากภายนอก 5) พิจารณารับรองและแจ้งผล การประเมินต่อสถาบันและสาธารณชน	3.82	0.38	3.76	0.42
3. การควบคุมคุณภาพเป็นกระบวนการที่สถาบัน ดำเนินการควบคุมองค์ประกอบต่างๆ ที่มีผลต่อ คุณภาพของผลผลิตของสถาบัน	3.94	0.23	3.76	0.42
4. ขั้นตอนในกระบวนการควบคุมคุณภาพประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดองค์ประกอบที่สถาบันต้อง ควบคุมคุณภาพและดัชนีชี้วัดควมมีคุณภาพ 2) ดำเนินการควบคุมคุณภาพไว้ให้ได้อย่างต่อเนื่อง 3) การเตรียมความพร้อมเพื่อการตรวจสอบ	3.71	0.45	3.53	0.49
5. ปัจจัยสนับสนุนการบริหารให้การดำเนินการควบคุม คุณภาพได้อย่างต่อเนื่องด้วยการใช้ LIPSCATS ที่ ผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ในกระบวนการควบคุมคุณภาพ	3.71	0.45	3.53	0.49

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อขั้นตอนและกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
6. วิธีการที่ใช้ในการสนับสนุนการปฏิบัติเพื่อให้เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ FOCUS-PDCA ที่ผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ในกระบวนการควบคุมคุณภาพ	3.82	0.38	3.71	0.45
7. หลังจากสถาบันได้ดำเนินการควบคุมคุณภาพแล้ว 1 ปี สถาบันพร้อมที่จะรับการตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพภายใน	3.82	0.38	3.82	0.38
8. หลังจากได้มีการประเมินคุณภาพภายในแล้วสถาบันดำเนินการต่อเนื่อง 1 ปี เพื่อพร้อมที่จะรับการตรวจสอบคุณภาพและการประกันคุณภาพจากภายนอก	3.88	0.32	3.82	0.38
9. การตรวจสอบคุณภาพภายใน เป็นการตรวจสอบโดยคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งมาจากบุคลากรภายใน คณะ และหรือต่างคณะ แต่อยู่ในมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยตนเอง	3.94	0.23	3.88	0.32
10. คณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพภายใน เป็นบุคลากรภายในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยตนเอง หรือผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมาร่วมเป็นกรรมการด้วยก็ได้	4.00	0	4.00	0
11. เกณฑ์การตรวจสอบคุณภาพของสถาบันการศึกษาในระดับดีมาก หมายถึง มีการดำเนินการตามรายการตรวจสอบที่ระบุไว้ร้อยละ 80 หรือมากกว่า	3.88	0.32	3.82	0.38
12. เกณฑ์ในระดับดี หมายถึง มีการดำเนินการตามรายการตรวจสอบที่ระบุไว้ ร้อยละ 70 - 79	3.94	0.23	3.94	0.23
13. เกณฑ์ในระดับพอใช้หมายถึงระดับผ่านซึ่งมีการดำเนินการตามรายการตรวจสอบที่ระบุไว้ ร้อยละ 60 - 69	3.88	0.23	3.88	0.23

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อขั้นตอนและกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
14. เกณฑ์ในระดับปรับปรุง หมายถึง ระดับไม่ผ่าน ซึ่งมี การดำเนินการตามรายการตรวจสอบที่ระบุไว้ ต่ำกว่า ร้อยละ 60	3.88	0.23	3.88	0.23
15. รายงานการตรวจสอบจัดเป็นรูปเล่มเชิงบรรยายและมี การจัดทำตารางประกอบเพื่อความชัดเจนและเข้าใจ ง่าย	3.94	0.23	3.82	0.38
16. กระบวนการตรวจสอบควรมีการพบคนบดี รองคนบดี หัวหน้าภาควิชา อาจารย์ประจำ อาจารย์พิเศษ และ นักศึกษา	3.88	0.32	3.71	0.45
17. การสังเกตเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่นำมาใช้ใน กระบวนการตรวจสอบ	3.88	0.32	3.71	0.45
18. รายการตรวจสอบประกอบด้วย 3 ส่วน คือส่วนนำ ส่วนเนื้อหา และส่วนวิเคราะห์	3.82	0.38	3.76	0.42
19. ส่วนนำของรายงานการตรวจสอบ ประกอบด้วยคำนำ สารบัญ และรายละเอียดของสถาบันได้แก่ ชื่อสถาบัน ที่ตั้ง ผู้รับผิดชอบระบบการประกันคุณภาพ ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์หรือนโยบายการประกันคุณภาพ	3.82	0.38	3.82	0.38
20. ส่วนเนื้อหาของรายงานการตรวจสอบ ประกอบด้วย รูปแบบระบบและกระบวนการในระบบการประกัน คุณภาพ ผลการตรวจสอบตามองค์ประกอบที่ไม่ได้ ดำเนินการหรือไม่เป็นไปตามที่ระบุไว้จึงเห็นสมควรให้ แก้ไขปรับปรุง	3.76	0.42	3.76	0.42
21. ส่วนวิเคราะห์ของรายงานการตรวจสอบ ประกอบด้วย ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ และความเห็นเกี่ยวกับการ ดำเนินงานประกันคุณภาพ จุดแข็งหรือจุดเด่นจุดอ่อน หรือจุดด้อย	3.88	0.32	3.82	0.38

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อขั้นตอนและกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
22. มีการจัดทำคู่มือการตรวจสอบคุณภาพ	3.94	0.23	3.94	0.23
23. การประเมินคุณภาพภายใน เป็นการประเมินคุณภาพในภาพรวมของคณะ ประเมินโดยคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง ซึ่งมาจากบุคลากรภายในคณะหรือคณะอื่นแต่อยู่ในมหาวิทยาลัย หรือวิทยาลัยเดียวกัน	3.76	0.42	3.65	0.47
24. คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน เป็นบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยหรืออาจเชิญบุคลากรภายนอกซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชาการพยาบาลมาร่วมเป็นกรรมการด้วยก็ได้	3.94	0.23	3.94	0.23
25. องค์ประกอบประเมินคุณภาพสถาบันประกอบด้วย 11 องค์ประกอบ เช่นเดียวกับองค์ประกอบหลักที่ต้องควบคุมคุณภาพ	3.76	0.42	3.65	0.47
26. รายงานการประเมินตนเองของคณะประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่เกี่ยวกับสถาบัน ผลการตรวจสอบ และภาคผนวก	3.82	0.38	3.88	0.32
27. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน ในรายงานการประเมินตนเองของคณะประกอบด้วย ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ จำนวนหลักสูตร จำนวนบุคลากร จำนวนนักศึกษา คณะผู้บริหาร และได้รับการตรวจสอบสถาบันครั้งก่อน อาจเป็นการตรวจสอบภายในสถาบันก็ได้ รวมทั้งระบุส่วนที่ต้องปฏิบัติตามคำแนะนำจากการตรวจสอบครั้งก่อน	3.76	0.42	3.71	0.45
28. ผลการตรวจสอบในรายงานการประเมินตนเองของคณะเป็นผลการตรวจสอบในรายองค์ประกอบ ในส่วนนี้จะรวมวิธีการตรวจ เกณฑ์ตัดสินใจ และข้อเสนอแนะ จุดอ่อน จุดแข็ง	3.88	0.32	3.76	0.42

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อขั้นตอนและกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
29. เกณฑ์การประเมินในระดับคณะวิชาควรเน้นเชิงปริมาณมากกว่าแนวทางกว้างๆ เช่น ในระดับมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย	3.94	0.24	3.88	0.32
30. ส่วนที่เป็นส่วนสุดท้ายของรายงานการประเมินตนเอง คือ ภาคผนวก และรายงานเอกสารที่เกี่ยวข้องอ้างอิง	3.88	0.32	3.88	0.32
31. การเรียงลำดับขั้นตอนของการตรวจสอบคุณภาพจากหน่วยงานภายนอกทั้ง 14 ข้อ (ฉบับร่างหน้า 56)	3.76	0.42	3.47	0.49
32. ในการรับการตรวจสอบจากหน่วยงานหรือคณะกรรมการภายนอกนั้นสถาบันต้องให้ความสำคัญทุกขั้นตอนทั้งก่อนการตรวจสอบ ระหว่างการตรวจสอบ และหลังการตรวจสอบ	3.94	0.23	3.71	0.45
33. ก่อนการตรวจสอบ คณบดี คณาจารย์และบุคลากรอื่น ควรทำความเข้าใจกับรายงานการศึกษาตนเอง	3.94	0.23	3.76	0.42
34. ก่อนการตรวจสอบจากภายนอกบุคลากรในคณะต้องเข้าใจถึงจุดอ่อน จุดแข็งแข็งคณะ	3.94	0.23	3.71	0.45
35. คณบดีควรทำให้ทุกคนรู้สึกในทางบวกต่อกระบวนการตรวจสอบ	3.82	0.38	3.58	0.49
36. ระหว่างการตรวจสอบ คณบดี คณาจารย์ บุคลากรและนักศึกษาควรมีโอกาสได้ให้ข้อมูลแก่คณะผู้ตรวจสอบเพื่อความชัดเจนในการอภิปรายข้อพิจารณา วินิจฉัยได้ถูกต้อง เหมาะสมมากขึ้น	3.94	0.23	3.82	0.38
37. หลังการตรวจสอบ คณะผู้ตรวจสอบต้องสรุปการตรวจสอบและนำเสนอผู้บริหารและบุคลากรในคณะในวันสรุปการตรวจสอบ	3.88	0.32	3.65	0.47

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อขั้นตอนและกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
38. หลังการตรวจสอบ ผู้บริหารและบุคลากรในคณะ สามารถให้ข้อมูลหรือชี้แจงเพิ่มเติมให้มีความเข้าใจที่ ถูกต้องเพื่อนำมาเป็นข้อสรุปของคณะผู้ตรวจสอบ	3.94	0.23	3.65	0.47
39. หลังการตรวจสอบ คณะกรรมการประเมินจาก หน่วยงานภายนอกทำการสรุปและประเมินสถาบันโดย อาศัยข้อมูลจากการตรวจสอบ	3.94	0.23	3.76	0.42
40. เมื่อคณะกรรมการประเมินจากหน่วยงานภายนอก ประเมินเสร็จแล้ว หน่วยงานที่พิจารณาให้การรับรอง จากภายนอก ควรนำเสนอผลการประเมินแก่สถาบัน ด้วยวาจาและเป็นลายลักษณ์อักษรรวมทั้งเสนอ สาธารณชน	3.94	0.23	3.94	0.23

จากตารางที่ 9 พบว่า องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพภายในนั้นควรมีบุคลากรภายในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยตนเองเป็นคณะกรรมการ หรือมีผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมาร่วมเป็นกรรมการด้วยก็ได้ เป็นข้อที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง และมีความเป็นไปได้ในระดับเป็นไปได้มากที่สุด $\bar{x} = 4.00$ ทั้งด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ และทุกรายการมีความเหมาะสม อยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง $\bar{x} = 3.76$ ขึ้นไป ทุกรายการมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด $\bar{x} = 3.53$ ขึ้นไป ยกเว้นเพียง 1 รายการ คือเรื่องการเรียงลำดับขั้นตอนของการตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่ามีความเป็นไปได้ในระดับมาก $\bar{x} = 3.47$

ตอนที่ 3 องค์ประกอบคุณภาพ ดัชนี และรายการตรวจสอบ

ในตอนที่ 3 เป็นเรื่องเกี่ยวกับองค์ประกอบคุณภาพ ดัชนี และรายการตรวจสอบ ของระบบต้นแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ซึ่งประกอบด้วย 11 องค์ประกอบหลัก 35 องค์ประกอบย่อย 68 ดัชนี 172 รายการตรวจสอบ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอดังตารางดังนี้

ตารางที่ 10 ลำดับและรายละเอียดในการเสนอผลการวิเคราะห์ตอนที่ 3 ส่วนที่ 2

ตาราง	ลำดับองค์ประกอบหลัก	ลำดับองค์ประกอบย่อย	ลำดับดัชนี	ลำดับรายการ ตรวจสอบ แต่ละดัชนี
ตารางที่ 11	1. ปรัชญา/ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์และแผนงาน	1.1 ปรัชญา/ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ 1.2 แผนงาน	ดัชนีที่ 1 ดัชนีที่ 2 ดัชนีที่ 3 ดัชนีที่ 4 ดัชนีที่ 5 ดัชนีที่ 6	1 - 3 4 5 - 6 7 8 - 9 10 - 11
ตารางที่ 12	2. โครงสร้างการปกครอง ดูแลกำกับสถาบันและบริหารจัดการ	2.1 โครงสร้างการปกครอง ดูแลกำกับสถาบันและบริหารจัดการ 2.2 ผู้บริหารและการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหาร 2.3 การบริหารงานบุคคล 2.4 ระบบข้อมูลสารสนเทศ สื่อการเรียน	ดัชนีที่ 7 ดัชนีที่ 8 ดัชนีที่ 9 ดัชนีที่ 10 ดัชนีที่ 11 ดัชนีที่ 12 ดัชนีที่ 13 ดัชนีที่ 14 ดัชนีที่ 15 ดัชนีที่ 16	12 13 14 - 16 17 - 19 20 - 21 22 23 - 26 27 28 29 - 30
ตารางที่ 13	3. การเงิน งบประมาณ และทรัพยากรอื่น	3.1 นโยบายการการบริหารการเงินและงบประมาณ 3.2 การตรวจสอบการเงินและงบประมาณ 3.3 ประเภทและจำนวนบุคลากร 3.4 อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดล้อม ห้องสมุดและศูนย์วิทยบริการ	ดัชนีที่ 17 ดัชนีที่ 18 ดัชนีที่ 19 ดัชนีที่ 20 ดัชนีที่ 21 ดัชนีที่ 22 ดัชนีที่ 23	31 - 32 33 34 - 35 36 - 37 38 - 40 41 42

ตารางที่ 10 ลำดับและรายละเอียดในการเสนอผลการวิเคราะห์ตอนที่ 3 ส่วนที่ 2 (ต่อ)

ตาราง	ลำดับองค์ประกอบหลัก	ลำดับองค์ประกอบย่อย	ลำดับดัชนี	ลำดับรายการ ตรวจสอบ แต่ละดัชนี	
ตารางที่ 14	4. การผลิตบัณฑิต	4.1 หลักสูตร	ดัชนีที่ 24	43 - 45	
			ดัชนีที่ 25	46 - 48	
		4.2 อาจารย์	ดัชนีที่ 26	49 - 51	
			ดัชนีที่ 27	52 - 55	
			ดัชนีที่ 28	56 - 59	
			ดัชนีที่ 29	60 - 61	
			4.3 การจัดการศึกษาและ กระบวนการเรียนการสอน	ดัชนีที่ 30	62 - 65
				ดัชนีที่ 31	66 - 80
		4.4 นักศึกษา	ดัชนีที่ 32	81 - 85	
			ดัชนีที่ 33	86 - 90	
		4.5 ฐานข้อมูล	ดัชนีที่ 34	91	
		4.6 ทรัพยากรเพื่อการเรียน และทรัพยากรเกื้อหนุน	ดัชนีที่ 35	92 - 93	
			ดัชนีที่ 36	94	
		ตารางที่ 15	5. การวิจัย ผลงาน วิชาการอื่นและนวัตกรรม	ดัชนีที่ 37	95 - 98
ดัชนีที่ 38	99				
ดัชนีที่ 39	100 - 102				
ดัชนีที่ 40	103 - 105				
ดัชนีที่ 41	106				
ตารางที่ 16	6. การให้บริการวิชาการ แก่สังคม	4.7 การดำเนินงานเกี่ยวกับ การพัฒนานักศึกษา	ดัชนีที่ 42	107 - 110	
			ดัชนีที่ 43	111 - 113	
		ดัชนีที่ 44	114 - 116		
		5.1 การผลิตผลงานวิจัย	ดัชนีที่ 45	117 - 119	
			ดัชนีที่ 46	120 - 122	
5.2 การผลิตผลงานวิชาการอื่น	ดัชนีที่ 47	123			
5.3 นวัตกรรมและการเผยแพร่	ดัชนีที่ 48	124 - 125			
ตารางที่ 16	6. การให้บริการวิชาการ แก่สังคม	6.1 แผนงาน/โครงการ	ดัชนีที่ 49	126 - 129	
		6.2 การดำเนินงานและการ ประเมินผล	ดัชนีที่ 50	130	

ตารางที่ 10 ลำดับและรายละเอียดในการเสนอผลการวิเคราะห์ตอนที่ 3 ส่วนที่ 2 (ต่อ)

ตาราง	ลำดับองค์ประกอบหลัก	ลำดับองค์ประกอบย่อย	ลำดับดัชนี	ลำดับรายการ ตรวจสอบ แต่ละดัชนี
ตารางที่ 17	7. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	7.1 แผนงาน/โครงการ 7.2 การดำเนินงานและการประเมินผล	ดัชนีที่ 51 ดัชนีที่ 52	131 - 133 134 - 135
ตารางที่ 18	8. ระบบประกันคุณภาพ	8.1 การดำเนินการเพื่อการจัดระบบ 8.2 การพัฒนาและบริหารระบบ	ดัชนีที่ 53 ดัชนีที่ 54 ดัชนีที่ 55	138 - 141 142 - 147 148 - 149
ตารางที่ 19	9. ความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกและผู้ใช้ผลผลิตของสถาบัน	9.1 ความสัมพันธ์กับสมาคมวิชาชีพ สมาคมศิษย์เก่า และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ 9.2 ความสัมพันธ์กับผู้ใช้ผลผลิตของสถาบันและหน่วยงานอื่นในสังคม ชุมชน ทั้งภาครัฐ เอกชน ภายในและภายนอกประเทศ	ดัชนีที่ 56 ดัชนีที่ 57 ดัชนีที่ 58 ดัชนีที่ 59 ดัชนีที่ 60	150 - 152 153 154 - 155 156 157 - 158
ตารางที่ 20	10. ผลผลิตของสถาบัน	10.1 ลักษณะบัณฑิตและความสำเร็จของบัณฑิต 10.2 ผลงานวิจัย ผลงานวิชาการอื่นและนวัตกรรม 10.3 ผลงานด้านบริการแก่สังคม 10.4 ผลงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	ดัชนีที่ 61 ดัชนีที่ 62 ดัชนีที่ 63 ดัชนีที่ 64	159 - 162 163 - 164 165 166
ตารางที่ 21	11. การเป็นประจักษ์พยานที่ดีแก่สถาบันและ ความมีชื่อเสียงต่อสถาบัน	11.1 นักศึกษา 11.2 อาจารย์และบุคลากรอื่น 11.3 ภาพรวมของสถาบัน	ดัชนีที่ 65 ดัชนีที่ 66 ดัชนีที่ 67 ดัชนีที่ 68	167 168 - 169 170 171 - 172

ผลการวิเคราะห์ขององค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านปรัชญา/ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ
วัตถุประสงค์ และแผนงานมีดังนี้

ตารางที่ 11 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการ
ตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านปรัชญา / ปณิธาน
วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และแผนงาน

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1.1 ปรัชญา/ปณิธาน					
วัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์					
พันธกิจ					
1. การกำหนดปรัชญา	1. มีความชัดเจนนำไป	3.94	0.23	3.88	0.32
ปณิธานและวัตถุประสงค์	ปฏิบัติได้				
วิสัยทัศน์ พันธกิจของคณะ	2. สอดคล้องกับความ	3.94	0.23	3.71	0.45
	ต้องการของสังคมและผู้ใช้				
	ผลผลิตของคณะ				
	3. ครอบคลุมภารกิจหลัก	3.94	0.23	3.76	0.42
	4 ด้านของ				
	สถาบันอุดมศึกษาใน				
	ประเทศไทย				
2. การเผยแพร่ให้ทุก	4. ผู้บริหาร อาจารย์	3.88	0.32	3.71	0.45
หน่วยงานในคณะได้	บุคลากรอื่นและนักศึกษาใน				
รับทราบ	คณะรับทราบมีความเข้าใจ				
1.2 แผนงาน					
3. การวางแผนเพื่อการ	5. มีแผนระยะสั้นและระยะ	3.94	0.23	3.88	0.32
ดำเนินงานของคณะ	ยาว เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ				
	โดยมีแผน 1 -2 ปี แผน 3 -				
	5 ปี และหรือแผน 6 - 15 ปี				
	6. มีแผนงานที่สอดคล้อง	3.94	0.23	3.88	0.32
	กับปรัชญา/ปณิธาน				
	พันธกิจ วัตถุประสงค์ของ				
	มหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย				

ตารางที่ 11 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านปรัชญา / ภาณวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และแผนงาน (ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
4. การดำเนินงานตามแผน	7. มีหน่วยงาน/บุคลากรรับผิดชอบแผนและโครงการ	3.94	0.23	3.82	0.32
5. การประเมินผลการดำเนินงานตามแผน	8. มีการประเมินแผนงานและโครงการเมื่อดำเนินงานตามแผนไปแล้วครึ่งทางและประเมินอีกครั้งเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของแผนและโครงการ	3.88	0.32	3.71	0.45
	9. มีการประเมินเป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจน	4.00	0	4.00	0
6. การนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนและโครงการ	10. มีการนำผลการประเมินครึ่งทางของการดำเนินงานในแผนและโครงการมาปรับให้สอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลง	3.94	0.23	3.88	0.32
	11. มีการนำผลการประเมินเมื่อสิ้นสุดแผนมาเป็นข้อมูลประกอบการทำแผนครั้งต่อไป	3.94	0.23	3.94	0.23

จากตารางที่ 11 มีรายการตรวจสอบ เรื่องการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนซึ่งต้องมีการประเมินเป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจนนั้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง และมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.00$) และมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{x} = 4.00$) นอกนั้นทุกรายการตรวจสอบแต่ละดัชนี แต่ละองค์ประกอบย่อยมีความเหมาะสมในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง และมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดเช่นกัน และรายการตรวจสอบที่เกี่ยวกับการนำผลการประเมินเมื่อสิ้นสุดแผนมาเป็นข้อมูลประกอบการทำแผนครั้งต่อไปซึ่งจะช่วยในการปรับปรุงแผนและโครงการ มีค่าความเหมาะสมและค่าความเป็นไปได้เท่ากันคือ ($\bar{x} = 3.94$)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขององค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านโครงสร้างการปกครองดูแลกำกับสถาบันและการบริหารจัดการ มีดังนี้

ตารางที่ 12 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านโครงสร้างการปกครองดูแลกำกับสถาบันและการบริหารจัดการ

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
2.1 โครงสร้างการปกครองดูแลกำกับสถาบัน การบริหารจัดการ					
7. การกำหนดโครงสร้างสถาบันและระบบการบริหารจัดการของสถาบัน	12. มีแผนภูมิโครงสร้างสถาบันสายงานการบังคับบัญชาและระบบการบริหาร	3.94	0.23	3.88	0.32
8. การกำหนดขอบข่ายงานอำนาจหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ของคณะ เพื่อกำหนดดำเนินงาน	13. มีการกำหนดภาระงานและอำนาจหน้าที่ชัดเจน	3.94	0.23	3.71	0.45
9. การบริหารจัดการและนโยบายการแก้ไขปัญหาวิกฤติของสถาบัน	14. มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจในภารกิจที่สำคัญของสถาบัน	3.94	0.23	3.58	0.49
	15. มีกฎระเบียบชัดเจนเพื่อช่วยดำเนินการด้านการบริหารการจัดการ	3.76	0.42	3.76	0.42
	16. มีการประเมินประสิทธิภาพการบริหารจัดการในระดับภาควิชาและระดับคณะ	3.82	0.38	3.52	0.49

ตารางที่ 12 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านโครงสร้างการปกครองดูแลกำกับสถาบันและการบริหารจัดการ (ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
2.2 ผู้บริหารและการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหาร					
10. คุณสมบัติผู้บริหารระบบการสรรหา และการเข้าสู่ตำแหน่ง	17. ผู้บริหารระดับคณะเป็นพยาบาลมีใบประกอบวิชาชีพการพยาบาล มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางการพยาบาล และมีประสบการณ์สอนไม่น้อยกว่า 5 ปี	3.88	0.32	3.71	0.45
	18. ระดับภาควิชาเป็นพยาบาลมีใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลมีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางการพยาบาล และมีประสบการณ์สอนไม่น้อยกว่า 3 ปี	4.00	0	3.88	0.32
	19. มีระเบียบการสรรหาและการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ชัดเจนตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย	4.00	0	3.76	0.42
11. การกำหนดอำนาจหน้าที่ภาระงานผู้บริหาร	20. มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบและการปฏิบัติงานที่ชัดเจน	4.00	0	3.71	0.45

ตารางที่ 12 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านโครงสร้างการปกครองดูแลกำกับสถาบันและการบริหารจัดการ (ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
	21. มีการกำหนดภาระงานสอนของผู้บริหารไว้ชัดเจน ระดับคณะมีการสอน 1-3 ชม./สัปดาห์/ภาคการศึกษา ระดับภาควิชามีการสอน 3-6 ชม./สัปดาห์/ภาคการศึกษา	3.94	0.23	3.76	0.42
12. ระบบการพัฒนาและประเมินผู้บริหารมีความชัดเจน	22. มีแผนหรือโครงการการพัฒนาผู้บริหารระดับภาควิชา มีการประเมินผู้บริหารระดับภาควิชาและระดับคณะโดยผู้บริหารระดับเหนือกว่า โดยตนเอง และโดยอาจารย์ เจ้าหน้าที่ได้บังคับบัญชา	3.88	0.32	3.71	0.45
23. การบริหารงานบุคคล					
13. ระบบการสรรหาพัฒนาบุคลากร และการดำรงรักษาไว้ซึ่งบุคลากรที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ	23. มีแผนพัฒนาบุคลากรระยะ 1-2 ปี และ 3-5 ปี	3.88	0.32	3.82	0.38
	24. มีการจัดระบบสวัสดิการการรักษาพยาบาลแก่บุคลากรในสถาบันในด้านสุขภาพ และอื่น ๆ				
	25. มีการประเมินบุคลากรและพิจารณาความดีความชอบอย่างยุติธรรม	4.00	0	3.94	0.23

ตารางที่ 12 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านโครงสร้างการปกครองดูแลกำกับสถาบันและการบริหารจัดการ (ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
	26. มีระเบียบกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ที่นำไปปฏิบัติได้	3.94	0.23	3.94	0.23
14. การพัฒนาคุณภาพการเป็นบุคลากรสถาบัน	27. มีหลักการปฏิบัติชัดเจนในเรื่องการเกษียณอายุงาน การลาออก การให้ออกก่อนเกษียณ โดยระบุขั้นตอนปฏิบัติและผลประโยชน์ที่ได้รับ	3.82	0.38	3.82	0.38
15. ระเบียบวินัยที่ใช้ปฏิบัติในการควบคุมบุคลากรที่ชัดเจน	28. มีระเบียบการลาป่วย ลากิจ วันหยุดงานของคนละ วันพักร้อน เป็นต้น	3.94	0.23	3.88	0.32
2.4 ระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหาร					
16. การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหาร	29. มีการจัดระบบฐานข้อมูลเพื่อประกอบการวางแผนการดำเนินงานในระดับภาคีฯ และคณะวิชา และเพื่อการตัดสินใจได้อย่างเป็นระบบ	3.88	0.32	3.58	0.49
	30. มีการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับนักศึกษา คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่เพื่อใช้ในการบริหาร	3.88	0.32	3.58	0.49

จากตารางที่ 12 พบว่ารายการตรวจสอบเกี่ยวกับคุณสมบัติผู้บริหารระบบการสรรหาและการเข้าสู่ตำแหน่งพบว่ารายการตรวจสอบที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากคือ ผู้บริหารระดับภาคีวิชาเป็นพยาบาลมีใบประกอบวิชาชีพการพยาบาล มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางการพยาบาลและมีประสบการณ์สอนไม่น้อยกว่า 3 ปี ($\bar{x} = 4.00$) การมีระเบียบการสรรหาและการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ชัดเจนตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย ($\bar{x} = 4.00$) เมื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในสองรายการตรวจสอบข้างต้นพบว่ามีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดเช่นกัน คือ ($\bar{x} = 3.88$) และ ($\bar{x} = 3.76$) ตามลำดับ และรายการตรวจสอบเกี่ยวกับการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบและการปฏิบัติงานของผู้บริหารที่ชัดเจน เป็นรายการตรวจสอบที่มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{x} = 4.00$) และมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.71$) รายการตรวจสอบที่มีความเหมาะสมอย่างยิ่งและมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดเช่นกันคือ รายการตรวจสอบเกี่ยวกับระบบการสรรหา พัฒนาบุคลากรและการดำรงรักษาไว้ซึ่งบุคลากรที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ รายการตรวจสอบที่มีการประเมินบุคลากรแบบพิจารณาความดีความชอบอย่างยุติธรรมมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{x} = 4.00$) และมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.94$) นอกนั้นทุกรายการมีความเหมาะสมอย่างยิ่งและมีความเป็นไปได้มากที่สุดเช่นกัน

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

1. ควรเพิ่มรายการตรวจสอบในดัชนีที่ 9 อีก 1 รายการตรวจสอบ ดังนี้ มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อนำไปสู่การวางนโยบายแก้ไขปัญหาวิกฤตของสถาบัน
2. ควรแยกรายการตรวจสอบที่ 22 ออกเป็น 2 ข้อ ดังนี้ มีแผนหรือโครงการการพัฒนาผู้บริหารระดับภาคีวิชา และอีก 1 ข้อ ดังนี้ มีการประเมินผู้บริหารระดับภาคีวิชา และระดับคณะ โดยผู้บริหารระดับเหนือกว่า โดยตนเอง และโดยอาจารย์ เจ้าหน้าที่ได้บังคับบัญชา

สถานนวัตยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขององค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านการเงินและงบประมาณ และ
ทรัพยากรอื่น มีดังนี้

ตารางที่ 13 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการ
ตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านการเงินและ
งบประมาณ และทรัพยากรอื่น

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
3.1 นโยบายและการ บริหารการเงินและ งบประมาณ					
17. ระบบการจัดสรร งบประมาณ	31. มีแผนงานประจำปีและแผน 5 ปี ด้านการจัดสรรงบประมาณ ดำเนินการ	3.88	0.32	3.71	0.45
	32. มีการประเมินด้านการ จัดสรรงบประมาณ	3.76	0.42	3.65	0.47
18. การแสวงหาทรัพยากร การเงินจากแหล่งต่างๆ	33. มีแผนงาน โครงการ แสวงหาทรัพยากรการเงินจาก แหล่งต่างๆ ไว้ชัดเจน	3.76	0.42	3.58	0.49
19. การวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย งบประมาณ	34. มีการจัดระบบบัญชี แสดง งบดุลรายรับรายจ่ายทุกปี การศึกษา	3.76	0.42	3.76	0.42
	35. มีการศึกษาค่าใช้จ่ายในการ ผลิตบัณฑิต	3.82	0.38	3.65	0.47
3.2 การตรวจสอบการเงิน และงบประมาณ					
20. ระบบการติดตาม ตรวจสอบการใช้ งบประมาณ	36. มีการศึกษาค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับภาระงานหลักของคณะ	3.88	0.32	3.76	0.42
	37. ทุกปีการศึกษา มีการ ตรวจสอบบัญชีการเงิน	3.94	0.23	3.94	0.23

ตารางที่ 13 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านการเงินและงบประมาณ และทรัพยากรอื่น (ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
3.3 ประเภทและจำนวนบุคลากร					
21. จำนวนบุคลากรตามเกณฑ์ กำหนดโดยองค์การวิชาชีพและมีคุณสมบัติความสามารถสอดคล้องกับภาระของหน่วยงานเพื่อการผลิตผลงานของสถาบัน	38. มีอาจารย์ประจำและบุคลากรอื่นที่มีความสามารถเพื่อการผลิตผลงานของสถาบัน	3.88	0.32	3.76	0.42
39. มีจำนวนอาจารย์ประจำและบุคลากรตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย/วิทยาลัย	39. มีจำนวนอาจารย์ประจำและบุคลากรตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย/วิทยาลัย	3.94	0.23	3.71	0.45
40. มีบุคลากรอื่นประจำทุกแผนกอย่างน้อย 1 คน	40. มีบุคลากรอื่นประจำทุกแผนกอย่างน้อย 1 คน	3.88	0.32	3.82	0.38
3.4 อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และศูนย์วิทยบริการ					
22. การจัดระบบอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม บรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงานและการเรียนการสอน	41. มีห้องเรียน ห้องประชุม ห้องทำงานผู้บริหาร อาจารย์ ห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการ และสิ่งแวดล้อมอื่น ทั้งนี้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยองค์การวิชาชีพและทบวงมหาวิทยาลัย	3.82	0.38	3.58	0.49
23. บริการให้ความสะดวกสำหรับนักศึกษา	42. มีหอพักและการจัดระบบหอพักสำหรับนักศึกษา สิ่งแวดล้อม และอาณาบริเวณเพื่อพักผ่อนและออกกำลังกายได้	3.88	0.32	3.58	0.49

จากตารางที่ 13 พบว่า ทุกรายการตรวจสอบของทุกดัชนีของทุกองค์ประกอบย่อยในองค์ประกอบหลักที่ 3 มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{x}=3.76$) ขึ้นไป ถึง 3.94 และมีความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{x}=3.58$) ขึ้นไป ถึง 3.94 และมีข้อเสนอแนะดังนี้

นอกจากนั้นมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมบางประกอบ ดังนี้

1. ในองค์ประกอบย่อยที่ 3.4 ห้องสมุดและศูนย์วิทยบริการ ควรรวมไว้ในเรื่องการผลิตบัณฑิต
2. รายการตรวจสอบที่ 32 ควรเพิ่มข้อความต่อท้ายดังนี้ ทุกปีเพื่อนำมาปรับปรุงแผนงาน
3. ดัชนีที่ 18 ทำได้ยาก หากทำได้จะดีมาก
4. ดัชนีที่ 23 และรายการตรวจสอบที่ 42 ควรตัดทิ้ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขององค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านการผลิตบัณฑิต มีดังนี้

ตารางที่ 14 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบ และดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านการผลิตบัณฑิต

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
4.1 หลักสูตร					
24. เอกสารหลักสูตรและระบบการบริหารหลักสูตร	43. มีเอกสารหลักสูตรทุกหลักสูตร	3.94	0.23	3.94	0.23
	44. มีการกำหนดผู้รับผิดชอบการบริหารหลักสูตร	3.94	0.23	3.76	0.42
45. การจัดหลักสูตร มีการสะท้อนถึงพันธกิจของสถาบัน มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ด้านการพัฒนาจิตใจ จิตวิญญาณของนักศึกษาไว้ในเนื้อหาของหลักสูตรมากกว่าร้อยละ 10	45. การจัดหลักสูตร มีการสะท้อนถึงพันธกิจของสถาบัน	3.94	0.23	3.76	0.42
	มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ด้านการพัฒนาจิตใจ จิตวิญญาณของ				
	นักศึกษาไว้ในเนื้อหาของหลักสูตรมากกว่าร้อยละ 10				

ตารางที่ 14 ความมคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อ
รายการตรวจสอบ และดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านการผลิต
บัณฑิต (ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
25. โครงสร้างหลักสูตรและ เนื้อหาวิชาในหลักสูตร เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน อุดมศึกษาของประเทศไทย	46. มีโครงสร้างหลักสูตรตาม เกณฑ์ของมหาวิทยาลัย / วิทยาลัย ทบวงฯ และสภาการ พยาบาล	4.00	0	3.94	0.23
	47. มีรายวิชาครอบคลุมเนื้อหา ที่กำหนดและมีความสอดคล้อง กับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	4.00	0	3.88	0.32
	48. มีการจัดรายวิชาด้านการฝึก ปฏิบัติทางการพยาบาล ครบถ้วนตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพเพื่อให้เกิดทักษะการให้ การบริการพยาบาลและการเป็น ผู้นำทางการพยาบาล	3.94	0.23	3.76	0.42
26. การประเมินและพัฒนา หลักสูตรให้มีมาตรฐาน	49. มีการประเมินหลักสูตร อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ				
	50. มีการนำผลการประเมินมา พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับความต้องการด้าน วิชาชีพ สังคม ผู้ใช้บัณฑิต และ ให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์	3.82	0.38	3.52	0.49
	51. ให้ผู้ใช้ผลิตมีส่วนร่วมใน การประเมิน	3.82	0.38	3.71	0.45

ตารางที่ 14 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบ และดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านการผลิตบัณฑิต (ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
4.2 อาจารย์					
27. การกำหนดคุณสมบัติและจำนวนอาจารย์	52. จำนวนอาจารย์ประจำมีอัตราส่วนโดยวุฒิการศึกษา คือ ป.เอก : โท : ตริ = 3 : 6 : 1	3.94	0.23	3.65	0.47
	53. มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำ : นักศึกษา : นักศึกษา = 1 : 8	3.94	0.23	3.65	0.47
	54. อาจารย์ประจำต้องเป็นพยาบาลอย่างน้อยมีวุฒิปริญญาตรีทางการพยาบาล มีใบประกอบวิชาชีพการพยาบาล และเป็นสมาชิกสภาการพยาบาลและสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ	4.00	0	3.88	0.32
	55. มีประสบการณ์ปฏิบัติการพยาบาลอย่างน้อย 3 ปี หลังสำเร็จการศึกษาและมีประสบการณ์การสอนอย่างน้อย 1 ปี	3.94	0.23	3.82	0.38
	56. มีการกำหนดระบบการสรรหาสอดคล้องกับกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย/วิทยาลัย	3.94	0.23	3.71	0.45
28. ระบบการสรรหา การพัฒนา และการประเมินอาจารย์	57. มีแผนพัฒนาอาจารย์ 3-5 ปี	3.94	0.23	3.71	0.45
	58. มีการประเมินการปฏิบัติงานของอาจารย์ โดยให้อาจารย์ประเมินตนเอง ประเมินโดย ผู้บังคับบัญชา	3.88	0.32	3.65	0.47

ตารางที่ 14 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบ และดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านการผลิตบัณฑิต (ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
	59. มีระบบการแต่งตั้งอาจารย์ให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไว้ชัดเจน	3.88	0.32	3.76	0.42
29. การกำหนดภาระงานอาจารย์	60. อาจารย์สอนไม่น้อยกว่า 6-10 ชม./สัปดาห์ (โดยเฉลี่ย/ปี)	3.88	0.32	3.94	0.23
	61. อาจารย์ปฏิบัติภารกิจครอบคลุมทุกภารกิจตามความต้องการของคณะและมหาวิทยาลัย/วิทยาลัย	3.94	0.23	3.76	0.42
4.3 การจัดการศึกษาและกระบวนการเรียนการสอน					
	30. การจัดระบบการศึกษาที่ส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับปรัชญา				
	62. มีระบบการลงทะเบียนเรียนที่ปฏิบัติได้ง่ายและสะดวกแก่ผู้เรียน	3.82	0.38	3.71	0.45
	63. การจัดโปรแกรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับปรัชญา	3.94	0.23	3.88	0.32
	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร				
	64. มีการจัดทำปฏิทินการศึกษา	3.88	0.32	3.88	0.32
	65. มีการจัดระบบความร่วมมือด้านการเรียนการสอนระหว่างคณะกับหน่วยงานภายนอกในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิชาเลือก และการฝึกปฏิบัติ วิชาชีพ	3.76	0.42	3.58	0.49

ตารางที่ 14 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบ และดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านการผลิตบัณฑิต (ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
31. การเตรียมการในกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมจุดมุ่งหมายทางการศึกษาหลายด้านและคำนึงถึงวุฒิภาวะการเรียนรู้ของผู้เรียน	66. มีการจัดทำรายละเอียดชุดวิชาหรือประมวลรายวิชาทุกรายวิชาในหลักสูตร	3.94	0.23	3.71	0.45
	67. มีการเนื้อหาสาระในแต่ละรายวิชาได้สอดคล้องกับสังเขปรายวิชาและมีความทันสมัย	3.94	0.23	3.71	0.45
	68. มีการจัดทำแผนการสอนและนำมาใช้เพื่อจุดมุ่งหมายทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย	3.82	0.38	3.76	0.42
	69. มีการเตรียมการสอนคิดค้นแบบและวิธีการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน	3.76	0.42	3.58	0.49
	70. มีการเชื่อมโยงรายวิชาที่สอนกับรายวิชาอื่นในหลักสูตรเพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้น	3.76	0.42	3.65	0.47
	71. มีวิธีการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหาและผู้เรียน	3.82	0.38	3.94	0.23
	72. ใช้สื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้	3.88	0.32	3.82	0.38

ตารางที่ 14 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการ
ตรวจสอบ และดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านการผลิตบัณฑิต
(ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
	73. จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์วิจารณ์ และแก้ปัญหา	3.76	0.42	3.65	0.47
	74. จัดบรรยากาศการเรียนการสอนไม่ให้นักศึกษาเกิดความเครียด	3.76	0.42	3.58	0.94
	75. มีการประชุมปรึกษาระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ เพื่อพัฒนาประสบการณ์การฝึกปฏิบัติ	3.82	0.38	3.71	0.45
	76. มีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม การดำเนินชีวิตในการเรียนการสอน	3.82	0.38	3.65	0.58
	77. มีการจัดเวลาให้นักศึกษาสามารถศึกษาด้วยตนเองโดยอิสระ	3.76	0.45	3.58	0.49
	78. มีการพัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้ความสามารถ	3.76	0.42	3.76	0.42
	79. มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้วัดประเมินผล	3.82	0.38	3.71	0.45
	80. มีการประเมินการสอนของอาจารย์โดยนักศึกษาและผู้ร่วมงานตามแบบฟอร์มการประเมินการสอน	3.94	0.23	3.88	0.32

ตารางที่ 14 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการ
ตรวจสอบ และดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านการผลิตบัณฑิต
(ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
4.4 นักศึกษา					
32. ระบบการรับนักศึกษาที่มี คุณภาพ	81. มีการนำผลการประเมินมา ใช้เพื่อการปรับปรุงและ พัฒนาการเรียนการสอน	3.94	0.23	3.82	0.38
	82. มีการกำหนดคุณสมบัติของ นักศึกษาและกระบวนการ คัดเลือกไว้ชัดเจน	3.82	0.38	3.70	0.45
	83. มีการกำหนดจำนวนการ รับเข้าศึกษาในแต่ละปี	3.65	0.47	3.82	0.38
	84. มีกระบวนการคัดเลือกที่มี ความโปร่งใสยุติธรรม	3.76	0.42	3.35	0.47
	85. การเลือกรับเน้นคุณลักษณะ ของนักศึกษาพยาบาลตาม ความต้องการของสถาบันและ ความคาดหวังของสังคม	3.82	0.38	3.71	0.45
33. การสนับสนุนนักศึกษา ใหม่	86. มีการปฐมนิเทศแก่นักศึกษา ใหม่	3.94	0.23	3.88	0.32
	87. มีการกำหนดนโยบายด้าน การจัดสรรทุนเพื่อการศึกษา	3.88	0.32	3.82	0.38
	88. มีการประเมินความรู้รอบ ยอดเมื่อเรียนครบทุกรายวิชา ก่อนสำเร็จการศึกษา	3.82	0.38	3.76	0.42
	89. มีการปัจฉิมนิเทศสำหรับ นักศึกษา	3.88	0.32	3.82	0.38

ตารางที่ 14 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบ และดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านการผลิตบัณฑิต (ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
	90. มีพิธีสำเร็จการศึกษาและการประสาทปริญญา	3.88	0.32	3.88	0.32
4.5 ฐานข้อมูล					
34. ระบบการบันทึก การประมวล และการจัดเก็บฐานข้อมูลงานวิชาการอย่างเป็นระบบและเชื่อถือได้	91. มีการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการประมวลฐานข้อมูลงานวิชาการไว้เป็นหมวดหมู่ครบถ้วน ถูกต้อง นำมาใช้ได้ทันทีเมื่อต้องการ	3.71	0.45	3.35	0.47
4.6 ทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้และทรัพยากรเกื้อหนุน					
35. สถานที่เรียนสำหรับการเรียนการสอนทุกรูปแบบและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนเพื่อ ส่งเสริมการเรียนการสอน	92. มีจำนวนห้องเรียนที่สามารถให้นักศึกษาเข้าเรียนได้โดยสะดวกสบาย ไม่แออัด และมีอุปกรณ์ที่พร้อมใช้ประกอบการสอน	3.88	0.32	3.58	0.49
	93. มีห้องปฏิบัติการพยาบาล และมีวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนพร้อมที่จะใช้ได้อย่างครบถ้วน ตรงตามเนื้อหาการเรียนการสอน	3.88	0.32	3.58	0.49

ตารางที่ 14 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบ และดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านการผลิตบัณฑิต (ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
36. สถานที่ฝึกปฏิบัติทางคลินิกและอนามัยชุมชนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	94. มีการฝึกปฏิบัติในหอผู้ป่วยครอบคลุมเนื้อหาสาระในรายวิชาภาคปฏิบัติการพยาบาลทุกประเภทที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและสถานที่ฝึกเป็นไปตามเกณฑ์กำหนดของสภาการพยาบาล	3.82	0.38	3.65	0.47
	95. ห้องสมุดมีตำรา หนังสือวารสาร สิ่งพิมพ์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ จำนวนตามเกณฑ์ของสภาการพยาบาล	3.88	0.32	3.65	0.47
	96. มีจำนวนที่นั่งอย่างน้อยร้อยละ 10 ของจำนวนอาจารย์และนักศึกษา	3.94	0.23	3.71	0.45
37. ห้องสมุดที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรอื่น และมีเครือข่ายห้องสมุดที่นักศึกษาสามารถใช้บริการค้นคว้าเพิ่มเติมได้	97. มีเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นความรู้จำนวนอย่างน้อยร้อยละ 3 ของจำนวนอาจารย์และนักศึกษา	3.82	0.38	3.41	0.49
	98. มีเครือข่ายห้องสมุดที่สามารถใช้สืบค้นข้อมูลได้	3.88	0.32	3.71	0.45

ตารางที่ 14 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบ และดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านการผลิตบัณฑิต (ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
38. สถานที่ทำงานสำหรับผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรอื่นเพียงพอเหมาะสมและเอื้อต่อการทำงาน	99. มีการจัดสรรห้องทำงาน ห้องประชุม และห้องให้คำปรึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัยและสภาการพยาบาล	3.88	0.32	3.58	0.49	
	39. หอพักนักศึกษาที่มีความปลอดภัยและให้ความสะดวกสบาย	100. มีอาจารย์หรือเจ้าหน้าที่หอพักดูแลตลอด 24 ชั่วโมง	3.94	0.23	3.82	0.38
	101. มีห้องพยาบาลและอาจารย์ฝ่ายสุขภาพดูแลช่วยเหลือเมื่อมีการเจ็บป่วย รวมทั้งมีการจัดเก็บการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพของนักศึกษา	3.88	0.32	3.71	0.45	
40. สิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา	102. มีการกำหนดกฎระเบียบและการใช้กฎระเบียบเพื่อการปฏิบัติในหอพักนักศึกษา	3.82	0.38	3.76	0.42	
	103. มีการดูแลการใช้การบำรุงรักษาอาคาร สถานที่ และสภาพแวดล้อมของสถาบันให้มีความเป็นระเบียบและปลอดภัย	3.88	0.32	3.76	0.42	
	104. มีการจัดระบบสาธารณูปโภค ระบบสุขภาพที่ดี	3.82	0.38	3.71	0.45	
	105. มียานพาหนะและพนักงานขับรถให้บริการการเดินทางแก่นักศึกษาและอาจารย์เพื่อการเรียนการสอน	3.82	0.38	3.76	0.42	

ตารางที่ 14 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบ และดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านการผลิตบัณฑิต (ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
41. การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการจัดระบบสารสนเทศ	106. มี software เพียงพอ และมีระบบฐานข้อมูลด้านการเรียนการสอน	3.94	0.23	3.58	0.49
4.7 การดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนา					
นักศึกษา					
42. การจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบและระบบการดำเนินการ	107. มีการจัดตั้งสโมสรนักศึกษาและกำหนดกฎระเบียบสโมสรเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงาน	3.88	0.32	3.71	0.45
	108. มีการจัดบุคลากรรับผิดชอบการดำเนินงาน	3.88	0.32	3.88	0.32
	109. มีการจัดหาและจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนา	3.82	0.38	3.65	0.47
	110. มีการจัดทำแผนงานการพัฒนาและการดำเนินการตามแผน	3.88	0.32	3.65	0.47

ตารางที่ 14 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการ
ตรวจสอบ และดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านการผลิตบัณฑิต
(ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
43. การจัดทำแผนงาน โครงการการพัฒนา นักศึกษา ด้านการศึกษา ทักษะชีวิต คุณธรรม จริยธรรม การบริการวิชาการ แก่สังคม การทำนุบำรุงศิลป วัฒนธรรม	111. มีการวางแผนโครงการ กิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา ด้านการศึกษา การพัฒนาจิตใจ จิตวิญญาณ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย ความ รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ความ เป็นนักประชาธิปไตย รู้จักหา รายได้ด้วยตนเอง ทักษะในการ แก้ปัญหาและการดำรงชีวิตอยู่ ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมี ความสุข การอุทิศตนและการ บริการเชิงวิชาชีพเพื่อสังคม	3.82	0.38	3.58	0.49
	112. มีการสนับสนุนการจัด โครงการกิจกรรมด้านต่าง ๆ ใน การพัฒนานักศึกษาด้วยการ จัดสรรทรัพยากรการเงินและ ทรัพยากรอื่นเพื่อการ ดำเนินการตามแผน	3.82	0.38	3.76	0.42
	113. มีการประเมินผลการ ดำเนินงานและนำผลการ ประเมินมาปรับปรุงแผนงาน โครงการเพื่อเป็นแนวทางการ ปฏิบัติต่อไป	3.94	0.23	3.76	0.54

ตารางที่ 14 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบ และดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านการผลิตบัณฑิต (ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
44. ระบบการให้คำปรึกษา และแนะแนว	114. มีอาจารย์ที่ปรึกษาที่มี ความรู้ความสามารถเพื่อบริการ ด้านการให้คำปรึกษาและการ แนะแนว	3.94	0.23	3.71	0.45
	115. มีการจัดช่วงเวลา สถานที่ ที่มีบรรยากาศเหมาะสมเพื่อการ บริการ	3.82	0.38	3.41	0.49
	116. มีการบันทึก จัดเก็บ ข้อมูล การปรึกษา	3.71	0.45	3.47	0.49

จากตารางที่ 14 ทุกรายการตรวจสอบ ทุกดัชนี มีความเหมาะสมอย่างยิ่งและมีความเป็นไปได้อย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งพบว่า มีรายการตรวจสอบที่มีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{x} = 4.00$) คือ รายการตรวจสอบเกี่ยวกับโครงสร้างและหลักสูตร ได้แก่ รายการตรวจสอบที่มีโครงสร้างหลักสูตรตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย / วิทยาลัย ทบวงฯ และสภากาการพยาบาลและรายการตรวจสอบที่มีรายวิชาครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนดและมีความสอดคล้องกับปรัชญา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เมื่อพิจารณาความเป็นไปได้แล้ว ทั้งสองรายการมีความเป็นไปได้อย่างยิ่งในระดับมากที่สุดเช่นกัน ($\bar{x} = 3.94$) และ ($\bar{x} = 3.88$) ตามลำดับ และรายการตรวจสอบเกี่ยวกับเรื่องการกำหนดคุณสมบัติและจำนวนอาจารย์ มีรายการตรวจสอบที่อาจารย์ประจำต้องเป็นพยาบาลอย่างน้อยมีวุฒิปริญญาตรีทางการพยาบาล มีใบประกอบวิชาชีพการพยาบาล และเป็นสมาชิกสภาการพยาบาลและสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{x} = 4.00$) เช่นกัน และมีความเป็นไปได้อย่างยิ่งในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.88$) และในรายการตรวจสอบที่มีความเหมาะสมอย่างยิ่งและมีความเป็นไปได้อย่างยิ่ง ได้แก่ รายการตรวจสอบเกี่ยวกับระบบการรับนักศึกษาที่มีคุณภาพ รายการตรวจสอบที่มีกระบวนการคัดเลือกที่มีความโปร่งใสยุติธรรม รายการตรวจสอบเกี่ยวกับระบบการบันทึกข้อมูลมีการประมวลผลและการจัดเก็บฐานข้อมูลงานวิชาการอย่างเป็นระบบและเชื่อถือได้ รายการตรวจสอบที่มีการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการประมวลผลฐานข้อมูลงานวิชาการไว้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุม ถูกต้อง และ

นำมาใช้ได้ทันทีเมื่อต้องการ มีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{x}=3.76$) และ ($\bar{x}=3.71$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้แล้วทั้งสองรายการมีความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{x}=3.35$) เท่ากันทั้งสองรายการตรวจสอบ

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมบางประการ ดังนี้

1. ควรเพิ่มรายการตรวจสอบอีก 1 ข้อในดัชนีที่ 30 ขององค์ประกอบย่อยที่ 4.3 ดังนี้ การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในกระบวนการเรียนการสอน

2. ควรเพิ่มอีก 2 ดัชนีสำหรับองค์ประกอบย่อยที่ 4.3 ดังนี้ ดัชนีเกี่ยวกับวิธีการสอน โดยมีรายการตรวจสอบที่ 71-76 ควรตัดรายการตรวจสอบที่ 77 ทิ้งไป และดัชนีเกี่ยวกับวิธีการวัดประเมินผล โดยมีรายการตรวจสอบที่ 78-81 เป็นรายการตรวจสอบของดัชนีนี้

3. รายการตรวจสอบที่ 84 ในสถาบันการศึกษาเอกชน อาจทำได้ยาก

4. ดัชนีที่ 34 ขององค์ประกอบย่อยที่ 4.5 ควรมี 3 รายการตรวจสอบ โดยรายการที่ 91 ควรแยกเป็น 2 รายการตรวจสอบดังนี้ มีการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการประมวลฐานข้อมูลงานวิชาการไว้เป็นหมวดหมู่ ครบถ้วน เป็นรายการตรวจสอบหนึ่งและอีก 1 รายการตรวจสอบดังนี้ มีข้อมูลที่พร้อมจะนำมาใช้ได้ทันทีเมื่อต้องการ และเพิ่มอีก 1 รายการตรวจสอบดังนี้ มีข้อมูลที่ถูกต้องทันสมัย

5. ดัชนีที่ 36 ควรมี 3 รายการตรวจสอบดังนี้ รายการตรวจสอบที่ 94 ควรแยกเป็น 2 รายการ ดังนี้ มีการฝึกปฏิบัติในหอผู้ป่วยครอบคลุมเนื้อหาสาระในรายวิชาภาคปฏิบัติการพยาบาลทุกประเภทที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และอีกหนึ่งรายการดังนี้ มีสถานที่ฝึกเป็นไปตามเกณฑ์กำหนดของสภาการพยาบาลและควรเพิ่มอีก 1 รายการ ดังนี้ มีการฝึกปฏิบัติในชุมชนครอบคลุมเนื้อหาสาระที่ระบุในหลักสูตร

6. ดัชนีที่ 38 และรายการตรวจสอบที่ 99 ควรตัดทิ้ง เนื่องจากควรรวมไว้ในองค์ประกอบย่อยที่ 3.4

7. ดัชนีที่ 39 ควรเพิ่มอีกหนึ่งรายการตรวจสอบ ดังนี้ มีอาณาบริเวณเพื่อการพักผ่อนและออกกำลังกาย

8. ดัชนีที่ 41 และรายการตรวจสอบที่ 106 ควรตัดทิ้ง เนื่องจากมีเรื่องคอมพิวเตอร์แล้ว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขององค์ประกอบหลักที่ 5 ด้านการวิจัย ผลงานวิชาการอื่นและนวัตกรรม มีดังนี้

ตารางที่ 15 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบ และดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 5 ด้านการวิจัย ผลงานวิชาการอื่นและนวัตกรรม

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
5.1 การผลิตผลงานวิจัย					
45. การกำหนดนโยบายและแผนงานด้านการวิจัย การดำเนินงานตามแผน และการประเมินผลการดำเนินงาน	117. มีนโยบายชัดเจนและมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัย	3.94	0.23	3.58	0.49
	118. มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถทำการวิจัย	3.76	0.42	3.47	0.49
	119. มีการสนับสนุนด้านทรัพยากร โอกาส และการเผยแพร่งานวิจัย	3.76	0.42	3.47	0.49
46. การกำหนดนโยบายและแผนงานการผลิตผลงานวิชาการอื่น ๆ การดำเนินงานตามแผนและการประเมินผลการดำเนินงาน	120. อาจารย์และหรือบุคลากรอื่นมีผลงานวิจัย 3 ปีต่อ 1 เรื่อง อาจเป็นงานวิจัยเดี่ยวหรือร่วมวิจัยก็ได้	3.76	0.42	3.52	0.49
	121. มีนโยบายชัดเจนสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย/วิทยาลัย	3.88	0.32	3.71	0.45
	122. อาจารย์และหรือบุคลากรอื่นเขียนบทความปีละ 1 เรื่อง เป็นอย่างน้อย และได้รับการตีพิมพ์ในวารสารบทความทางวิชาการในการประชุมในระดับมหาวิทยาลัย/วิทยาลัย หรือระดับท้องถิ่น หรือระดับประเทศ หรือระดับนานาชาติ	3.82	0.38	3.52	0.49

ตารางที่ 15 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบ และดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 5 ด้านการวิจัย ผลงานวิชาการอื่นและนวัตกรรม (ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
5.2 การผลิตผลงานวิชาการอื่น					
47. การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรผลิตผลงานวิชาการ	123. มีการสนับสนุนงบประมาณการเงินหรือทรัพยากรอื่นเพื่อผลิตผลงานที่เป็นตำรา หนังสือ เอกสาร คำสอน เอกสารประกอบการสอน การทำบันทึกการสอน การผลิตบทความทางวิชาการ การผลิตสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ	3.88	0.32	3.47	0.49
5.3 นวัตกรรมและการเผยแพร่					
48. การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรคิดค้น ริเริ่มสิ่งใหม่ๆ ที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและวิชาชีพ และมีการเผยแพร่ชิ้นงาน	124. มีการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ เพื่อการสนับสนุนการผลิต 125. มีการสนับสนุน การเผยแพร่ชิ้นงานสู่สาธารณะ	3.94	0.23	3.58	0.59
		3.76	0.42	3.52	0.49

จากตารางที่ 15 รายการตรวจสอบ ของทุกดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อย มีความเหมาะสมอย่างยิ่งและมีความเป็นไปได้มากที่สุด ยกเว้นในรายการตรวจสอบที่มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถทำการวิจัย มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{x} = 3.76$) และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.47$) และรายการตรวจสอบที่มีการสนับสนุนด้านทรัพยากร โอกาส และการเผยแพร่งานวิจัย มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{x} = 3.76$) และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.47$) รายการตรวจสอบที่มีการสนับสนุนงบประมาณการเงินหรือทรัพยากรอื่นเพื่อผลิตผลงานที่เป็นตำรา หนังสือ เอกสารคำสอน เอกสารประกอบการสอน การทำบันทึกการสอน การ

ผลิตบทความทางวิชาการ การผลิตสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{x} = 3.88$) และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.47$)

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะให้รวมดัชนีที่ 47 และ 48 ไว้ด้วยกัน

ผลการวิเคราะห์ขององค์ประกอบหลักที่ 6 ด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม มีดังนี้

ตารางที่ 16 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบ และดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 6 ด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
6.1 แผนงาน /โครงการ					
49. การกำหนดแผนงาน โครงการ เพื่อบริการวิชาการ แก่สังคม	126. มีการจัดตั้งหน่วยงานหรือ คณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบ การจัดทำแผนงานโครงการ	3.88	0.32	3.64	0.58
	127. มีการนำเอาปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ของ สถาบันมาเป็นกรอบแนวทางใน การจัดทำแผนงาน โครงการ	3.88	0.32	3.76	0.54
	128. มีการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการดำเนินงานบรรจุไว้ใน แผนโครงการ	3.88	0.32	3.82	0.38
	129. มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ อาจารย์ บุคลากรอื่น และ นักศึกษามีส่วนร่วมในโครงการ บริการวิชาการแก่สังคม โดยการ สนับสนุนด้านทรัพยากรการเงิน และทรัพยากรอื่น	3.88	0.32	3.65	0.47

ตารางที่ 16 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบ และดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 6 ด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม (ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
6.2 การดำเนินงานและการประเมินผล					
50. การนำแผนงานโครงการมาดำเนินงานเพื่อบริการวิชาการแก่สังคม และการประเมินผล แผนงาน/โครงการ	130. มีการประเมินผลการดำเนินงานบริการวิชาการแก่สังคมอย่างสม่ำเสมอและนำผลการประเมินมาเป็นแนวทางการจัดทำแผนงานโครงการในครั้งต่อไป	3.88	0.32	3.71	0.45

จากตารางที่ 16 ทุกรายการตรวจสอบของดัชนีที่เกี่ยวกับการกำหนดแผนงานโครงการเพื่อบริการวิชาการและสังคม และเกี่ยวกับการนำแผนงานโครงการมาดำเนินงานเพื่อบริการวิชาการแก่สังคมและการประเมินผลแผนงาน / โครงการ มีความเหมาะสมอย่างยิ่งทุกรายการ ค่าเฉลี่ยเท่ากันทุกรายการ ($\bar{x} = 3.88$) สำหรับความเป็นไปได้นั้นพบว่าทุกรายการมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.65$) ขึ้นไป ถึง 3.82

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะให้แยกรายการตรวจสอบที่ 130 ออกเป็น 2 รายการตรวจสอบ ดังนี้ มีการประเมินผลการดำเนินงานบริการวิชาการแก่สังคมอย่างสม่ำเสมอ และมีการนำผลการประเมินมาเป็นแนวทางการจัดทำแผนงานโครงการในครั้งต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขององค์ประกอบหลักที่ 7 ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มี
ดังนี้

ตารางที่ 17 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการ
ตรวจสอบ และดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 7 ด้านการทำนุบำรุง
ศิลปวัฒนธรรม

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
7.1 แผนงาน /โครงการ					
51. การกำหนดแผนงาน โครงการเพื่อการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม	131. มีการจัดตั้งหน่วยงานหรือ คณะกรรมการรับผิดชอบการ จัดทำแผนงาน โครงการ	3.76	0.42	3.65	0.47
	132. มีการนำเอาปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์สถาบันมา เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำ แผนงานโครงการ	3.76	0.42	3.65	0.47
	133. มีการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการดำเนินงานบรรจุไว้ใน แผนโครงการ	3.76	0.42	3.65	0.47
7.2 การดำเนินงานและ การประเมินผล					
52. การนำแผนงาน โครงการ มาดำเนินงานเพื่อ การทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม และ ประเมินผลแผนงาน/ โครงการ	134. มีการสนับสนุนการพัฒนา ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมให้ เกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม	3.76	0.42	3.52	0.49
	135. จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานอื่นเพื่อการทำ นุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	3.76	0.42	3.58	0.49
	136. มีการพัฒนาบุคลากรและ สนับสนุนให้การดำเนินงานมี ศักยภาพ	3.71	0.45	3.52	0.49

ตารางที่ 17 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบ และดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 7 ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
	137. มีการประเมินผลการดำเนินงานและนำผลมาใช้ปรับปรุงแผนงานโครงการ	3.76	0.42	3.65	0.47

จากตารางที่ 17 พบว่าทุกรายการตรวจสอบเกี่ยวกับการกำหนดแผนงานโครงการเพื่อการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การดำเนินงานและการประเมินผลมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง ค่าเฉลี่ยเท่ากันทุกรายการ ($\bar{x} = 3.76$) ยกเว้นรายการตรวจสอบที่มีการพัฒนาบุคลากรและสนับสนุนให้การดำเนินงานมีศักยภาพ มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{x} = 3.71$) สำหรับความเป็นไปได้นั้น พบว่ามีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดทุกรายการ ($\bar{x} = 3.5$) ขึ้นไป ถึง 3.65

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะให้รวมรายการตรวจสอบที่ 134 และ 135 ไว้ด้วยกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขององค์ประกอบหลักที่ 8 ด้านระบบการประกันคุณภาพ มีดังนี้

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบ และดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 8 ด้านระบบการประกันคุณภาพ

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
8.1 การดำเนินการเพื่อ					
การจัดระบบ					
53. การกำหนดขั้นตอนการทำงานเพื่อจัดระบบการประกันคุณภาพ	138. มีการกำหนดโครงสร้างของระบบงานที่เอื้อต่อความคล่องตัวในการทำงาน	3.76	0.42	3.71	0.45

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบ และดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 8 ด้านระบบการประกันคุณภาพ (ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
	139. มีการกำหนดนโยบาย ขอบเขตภารกิจ อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของ บุคลากรในหน่วยงานหรือ คณะกรรมการที่ดำเนินการด้าน การประกันคุณภาพของคณะ โดยให้สอดคล้องกับกรอบของ มหาวิทยาลัย/วิทยาลัย	3.88	0.32	3.71	0.45
	140. มีการจัดตั้งคณะทำงานที่มี ความสามารถในการปฏิบัติงาน ตามขอบเขตงานที่รับผิดชอบ	3.88	0.32	3.76	0.42
	141. มีการจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรอื่นเพื่อสนับสนุน การดำเนินการประกันคุณภาพ ของคณะ	3.88	0.32	3.65	0.47
8.2 การพัฒนาและการ บริหารระบบ					
54. การจัดระบบการ ประกันคุณภาพภายใน	142. มีการกำหนดระบบการ ประกันคุณภาพภายในของ สถาบันที่สามารถปฏิบัติได้	3.94	0.23	3.65	0.47
	143. มีการกำหนดกระบวนการ และการดำเนินงานในการ ควบคุมคุณภาพของคณะ	3.94	0.23	3.76	0.42

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบ และดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 8 ด้านระบบการประกันคุณภาพ (ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
	144. มีการกำหนดกระบวนการตรวจสอบและการดำเนินงานในการตรวจสอบคุณภาพภายใน	4.0	0	3.82	0.38
	145. มีการกำหนดกระบวนการและการดำเนินงานในการประเมินคุณภาพ	4.0	0	3.82	0.38
	146. มีการกำหนดรูปแบบการประเมินตนเองของคณะ	3.94	0.23	3.71	0.45
	147. เปิดโอกาสให้ผู้ใช้นผลิตของสถาบันและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพผลิต	3.94	0.23	3.58	0.49
55. การเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพจากหน่วยงานภายนอก	148. มีการเตรียมความพร้อมด้านเอกสารที่เกี่ยวข้องและสร้างความเข้าใจแก่อาจารย์และบุคลากรอื่นให้มีทัศนคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพจากภายนอก	3.94	0.23	3.71	0.45
	149. มีการประชาสัมพันธ์ผลการประเมินคุณภาพ	3.94	0.23	3.76	0.42

จากตารางที่ 18 พบว่าทุกรายการตรวจสอบของทุกดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อย มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.76$) ขึ้นไป ถึง 4.00 รายการตรวจสอบที่มีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{x} = 4.00$) มีสองรายการ คือรายการตรวจสอบที่มีการกำหนดกระบวนการตรวจสอบและการดำเนินงานในการตรวจสอบคุณภาพภายใน และรายการตรวจสอบที่มีการกำหนดกระบวนการและการดำเนินงานในการประเมินคุณภาพภายใน

เมื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ทั้งสองรายการมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดและมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 3.82$)

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะให้แยกรายการตรวจสอบที่ 148 ออกเป็น 2 รายการตรวจสอบ ดังนี้ มีความเตรียมความพร้อมด้านเอกสารที่เกี่ยวข้องและสร้างความเข้าใจแก่อาจารย์และบุคลากรอื่นให้มีทัศนคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพจากภายนอก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขององค์ประกอบหลักที่ 9 ด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก และผู้ใช้ผลผลิตของสถาบัน มีดังนี้

ตารางที่ 19 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 9 ด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกและผู้ใช้ผลผลิตของสถาบัน

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
9.1 ความสัมพันธ์กับ					
สมาคมวิชาชีพ สมาคม					
ศิษย์เก่า และหน่วยงาน					
อื่นที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ					
56. การสร้างสัมพันธภาพที่ดี การสร้างความร่วมมือเพื่อประโยชน์ร่วมกันและสร้างพลังวิชาชีพ	150. มีการส่งเสริมให้อาจารย์ทุกคนเป็นสมาชิกสภาการพยาบาลและสมาคมพยาบาลทั้งภายในและ/หรือภายนอกประเทศ และสมาชิกสมาคมศิษย์เก่าของสถาบัน	3.82	0.38	3.71	0.45
	151. มีการสนับสนุนให้อาจารย์และนักศึกษาร่วมมือในการจัดหรือร่วมจัดหรือการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่สมาคมศิษย์เก่าและองค์กรวิชาชีพและ/หรือหน่วยงานอื่นได้ร้องขอ	3.88	0.32	3.82	0.38
	152. มีสัมพันธภาพที่ดีอย่างต่อเนื่องกับหน่วยงานที่เป็นแหล่งฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา	3.88	0.32	3.76	0.42

ตารางที่ 19 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 9 ด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกและผู้ใช้ผลผลิตของสถาบัน (ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
57. การขอรับความช่วยเหลือจากศิษย์เก่าด้านการดำเนินงานของคุณะ	153. มีการขอรับความช่วยเหลือจากศิษย์เก่าด้านการดำเนินงานของคุณะ การดำเนินงานของคุณะ ปรึกษาคนอื่นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของคุณะ	3.88	0.32	3.71	0.45
58. การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ ทั้งภาครัฐและเอกชน ภายในและภายนอกประเทศ ในการจัดโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน	154. มีการร่วมกันจัดกิจกรรมการให้ความรู้ความเข้าใจและให้บริการด้านสุขภาพอนามัย การดูแลสุขภาพ การป้องกันโรค และส่งเสริมสุขภาพ 155. มีการร่วมมือกันจัดโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการพยาบาลทั้งด้านพยาบาลศาสตร์ศึกษา และการปฏิบัติการบริการพยาบาล	3.88	0.32	3.71	0.45
		3.94	0.23	3.58	0.49

9.2 ความสัมพันธ์กับ

ผู้ใช้ผลผลิต สถาบันและ

หน่วยงานอื่นในสังคม

ชุมชนทั้งภาครัฐและ

เอกชน ภายในและ

ภายนอกประเทศ

59. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีในเชิงรุกกับผู้ใช้ผลผลิต	156. มีการเปิดโอกาสให้ผู้ใช้ผลผลิตของคุณะได้เข้ามามีส่วนร่วมกำหนดลักษณะบัณฑิตหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การประเมินผล และการนำบัณฑิตสู่การทำงาน	3.88	0.32	3.47	0.49
---	---	------	------	------	------

ตารางที่ 19 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 9 ด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกและผู้ใช้ผลผลิตของสถาบัน (ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
60. การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในสังคม ชุมชน ทั้งภาครัฐ เอกชน ภายในและภายนอก ประเทศในการเฝ้าระวัง ผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน	157. มีการแลกเปลี่ยนบุคลากร เพื่อการเป็นวิทยากร 158. มีการร่วมมือกันจัดโครงการ กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม	3.88	0.32	3.52	0.49
		3.82	0.38	3.58	0.49

จากตารางที่ 19 พบว่าทุกรายการตรวจสอบของทุกดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง (\bar{x} = 3.82) ขึ้นไป ถึง 3.94 สำหรับความเป็นไปได้นั้นเกือบทุกรายการมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด (\bar{x} = 3.52) ขึ้นไป ถึง 3.82 ยกเว้นเพียงรายการเดียว เกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในเชิงรุก กับผู้ใช้ผลผลิตคณะ มีรายการตรวจสอบที่มีการเปิดโอกาสให้ผู้ใช้ผลผลิตของคณะได้เข้ามามีส่วนร่วมกำหนดลักษณะบัณฑิต หลักสูตร กระบวนการ การเรียนการสอน การประเมินผลและการนำบัณฑิตสู่การทำงาน มีความเป็นไปได้ในระดับมาก (\bar{x} = 3.47)

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ให้เพิ่มข้อความในองค์ประกอบย่อยที่ 9.1 ดังนี้ ความสัมพันธ์กับสภาวิชาชีพ สมาคมวิชาชีพ สมาคมศิษย์เก่า และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ และให้ตัดบางข้อความใน องค์ประกอบย่อยที่ 9.2 ให้เป็นดังนี้ ความสัมพันธ์กับผู้ใช้ผลผลิตสถาบันและหน่วยงานอื่นในสังคม ชุมชนทั้งภาครัฐและเอกชน

2. ควรตัดดัชนีที่ 57 และตัดรายการตรวจสอบที่ 153 ทั้ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขององค์ประกอบหลักที่ 10 ด้านผลผลิตของสถาบัน มีดังนี้

ตารางที่ 20 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 10 ด้านผลผลิตของสถาบัน

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
10.1 ลักษณะบัณฑิตและความสำเร็จของบัณฑิต					
61. การติดตามลักษณะบัณฑิตและการประสบความสำเร็จของบัณฑิต	159. มีการติดตามผลการสอบขึ้นทะเบียนเพื่อรับใบประกอบวิชาชีพของบัณฑิต	3.88	0.32	3.65	0.47
	160. มีการสำรวจการมีงานทำและลักษณะงานที่ปฏิบัติของบัณฑิต และมีการติดตามศึกษาลักษณะบัณฑิตด้านการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจากผู้ใช้บัณฑิต	3.82	0.38	3.47	0.49
	161. มีการศึกษาการนำความรู้เชิงวิชาชีพไปให้บริการแก่สังคม	3.65	0.47	3.41	0.49
	162. มีการศึกษาความสำเร็จในการประกอบอาชีพของบัณฑิต	3.58	0.49	3.29	0.45
10.2 ผลงานวิจัย ผลงานวิชาการอื่นและนวัตกรรม					
62. การรวบรวมผลงานการวิจัย ผลงานวิชาการอื่นหรือนวัตกรรม	163. มีการสำรวจและรวบรวมผลงานการวิจัย ตำรา หนังสือ ซึ่งเป็นการแต่ง แปล เรียบเรียง หรือบทความทางวิชาการ ชี้นำงานประดิษฐ์ที่คิดค้นขึ้นของอาจารย์และบุคลากรอื่น	3.82	0.38	3.52	0.49

ตารางที่ 20 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 10 ด้านผลผลิตของสถาบัน (ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
	164. มีการสนับสนุนให้การตีพิมพ์ เผยแพร่ผลงานการวิจัย ผลงาน วิชาการอื่นและนวัตกรรม และนำ ผลงานนั้นมาใช้ประโยชน์ในการ เรียนการสอนและวิชาชีพ	3.88	0.32	3.58	0.49
10.3 ผลงานด้านบริการ					
วิชาการแก่สังคม					
63. ผลงานที่ก่อให้เกิด ประโยชน์ต่อชุมชนและ สังคมเกี่ยวกับสุขภาพ อนามัย	165. มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับ สุขภาพอนามัย การให้บริการ พยาบาลด้านการดูแล การช่วย รักษา การป้องกันโรค การส่งเสริม สุขภาพ โดยการสอน การให้ คำแนะนำ การแสดงนิทรรศการ การออกค่ายอาสา การออกหน่วย แพทย์เคลื่อนที่ การรณรงค์ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ทั้งนี้เพื่อ ประโยชน์ของประชาชน สังคม ชุมชน	3.88	0.32	3.82	0.38

ตารางที่ 20 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 10 ด้านผลผลิตของสถาบัน (ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
10.4 ผลงานด้านการ					
ทำนุบำรุง					
ศิลปวัฒนธรรม					
64. การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญและดำรงรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมอันดีงาม	166. อาจารย์ บุคลากรอื่น และนักศึกษา ร่วมกันทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงาม มีการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติและสถาบัน การเคารพผู้อาวุโส การแสดงความกตัญญูกตเวทิตาคุณ การแสดงกริยาวาจามารยาทที่ดีงามเหมาะสม	3.82	0.38	3.47	0.60

จากตารางที่ 20 พบว่า ทุกรายการตรวจสอบของทุกดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{x} = 3.58$) ขึ้นไป ถึง 3.88 และเกือบทุกรายการตรวจสอบของทุกดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยมีความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{x} = 3.52$) ขึ้นไป ถึง 3.82 ยกเว้น มี 4 รายการตรวจสอบที่มีความเป็นไปได้ในระดับเป็นไปได้มาก คือรายการตรวจสอบที่มีการสำรวจการทำงานและลักษณะงานที่ปฏิบัติของบัณฑิต และมีการติดตามศึกษาลักษณะบัณฑิตด้านการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจากผู้ใช้บัณฑิต ($\bar{x} = 3.47$) รายการตรวจสอบที่มีการศึกษาการนำความรู้เชิงวิชาชีพไปให้บริการแก่สังคม ($\bar{x} = 3.41$) รายการตรวจสอบที่มีการศึกษาความสำเร็จในด้านการประกอบอาชีพของบัณฑิต ($\bar{x} = 3.29$) และรายการตรวจสอบที่อาจารย์ บุคลากรอื่นและนักศึกษาร่วมกันทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงามมีการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ และสถาบัน การเคารพผู้อาวุโส การแสดงความกตัญญูกตเวทิตาคุณ การแสดงกริยาวาจามารยาทที่ดีงามเหมาะสม ($\bar{x} = 3.47$)

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรรวมรายการตรวจสอบที่ 160 และ 161 ของดัชนีที่ 61 ไว้ด้วยกัน
2. ควรเพิ่มอีก 1 รายการตรวจสอบ ในดัชนีที่ 61 ดังนี้ มีการศึกษาการนำความรู้เชิง

วิชาชีพไปให้บริการแก่สังคม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขององค์ประกอบหลักที่ 11 ด้านการเป็นประจักษ์พยานที่ดีแก่สถาบันและควมมีชื่อเสียงของสถาบัน มีดังนี้

ตารางที่ 21 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 11 ด้านการเป็นประจักษ์พยานที่ดีแก่สถาบันและควมมีชื่อเสียงของสถาบัน

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
11.1 นักศึกษา					
65. นักศึกษามีพฤติกรรมที่แสดงถึงการเป็นคนดี คนเก่ง คนที่มีความสามารถ	167. มีนักศึกษาที่มีพฤติกรรมที่แสดงถึงการเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม อุทิศตนพร้อมในการให้การช่วยเหลือบริการด้านสุขภาพ	3.76	0.42	3.35	0.68
11.2 อาจารย์และบุคลากรอื่น					
66. อาจารย์และบุคลากรอื่นมีพฤติกรรมที่แสดงถึงการเป็นคนดี คนเก่ง คนที่มีความสามารถในเชิงวิชาการ มีผลงานวิชาการ	168. มีอาจารย์และหรือบุคลากรอื่นที่แสดงออกเชิงพฤติกรรมในการเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนในกรอบจรรยาบรรณวิชาชีพ อุทิศตนในการให้บริการวิชาการ มีความดีความเก่ง เป็นที่ยกย่องของสังคม	3.71	0.45	3.35	0.68

ตารางที่ 21 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อรายการตรวจสอบและดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักที่ 11 ด้านการเป็นประจักษ์พยานที่ดีแก่สถาบันและความมีชื่อเสียงของสถาบัน (ต่อ)

องค์ประกอบย่อยและดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
	169. มีผลงานการวิจัย ผลงานเชิงวิชาการหรือนวัตกรรม ที่เป็นที่ยอมรับและได้รับการเผยแพร่สู่สาธารณะ	3.65	0.47	3.35	0.47
11.3 ภาพรวมของสถาบัน					
67. สถาบันได้รับการยกย่องชมเชย	170. สถาบันได้รับการยกย่องชมเชยที่บัณฑิตมีความสามารถ	3.47	0.49	3.41	0.49
68. สถาบันเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายในสังคมถึง	ปฏิบัติงานการพยาบาลได้				
ความมีชื่อเสียงของสถาบันในด้านดี	171. มีความเป็นเลิศในด้านต่างๆ	3.41	0.49	3.47	0.49
	172. ชื่อของสถาบันเป็นที่รู้จักแพร่หลายในสังคม ทั้งในประเทศและหรือภายนอกประเทศ	3.52	0.49	3.23	0.42

จากตารางที่ 21 พบว่า ทุกรายการตรวจสอบของทุกดัชนีในแต่ละองค์ประกอบมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{x} = 3.52$) ขึ้นไปถึง 3.76 และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับเป็นไปได้มาก ($\bar{x} = 3.23$) ขึ้นไปถึง 3.47 ยกเว้น 2 รายการตรวจสอบที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในระดับมาก คือรายการตรวจสอบที่สถาบันได้รับการยกย่องชมเชยที่บัณฑิตมีความสามารถ ปฏิบัติงานการพยาบาลได้ดี ค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ($\bar{x} = 3.47$) และค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ ($\bar{x} = 3.41$) และรายการตรวจสอบที่มีความเป็นเลิศในด้านต่าง ๆ ค่าเฉลี่ยของความเหมาะสม ($\bar{x} = 3.41$) และค่าเฉลี่ยของความเป็นไปได้ ($\bar{x} = 3.47$)

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมบางประการดังนี้

1. รายการตรวจสอบที่ 167 ควรแยกออกเป็นสองรายการตรวจสอบ ดังนี้ มีนักศึกษาที่มีพฤติกรรมที่แสดงถึงการเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม อุทิศตนพร้อมในการให้การช่วยเหลือบริการด้านสุขภาพและมีความฉลาด มีไหวพริบปฏิภาณดี ในการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการบริการสุขภาพ

2. ควรเพิ่มรายการตรวจสอบ ในดัชนีที่ 65 อีก 1 รายการตรวจสอบดังนี้ เมื่อจบหลักสูตรในแต่ละรุ่นมีผู้สำเร็จการศึกษามีคะแนนระดับเกียรตินิยม

3. ควรแยกรายการตรวจสอบที่ 168 ออกเป็นสองรายการดังนี้ มีอาจารย์และหรือบุคลากรอื่นที่แสดงออกเชิงพฤติกรรมการเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนในกรอบจรรยาบรรณวิชาชีพ และอาจารย์และหรือบุคลากรอื่นอุทิศตนในการให้บริการวิชาการ มีความดีความเก่งเป็นที่ยกย่องของสังคม

4. ควรเพิ่มรายการตรวจสอบสำหรับดัชนีที่ 67 ขององค์ประกอบย่อยที่ 11.3 อีก สามรายการตรวจสอบดังนี้ มีบัณฑิตที่สร้างชื่อเสียงที่ดีในสังคม มีบัณฑิตที่ได้รับการยกย่องจากสังคมในด้านต่าง ๆ และสถาบันได้รับการยกย่องชมเชยในด้านการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

5. ควรตัดดัชนีที่ 68 และรายการตรวจสอบที่ 171 และ 172 ออก

การปรับปรุงระบบต้นแบบครั้งที่ 1 เพื่อให้เป็นฉบับร่างครั้งที่ 2

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนฉบับต้นแบบครั้งที่ 1 เพื่อให้เป็นฉบับร่างครั้งที่ 2 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการของสถาบันเพื่อการใช้ระบบผู้วิจัยได้จัดทำใหม่ดังนี้

1.1 จัดเรียงลำดับรายการกิจกรรมการดำเนินการใหม่ดังนี้

- 1) กำหนดนโยบายคุณภาพ
- 2) จัดสรรงบประมาณ
- 3) จัดทำโครงสร้างการบริหารระบบ
- 4) กำหนดหน่วยงาน / คณะกรรมการรับผิดชอบ
- 5) แต่งตั้งผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพของคณะ
- 6) แต่งตั้งคณะกรรมการ และคณะทำงาน และประกาศรายนามให้รับทราบทั่วทั้งสถาบัน

7) ระบุขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

หรือคณะทำงานทุกชุด

- 8) กำหนดคุณลักษณะผลผลิตของสถาบันที่มุ่งหวังไว้
- 9) จัดประชุมบุคลากรทุกระดับ เพื่อความเข้าใจตรงกันในเรื่องการ

ประกันคุณภาพของสถาบัน

- 10) จัดทำคู่มือเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพของสถาบัน

1.2 เพิ่มองค์ประกอบของคณะกรรมการและคณะทำงาน

2. ขั้นตอนและกระบวนการในระบบ

2.1 ระบุขั้นตอนกิจกรรมในกระบวนการควบคุมคุณภาพให้ชัดเจนขึ้น

กระบวนการควบคุมคุณภาพ มีขั้นตอนกิจกรรม 3 ขั้นตอนดังนี้

- 1) กำหนดองค์ประกอบคุณภาพ ดัชนีชี้วัดรายการตรวจสอบแต่ละดัชนี
- 2) ดำเนินการควบคุมคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
- 3) เตรียมความพร้อมเพื่อการตรวจสอบโดยปรับปรุงคุณภาพอย่าง

ต่อเนื่องจนมีมาตรฐาน

2.2 กระบวนการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน ระบุการจัดทำรายงานการตรวจสอบ เกณฑ์และการประเมินคุณภาพภายใน ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นดังนี้

การตรวจสอบและการประเมินคุณภาพภายในเป็นกระบวนการตรวจสอบและประเมินตนเองเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา ดังนั้นจึงควรระบุถึงจุดอ่อนที่ต้องทำการปรับปรุง และจุดแข็งที่ต้องส่งเสริมการปฏิบัติให้มีความแข็งแกร่งไปอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ

การจัดทำรายงานการตรวจสอบและการประเมินให้มีส่วนที่รายงานผลการตรวจสอบและประเมิน กระทำได้ดังนี้

- 1) ใช้ตัวอย่างตารางที่ 1 ต่อไปนี้เพื่อการตรวจสอบโดยระบุจำนวนข้อจากรายการตรวจสอบของแต่ละดัชนีและแต่ละองค์ประกอบที่มีและไม่มี ระบุสิ่งที่มีและดีแล้วให้ปฏิบัติต่อไปและระบุสิ่งที่ยังไม่มีในรายการตรวจสอบไว้ด้วย พร้อมทั้งเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติปรับปรุงแก้ไขรวมทั้งให้ข้อเสนอแนะอื่นที่ได้พบขณะทำการตรวจสอบเพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพ

ตัวอย่างตารางที่ 1 ตารางการตรวจสอบตามดัชนีและรายการตรวจสอบ

องค์ประกอบ		การตรวจสอบ				รวมจำนวนรายการที่มีในแต่ละดัชนี	สิ่งที่ใช้ในการตรวจสอบเอกสาร สัมภาษณ์ สังเกต อื่น ๆ
หลัก	ย่อย	ลำดับดัชนี	ลำดับรายการตรวจสอบ	ผลปฏิบัติ			
				มี	ไม่มี		
1	1.1 (1)	1	1	/		2	เอกสาร
			2	/			เอกสาร
			3	/			เอกสาร
		2	4	/		1	สัมภาษณ์

2) นำผลการตรวจสอบมาจัดทำรายงานการตรวจสอบโดยจัดทำรายละเอียดของการตรวจสอบให้ครอบคลุมดังตัวอย่างตารางที่ 2

ตัวอย่างตารางที่ 2 ตารางการตรวจสอบคุณภาพคณะตามองค์ประกอบของคุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบ		การตรวจสอบ				สิ่งที่ใช้ในการตรวจสอบเอกสาร หลักฐานอ้างอิง	ข้อเสนอแนะ
หลัก	ย่อย	ลำดับดัชนี	รายการตรวจสอบ		ปฏิบัติ (ร้อยละ)		
			แต่ละดัชนี	ปฏิบัติ			
1	1.1	1	3	2	66	เอกสาร	ควรปฏิบัติให้ครบ
		2	1	1	100	เอกสารและสัมภาษณ์อาจารย์	

3) เมื่อมีการตรวจสอบตามรายการตรวจสอบและมีจำนวนรายการที่มีหรือที่ได้ปฏิบัติในแต่ละดัชนีแล้ว (ดูจากแบบตรวจสอบ) ให้แปลงค่าจำนวนที่ได้ปฏิบัติหรือที่มีนั้นเป็นค่าร้อยละในดัชนีนั้น ๆ

4) นำค่าร้อยละในแต่ละดัชนีมาหาค่าเฉลี่ยร้อยละจากจำนวนดัชนีทั้งหมด จะได้ค่าเฉลี่ยร้อยละสรุปเป็นผลของการประเมิน ดังตัวอย่างตารางที่ 3

ตัวอย่างตารางที่ 3 ตารางการประเมินจากการตรวจสอบคุณภาพภายใน

องค์ประกอบ		รายการประเมิน			
หลัก	ย่อย	ลำดับดัชนี	จำนวนรายการ		ค่าเฉลี่ยร้อยละ แต่ละดัชนี
			แต่ละดัชนี	ปฏิบัติ	
1	1.1 (1)	1	3	2	66
		2	1	1	100
	1.2 (2)	3	2	1	50
		4	1	1	100
		5	2	2	100
		6	2	2	100
รวม		63			86

5) เทียบค่าเฉลี่ยร้อยละที่เป็นผลของการประเมินนั้นให้เป็นระดับดีมาก ดี พอใช้ หรือควรปรับปรุง ดังนี้

ผลปฏิบัติเป็น 4 ระดับ ตามเกณฑ์การตรวจสอบดังนี้

4 = ระดับดีมาก หมายถึง มีการดำเนินการตามรายการตรวจสอบที่ระบุไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

3 = ระดับดี หมายถึง มีการดำเนินการตามรายการตรวจสอบที่ระบุไว้ร้อยละ 70 – 79

2 = ระดับพอใช้ หมายถึง ระดับผ่านซึ่งมีการดำเนินการตามรายการตรวจสอบที่ระบุไว้ ร้อยละ 60 – 69

1 = ระดับปรับปรุง หมายถึง ระดับไม่ผ่าน ซึ่งมีการดำเนินการตามรายการตรวจสอบที่ระบุไว้ ต่ำกว่าร้อยละ 60

รายงานการตรวจสอบอาจจัดทำเป็นรูปเล่มเชิงบรรยาย และมีการจัดทำตารางประกอบ เพื่อความชัดเจนและเข้าใจง่าย

3. องค์ประกอบคุณภาพ ดัชนีและรายการตรวจสอบ ผู้วิจัยได้มีการปรับปรุงแก้ไขดังนี้

3.1 องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบหลักที่ 5 ปรับเปลี่ยนเป็น การวิจัย และ ผลงานวิชาการอื่น โดยตัดและนวัตกรรมออกไป และปรับเปลี่ยนข้อความในองค์ประกอบหลักที่ 11 เป็นดังนี้ องค์ประกอบหลักที่ 11 การเป็นประจักษ์พยานที่ดีแก่สถาบัน และการสร้างชื่อเสียง ให้แก่สถาบัน

3.2 องค์ประกอบย่อย ผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยนองค์ประกอบย่อยที่ 3.4 อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดล้อม ห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการ โดยตัดองค์ประกอบย่อยที่ 3.6 เป็นดังนี้ ทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้และทรัพยากรเกื้อหนุน ห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการ องค์ประกอบย่อยที่ 5.3 ตัดทิ้งไป และตัดข้อความตอนท้ายขององค์ประกอบย่อยที่ 9.2 เป็นดังนี้ องค์ประกอบย่อยที่ 9.2 ความสัมพันธ์กับผู้ใช้ผลผลิตของสถาบัน และหน่วยงานอื่นในสังคม ชุมชน

3.3 ดัชนีและรายการตรวจสอบ มีการปรับปรุง แก้ไข เปลี่ยนแปลง ดังต่อไปนี้
ดัชนีที่ 9 เพิ่ม 1 รายการตรวจสอบ 1 รายการคือ มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาระดับมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อนำไปสู่การวางนโยบาย แก้ไขปัญหาวิกฤติของสถาบัน

ดัชนีที่ 17 เพิ่ม 1 รายการตรวจสอบ คือ มีการระบุแหล่งที่มาของทรัพยากรการเงินไว้ชัดเจน

ดัชนีที่ 18 ตัดออกพร้อมทั้งตัดรายการตรวจสอบที่ 33 ออก

ดัชนีที่ 23 ตัดออกพร้อมทั้งตัดรายการตรวจสอบที่ 42 ออก

ดัชนีที่ 31 เพิ่ม 1 รายการตรวจสอบ คือ มีการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในกระบวนการเรียนการสอน

เพิ่ม 2 ดัชนี คือ ดัชนีวิธีการสอน ซึ่งมีรายการตรวจสอบที่ 71-76 ตัดดัชนีที่ 77 ออกและเพิ่มดัชนีวิธีการวัดประเมินผล ซึ่งมีรายการตรวจสอบที่ 78-81

ดัชนีที่ 32 ตัดรายการตรวจสอบที่ 84 ออก และปรับข้อความในรายการตรวจสอบที่ 82 เป็นดังนี้ มีการกำหนดคุณสมบัติของนักศึกษา และกระบวนการคัดเลือกไว้ชัดเจน

ดัชนีที่ 34 แยกรายการตรวจสอบที่ 91 เป็น 2 รายการ ดังนี้ 1) มีการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการประมวลฐานข้อมูลงานวิชาการไว้เป็นหมวดหมู่ครบถ้วน และ 2) มีข้อมูลที่พร้อมจะนำมาเพิ่มอีก 1 รายการตรวจสอบ ดังนี้ มีข้อมูลที่ถูกต้อง ทันสมัย

ดัชนีที่ 36 แยกรายการตรวจสอบที่ 94 ออกเป็น 2 รายการ ดังนี้ 1) มีการฝึกปฏิบัติในหอผู้ป่วยครอบคลุมเนื้อหาสาระในรายวิชาภาคปฏิบัติการพยาบาลทุกประเภทที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และ 2) มีสถานที่ฝึกเป็นไปตามเกณฑ์กำหนดของสภาการพยาบาลเพิ่มอีก 1 รายการตรวจสอบดังนี้ มีการฝึกปฏิบัติในชุมชนครอบคลุมเนื้อหาสาระที่ระบุไว้ในหลักสูตร

ดัชนีที่ 38 และรายการตรวจสอบที่ 99 ตัดทิ้งไป

ดัชนีที่ 38 เพิ่มอีก 1 รายการตรวจสอบดังนี้ มีอาณาบริเวณเพื่อการพักผ่อนและ
ออกกำลังกาย

ดัชนีที่ 41 และรายการตรวจสอบที่ 106 ตัดทิ้งไป

ดัชนีที่ 47 นำข้อความในดัชนีที่ 48 มาผนวกไว้กับดัชนีที่ 47 และตัดดัชนีที่ 48
ทิ้งไป

ดัชนีที่ 50 ปรับเปลี่ยนข้อความเป็นดังนี้

การนำแผนงาน/โครงการมาดำเนินงานเพื่อบริการวิชาการแก่สังคม
และการประเมินผลแผนงาน/โครงการ

รายการตรวจสอบที่ 130 แยกออกเป็น 2 รายการดังนี้ 1) มีการ
ประเมินผลดำเนินงานบริการวิชาการแก่สังคมอย่างสม่ำเสมอ และ
2) มีการนำผลการประเมินมาเป็นแนวทางการจัดทำแผนงาน/โครง
การในครั้งต่อไป

ดัชนีที่ 52 รวมรายการตรวจสอบที่ 134 และ 135 ไว้เป็นรายการเดียวกัน

ดัชนีที่ 55 แยกรายการตรวจสอบที่ 148 ออกเป็น 2 รายการ ดังนี้ 1) มีการ
เตรียมความพร้อมด้านเอกสารที่เกี่ยวข้อง และ 2) สร้างความเข้าใจ
แก่อาจารย์และบุคลากรอื่นให้มีทัศนคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพ
ภายนอก

ดัชนีที่ 57 และรายการตรวจสอบที่ 153 ทิ้งไป

ดัชนีที่ 61 รวมรายการตรวจสอบที่ 160 และ 161 ไว้เป็นรายการเดียวกัน และ
เพิ่มอีก 1 รายการตรวจสอบดังนี้ มีการศึกษาการนำความรู้เชิงวิชาชีพ
ไปให้บริการแก่สังคม

ดัชนีที่ 65 แยกรายการตรวจสอบที่ 167 ออกเป็น 2 รายการดังนี้ มีนักศึกษาที่มี
พฤติกรรมที่แสดงถึงการเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม อุทิศตนพร้อม
ในการให้การช่วยเหลือบริการด้านสุขภาพ และมีความฉลาด มีไหว
พริบ ปฏิภาณดี ในการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการบริการสุขภาพ และ
เพิ่มอีก 1 รายการตรวจสอบ ดังนี้ เมื่อจบหลักสูตรในแต่ละรุ่น มีผู้
สำเร็จการศึกษา มีคะแนนระดับเกียรติคุณ

ดัชนีที่ 66 แยกรายการตรวจสอบที่ 168 ออกเป็น 2 รายการดังนี้ มีอาจารย์และหรือบุคลากรอื่นที่แสดงออกเชิงพฤติกรรมการเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนในกรอบจรรยาบรรณวิชาชีพ และมีอาจารย์หรือบุคลากรอื่น อุทิศตนในการให้บริการวิชาชีพ มีความดี ความเก่งเป็นที่ยกย่องของสังคม

ดัชนีที่ 67 เพิ่มรายการตรวจสอบอีก 3 รายการ ดังนี้ 1) มีบัณฑิตที่สร้างชื่อเสียงที่ดีในสังคม 2) มีบัณฑิตที่ได้รับการยกย่องจากสังคมในด้านต่าง ๆ 3) สถาบันได้รับการยกย่องชมเชยในด้านการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

ดัชนีที่ 68 และรายการตรวจสอบที่ 171 และ 172 ตัดทิ้งไป

หลังจากที่ได้ปรับปรุงแก้ไของค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ดัชนีและรายการตรวจสอบทั้งหมดแล้ว สรุปจำนวนในรายการต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. องค์ประกอบหลักมีทั้งหมด 11 องค์ประกอบ จากเดิม 11 องค์ประกอบ
2. องค์ประกอบย่อยมีทั้งหมด 34 องค์ประกอบ จากเดิม 35 องค์ประกอบ
3. ดัชนีมีทั้งหมด 63 ดัชนี จากเดิม 68 ดัชนี
4. รายการตรวจสอบมีทั้งหมด 180 รายการ จากเดิม 172 รายการ ซึ่งจำแนกเป็นตารางสรุปดังนี้

ตารางที่ 22 แสดงองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ดัชนี และรายการตรวจสอบจำแนกตามด้าน

ด้าน	ลำดับองค์ประกอบ		ลำดับดัชนี	ลำดับรายการตรวจสอบ
	หลัก	ย่อย		
โครงสร้างการปกครองดูแลกำกับ	1 – 3	1 – 10	1 – 21	1 – 44
สถาบันและการบริหารจัดการ	(3)	(10)	(21)	(44)
กระบวนการผลิตของสถาบัน	4 – 9	11 – 27	22 – 56	45 – 162
	(6)	(17)	(35)	(118)
ผลผลิตของสถาบัน	10 – 11	28 – 34	57 – 63	163 – 180
	(2)	(7)	(7)	(18)
รวม	11	34	63	180

ตัวเลขในวงเล็บ คือ จำนวนของแต่ละรายการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 3

ส่วนที่ 3 เพื่อการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของระบบต้นแบบ หลังจากระบบต้นแบบได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จึงนำระบบและผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาเสนอผู้เชี่ยวชาญในการเพื่อการวิพากษ์วิจารณ์ข้อมูล และการอภิปรายแสดงความคิดเห็นเพื่อการพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติการของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนโดยผู้เชี่ยวชาญ 17 คน ซึ่งประกอบด้วยคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนในประเทศไทย และผู้เชี่ยวชาญในงานการประกันคุณภาพ (รายชื่อในภาคผนวก ค.)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเสนอแนะจากการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของระบบเป็นความเรียงตามประเด็นการวิพากษ์วิจารณ์และการพิจารณาดังนี้คือ โครงสร้างระบบและบริหารระบบ ขั้นตอนและกระบวนการในระบบ และองค์ประกอบคุณภาพ ดัชนี และรายการตรวจสอบดังต่อไปนี้

ผู้เชี่ยวชาญได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะแต่ละด้านดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก. โครงสร้างระบบและการบริหารระบบ

1. โครงสร้างระบบและการบริหารระบบ

1.1 โครงสร้างการบริหารระบบการประกันคุณภาพ ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยที่แบ่งสายงานการปฏิบัติการของระบบการประกันคุณภาพออกเป็น 3 ส่วน คืองานการควบคุมคุณภาพ งานการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน และงานการสนับสนุน โดยให้เป็นงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะอนุกรรมการการควบคุมคุณภาพ คณะอนุกรรมการการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน และคณะอนุกรรมการการสนับสนุนตามลำดับ ทั้งสามคณะอนุกรรมการขึ้นตรงต่อคณะกรรมการการประกันคุณภาพระดับคณะวิชา และคณะกรรมการการประกันคุณภาพระดับคณะวิชานี้ขึ้นตรงต่อหน่วยงานการประกันคุณภาพระดับมหาวิทยาลัย / วิทยาลัย และเห็นด้วยอย่างยิ่งที่มีคณะอนุกรรมการการสนับสนุน

1.2 การกำหนดหน่วยงานหรือคณะกรรมการรับผิดชอบงานการประกันคุณภาพของสถาบันในระดับคณะมีความเหมาะสม แต่ด้วยความจำกัดด้านทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรอื่นของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน จึงต้องคิดให้รอบคอบว่าสมควรจะมีหน่วยงานเพิ่มขึ้นอีก 1 หน่วยงานหรือไม่ เมื่อมีการอภิปรายแล้วสรุปว่าควรกำหนดเป็นคณะกรรมการการประกันคุณภาพในระดับคณะ จะมีความเป็นไปได้มากที่สุด

1.3 องค์ประกอบของคณะกรรมการการประกันคุณภาพระดับคณะวิชา เป็นเรื่อง ที่สถาบันกำหนดเอง แต่ควรมีคนบดีเป็นประธาน และควรมีหัวหน้าภาควิชาทุกภาคเป็นกรรมการ ด้วย สำหรับคณะอนุกรรมการทั้งสามคณะนั้น แต่ละสถาบันกำหนดเองตามความเหมาะสมทั้ง จำนวนและตัวบุคคล

1.4 การกำหนดความสามารถกรรมการหรืออนุกรรมการในการปฏิบัติงานให้ สอดคล้องกับอนุกรรมการแต่ละชุดนั้นคงทำได้ยาก เนื่องจากสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนมี ความจำกัดในเรื่องบุคลากร จึงเห็นว่ามัน่าจะมีการฝึกอบรมให้มีความสามารถปฏิบัติงานได้

1.5 การกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการและ อนุกรรมการต่าง ๆ นั้นมีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ ยกเว้นไม่เห็นด้วยกับการกำหนดให้ การจัดทำรายงานการศึกษาตนเอง เป็นงานของคณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมิน คุณภาพภายใน แต่เห็นสมควรให้เป็นภาระงานของคณะอนุกรรมการการควบคุมคุณภาพ

2. ขั้นตอนการดำเนินการของสถาบันเพื่อการใช้ระบบ

ลำดับรายการกิจกรรมการดำเนินการ มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้มาก ยกเว้นกิจกรรมที่ 4 ซึ่งควรต้องกำหนดไว้แล้วในระดับมหาวิทยาลัย / วิทยาลัย จึงสมควรตัด กิจกรรมนี้ออกไปได้ หรืออาจมีการทบทวนใหม่เพื่อความเหมาะสมชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนการดำเนินการของสถาบันเรียงลำดับดังนี้

- 2.1 กำหนดนโยบายคุณภาพ
- 2.2 จัดสรรงบประมาณ
- 2.3 จัดทำโครงสร้างการบริหารระบบ
- 2.4 กำหนดหน่วยงาน / คณะกรรมการรับผิดชอบ
- 2.5 แต่งตั้งผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพของคณะ
- 2.6 แต่งตั้งคณะกรรมการ และคณะทำงาน และประกาศรายนามให้รับทราบทั่ว ทั้งสถาบัน
- 2.7 ระบุขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการหรือคณะ ทำงานทุกชุด
- 2.8 กำหนดคุณลักษณะผลผลิตของสถาบันที่มุ่งหวังไว้
- 2.9 จัดประชุมบุคลากรทุกระดับ เพื่อความเข้าใจตรงกันในเรื่องการประกัน คุณภาพของสถาบัน
- 2.10 จัดทำคู่มือเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพของสถาบัน

ข. ขั้นตอนและกระบวนการในระบบมีดังนี้

1. ขั้นตอนกระบวนการในการประกันคุณภาพการศึกษา ควรแยกกระบวนการตรวจสอบคุณภาพภายนอกและการประเมินคุณภาพภายนอกออกเป็น 2 กระบวนการ
2. ในกระบวนการควบคุมคุณภาพควรเพิ่มกิจกรรมการจัดทำรายงานการศึกษาตนเอง (Self Study Report – SSR)
3. ควรให้ความสำคัญในเรื่องการปรับปรุงแก้ไขและเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายนอก และการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report – SAR) โดยใส่ไว้ในแผนภูมิที่แสดงขั้นตอนกระบวนการทั้งระบบด้วย
4. กระบวนการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในมีความเหมาะสมเนื่องจากเป็นการตรวจสอบและประเมินเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา
5. การจัดทำรายงานการประเมินตนเองควรเป็นภาระงานในความรับผิดชอบของคณะกรรมการการประกันคุณภาพของคณะ
6. ควรจัดทำแผนภูมิกิจกรรมกระบวนการประกันคุณภาพภายในและภายนอกแยกกันให้เห็นชัดเจน
7. หน่วยงานภายนอกเมื่อได้รับการพิจารณารับรองหรือไม่รับรองแล้ว ให้แจ้งผลการประเมินต่อสถาบัน และควรตัดแจ้งสาธารณชนทิ้งไป

ค. องค์ประกอบคุณภาพ ดัชนี และรายการตรวจสอบ

1. ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับผู้วิจัยที่จัดทำรายการตรวจสอบเพื่อขยายความแต่ละดัชนีให้ชัดเจนขึ้น ส่วนหลักฐานอ้างอิงนั้นสถาบันควรเป็นผู้กำหนดเองและอาจยืดหยุ่นตามตัวแปรของแต่ละสถาบัน
2. องค์ประกอบหลัก 11 องค์ประกอบ มีความเหมาะสมและเป็นไปได้มาก เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน การศึกษาพยาบาลเอกชนทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพจากหน่วยงานภายนอก เนื่องจากมีความครอบคลุมในภาระงานหลักของสถาบันอุดมศึกษา
3. องค์ประกอบย่อย 34 องค์ประกอบ มีความละเอียดมากพอที่จะครอบคลุม 11 องค์ประกอบหลัก
4. ดัชนีทั้ง 63 ดัชนี มีความเหมาะสมชี้วัดคุณภาพด้านการศึกษา หากสถาบันดำเนินงานได้ครบทุกดัชนี จะช่วยให้สถาบันมีความเป็นเลิศได้

5. รายการตรวจสอบ 180 รายการ มีจำนวนมาก หากสถาบันกำหนดหลักฐานอ้างอิงในแต่ละรายการตรวจสอบจะทำให้สถาบันมีกิจกรรมเกี่ยวกับงานเอกสารเพิ่มมากขึ้น และในทางปฏิบัติอาจต้องยืดหยุ่นตามพื้นฐานและตัวแปรต่าง ๆ ของสถาบันแต่ละแห่ง

6. รายการตรวจสอบที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม มีลักษณะเป็นนามธรรม ดังนั้นสถาบันที่จะนำระบบการประกันคุณภาพนี้ไปใช้ ต้องกำหนดหลักฐานอ้างอิงไว้ให้เป็นรูปธรรมชัดเจน แต่อย่างไรก็ตามในเรื่องความมีคุณธรรม จริยธรรมเป็นเรื่องสำคัญที่สมควรเก็บไว้ ไม่ควรตัดทิ้ง

7. เกี่ยวกับนโยบาย การบริหารการเงินและงบประมาณนั้น สถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนบางแห่งไม่มีส่วนร่วมการดำเนินงานด้านนี้ รวมทั้งระบบการจัดสรรงบประมาณและการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายงบประมาณ จะมีหน่วยงานในระดับมหาวิทยาลัยเป็นผู้รับผิดชอบงานด้านนี้

8. เกี่ยวกับหอพักนักศึกษา ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ามีเหมาะสมมากหากมีหอพักและผู้เชี่ยวชาญร้อยละ 35.29 เห็นว่ามีความเป็นไปได้น้อยในการที่จะจัดให้มีอาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ประจำหอพักดูแลตลอด 24 ชั่วโมง เนื่องจากบางสถาบันมิได้มีหอพักนักศึกษา

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในภาพรวมของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนนี้ว่ามีความละเอียด ครอบคลุมภารกิจหลักของสถาบัน มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ที่สถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนจะสามารถนำไปใช้ได้อีกระบบหนึ่ง โดยในระยะแรกจะปฏิบัติได้ไม่ครอบคลุมในทุกดัชนี แต่ในระยะต่อไปเมื่อปฏิบัติได้ครบจะช่วยให้สถาบันมีคุณภาพ และประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันได้ จึงนับได้ว่าระบบนี้เป็นอีกระบบหนึ่งที่สถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน สามารถนำมาใช้ได้

การปรับปรุงแก้ไขระบบครั้งที่ 2 เพื่อให้เป็นระบบสมบูรณ์

จากข้อวิพากษ์วิจารณ์ของผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวข้างต้นทั้งหมด ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน ฉบับร่างครั้งที่ 2 ให้เป็นฉบับสมบูรณ์ นับเป็นการจัดทำครั้งที่ 3 โดยมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมดังนี้

1. โครงสร้างและการบริหารระบบ ซึ่งเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการของสถาบันเพื่อการใช้ระบบ

1.1 มีคณะกรรมการการประกันคุณภาพของคณะรับผิดชอบงานการประกันคุณภาพระดับคณะหรือสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน โดยมีคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์เป็นประธานคณะกรรมการ และคณะกรรมการประกอบด้วยบุคลากรระดับหัวหน้าภาควิชาและผู้แทนแต่ละภาควิชา

1.2 เปลี่ยนชื่อคณะทำงานทุกชุดเป็นคณะอนุกรรมการของทุกชุด

1.3 มีการฝึกอบรมให้คณะกรรมการทุกชุดมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ

1.4 เพิ่มภาระงาน การจัดทำรายงานการศึกษาตนเองให้เป็นงานที่ต้องปฏิบัติโดยคณะกรรมการการควบคุมคุณภาพ

2. ขั้นตอนและกระบวนการในระบบ

2.1 การประกันคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินงานเป็น 2 ระบบกล่าวคือ

2.1.1 ระบบการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 3 กระบวนการ คือ 1) การควบคุมคุณภาพ 2) การตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน 3) การปรับปรุงแก้ไขและเตรียมความพร้อมเพื่อการขอรับรองการประกันคุณภาพจากภายนอก

2.1.2 ระบบการประกันคุณภาพภายนอก ประกอบด้วย 3 กระบวนการ คือ 1) การตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก 2) การประเมินคุณภาพจากภายนอก และ 3) การพิจารณารับรองหรือไม่รับรอง

2.2 แก้ไขแผนภูมิแสดงขั้นตอนกระบวนการทั้งระบบการประกันคุณภาพของสถาบัน การศึกษาพยาบาลเอกชน โดยเพิ่มขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไขและการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายนอก และการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report - SAR) แสดงไว้ในแผนภูมิดังนี้

2.3 สร้างแผนภูมิเพิ่มเติมเพื่อแสดงกิจกรรมแต่ละกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพภายในของสถาบันการศึกษานิติศาสตร์และการศึกษานิติศาสตร์ แสดงกิจกรรมแต่ละกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพภายนอกของสถาบันการศึกษานิติศาสตร์และการศึกษานิติศาสตร์ และแสดงขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมทั้งระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษานิติศาสตร์และการศึกษานิติศาสตร์

ขั้นตอนกระบวนการทั้งระบบเป็นดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพของสถาบันและจัดทำรายงานการศึกษาตนเอง
2. การตรวจสอบและการประเมินคุณภาพภายใน
3. การปรับปรุงแก้ไขและเตรียมความพร้อมเพื่อการขอรับการประกันคุณภาพภายนอกและจัดทำรายงานการประเมินตนเอง
4. การตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก
5. การประเมินคุณภาพจากภายนอก
6. การพิจารณารับรองหรือไม่รับรอง (หากไม่รับรองต้องดำเนินการย้อนไปขั้นที่ 3) และแจ้งผลการประเมินต่อสถาบัน

3. องค์ประกอบคุณภาพ ดัชนีและรายการตรวจสอบ มีดังนี้ คือ 11 องค์ประกอบหลัก 34 องค์ประกอบย่อย 63 ดัชนี และ 180 รายการตรวจสอบ ซึ่งมีความครอบคลุมภารกิจอุดมศึกษาไทย

และครอบคลุม 9 องค์ประกอบหลักของทบวงมหาวิทยาลัย ดังตารางเปรียบเทียบ 9 องค์ประกอบหลักของทบวงมหาวิทยาลัยกับ 11 องค์ประกอบหลักที่ผู้วิจัยได้จากการศึกษาครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 23 แสดงการเปรียบเทียบองค์ประกอบในระบบการประกันคุณภาพระหว่างทบวงมหาวิทยาลัยกับผลที่ได้จากการวิจัย

ทบวงมหาวิทยาลัย	ผลจากงานวิจัย
องค์ประกอบหลักที่ 1: ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนดำเนินงาน 1.1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ 1.2 แผนงาน 1.3 การประเมินแผนงานและโครงการ	องค์ประกอบหลักที่ 1 : ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์และแผนงาน 1.1 ปรัชญา / ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ 1.2 แผนงาน
องค์ประกอบหลักที่ 2: การเรียนการสอน 2.1 หลักสูตร 2.2 อาจารย์ 2.3 กระบวนการเรียนการสอน 2.4 นักศึกษา 2.5 การวัดและประเมินผล 2.6 ปัจจัยเกื้อหนุน	องค์ประกอบหลักที่ 4: การผลิตบัณฑิต 4.1 หลักสูตร 4.2 อาจารย์ 4.3 การจัดการศึกษาและกระบวนการเรียนการสอน 4.4 นักศึกษา 4.5 ฐานข้อมูล 4.6 ทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้และทรัพยากรเกื้อหนุน ห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการ 4.7 กิจกรรมการการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษา มีในองค์ประกอบย่อยที่ 4.7 ขององค์ประกอบหลักที่ 4
องค์ประกอบหลักที่ 3 : กิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา 3.1 กิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนิสิตนักศึกษา 3.2 ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา 3.3 การให้บริการแนะนำเกี่ยวกับดัชนี	

ตารางที่ 23 แสดงการเปรียบเทียบองค์ประกอบในระบบการประกันคุณภาพระหว่าง
ทบวงมหาวิทยาลัยกับผลที่ได้จากการวิจัย (ต่อ)

ทบวงมหาวิทยาลัย	ผลจากงานวิจัย
องค์ประกอบหลักที่ 4 : การวิจัย	องค์ประกอบที่ 5 : การวิจัยและผลงานวิชาการอื่น
4.1 นโยบายแผนงานและระบบสนับสนุน การวิจัย	5.1 การผลิตผลงานการวิจัย
4.2 ทรัพยากรเพื่อการวิจัย	5.2 การผลิตผลงานวิชาการอื่น
4.3 ผลงานการวิจัย	
องค์ประกอบที่ 5: การบริการทางวิชาการแก่สังคม	องค์ประกอบที่ 6: การให้บริการวิชาการแก่สังคม
5.1 วัตถุประสงค์และแผนงาน	6.1 แผนงาน / โครงการ
5.2 การดำเนินงาน	6.2 การดำเนินการและการประเมินผล
องค์ประกอบที่ 6 : การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	องค์ประกอบที่ 7 : การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
6.1 วัตถุประสงค์และแผนงาน	7.1 แผนงาน / โครงการ
6.2 การดำเนินงาน	7.2 การดำเนินการและการประเมินผล
องค์ประกอบที่ 7 : การบริหารและจัดการ	องค์ประกอบที่ 2 : โครงสร้างการปกครองดูแลกำกับสถาบันและการ บริหารจัดการ
7.1 โครงสร้างและระบบการบริหาร	2.1 โครงสร้างการปกครองดูแลกำกับสถาบัน และการบริหารจัดการ
7.2 อำนาจหน้าที่ของบุคลากร	2.2 ผู้บริหารและการเข้าสู่ตำแหน่ง
7.3 ระบบการคัดเลือกบุคลากร	2.3 การบริหารงานบุคคลและการเข้าสู่ตำแหน่ง ทางวิชาการ
7.4 ระบบข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ	2.4 ระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหาร
7.5 การมีส่วนร่วมในการบริหาร	
องค์ประกอบที่ 8 : การเงินและงบประมาณ	องค์ประกอบที่ 3 : การบริหารจัดการการเงิน งบประมาณและ ทรัพยากรอื่น
8.1 แหล่งเงินงบประมาณ	3.1 นโยบายและการบริหารการเงินและงบ ประมาณ
8.2 การจัดสรรและการตรวจสอบ	

ตารางที่ 23 แสดงการเปรียบเทียบองค์ประกอบในระบบการประกันคุณภาพระหว่าง
ทบวงมหาวิทยาลัยกับผลที่ได้จากการวิจัย (ต่อ)

ทบวงมหาวิทยาลัย	ผลจากงานวิจัย
	3.2 การตรวจสอบการเงินและงบประมาณ 3.3 ประเภทและจำนวนบุคลากร 3.4 อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และ สิ่งแวดล้อม
องค์ประกอบที่ 9 :	องค์ประกอบที่ 8 :
ระบบและหลักการประกันคุณภาพ	ระบบการประกันคุณภาพ
9.1 การประกันคุณภาพภายใน	8.1 การดำเนินการเพื่อการจัดระบบ
9.2 การประกันคุณภาพภายนอก	8.2 การพัฒนาและการบริหารระบบ
	องค์ประกอบที่ 9 :
	ความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกและผู้ ผลิตผลผลิตของสถาบัน
	9.1 ความสัมพันธ์กับสภาวิชาชีพ สมาคม วิชาชีพ สมาคมศิษย์เก่า และหน่วยงานอื่นที่ เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ
	9.2 ความสัมพันธ์กับผู้ผลิตผลผลิตของสถาบัน และหน่วยงานอื่นในสังคม ชุมชน
	องค์ประกอบที่ 10 :
	ผลผลิตของสถาบัน
	10.1 ลักษณะบัณฑิตและความสำเร็จของ บัณฑิต
	10.2 ผลงานวิจัย ผลงานวิชาการอื่น หรือ นวัตกรรม
	10.3 ผลงานด้านการบริการวิชาการแก่สังคม
	10.4 ผลงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
	องค์ประกอบที่ 11 :
	การเป็นประจักษ์พยานที่ดี และการสร้างชื่อเสียง ให้แก่สถาบัน

ตารางที่ 23 แสดงการเปรียบเทียบองค์ประกอบในระบบการประกันคุณภาพระหว่างทบวงมหาวิทยาลัยกับผลที่ได้จากการวิจัย (ต่อ)

ทบวงมหาวิทยาลัย	ผลจากงานวิจัย
	11.1 นักศึกษา
	11.2 อาจารย์และบุคลากรอื่น
	11.3 ภาพรวมของสถาบัน

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาล เอกชน ระหว่างระบบต้นแบบ ระบบหลังจากการปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 1 และหลังจากการปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2

ระบบต้นแบบ	ระบบหลังปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 1 เมื่อได้รับการตรวจสอบจาก ผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว	ระบบหลังปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2 เมื่อได้รับการตรวจสอบจาก ผู้เชี่ยวชาญแล้ว
ก. โครงสร้างระบบและการบริหารระบบ	ก. โครงสร้างระบบและการบริหารระบบ	ก. โครงสร้างระบบและการบริหารระบบ
1. โครงสร้างระบบ	1. โครงสร้างระบบ	1. โครงสร้างระบบ
1.1 มีคณะกรรมการประกันคุณภาพของคณะ 1 ชุด	1.1 มีคณะกรรมการประกันคุณภาพของคณะ 1 ชุด	1.1 มีคณะกรรมการประกันคุณภาพของคณะ 1 ชุด
1.2 มีคณะกรรมการอีก 3 ชุด ในคณะ คือ คณะกรรมการดำเนินการควบคุมคุณภาพ คณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในและคณะกรรมการดำเนินการสนับสนุน	1.2 มีคณะกรรมการอีก 3 ชุด ในคณะ คือ คณะทำงานการควบคุมคุณภาพ คณะทำงานการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในและ คณะทำงานสนับสนุน คณะทำงานทุกชุดแต่งตั้งตามความเหมาะสมทั้งจำนวนและตัวบุคคล	1.2 มีคณะกรรมการอีก 3 ชุด อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของ คณะกรรมการการประกันคุณภาพของคณะ คือ คณะอนุกรรมการการควบคุมคุณภาพ คณะอนุกรรมการการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน และคณะอนุกรรมการการสนับสนุน คณะอนุกรรมการทุกชุด พิจารณาแต่งตั้งตามความเหมาะสมทั้งจำนวนและตัวบุคคล

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษายาบาล เอกชน ระหว่างระบบต้นแบบ ระบบหลังจากการปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 1 และหลังจากการปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2 (ต่อ)

ระบบต้นแบบ	ระบบหลังปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 1 เมื่อได้รับการตรวจสอบจาก ผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว	ระบบหลังปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2 เมื่อได้รับการตรวจสอบจาก ผู้เชี่ยวชาญแล้ว
<p>1.3 หน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ มีดังนี้</p> <p>1) คณะกรรมการการประกันคุณภาพของสถาบันหรือคณะพยาบาลศาสตร์ มีหน้าที่จัดดำเนินการระบบการประกันคุณภาพภายใน และมีการเตรียมความพร้อมและจัดทำรายงานการประเมินตนเองเพื่อการประกันคุณภาพจากภายนอก เผยแพร่ระบบการประกันคุณภาพให้บุคลากรในสถาบันรับทราบและมีความเข้าใจ มีการดำเนินการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานด้านระบบการประกันคุณภาพของสถาบัน และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น</p> <p>2) คณะกรรมการดำเนินการควบคุมคุณภาพ มีหน้าที่ดำเนินการควบคุมคุณภาพภายในสถาบันไว้ให้ได้ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยนำระบบการควบคุมคุณภาพมาใช้ดำเนินการในสถาบัน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถาบัน และเตรียมความพร้อมเพื่อการตรวจสอบและจัดทำรายงานการศึกษาตนเอง</p>	<p>1.3 หน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการและคณะทำงานมีดังนี้</p> <p>1) คณะกรรมการการประกัน (คุณภาพ มีหน้าที่เช่นเดียวกันกับคณะกรรมการประกันคุณภาพของคณะในระบบต้นแบบ)</p> <p>2) คณะทำงานการควบคุมคุณภาพ (มีหน้าที่เช่นเดียวกันกับคณะกรรมการดำเนินการควบคุมคุณภาพในระบบต้นแบบ)</p> <p>3) คณะทำงานการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน (มีหน้าที่เช่นเดียวกันกับคณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน ในระบบต้นแบบ)</p> <p>4) คณะทำงานการสนับสนุน (มีหน้าที่เช่นเดียวกันกับคณะกรรมการดำเนินการสนับสนุนในระบบต้นแบบ)</p>	<p>1.3 หน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ มีดังนี้</p> <p>1) คณะกรรมการการประกันคุณภาพ (มีหน้าที่เช่นเดียวกันกับคณะกรรมการการประกันคุณภาพของคณะในระบบต้นแบบ)</p> <p>2) คณะอนุกรรมการการควบคุมคุณภาพ (มีหน้าที่เช่นเดียวกันกับคณะกรรมการดำเนินการควบคุมคุณภาพในระบบต้นแบบ และเพิ่มหน้าที่การจัดทำรายงานการศึกษาตนเองเข้าไปด้วย)</p> <p>3) คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน (มีหน้าที่เช่นเดียวกันกับคณะกรรมการการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในในระบบต้นแบบ)</p> <p>4) คณะอนุกรรมการการสนับสนุน (มีหน้าที่เช่นเดียวกันกับคณะกรรมการดำเนินการสนับสนุนในระบบต้นแบบ)</p>

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษายาบาล เอกชน ระหว่างระบบต้นแบบ ระบบหลังจากการปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 1 และหลังจากการปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2 (ต่อ)

ระบบต้นแบบ	ระบบหลังปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 1 เมื่อได้รับการตรวจสอบจาก ผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว	ระบบหลังปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2 เมื่อได้รับการตรวจสอบจาก ผู้เชี่ยวชาญแล้ว
<p>3) คณะกรรมการ ดำเนินการตรวจสอบและ ประเมินคุณภาพภายใน มีหน้าที่ จัดการเพื่อการตรวจสอบ คุณภาพภายในโดยการตรวจ ติดตามการดำเนินงานของ ระบบการควบคุมคุณภาพ เพื่อให้สถาบันได้รับทราบ จุดเด่น จุดด้อยหรือจุดแข็ง จุดอ่อนของระบบ เพื่อหาทาง แก้ไขปรับปรุงและพัฒนา รวมทั้งจัดทำรายงานการ ตรวจสอบและประเมินคุณภาพ ภายในสถาบัน</p>		
<p>4) คณะกรรมการ ดำเนินการสนับสนุน มีหน้าที่ให้ การสนับสนุนด้านการจัดทำ ระบบข้อมูลสารสนเทศและการ สนับสนุนด้านอื่น เพื่อการ ดำเนินงานของระบบงานประกัน คุณภาพของสถาบัน</p>		
<p>2. ขั้นตอนการดำเนินการ ของสถาบัน</p> <p>2.1 ให้สถาบันจัดการประชุม ชี้แจง ทำความเข้าใจกับบุคลากร ในสถาบันทุกระดับ ถึงเหตุผล ความจำเป็นที่จะต้องมีการ ประกันคุณภาพ</p>	<p>2. ขั้นตอนการดำเนินการ ของสถาบัน</p> <p>2.1 กำหนดนโยบายคุณภาพ 2.2 จัดสรรงบประมาณ 2.3 จัดทำโครงสร้างการบริหาร ระบบ</p>	<p>2. ขั้นตอนการดำเนินการ ของสถาบัน</p> <p>2.1 จัดทำโครงสร้างสายงานการ บริหารระบบ 2.2 กำหนดหน่วยงาน / คณะกรรมการรับผิดชอบ</p>

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาล เอกชน ระหว่างระบบต้นแบบ ระบบหลังจากการปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 1 และหลังจากการปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2 (ต่อ)

ระบบต้นแบบ	ระบบหลังปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 1	ระบบหลังปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2
	เมื่อได้รับการตรวจสอบจาก ผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว	เมื่อได้รับการตรวจสอบจาก ผู้เชี่ยวชาญแล้ว
ทั้งภายในและภายนอก รวมทั้ง ชี้แจงแนวทางการปฏิบัติใน ระบบให้ชัดเจน เพื่อให้ทุกคน ตระหนักถึงความสำคัญในการ ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ด้านการ ประกันคุณภาพสถาบัน	2.4 กำหนดหน่วยงาน / คณะกรรมการรับผิดชอบ 2.5 แต่งตั้งผู้รับผิดชอบการ ประกันคุณภาพของคณะ 2.6 แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงานและประกาศรายนาม ให้รับทราบทั่วทั้งสถาบัน	2.3 แต่งตั้งผู้รับผิดชอบการ ประกันคุณภาพของสถาบันระดับ คณะ 2.4 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ และหรือคณะทำงาน แล้วประกาศ รายนามให้รับทราบทั่วทั้ง สถาบัน
2.2 สถาบันต้องทำคู่มือ ชี้แจงเกี่ยวกับระบบการประกัน คุณภาพที่นำมาใช้ เพื่อให้ทุกคน รับทราบและมีความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติได้	2.7 ระบุขอบเขตอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของ คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุก ชุด	2.5 ระบุขอบเขตอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของ คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และหรือคณะทำงานทุกชุด
2.3 สถาบันกำหนด คุณลักษณะของผลผลิตที่ มุ่งหวังไว้ชัดเจน	2.8 กำหนดคุณลักษณะ ผลผลิตของสถาบันที่มุ่งหวังไว้	2.6 จัดประชุมบุคลากรทุก ระดับเพื่อความเข้าใจตรงกันใน เรื่องการประกันคุณภาพของ สถาบัน
2.4 สถาบันกำหนด หน่วยงานรับผิดชอบ จัดตั้ง คณะกรรมการดำเนินงาน และ กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ ภารกิจที่ต้อง ปฏิบัติเพื่อความคล่องตัว ในการ ดำเนินงานและให้มีความ สอดคล้องกับระบบงาน	2.9 จัดประชุมบุคลากรทุก ระดับเพื่อความเข้าใจตรงกันใน เรื่องการประกันคุณภาพของ สถาบัน 2.10 จัดทำคู่มือเกี่ยวกับระบบ การประกันคุณภาพของสถาบัน	2.7 จัดทำคู่มือเกี่ยวกับระบบ การประกันคุณภาพของสถาบัน 2.8 การดำเนินงานให้มีความ สอดคล้องกับหน่วยงานการ ประกันคุณภาพระดับ มหาวิทยาลัย / วิทยาลัย
2.5 สถาบันกำหนดนโยบาย คุณภาพ เพื่อการดำเนินงานใน การควบคุมคุณภาพ		

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษายาบาล เอกชน ระหว่างระบบต้นแบบ ระบบหลังจากการปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 1 และหลังจากการปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2 (ต่อ)

ระบบต้นแบบ	ระบบหลังปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 1 เมื่อได้รับการตรวจสอบจาก ผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว	ระบบหลังปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2 เมื่อได้รับการตรวจสอบจาก ผู้เชี่ยวชาญแล้ว
<p>ให้สอดคล้องกับพันธกิจ ปรัชญา ปณิธาน และวัตถุประสงค์ของ สถาบัน</p> <p>2.6 สถาบันจัดสรร ทรัพยากรการเงิน งบประมาณ และทรัพยากรอื่น เพื่อการ ดำเนินงาน</p> <p>2.7 นำระบบการควบคุม คุณภาพมาใช้ ในการดำเนินงาน ของสถาบันเพื่อการประกัน คุณภาพภายในและภายนอก</p> <p>2.8 นำระบบการตรวจสอบ คุณภาพและประเมินคุณภาพ มาใช้ในการดำเนินการ ตรวจสอบและประเมินคุณภาพ ภายใน จัดทำรายงานการศึกษา ตนเองและเตรียมความพร้อม เพื่อการขอรับรองการตรวจสอบ และประเมินจากหน่วยงาน ภายนอก</p>	<p>ข. ขั้นตอนและกระบวนการ ในระบบ</p> <p>ระบบนี้ประกอบด้วยการ ประกันคุณภาพภายในและการ ประกันคุณภาพจากภายนอก</p>	<p>ข. ขั้นตอนและกระบวนการ ในระบบ</p> <p>ระบบนี้ประกอบด้วยการ ประกันคุณภาพภายในและการ ประกันคุณภาพจากภายนอก</p>
<p>ข. ขั้นตอนและกระบวนการ ในระบบ</p> <p>ระบบนี้ประกอบด้วยการ ประกันคุณภาพภายใน และการ ประกันคุณภาพจากภายนอก</p>	<p>ข. ขั้นตอนและกระบวนการ ในระบบ</p> <p>ระบบนี้ประกอบด้วยการ ประกันคุณภาพภายในและการ ประกันคุณภาพจากภายนอก</p>	<p>ข. ขั้นตอนและกระบวนการ ในระบบ</p> <p>ระบบนี้ประกอบด้วยการ ประกันคุณภาพภายในและการ ประกันคุณภาพจากภายนอก</p>

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษายาบาล เอกชน ระหว่างระบบต้นแบบ ระบบหลังจากการปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 1 และหลังจากการปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2 (ต่อ)

ระบบต้นแบบ	ระบบหลังปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 1 เมื่อได้รับการตรวจสอบจาก ผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว	ระบบหลังปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2 เมื่อได้รับการตรวจสอบจาก ผู้เชี่ยวชาญแล้ว
<p>1. กระบวนการในระบบ กระบวนการในระบบ มีดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การควบคุมคุณภาพ 2. การตรวจสอบและการประเมินคุณภาพภายใน 3. การปรับปรุงคุณภาพและการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพจากภายนอก 4. การตรวจสอบและการประเมินจากภายนอก 5. การพิจารณาให้การรับรองและแจ้งผลการประเมินต่อสถาบันและสาธารณชน 	<p>1. กระบวนการในระบบ กระบวนการในระบบมี 5 กระบวนการเช่นเดียวกับระบบต้นแบบ</p>	<p>1. กระบวนการในระบบ กระบวนการในระบบมีดังนี้</p> <p>การประกันคุณภาพภายใน มี 3 กระบวนการ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การควบคุมคุณภาพ 2. การตรวจสอบและการประเมินคุณภาพภายใน 3. การปรับปรุงแก้ไขและการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพจากภายนอก <p>การประกันคุณภาพภายนอก มี 3 กระบวนการ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก 2. การประเมินคุณภาพจากภายนอก 3. การพิจารณาให้การรับรอง
<p>2. กิจกรรมที่ต้องปฏิบัติแต่ละกระบวนการ</p> <p>2.1 การควบคุมคุณภาพ มีกิจกรรมดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) กำหนดองค์ประกอบดัชนี 2) ดำเนินการควบคุมคุณภาพอย่างต่อเนื่องและปรับปรุงจุดบกพร่อง 	<p>2. กิจกรรมที่ต้องปฏิบัติแต่ละกระบวนการ</p> <p>2.1 การควบคุมคุณภาพ มีกิจกรรมดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) กำหนดองค์ประกอบดัชนีและรายการตรวจสอบ 2) ดำเนินการควบคุมคุณภาพอย่างต่อเนื่อง 	<p>2. กิจกรรมที่ต้องปฏิบัติแต่ละกระบวนการ</p> <p>2.1 การควบคุมคุณภาพ มีกิจกรรมดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) กำหนดองค์ประกอบคุณภาพ ดัชนีชี้วัดคุณภาพ การศึกษาของสถาบัน

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษายาบาล เอกชน ระหว่างระบบต้นแบบ ระบบหลังจากการปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 1 และหลังจากการปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2 (ต่อ)

ระบบต้นแบบ	ระบบหลังปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 1 เมื่อได้รับการตรวจสอบจาก ผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว	ระบบหลังปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2 เมื่อได้รับการตรวจสอบจาก ผู้เชี่ยวชาญแล้ว
3) เตรียมความพร้อมเพื่อ การตรวจสอบหลังปรับปรุงจนมี มาตรฐาน	3) เตรียมความพร้อมเพื่อการ ตรวจสอบโดยปรับปรุงคุณภาพ อย่างต่อเนื่องจนมีมาตรฐาน	2) ดำเนินการควบคุมคุณภาพ และมีการปรับปรุงคุณภาพอย่าง ต่อเนื่อง โดยใช้วิธีการ FOCUS – PDCA และ LIPSCATS ในการ ดำเนินการบริหารและควบคุม คุณภาพ 3) เตรียมความพร้อมเพื่อการ ตรวจสอบและประเมินคุณภาพจน มีมาตรฐาน และจัดทำรายงาน การศึกษาตนเอง
2.2 การตรวจสอบและการ ประเมินคุณภาพภายใน มี กิจกรรมดังนี้	2.2 การตรวจสอบและการ ประเมินคุณภาพภายใน มีกิจกรรม ดังนี้	2.2 การตรวจสอบและการ ประเมินคุณภาพภายใน มีกิจกรรม ดังนี้
1) ดำเนินการตรวจสอบและ ประเมินผล	1) ดำเนินการตรวจสอบและ ประเมินผลตามเกณฑ์และแบบ	1) ศึกษารายงานการศึกษา ตนเอง
2) จัดทำรายงานการ ตรวจสอบและประเมินตนเอง	ตรวจสอบโดยจัดทำให้มีความ ชัดเจน	2) ดำเนินการตรวจสอบและ ประเมินคุณภาพภายในโดยใช้ แบบตรวจสอบและเกณฑ์ของ
3) จัดทำรายงานการศึกษา ตนเอง	2) จัดทำรายงานการ ตรวจสอบและประเมินตนเองเพื่อ การปรับปรุงและพัฒนา มีการระบุ จุดอ่อนที่ต้องปรับปรุงและจุดแข็ง ที่ต้องส่งเสริมให้มีความแข็งแกร่ง อย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ รายงาน จัดทำเป็นรูปเล่มเชิงบรรยายและมี การจัดทำตารางประกอบ	สถาบันในแบบตรวจสอบ 3) จัดทำรายงานการตรวจสอบ เพื่อประเมินสถาบันให้ทราบ จุดอ่อน จุดแข็ง ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อแก้ไขปรับปรุงจุดอ่อนและ รักษาจุดแข็ง เสริมให้แข็งแกร่ง ยิ่งขึ้น

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษายาบาล เอกชน ระหว่างระบบต้นแบบ ระบบหลังจากการปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 1 และหลังจากการปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2 (ต่อ)

ระบบต้นแบบ	ระบบหลังปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 1 เมื่อได้รับการตรวจสอบจาก ผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว	ระบบหลังปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2 เมื่อได้รับการตรวจสอบจาก ผู้เชี่ยวชาญแล้ว
<p>2.3 การปรับปรุงคุณภาพและการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพจากภายนอก มีกิจกรรมดังนี้</p> <p>1) ศึกษารายงานการตรวจสอบ</p> <p>2) ปรับปรุงคุณภาพ</p> <p>3) เตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ</p>	<p>2.3 การปรับปรุงคุณภาพจากภายนอก มีกิจกรรมเช่นเดียวกับระบบต้นแบบ</p>	<p>2.3 การปรับปรุงคุณภาพและการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพจากภายนอกมีกิจกรรมดังนี้</p> <p>1) ศึกษารายงานการตรวจสอบ</p> <p>2) ทำการปรับปรุงคุณภาพแก้ไขจุดอ่อน เสริมจุดแข็ง</p> <p>3) จัดทำรายงานการประเมินตนเอง</p> <p>4) ดำเนินงานตามขั้นตอนที่กำหนดโดยหน่วยงานภายนอกที่จะมาเป็นผู้ให้การรับรองสถาบัน</p>
<p>2.4 การตรวจสอบและการประเมินคุณภาพจากภายนอก มีกิจกรรมดังนี้</p> <p>1) แต่งตั้งคณะกรรมการ</p> <p>2) ศึกษา SAR ของสถาบัน</p> <p>3) ตรวจสอบ ตรวจสอบเยี่ยม</p> <p>4) พิจารณารายงานสรุปผลการตรวจสอบ ตรวจสอบเยี่ยม</p>	<p>2.4 การตรวจสอบและการประเมินคุณภาพจากภายนอกมีกิจกรรมดังนี้</p> <p>1) แต่งตั้งคณะกรรมการ</p> <p>2) ศึกษา SAR ของสถาบัน</p> <p>3) ตรวจสอบ ตรวจสอบเยี่ยม</p> <p>4) พิจารณารายงานสรุปผลการตรวจสอบ ตรวจสอบเยี่ยม</p>	<p>2.4 การตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก มีกิจกรรมดังนี้</p> <p>1) หน่วยงานภายนอกแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและประเมิน</p> <p>2) คณะกรรมการศึกษารายงานการประเมินตนเองของสถาบัน</p> <p>3) คณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบ ตรวจสอบเยี่ยม</p> <p>4) คณะกรรมการจัดทำรายงานการตรวจสอบ</p>

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษายาบาล เอกชน ระหว่างระบบต้นแบบ ระบบหลังจากการปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 1 และหลังจากการปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2 (ต่อ)

ระบบต้นแบบ	ระบบหลังปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 1 เมื่อได้รับการตรวจสอบจาก ผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว	ระบบหลังปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2 เมื่อได้รับการตรวจสอบจาก ผู้เชี่ยวชาญแล้ว
2.5 การพิจารณาให้การ รับรอง มีกิจกรรมดังนี้ 1) พิจารณาตัดสินให้การ รับรองหรือไม่รับรอง 2) แจ้งสถาบันและเสนอ สาธารณชน	2.5 การพิจารณาให้การรับรอง มีกิจกรรมเช่นเดียวกับระบบ ต้นแบบ	2.5 การประเมินคุณภาพจาก ภายนอก มีกิจกรรมดังนี้ 1) ศึกษารายงานการ ตรวจสอบและรายงานการประเมิน ตนเองของสถาบัน มา ประกอบการพิจารณาประเมินผล 2) ประเมินผลการดำเนินการ ของสถาบันในภาพรวม 2.6 การพิจารณารับรอง หรือไม่รับรอง 1) พิจารณาตัดสินให้การ รับรองหรือไม่รับรอง 2) แจ้งผลต่อสถาบัน
ค. องค์ประกอบคุณภาพ ดัชนี และรายการตรวจสอบ 1. ด้านโครงสร้างการ ปกครองดูแลกำกับสถาบัน และการบริหารจัดการ มี 3 องค์ประกอบหลัก 10 องค์ประกอบย่อย 23 ดัชนี 42 รายการตรวจสอบ 2. ด้านกระบวนการผลิต ของสถาบัน มี 6 องค์ประกอบหลัก 18 องค์ประกอบย่อย 37 ดัชนี และ 116 รายการตรวจสอบ	ค. องค์ประกอบคุณภาพ ดัชนี และรายการตรวจสอบ 1. ด้านโครงสร้างการ ปกครองดูแลกำกับสถาบันและ การบริหารจัดการ มี 3 องค์ประกอบหลัก 10 องค์ประกอบย่อย 21 ดัชนี 44 รายการตรวจสอบ 2. ด้านกระบวนการผลิต ของสถาบัน มี 6 องค์ประกอบหลัก 17 องค์ประกอบย่อย 35 ดัชนี และ 118 รายการตรวจสอบ	ค. องค์ประกอบคุณภาพ ดัชนี และรายการตรวจสอบ 1. ด้านโครงสร้างการ ปกครองดูแลกำกับสถาบันและ การบริหารจัดการ มี 3 องค์ประกอบหลัก 10 องค์ประกอบย่อย 21 ดัชนี 44 รายการตรวจสอบ 2. ด้านกระบวนการผลิต ของสถาบัน มี 6 องค์ประกอบหลัก 17 องค์ประกอบย่อย 35 ดัชนี และ 118 รายการตรวจสอบ

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษายาบาล เอกชน ระหว่างระบบต้นแบบ ระบบหลังจากการปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 1 และหลังจากการปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2 (ต่อ)

ระบบต้นแบบ	ระบบหลังปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 1 เมื่อได้รับการตรวจสอบจาก ผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว	ระบบหลังปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2 เมื่อได้รับการตรวจสอบจาก ผู้เชี่ยวชาญแล้ว
3. ด้านผลผลิตและ ผลลัพธ์ของสถาบัน	3. ด้านผลผลิตและผลลัพธ์ ของสถาบัน	3. ด้านผลผลิตและผลลัพธ์ ของสถาบัน
มี 2 องค์ประกอบหลัก 7 องค์ประกอบย่อย 8 ดัชนี และ 14 รายการตรวจสอบ	มี 2 องค์ประกอบหลัก 7 องค์ประกอบย่อย 7 ดัชนี และ 18 รายการตรวจสอบ	มี 2 องค์ประกอบหลัก 7 องค์ประกอบย่อย 7 ดัชนี และ 18 รายการตรวจสอบ
สรุป ในระบบนี้มีจำนวน องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบ ย่อย ดัชนีและรายการตรวจสอบ ทั้งหมด ดังนี้	สรุป ในระบบนี้มีจำนวน องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบ ย่อย ดัชนีและรายการตรวจสอบ ทั้งหมด ดังนี้	สรุป ในระบบนี้มีจำนวน องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบ ย่อย ดัชนีและรายการตรวจสอบ ทั้งหมด ดังนี้
11 องค์ประกอบหลัก 35 องค์ประกอบย่อย 68 ดัชนี และ 172 รายการตรวจสอบ	11 องค์ประกอบหลัก 34 องค์ประกอบย่อย 63 ดัชนี และ 180 รายการตรวจสอบ	11 องค์ประกอบหลัก 34 องค์ประกอบย่อย 63 ดัชนี และ 180 รายการตรวจสอบ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัย เรื่องการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนต่อไปนี้ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลการวิจัย คู่มือระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน และข้อเสนอแนะ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนในประเทศไทย

สรุปผลการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

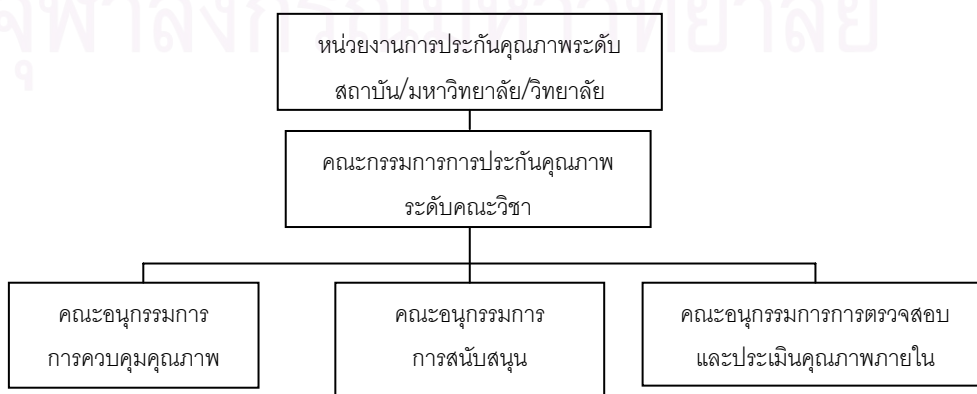
ข้อค้นพบจากการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนในประเทศไทยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้คือ 1) โครงสร้างและการบริหารระบบการดำเนินการของสถาบันเพื่อการใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา 2) ขั้นตอนและกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา 3) องค์ประกอบคุณภาพ ดัชนีชี้วัด และรายการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน ดังนี้

1. โครงสร้างและการบริหารระบบการดำเนินการของสถาบันเพื่อการใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

1.1 โครงสร้างการบริหารระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน

โครงสร้างการบริหารระบบการประกันคุณภาพนี้ มีรูปแบบสายงานการบริหารดังนี้

ให้มีคณะกรรมการการประกันคุณภาพของคณะ 1 ชุด ซึ่งขึ้นตรงต่อหน่วยงานการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย/วิทยาลัย และให้มีคณะอนุกรรมการอีก 3 ชุด อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการการประกันคุณภาพของคณะ คณะอนุกรรมการ 3 ชุด คือ 1) คณะอนุกรรมการการควบคุมคุณภาพ 2) คณะอนุกรรมการการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน 3) คณะอนุกรรมการการสนับสนุน

หน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการของสถาบัน

คณะกรรมการการประกันคุณภาพ คณะกรรมการการประกันคุณภาพของสถาบัน หรือของคณะพยาบาลศาสตร์นั้น มีหน้าที่จัดดำเนินการระบบการประกันคุณภาพภายใน และมีการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพจากภายนอก เผยแพร่ระบบการประกันคุณภาพให้บุคลากรในสถาบันรับทราบและมีความเข้าใจ มีการดำเนินการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านระบบการประกันคุณภาพของสถาบัน และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น กรรมการในคณะประกอบด้วย บุคลากรในคณะตามความเหมาะสมแต่ควรมีคณบดีเป็นประธาน

คณะอนุกรรมการการควบคุมคุณภาพ มีหน้าที่ดำเนินการควบคุมคุณภาพ ภายในสถาบันไว้ให้ได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยนำระบบการควบคุมคุณภาพมาใช้ดำเนินการในสถาบัน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถาบัน และเตรียมความพร้อมเพื่อการตรวจสอบจัดทำ รายงานการศึกษาตนเอง บุคคลในคณะอนุกรรมการพิจารณาแต่งตั้งตามความเหมาะสมทั้ง จำนวนและตัวบุคคล

คณะอนุกรรมการการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน มีหน้าที่จัดการเพื่อการ ตรวจสอบคุณภาพภายในโดยการตรวจ ติดตามการดำเนินงานของระบบการควบคุมคุณภาพ เพื่อให้สถาบันได้รับทราบ จุดเด่น จุดด้อย หรือจุดแข็ง จุดอ่อนของระบบ เพื่อหาทางแก้ไขปรับปรุง และพัฒนา รวมทั้งจัดทำรายงานการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในของสถาบัน บุคคลใน คณะอนุกรรมการพิจารณาแต่งตั้งตามความเหมาะสมทั้งจำนวนและตัวบุคคล

คณะอนุกรรมการการสนับสนุน มีหน้าที่ให้การสนับสนุนด้านการจัดทำระบบข้อมูล สารสนเทศ และการสนับสนุนด้านอื่น เพื่อการดำเนินงานของระบบการประกันคุณภาพของ สถาบัน บุคคลในคณะอนุกรรมการพิจารณาแต่งตั้งตามความเหมาะสมทั้งจำนวนและตัวบุคคล

1.2 กิจกรรมที่สถาบันต้องดำเนินการ มีดังนี้

หลังจากที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดนโยบายคุณภาพ มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการ ดำเนินการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาแล้ว ในระดับคณะควรมีการทบทวนเรื่องการกำหนด คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ไว้ด้วย และดำเนินกิจกรรมตามลำดับดังนี้

- 1) จัดทำโครงสร้างสายงานการบริหารระบบ
- 2) กำหนดหน่วยงาน/คณะกรรมการรับผิดชอบ
- 3) แต่งตั้งผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพของสถาบันระดับคณะ
- 4) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ และหรือคณะทำงาน แล้วประกาศรายนามให้รับทราบทั่วกันทั้งสถาบัน
- 5) ระบุขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการและหรือคณะทำงานทุกชุด
- 6) จัดประชุมบุคลากรทุกระดับ เพื่อความเข้าใจตรงกันในเรื่องการประกันคุณภาพของสถาบัน
- 7) จัดทำคู่มือเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพของสถาบัน
- 8) การดำเนินงานให้มีความสอดคล้องกับหน่วยงานการประกันคุณภาพระดับมหาวิทยาลัย/วิทยาลัย

การกำหนดนโยบายคุณภาพเป็นกิจกรรมแรกที่ต้องจัดกระทำก่อนการดำเนินกิจกรรมอื่นเมื่อสถาบันจะใช้ระบบการประกันคุณภาพ

2 ขั้นตอนและกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

2.1 กระบวนการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษานี้ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ การประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพจากภายนอก

การประกันคุณภาพภายใน มี 3 กระบวนการ คือ

- 1) การควบคุมคุณภาพ
- 2) การตรวจสอบและการประเมินคุณภาพภายใน
- 3) การปรับปรุงแก้ไขและการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายนอก

การประกันคุณภาพจากภายนอก มี 3 กระบวนการ คือ

- 1) การตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก
- 2) การประเมินคุณภาพจากภายนอก
- 3) การพิจารณาให้การรับรอง

2.2 กิจกรรมที่ต้องปฏิบัติแต่ละกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

2.2.1 กิจกรรมในขั้นตอนการประกันคุณภาพภายใน

การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) มี 3 กิจกรรม ได้แก่

- 1) กำหนดองค์ประกอบคุณภาพ ดัชนีชี้วัดคุณภาพการศึกษาของสถาบัน
- 2) ดำเนินการควบคุมคุณภาพและมีการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยใช้วิธีการ FOCUS-PDCA และ LIPSCATS ในการดำเนินการบริหารและควบคุมคุณภาพ
- 3) เตรียมความพร้อมเพื่อการตรวจสอบและประเมินคุณภาพหลังจากได้มีการใช้เวลาในการดำเนินการควบคุมคุณภาพแล้ว 1 ปี หรือจนมีมาตรฐาน และจัดทำรายงานการศึกษาตนเอง (Self Study Report)

การตรวจสอบและการประเมินคุณภาพภายใน (Internal Quality Audit and Quality Assessment) มี 3 กิจกรรม ได้แก่

- 1) ศึกษารายงานการศึกษาตนเอง (SSR)
- 2) ดำเนินการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในโดยใช้แบบตรวจสอบและเกณฑ์ของสถาบันในแบบตรวจสอบ ซึ่งได้ระบุรายการตรวจสอบของแต่ละดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยและองค์ประกอบหลักไว้ให้ ส่วนหลักฐานอ้างอิงของแต่ละรายการตรวจสอบนั้นแต่ละสถาบันจะต้องกำหนดให้ชัดเจนสำหรับสถาบันตนเอง
- 3) จัดทำรายงานการตรวจสอบเพื่อประเมินสถาบันให้ทราบจุดอ่อนและจุดแข็งให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงจุดอ่อน รักษาจุดแข็งให้คงไว้และเสริมให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น ซึ่งการจัดทำรายงานเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน

การปรับปรุงคุณภาพและการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพจากภายนอก (Quality Improvement and Ready for External Quality Assurance) มี 4 กิจกรรม ได้แก่

- 1) ศึกษารายงานการตรวจสอบ เพื่อทราบจุดอ่อน จุดแข็ง และเตรียมการปรับปรุงจุดอ่อน จุดบกพร่อง และเสริมจุดแข็งให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น
- 2) ทำการปรับปรุงคุณภาพ แก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็ง
- 3) จัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report) ในตัวรายงานการประเมินตนเองของสถาบันนั้น ควรประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหาสาระ และภาคผนวก เป็นไปตามที่กำหนดโดยหน่วยงานภายนอกที่เข้ามาพิจารณา
- 4) ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดโดยหน่วยงานภายนอกที่จะมาเป็นผู้ให้การรับรองสถาบัน เช่น การเตรียมความพร้อมด้านเอกสาร เป็นต้น

แผนภูมิที่ 6 กิจกรรมในขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน

2.2.2 กิจกรรมในขั้นตอนการประกันคุณภาพจากภายนอก

หลังจากที่สถาบันมีการควบคุมคุณภาพจนมีมาตรฐานแล้ว สถาบันได้ทำการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในโดยสถาบันเอง และได้ปรับปรุงแก้ไขให้สถาบันมีคุณภาพพร้อมที่จะรับการประกันคุณภาพจากหน่วยงานภายนอก สถาบันดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดโดยหน่วยงานภายนอกที่จะมาเป็นผู้ให้การรับรองสถาบัน

กระบวนการในขั้นตอนการประกันคุณภาพจากภายนอก มีกิจกรรมดังต่อไปนี้

การตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก (External Quality Audit) มี 4 กิจกรรม ได้แก่

- 1) หน่วยงานภายนอกแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและประเมิน
- 2) คณะกรรมการศึกษารายงานการประเมินตนเองของสถาบัน

(Self Assessment Report)

- 3) คณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบ/ตรวจเยี่ยม
- 4) คณะกรรมการจัดทำรายงานการตรวจสอบ

การประเมินคุณภาพจากภายนอก (External Quality Assessment)

มี 2 กิจกรรมคือ

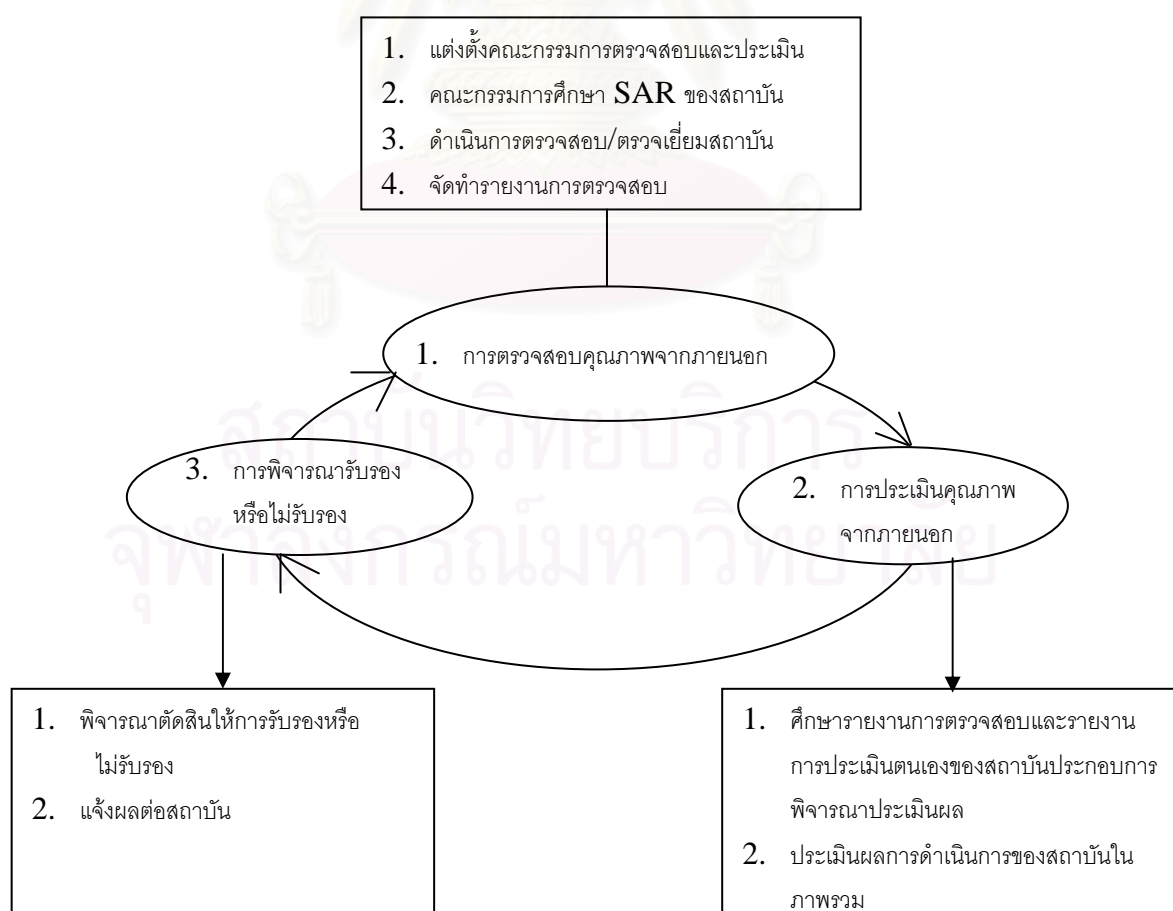
- 1) ศึกษารายงานการตรวจสอบและรายงานการประเมินตนเองของสถาบันมาประกอบการพิจารณาประเมิน และ
- 2) ประเมินผลการดำเนินการของสถาบันในภาพรวม

การพิจารณารับรองหรือไม่รับรองสถาบัน (Accreditation) มี 2 กิจกรรม

คือ

- 1) พิจารณาตัดสินให้การรับรองสถาบันหรือไม่รับรอง
- 2) แจ้งผลต่อสถาบัน

แผนภูมิที่ 7 ขั้นตอนการประกันคุณภาพภายนอกของสถาบันการศึกษายาบาลเอกชน

3 องค์ประกอบคุณภาพ ดัชนีชี้วัดและรายการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถาบัน การศึกษาพยาบาลเอกชน

3.1 องค์ประกอบคุณภาพ

องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยจำแนกออกเป็น 3 ด้านได้ดังนี้

1) ด้านโครงสร้างการปกครองดูแลกำกับสถาบันและการบริหารจัดการ

มี 3 องค์ประกอบหลัก 10 องค์ประกอบย่อย

2) ด้านกระบวนการผลิตของสถาบัน มี 6 องค์ประกอบหลัก 17 องค์ประกอบย่อย

3) ด้านผลผลิตของสถาบัน มี 2 องค์ประกอบหลัก 7 องค์ประกอบย่อย

รายละเอียดขององค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย ดังตารางต่อไปนี้

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
ด้านโครงสร้างการปกครองดูแลกำกับสถาบันและการบริหารจัดการ	
1. ปรัชญา/ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และแผนงาน	1.1 ปรัชญา / ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ 1.2 แผนงาน
2. โครงสร้างการปกครองดูแลกำกับสถาบันและการบริหารจัดการ	2.1 โครงสร้างการปกครองดูแลกำกับสถาบันและการบริหารจัดการ 2.2 ผู้บริหารและการเข้าสู่ตำแหน่ง 2.3 การบริหารงานบุคคลและการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ 2.4 ระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหาร
3. การบริหารจัดการการเงิน งบประมาณ และทรัพยากรอื่น	3.1 นโยบายและการบริหารการเงินและงบประมาณ 3.2 การตรวจสอบการเงินและงบประมาณ 3.3 ประเภทและจำนวนบุคลากร 3.4 อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งแวดล้อม
ด้านกระบวนการผลิตของสถาบัน	
4. การผลิตบัณฑิต	4.1 หลักสูตร 4.2 อาจารย์ 4.3 การจัดการศึกษา และกระบวนการเรียนการสอน 4.4 นักศึกษา 4.5 ฐานข้อมูล 4.6 ทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้ และทรัพยากรเกื้อหนุน ห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการ 4.7 กิจกรรมการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษา
5. การวิจัยและผลงานวิชาการอื่น	5.1 การผลิตผลงานการวิจัย 5.2 การผลิตผลงานวิชาการอื่น

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
6. การให้บริการวิชาการแก่สังคม	6.1 แผนงาน/โครงการ 6.2 การดำเนินการและการประเมินผล
7. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	7.1 แผนงาน/โครงการ 7.2 การดำเนินการและการประเมินผล
8. ระบบการประกันคุณภาพ	8.1 การดำเนินการเพื่อการจัดระบบ 8.2 การพัฒนาและการบริหารระบบ
9. ความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก และผู้ใช้ผลผลิตของสถาบัน	9.1 ความสัมพันธ์กับสมาคมวิชาชีพ สมาคมศิษย์เก่า และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ 9.2 ความสัมพันธ์กับผู้ใช้ผลผลิตของสถาบันและหน่วยงานอื่นในสังคม ชุมชน
ด้านผลผลิตและผลลัพธ์ของสถาบัน	
10. ผลผลิตของสถาบัน	10.1 ลักษณะบัณฑิตและความสำเร็จของบัณฑิต 10.2 ผลงานวิจัย ผลงานวิชาการอื่น หรือนวัตกรรม 10.3 ผลงานด้านการบริการวิชาการแก่สังคม 10.4 ผลด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
11. การเป็นประจักษ์พยานที่ดี และการสร้างชื่อเสียงให้แก่สถาบัน	11.1 นักศึกษา 11.2 อาจารย์ และบุคลากรอื่น 11.3 ภาพรวมของสถาบัน

3.2 ดัชนีชี้วัดคุณภาพและรายการตรวจสอบ

ดัชนีชี้วัดคุณภาพขององค์ประกอบมีจำนวน 63 ดัชนี และรายการตรวจสอบของแต่ละดัชนีจะช่วยในการตรวจสอบคุณภาพของแต่ละองค์ประกอบย่อยมีจำนวน 180 รายการ ดังตารางต่อไปนี้

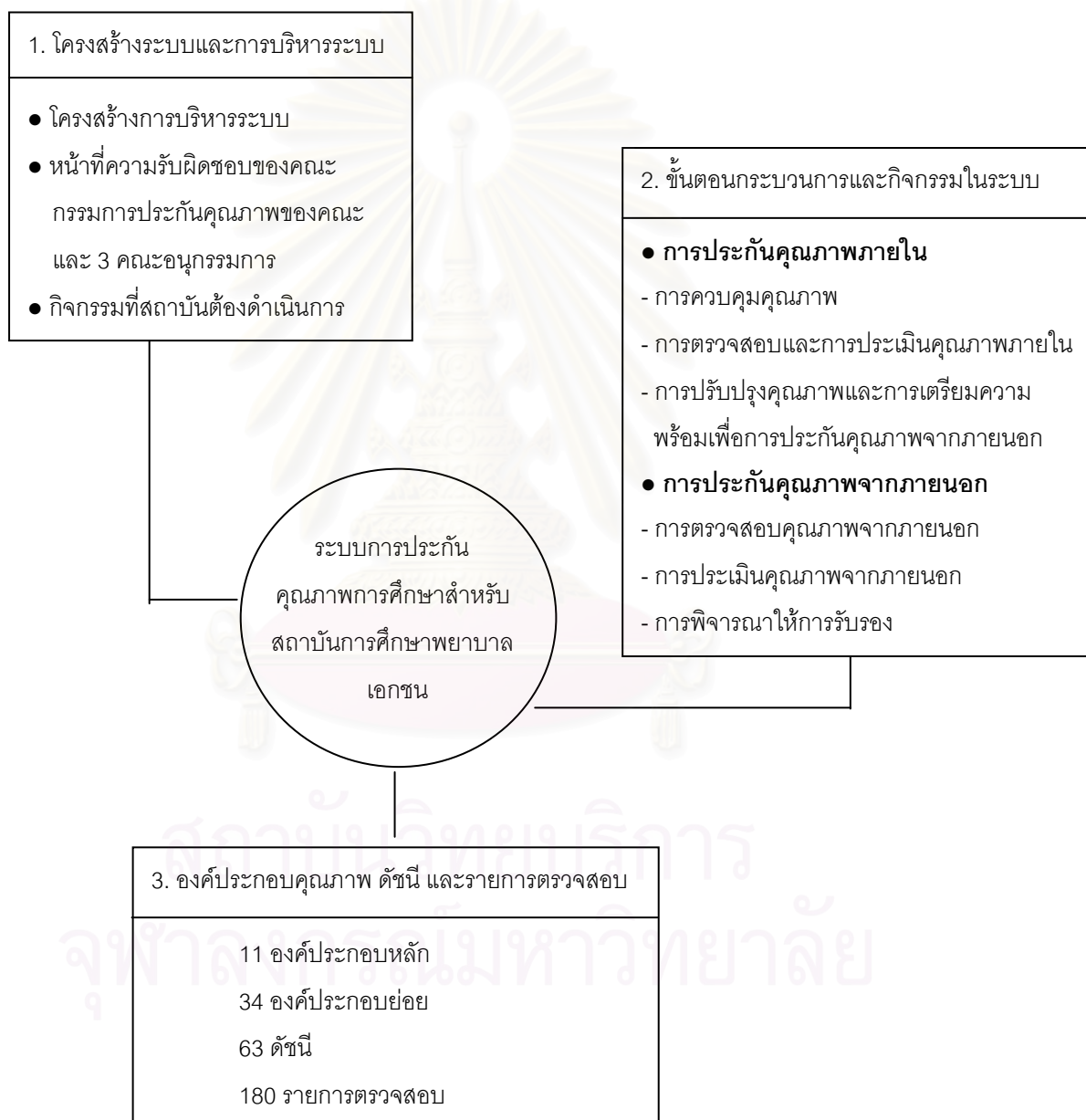
ตารางแสดงลำดับที่ขององค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ดัชนี และรายการตรวจสอบจำแนกตามสามด้าน

ด้าน	ลำดับดัชนี	ลำดับรายการตรวจสอบ
โครงสร้างการปกครองดูแลกำกับสถาบันและการบริหารจัดการ	1 – 21 (21)	1 – 44 (44)
กระบวนการผลิตของสถาบัน	22 – 56 (35)	45 – 162 (118)
ผลผลิตของสถาบัน	57 – 63 (7)	163 – 180 (18)
รวม	63	180

ตัวเลขในวงเล็บ คือ จำนวนของแต่ละรายการ

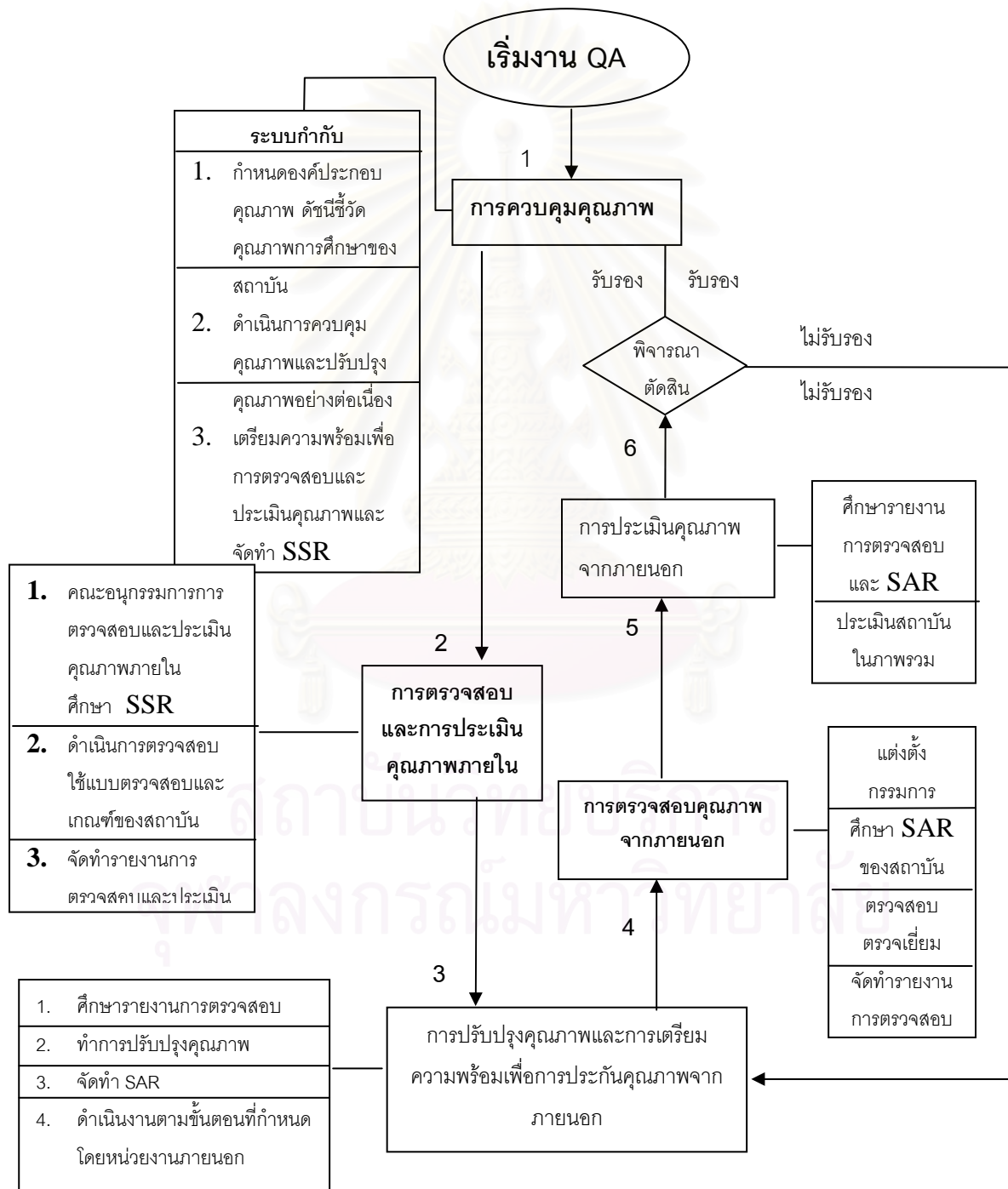
ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน ประกอบด้วย โครงสร้างระบบและการบริหารระบบ ขั้นตอนกระบวนการและกิจกรรมในระบบ องค์ประกอบคุณภาพ ดัชนี และรายการตรวจสอบ สรุปได้ดังแผนภูมิที่ 8 ต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 8 ส่วนประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน

ผู้วิจัยได้จัดทำแนวทางการดำเนินงานใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนไว้ในภาคผนวก ก. และสรุปขั้นตอนกระบวนการและกิจกรรมทั้งระบบไว้ในแผนภูมิที่ 9 ดังนี้

แผนภูมิที่ 9 ขั้นตอนกระบวนการและกิจกรรมทั้งระบบของระบบการประกันคุณภาพของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิจัยอภิปรายได้ดังนี้

ทบวงมหาวิทยาลัยได้ให้หลักการในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพไว้ว่า ให้มีเสรีภาพทางวิชาการ และมีความอิสระในการดำเนินการของสถาบัน เพื่อความมีคุณภาพภายในสถาบัน และพร้อมที่จะรับการตรวจสอบจากภายนอก (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2543 : 2) โดยแนวทางที่เสนอของทบวงมหาวิทยาลัยนี้ จึงต้องคำนึงถึงการเตรียมความพร้อมของสถาบันที่จะต้องหาแนวทาง วิธีการ และกิจกรรมการดำเนินการเพื่อพัฒนาระบบหรือใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบัน

ส่วนประกอบที่สำคัญของการพัฒนากลไกและระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน จะต้องคำนึงถึง 1) การสร้างกลไกการประกันคุณภาพ ได้แก่ การดำเนินการของสถาบันเพื่อกำหนดระบบหรือนำระบบมาใช้ 2) กระบวนการในระบบ 3) องค์ประกอบที่จะใช้เป็นแนวทางเพื่อการควบคุมคุณภาพและการตรวจสอบคุณภาพ ทั้งสามส่วนเป็นส่วนสำคัญที่ทุกสถาบันการศึกษาต้องตระหนักถึงในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของทบวงมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับแนวทางการจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพของสถาบันการศึกษา (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2541 : 11-12) ดังนั้น ข้อค้นพบจากการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนในประเทศไทยในครั้งนี้จึงมีความสอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติที่ทบวงมหาวิทยาลัยได้เสนอไว้

1. โครงสร้างระบบการบริหาร

สถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนต้องกำหนดองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการตามลักษณะพื้นฐานและตัวแปรแต่ละสถาบัน และอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการทุกชุด รวมทั้งมีการแต่งตั้งบุคลากรเพื่อให้ปฏิบัติงานในคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการต่าง ๆ ด้วย จะทำให้การทำงานเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเนื่องจากมีความชัดเจนในเรื่องอำนาจหน้าที่และขอบเขตภารกิจงานที่ต้องปฏิบัติ ทำให้การปฏิบัติงานไม่ซ้ำซ้อน งานจะเป็นระบบ และสามารถดำเนินงานตามเป้าหมายได้รวดเร็วขึ้น (Lunenburg and Ornstein, 1996 : 25-27)

งานวิจัยนี้ได้เพิ่มโครงสร้างระบบการบริหาร โดยให้มีคณะอนุกรรมการ 3 ชุด คือ 1) คณะอนุกรรมการการควบคุมคุณภาพ 2) คณะอนุกรรมการการตรวจสอบและการประเมินคุณภาพภายใน 3) คณะอนุกรรมการการสนับสนุน คณะอนุกรรมการทุกชุดอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการการประกันคุณภาพของคณะ และได้มีการระบุหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะอนุกรรมการทุกชุดไว้ด้วย

2. ขั้นตอนและกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

กระบวนการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษามี การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการประกันคุณภาพของทบวง-มหาวิทยาลัยและของประเทศอังกฤษ (Council for National Academic Award, 1991)

กระบวนการในขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในมี 3 กระบวนการ คือ 1) การควบคุมคุณภาพ 2) การตรวจสอบและการประเมินคุณภาพภายใน 3) การปรับปรุงแก้ไขและการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายนอก สำหรับกระบวนการในการประกันคุณภาพภายนอกนั้น จะมี 3 กระบวนการ คือ 1) การตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก 2) การประเมินคุณภาพจากภายนอก 3) การพิจารณาให้การรับรอง ซึ่งทั้งสองลักษณะกระบวนการผู้วิจัยกำหนดให้เป็นขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษายาบาล เอกชน และทั้งสองลักษณะรวมทั้งกระบวนการของระบบมีความสอดคล้องกับแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัย (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2543 : 4-5) และกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพภายนอก นอกจากจะสอดคล้องกับแนวทางของทบวงมหาวิทยาลัยแล้วยังมีความสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพโดยภายนอกของประเทศอังกฤษ ซึ่งมี 2 ระบบ คือ การตรวจสอบระบบคุณภาพ (Quality Audit) ซึ่งเป็นกระบวนการตรวจสอบระบบการควบคุมคุณภาพของสถาบัน และ การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) ซึ่งเป็นกระบวนการทบทวนและตัดสินผลโดยภายนอก (ทองอินทร์ วงศ์โสธร และคณะ, 2541 : 1)

ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ากระบวนการในการประกันคุณภาพภายในเมื่อสถาบันได้นำมาปฏิบัติ จะช่วยให้สถาบันผลคุณภาพไว้ได้อย่างสม่ำเสมอ นำไปสู่การประกันคุณภาพได้ และการประกันคุณภาพจะช่วยให้สถาบันมีคุณภาพได้ตลอดไป นำมาซึ่งความมั่นใจและศรัทธาของผู้ใช้ผลผลิตของสถาบันและหน่วยงานภายนอกสถาบัน

การควบคุมคุณภาพ เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องตระหนักถึง เนื่องจากเป็นบันไดไปสู่การประกันคุณภาพ (Sallis, 1993 : 27) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องโดยใช้ FOCUS-PDCA ซึ่งเป็นวงจรคุณภาพจากแนวคิดของ ชู ฮาร์ต และเดมิ่งนั้น เป็นวิธีการหลักที่อยู่บนพื้นฐานของกระบวนการทำงานที่มีความคงเส้นคงวา เป็นแนวทางที่นำมาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพได้ (Hills, 1998 : 30) และการควบคุมคุณภาพทางวิชาการรวมทั้งการปรับปรุงการปฏิบัติภารกิจทุกด้านอย่างต่อเนื่องบนพื้นฐานของความมีเสถียรภาพทางวิชาการและอิสรภาพในการดำเนินงาน จะนำมาซึ่งความมีมาตรฐานทางการศึกษา (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2543 : 3)

การตรวจสอบและการประเมินคุณภาพภายใน คือ

- 1) ศึกษารายงานการศึกษาตนเอง (SSR)
- 2) ดำเนินการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในโดยใช้แบบตรวจสอบและเกณฑ์ของสถาบัน
- 3) เป็นการตรวจสอบเพื่อประเมินสถาบันให้ทราบจุดอ่อนและจุดแข็ง ให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุง จุดอ่อน รักษาจุดแข็งให้คงไว้และเสริมให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ สตัฟเฟิลบีม และสุวิมล ว่องวาณิช ที่กล่าวถึงนโยบายของการประเมินผลดังนี้ (Stufflebeam, 1988; สุวิมล ว่องวาณิช, 2543 : 74) การประเมินผลอาจนำไปพัฒนาหรือระบุจุดแข็งจุดอ่อนหรือปรับปรุงส่วนที่บกพร่อง หรือมุ่งสู่ความเป็นเลิศในกระบวนการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในของสถาบันการศึกษายาบาลเอกชนนี้ ดำเนินการโดยคณะกรรมการตรวจสอบ และประเมินคุณภาพ เพื่อรับผิดชอบการดำเนินการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในตามจุดมุ่งหมาย วิธีการ และเครื่องมือ รวมทั้งการประมวลผลเป็นรูปรายงานการตรวจสอบตามที่สถาบันได้ระบุไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักประเมินหลายคนที่กล่าวถึงเรื่องการประเมินผลภายใน สรุปได้ว่า การประเมินผลภายในจะต้องมีผู้รับผิดชอบการทำประเมินจะประเมินอะไร เพื่อจุดมุ่งหมายอะไร ข้อมูลได้มาอย่างไร และจะประมวลผลอย่างไร (Nevo, 1994; Keefe, 1994; Stufflebeam, 1988; Airasian และคณะ, 1999 อ้างถึงในสุวิมล ว่องวาณิช, 2543 : 76) และมีการจัดทำรายงานนั้นควรมีส่วนประกอบในรายงาน 3 ส่วน คือ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหาสาระ และภาคผนวก ซึ่งการจัดทำรายงานเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน อย่างไรก็ตามรายงานการตรวจสอบและการประเมินจะมุ่งที่การระบุ ระบบ กลไก และประสิทธิผลเป็นรายองค์ประกอบ (อุทุมพร จามรมาน, 2543 : 65)

ในการประเมินคุณภาพจากภายนอกหน่วยงานการประกันคุณภาพอุดมศึกษาของประเทศอังกฤษ มีหน่วยงานที่แยกกันในการทำหน้าที่รับผิดชอบการตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพ กล่าวคือการตรวจสอบ คุณภาพอยู่ในความรับผิดชอบของสภาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (Higher Education Quality Council – HEQC) ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับชาติ และการประเมินคุณภาพมีหลายหน่วยงานรับผิดชอบตามพื้นที่ เช่น สภาการจัดสรรงบประมาณของอังกฤษ (Higher Education Funding Council of England – HEFCE) รับผิดชอบการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาในอังกฤษ (Council for National Academic Awards, 1991; ทองอินทร์ วงศ์โสธร และคณะ, 2541 : 4)

หน่วยงานจากภายนอกสถาบันการศึกษายาบาลเอกชนบางหน่วยงานมีการตรวจสอบคุณภาพและประเมินคุณภาพโดยหน่วยงานเดียวกัน ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ให้การรับรองสถาบัน

เช่น หน่วยงานในระดับองค์การวิชาชีพในประเทศ ได้แก่ สภาการพยาบาล หน่วยงานในระดับนานาชาติที่ทำหน้าที่ให้การรับรองมาตรฐานสถาบัน ได้แก่ สมาคมเพื่อการรับรองมาตรฐานสถาบันการศึกษาของคริสตจักรคณะเซเวนต์เดย์แอตเวนติสต์ เป็นต้น

สำหรับทบวงมหาวิทยาลัยของประเทศไทยได้เสนอให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษาขึ้นเพื่อกำกับดูแลและบริหารงานด้านมาตรฐานการศึกษา ตลอดจนให้การรับรองมาตรฐานการศึกษา (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2543 : 3)

3. องค์ประกอบคุณภาพ ดัชนีชี้วัดและรายการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถาบัน การศึกษาพยาบาลเอกชน

ทบวงมหาวิทยาลัยได้กล่าวถึงองค์ประกอบคุณภาพและดัชนีบ่งชี้คุณภาพในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพไว้ว่า สถาบันอุดมศึกษาจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ไม่ว่าจะเลือกการประกันคุณภาพระบบใด องค์ประกอบหลักของสถาบันที่กำหนดขึ้นจะต้องครอบคลุม 9 องค์ประกอบหลักของทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งครอบคลุมภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2543 : 7) และองค์ประกอบหลักที่ผู้วิจัยได้จากการศึกษาในครั้งนี้ มีความครอบคลุมภารกิจทั้ง 4 ประการ ของสถาบันอุดมศึกษา คือ 1) การจัดการเรียนการสอน 2) การวิจัย 3) การให้บริการวิชาการแก่สังคม และ 4) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และครอบคลุม 9 องค์ประกอบหลักของทบวงมหาวิทยาลัย และในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนที่ได้พัฒนาขึ้นในครั้งนี้ มีองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของคุณภาพ 11 องค์ประกอบหลัก และ 34 องค์ประกอบย่อย มีจำนวนดัชนีทั้งหมด จำนวน 63 ดัชนี และรายการตรวจสอบรวมทั้ง 180 รายการ ดังนี้

องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านปรัชญา / ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และแผนงาน พบว่าองค์ประกอบย่อยทุกดัชนี และทุกรายการตรวจสอบ มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้ในการควบคุมคุณภาพและตรวจสอบ คุณภาพของสถาบันเพื่อนำไปสู่การประกัน คุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาได้ ซึ่งวิสัยทัศน์ ปรัชญา มีความสำคัญสำหรับหน่วยงานทุกระดับ ในระดับประเทศก็เช่นกัน ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต้องอาศัยการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน โดยมีปรัชญาอยู่เบื้องหลังวิสัยทัศน์ และมีการกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ การพัฒนาที่สำคัญ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ ในการพัฒนาประเทศไทย (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2542 : 1) และการปรับปรุงแนวคิดในการวางแผน โดยให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับอุดมศึกษาทุกส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของการพัฒนาอุดมศึกษาของประเทศอย่างกว้างขวาง เพื่อเป็นแนวทางให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งนำไปใช้ในการวางแผนและบริหารสถาบันอุดมศึกษาให้มี

ประสิทธิภาพ มีคุณภาพและมีความเป็นเลิศทางวิชาการ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2543 : 1) ดังนั้นในองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยในองค์ประกอบที่ 1 จึงมีความสำคัญ

องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านโครงสร้างการปกครองดูแลกำกับสถาบันและการบริหารจัดการ พบว่าทุกองค์ประกอบย่อย ทุกดัชนี และรายการตรวจสอบ มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ที่จะนำมาใช้ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน เนื่องจากการบริหารจัดการมีความสำคัญมาก การปฏิรูประบบการบริหารจัดการศึกษา จึงเป็นสาระสำคัญอีกประการหนึ่งในจำนวน 9 ประการของการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งการบริหารสถาบันอุดมศึกษาทั้งในสังกัดรัฐ ในกำกับรัฐ หรือเอกชนต้องนำหลักการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) มาใช้ในการบริหารมหาวิทยาลัย เพื่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ (วิจิตร ศรีสะอ้าน อ้างถึงใน จันทร์จิรา วงษ์ขมทอง, 2543 : 237) และสอดคล้องกับการศึกษาของพรชูลี อาชวอำรุง และอุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์ ที่พบว่าดัชนีชี้วัดความเป็นเลิศทางวิชาการของสถาบันนั้นมีดัชนีที่สำคัญมากคือ มีระบบการบริหารองค์การที่ก่อให้เกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาขวัญ กำลังใจ และสร้างบรรยากาศที่ดีในหน่วยงาน และดัชนีที่สำคัญรองลงมา คือ มีการกำหนดภาระงานหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากร (พรชูลี อาชวอำรุง, 2534 : 55 – 56; อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์, 2536, 324 – 325)

องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านการบริหารจัดการการเงิน งบประมาณและทรัพยากรอื่น พบว่าทุกองค์ประกอบย่อย ดัชนีและรายการตรวจสอบ มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ที่จะนำมาใช้เพื่อการประกันคุณภาพได้ ทั้งนี้การบริหารจัดการและการบริหารการเงินและงบประมาณที่ดีเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้การบริหารสถาบันอุดมศึกษามุ่งสู่ความเป็นเลิศได้ และข้อเสนอที่เป็นหัวใจในการบริหารมหาวิทยาลัยให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งเสนอไว้เป็นข้อแรก คือ ระบบการบริหารจัดการและการบริหารงบประมาณของสถาบันอุดมศึกษาต้องเป็นระบบและกลไกที่มีความเป็นอิสระ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งได้เสนอไว้ด้วยคณะกรรมการด้านการบริหารจัดการและการเงินของ UNESCO (ทบวงมหาวิทยาลัย, 254 : 16)

องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านการผลิตบัณฑิต พบว่าทุกองค์ประกอบย่อย ทุกดัชนี และรายการตรวจสอบมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ที่จะนำมาใช้เพื่อการประกันคุณภาพ โดยเฉพาะองค์ประกอบย่อยด้านอาจารย์ การจัดการศึกษาและกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีความสำคัญมาก (จันทร์จิรา วงษ์ขมทอง, 2543 : 235) และสอดคล้องกับองค์ประกอบที่วารสารเอเชียวิค ได้ดำเนินการจัดอันดับของมหาวิทยาลัยในเอเชีย ได้มีการให้น้ำหนักคะแนนองค์ประกอบด้านอาจารย์มากที่สุดถึงร้อยละ 25 ขององค์ประกอบทั้งหมด (Asiaweek, 1997 : 23) นอกจากนี้ดัชนีที่เหมาะสมเกี่ยวกับองค์ประกอบย่อยด้านอาจารย์คือ มีการพัฒนาอาจารย์ (อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์ 2536 : 313 – 315 ; วันชัย ศิริชนะ, 2537 : 127) ซึ่งอยู่ในรายการ

ตรวจสอบที่ 59 ที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ และกิบบอนส์ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญฝ่ายการศึกษาของธนาคารโลกได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับการอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 2 ไว้ว่า จำเป็นต้องมีการพัฒนา รูปแบบวิธีการสอน กระบวนการเรียนการสอน โดยจำเป็นต้องใช้คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา เป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนการสอน (Gibbons, 1998 : 3) ซึ่งตรงกับ รายงานตรวจสอบที่ 73 จากการศึกษาครั้งนี้

องค์ประกอบหลักที่ 5 ด้านการวิจัยและผลงานวิชาการอื่นพบว่าทุกองค์ประกอบย่อย ทุกดัชนี และรายการตรวจสอบมีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้เพื่อการประกันคุณภาพ ดัชนีที่บ่งชี้เกี่ยวกับการวิจัย คือเรื่องการสอนสนับสนุนให้มีทุนวิจัย และการกำหนดนโยบาย และแผนงานด้านการวิจัย (อุไรพรพรณ เจนวาณิชยานนท์, 2536 : 326 – 327 ; Thompson, 1998 : 97 – 105) ในสายตาของเอเชียยุคที่แนะนำ 10 มหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดของเอเชียนั้น อันดับ 1 ถึง อันดับ 8 ล้วนแต่เป็นสถาบันที่มุ่งเน้นและให้ความสำคัญด้านการวิจัยทั้งสิ้น และอันดับที่ 3 มี ผลงานวิชาการในการทำโคลนนิ่ง (วัว) ได้สำเร็จ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 41 – 44) ดังนั้นการวิจัยและผลงานวิชาการอื่นจึงเป็นเรื่องที่จะนำมาสู่การได้รับการจัด อันดับเป็นสถาบันการศึกษาที่อยู่ในอันดับต้น ๆ ของความเป็นเลิศทางวิชาการตามมุมมองของ สังคม

องค์ประกอบหลักที่ 6 ด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม พบว่าทุกองค์ประกอบย่อย ทุกดัชนีและรายการตรวจสอบมีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อการประกันคุณภาพ การประเมินผลกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคม และสนับสนุนการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมเป็นดัชนีที่สำคัญ เกี่ยวกับองค์ประกอบด้านนี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานการวิจัยของอุไรพรพรณ เจนวาณิชยานนท์ และจันทร์จิรา วงษ์ชมทอง (อุไรพรพรณ เจนวาณิชยานนท์, 2536 : 328 ; จันทร์จิรา วงษ์ชมทอง, 2543 : 238)

องค์ประกอบหลักที่ 7 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมพบว่าทุกองค์ประกอบย่อย ทุกดัชนี และรายการตรวจสอบมีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้เพื่อนำมาใช้ในการประกันคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจันทร์จิรา วงษ์ชมทอง พบว่าดัชนีที่มีความสำคัญในองค์ประกอบ ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม คือ มีการสนับสนุนการจัดกิจกรรม การ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม และการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนและหรือสอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่น (จันทร์จิรา วงษ์ชมทอง, 2543 : 240)

องค์ประกอบหลักที่ 8 ระบบการประกันคุณภาพพบว่าทุกองค์ประกอบย่อย ทุกดัชนี และ รายการตรวจสอบมีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในการจัดทำระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถาบัน

องค์ประกอบหลักที่ 9 ความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกและผู้ใช้ผลผลิตของสถาบัน พบว่าทุกองค์ประกอบย่อย ทุกดัชนี และรายการตรวจสอบ มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ เพื่อการนำมาใช้ในการประกันคุณภาพ สอดคล้องกับหลักการพื้นฐานที่สำคัญของการบริหารแบบ มุ่งคุณภาพทั้งองค์การที่มุ่งให้ความสำคัญแก่ลูกค้าหรือผู้ใช้ผลผลิต องค์การหรือหน่วยงานควร ได้รับทราบว่าคุณค่ามุ่งหวังอะไร คาดหวังอะไร อะไรคือความพึงพอใจของเขา เพื่อสนองตอบสิ่งที่ เขาหวังและให้เขาพึงพอใจ (Flood, 1993 : 41 – 49) สอดคล้องกับการเห็นความสำคัญของลูกค้า ของ Seymour ที่ให้ข้อคิดไว้ว่า การทำให้ลูกค้าซึ่งหมายถึงนักศึกษา ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และผู้ใช้ ผลผลิตของสถาบันการศึกษาให้เกิดความพึงพอใจ นับเป็นเป้าหมายแรกที่สถาบันอุดมศึกษาควร กระทำ เพื่อนำไปสู่ความมีคุณภาพของสถาบัน (Seymour, 1993 : 42)

องค์ประกอบหลักที่ 10 ผลผลิตของสถาบัน พบว่าทุกองค์ประกอบย่อย ทุกดัชนี และ รายการตรวจสอบมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้เพื่อการนำมาใช้ในการประกันคุณภาพ เนื่องจากผลผลิตทุกด้านของสถาบันสามารถชี้ความมีคุณภาพของสถาบันได้ ซึ่งสอดคล้องกับ การที่มหาวิทยาลัยยอนไซ (Yonsel University) ประเทศเกาหลีใต้ ได้รับการจัดอันดับให้เป็น อันดับที่ 9 ของมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดของเอเชียตามสายตาของเอเชียวีค เนื่องจากเป็น มหาวิทยาลัยที่มีความเข้มแข็งทางวิชาการและมีบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยนี้ได้รับความสำเร็จใน ชีวิต เป็นบุคคลสำคัญดังเช่น คิม ฆู ซุง ผู้ก่อตั้งบริษัท แด ฆู เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 45)

องค์ประกอบหลักที่ 11 การเป็นประจักษ์พยานที่ดีและการสร้างชื่อเสียงให้แก่สถาบัน ทุก องค์ประกอบย่อย ทุกดัชนี และรายการตรวจสอบมีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้เพื่อการ นำมาใช้ในระบบการประกันคุณภาพ หากนักศึกษา อาจารย์และบุคลากรอื่นสร้างชื่อเสียงให้แก่ สถาบันและสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์ให้แก่สังคม และโดยภาพรวมแล้ว สถาบันมีชื่อเสียงในด้าน ต่าง ๆ ที่สร้างสรรค์คุณประโยชน์แก่สังคม จะทำให้เป็นหลักฐานหรือประจักษ์พยานที่แสดงว่า สถาบันมีคุณภาพ นอกจากนี้จะได้ศรัทธา ความนิยมจากสาธารณชนแล้ว กลุ่มบุคคลภายในคณะ ยังเกิดความภูมิใจในหน่วยงานของตนอีกด้วย (อุทุมพร จามรมาน, 2543 : 32) ความมีชื่อเสียง เป็นสิ่งสำคัญมากต่อมหาวิทยาลัยเพราะมีผลต่อแรงจูงใจให้พนักงานสนใจที่จะทำงานให้ มหาวิทยาลัย และยังส่งผลถึงการได้มาซึ่งเงินบริจาค เงินทุนวิจัย และการได้รับความสนับสนุนอื่น จากสังคม (จิรพัฒน์ เงามประเสริฐวงศ์, 2544 : 37)

งานวิจัยนี้ได้ระบบการประกันคุณภาพที่ให้ความสำคัญในองค์ประกอบคุณภาพ ดัชนี และ รายการตรวจสอบที่ครอบคลุมเกณฑ์คุณภาพที่ผู้วิจัยได้มาจากการศึกษาจากตำรา วารสาร เอกสาร งานวิจัย และสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน 2 แห่ง เพื่อเป็นกรอบแนวทางการปฏิบัติ ให้เกิดคุณภาพขึ้นในสถาบัน ใน 11 องค์ประกอบหลักที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้ มี 3 องค์ประกอบที่

มิได้รวมอยู่ในเกณฑ์คุณภาพของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนที่ผู้วิจัยได้ศึกษามา แต่ผู้วิจัยได้พบทั้ง 3 เกณฑ์นี้ในตำราวารสาร เอกสาร งานวิจัย ผู้วิจัยจึงนำทั้ง 3 เกณฑ์นี้มาเป็นองค์ประกอบคุณภาพด้วย 3 องค์ประกอบดังกล่าวนี้คือ องค์ประกอบที่ 9 ความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกและผู้ใช้ผลผลิตของสถาบัน องค์ประกอบที่ 10 ผลผลิตของสถาบัน และองค์ประกอบที่ 11 การเป็นประจักษ์พยานที่ดีและการสร้างชื่อเสียงให้แก่สถาบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์ประกอบที่ 9 มีดัชนีและรายการตรวจสอบที่เป็นแนวทางใหม่สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเกิดประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับสถาบันเมื่อนำมาใช้

นอกจากนี้องค์ประกอบหลักที่ผู้วิจัยค้นพบจากการศึกษายังมีความครอบคลุม 12 เกณฑ์ในการควบคุมคุณภาพของระบบ AAA เพื่อการรับรองมาตรฐานสถาบันการศึกษาของคริสตจักรคณะเซเวนต์เดย์แอ๊ดเวนตีสที่อีกด้วย (Accrediting Association of Seventh-day Adventist Schools, Colleges, and University, 1997 5-14) และดัชนีชี้วัดคุณภาพจำนวน 63 ดัชนี และรายการตรวจสอบจำนวน 180 รายการ ที่ผู้วิจัยค้นพบจากการศึกษาคั้งนี้ขึ้น มีความครอบคลุมสาระในองค์ประกอบและเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย สภาการพยาบาลแห่งประเทศไทย และสมาคมเพื่อการรับรองมาตรฐานสถาบันการศึกษาของคริสตจักรคณะเซเวนต์เดย์แอ๊ดเวนตีส (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2541 : ภาคผนวก 1-7: A.A.A., General Conference of Seventh-day Adventists, 1997 : 5-14; สภาการพยาบาล, 2538)

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการให้มีคุณภาพและประกันคุณภาพในระดับคณะวิชานั้น เป็นสิ่งสำคัญในการนำมาซึ่งการประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก

ทั้งนี้ นับแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2545 เป็นต้นไป การประกันคุณภาพภายในนั้นเป็นเรื่องของมหาวิทยาลัย/วิทยาลัยต้องจัดการให้มีขึ้น โดยมีคณะกรรมการอุดมศึกษา (ทบวงมหาวิทยาลัย) ของกระทรวงศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ให้การส่งเสริมในเรื่องการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัย/วิทยาลัย ส่วนการประกันคุณภาพภายนอกนั้น หน่วยงานที่จะเข้ามามีบทบาทในกระบวนการประกันคุณภาพภายนอกคือ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นหน่วยงานกลาง มีอำนาจหน้าที่หลัก 6 ประการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 4-5) ดังนี้

- 1) พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก กำหนดกรอบแนวทาง และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด
- 2) พัฒนามาตรฐานและเกณฑ์สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก
- 3) ให้การรับรองผู้ประเมินภายนอก

4) กำกับดูแลและกำหนดมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกที่ดำเนินการโดยผู้ประเมินภายนอก รวมทั้งให้การรับรองมาตรฐาน ทั้งนี้ ในกรณีจำเป็นหรือเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก สำนักงานอาจดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกเองก็ได้

5) พัฒนาและฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม สนับสนุนให้องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพหรือวิชาการ เข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ

6) เสนอรายงานการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาประจำปีต่อคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และสำนักงบประมาณ เพื่อประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายทางการศึกษา และการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา รวมทั้งเผยแพร่รายงานดังกล่าวต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

ดังนั้นสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนทุกแห่งจึงต้องให้ความสำคัญในการดูแลด้านการประกันคุณภาพภายในของตนเองให้ดี เพื่อพร้อมที่จะรับการประกันคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งทุกสถาบันต้องผ่านการรับรองมาตรฐานจากองค์กรมหาชนนี้

เนื่องจากเป็นเรื่องของกฎหมายที่ทุกสถาบันต้องปฏิบัติโดยหลีกเลี่ยงมิได้ นอกเหนือจากหน่วยงานภายนอกซึ่งเป็นองค์กรมหาชนที่กำหนดขึ้นโดยรัฐในระดับประเทศเข้ามาให้การรับรองสถาบันการศึกษาแล้ว สถาบันอาจต้องการให้หน่วยงานภายนอกอื่นเข้ามารับรองสถาบันเพิ่มอีกก็ได้ จากการศึกษาค้นคว้าวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนขึ้นอีก 1 ระบบ ซึ่งเป็นระบบที่ครอบคลุมกิจกรรม กระบวนการทั้งการประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก การประกันคุณภาพภายในมุ่งเน้นการประเมินเพื่อปรับปรุงพัฒนาสถาบันให้มีคุณภาพได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง และการประกันคุณภาพภายนอกนั้นจะช่วยกระตุ้นให้สถาบันมีความต้องการที่จะพัฒนาคุณภาพของตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ และระบบนี้ได้ผ่านการตรวจสอบด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นนักวิชาการ นักการศึกษา และผู้บริหารมหาวิทยาลัย/วิทยาลัย ซึ่งมีความรู้เป็นอย่างดีในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งได้รับการวิพากษ์วิจารณ์และข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติในระดับคณะวิชา ได้แก่ คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ และผู้ปฏิบัติเกี่ยวกับงานการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์ จึงเชื่อว่าระบบการประกันคุณภาพระบบนี้ สถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนจะสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระบบนี้ไปใช้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1.1 สถาบันที่จะนำระบบนี้ไปใช้ได้นั้น ต้องเป็นสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีการดำเนินการมาแล้วมากกว่า 5 ปี เนื่องจากระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระบบนี้มุ่งความเป็นเลิศด้านวิชาการ องค์ประกอบคุณภาพของระบบจึงมีองค์ประกอบหลักด้านผลผลิตของสถาบันนั้นหมายถึงสถาบันการศึกษาที่จะนำระบบไปใช้ต้องดำเนินการจนมีผู้สำเร็จการศึกษาแล้วมากกว่า 1 รุ่นขึ้นไป

1.2 สถาบันควรจัดตั้งคณะกรรมการการสนับสนุนเพื่อปฏิบัติงานด้านการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ และการสนับสนุนด้านอื่น เพื่อประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน

1.3 สถาบันที่นำระบบนี้ไปใช้ต้องกำหนดรายการอ้างอิงหรือหลักฐานอ้างอิงให้ชัดเจนและมีมาตรฐาน เพื่อการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในของสถาบันโดยสถาบันเป็นผู้กำหนดขึ้นเองตามลักษณะพื้นฐานของแต่ละสถาบัน และควรเผยแพร่เพื่อสถาบันการศึกษาพยาบาลอื่นๆ ได้สามารถนำไปใช้เพื่อให้เกิดมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน

1.4 หากสถาบันนำองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ดัชนีชี้วัดคุณภาพ และรายการตรวจสอบทั้งหมดไปใช้ดำเนินการเพื่อการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน และมีการปรับปรุงแก้ไข จะช่วยให้สถาบันมีความแข็งแกร่งเชิงวิชาการ และพัฒนาสถาบันไปสู่ความเป็นเลิศได้ และนำมาซึ่งการเป็นที่ยอมรับของสังคม

1.5 สถาบันควรมีการกำหนดการตรวจสอบและการประเมินคุณภาพภายในไว้เป็นระยะๆ เพื่อการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง จะทำให้สถาบันมีคุณภาพอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ทำให้เชื่อมั่นในคุณภาพ และประกันคุณภาพของสถาบันได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการวิจัยนี้ยังมิได้มีการทดลองใช้ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

2.1 ควรศึกษาการนำระบบนี้ไปทดลองใช้ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขดัชนีและรายการตรวจสอบให้สอดคล้องกับลักษณะของสถาบัน

2.2 ควรศึกษาวิธีการประเมินคุณภาพภายในที่สามารถประเมินได้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน มากขึ้น

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสถาบันเมื่อนำระบบนี้ไปใช้

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานปลัดกระทรวง. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.

กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. **การประกันคุณภาพการศึกษา.** เอกสารทางวิชาการ โครงการประกันคุณภาพการศึกษา, 2539.

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา. **เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2532.** เอกสารจัดสำเนาเย็บเล่ม

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. **แบบประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2536.

กระทรวงสาธารณสุข, สำนักนโยบายและแผนสาธารณสุข. **ความต้องการกำลังคนสาขาพยาบาล.** เอกสารประกอบการประชุมทิศทางการผลิตบุคลากรสุขภาพด้านสาขาพยาบาล ณ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, 20 กุมภาพันธ์ 2544.

กูดยา ตันติผลาชีวะ. “สภาการพยาบาลกับการประกันคุณภาพการศึกษา” **สารสภาการพยาบาล.** ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กรกฎาคม – กันยายน : 2541)

เกษม วัฒนชัย. “แนวคิดในการประกันคุณภาพทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์” เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา เรื่องการรับรองคุณวุฒิกับมาตรฐานอุดมศึกษาไทยที่เหมาะสม : บทบาทของสำนักงาน ก.พ. และทบวงมหาวิทยาลัยในทศวรรษหน้า. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2539.

เกษมสันต์ จิณณวาโส และคณะ. **แนวความคิดเกี่ยวกับการประกันและการปรับปรุงคุณภาพทางการศึกษาและการพัฒนาฝีมือแรงงาน.** เอกสารประกอบการบรรยายจัดโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สิงหาคม 2539.

คณะศึกษา การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์, “ยุทธศาสตร์การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์”. **การศึกษาไทย ในยุคโลกาภิวัตน์ : สู่ความก้าวหน้าและความมั่นคงของชาติในศตวรรษหน้า.** เอกสารประกอบการประชุมสมัชชาการศึกษา ในโครงการศึกษาไทยยุคโลกาภิวัตน์ของธนาคารกสิกรไทย, 26 มกราคม 2539.

- จรัส สุวรรณเวลา. **รื้อปรับระบบสถาบันอุดมศึกษาไทย กรณีศึกษา : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- จันทร์จิรา วงษ์ขมทอง. **การพัฒนาศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน.** เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน, 2543.
- จิรพัฒน์ เภาประเสริฐวงศ์. **การเปรียบเทียบสมรรถนะ : คู่มือสำหรับมหาวิทยาลัยในประเทศไทยออสเตรเลีย.** เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ เรื่องการเปรียบเทียบสมรรถนะ (Benchmarking) กับการประกันคุณภาพอุดมศึกษา : ประสพการณ์จากประเทศไทยออสเตรเลียจัดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 27 กุมภาพันธ์ 2544.
- ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักมาตรฐานการศึกษา ส่วนวิจัยและพัฒนา. **นโยบาย แนวทาง และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา.** เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องระบบการประกันคุณภาพการศึกษา. 15 – 17 กันยายน 2543.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. **แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา.** เอกสารประกอบการประชุม, 31 ธันวาคม 2540.
- ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักมาตรฐานการอุดมศึกษา ส่วนวิจัยและพัฒนา. **การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. **การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา.** ส่วนวิจัยและพัฒนา สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 10 กันยายน 2539. (เอกสารอัดสำเนา)
- ทบวงมหาวิทยาลัย. **การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา.** ส่วนวิจัยและพัฒนา สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. **คู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการสอบไล่ภายนอกหลักสูตรระดับอุดมศึกษาที่ไม่สูงกว่าปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2538.** เอกสารประกอบการดำเนินการเพื่อการรับรองสถาบันจัดโดยฝ่ายนโยบายจัดตั้งสำนักกิจการสถาบันอุดมศึกษาเอกชน, พฤศจิกายน 2538. (เอกสารอัดสำเนา)

ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ส่วนวิจัยและพัฒนา. **แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ส่วนวิจัยและพัฒนา. **แนวทางการประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัย.** เอกสารประกอบการสัมมนาระดมความคิด เรื่องการประกันคุณภาพ : กระแสหลักการปฏิรูปอุดมศึกษาไทย จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ณ โรงแรมรอยัลริเวอร์ กรุงเทพมหานคร, 3 มีนาคม 2541.

ทบวงมหาวิทยาลัย. **ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่องนโยบายและแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา.** 8 กรกฎาคม 2539.

ทบวงมหาวิทยาลัย. **ประมวลประกาศ ระเบียบ หลักเกณฑ์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน.** ฝ่ายวิเคราะห์แนวทางการศึกษา กองสถาบันอุดมศึกษาเอกชน, มกราคม 2535.

ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ส่วนวิจัยและพัฒนา. **การตรวจสอบคุณภาพโดยภายนอก (External Audit).** กรุงเทพฯ : ศูนย์ผลิตเอกสาร กองกลางสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2541.

ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักปลัด สำนักงานมาตรฐานอุดมศึกษา. **คู่มือการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันอุดมศึกษา.** 2539. (อัดสำเนา)

ทวี บุตรสุนทร. **การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร TQC/TQM.** (เอกสารโรเนียว), 2539.

ทวี บุตรสุนทร. **การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร TQC/TQM.** การบรรยายพิเศษจัดโดยสมาคมศิษย์เก่าวัฒนธรรมเอเชียและทุนฝึกอบรมเทคนิคโพ้นทะเล (ประเทศไทย) โรงแรมอิมพีเรียล ถนนวิฑู กรุงเทพฯ วันเสาร์ที่ 23 มีนาคม 2539.

ทองอินทร์ วงศ์ไธธร และคณะ. **ระบบและกลไกการประกันคุณภาพอุดมศึกษาในสหราชอาณาจักร.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์.** กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540.

ปทีป เมธาคุณวุฒิ. **หลักสูตรอุดมศึกษา : การประเมินและการพัฒนา.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

- พันธ์ศักดิ์ พลสารัมย์. **การพัฒนากระบวนการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการ
การบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การ : กรณีศึกษาจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชา
อุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- พรชูลี อาชวอำรุง. “เกณฑ์การประเมินสถาบันอุดมศึกษาไทย”, **วารสารครุศาสตร์.** ปีที่ 20
ฉบับที่ (ตุลาคม-ธันวาคม : 2534)
- พรชูลี อาชวอำรุง. เกณฑ์การประเมินสถาบันอุดมศึกษาไทย. ใน **รายงานสัมมนาสมาคม
เกียรตินิยมการศึกษาแห่งประเทศไทย (Phi Delta Kappa-Thailand Chapter).**
ณ. โรงแรมรอยัลริเวอร์ กรุงเทพมหานคร, 6-7 พฤศจิกายน
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.** กรุงเทพฯ : สำนัก
งานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2540.
- พิชิต สุขเจริญพงษ์. **การจัดการคุณภาพที่ทุกคนมีส่วนร่วม.** เอกสารการสอนชุดวิชาการ
จัดการการควบคุมคุณภาพและการจัดการสินค้าคงคลัง, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิ
ราช, 2537.
- พิชิต สุขเจริญพงษ์ และคณะ. **เทคนิคการผลิตด้วยระบบ JIT/TQC.** เรียบเรียงจาก
“Japanese Manufacturing Technique” ของ Rivhard J. Shconberger.
กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2534.
- พิทักษ์ พงษ์ธาสาริกร. **รวมสิ่งที่ไม่พึงปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพ.** แปลจากหนังสือ
“Himshitsu Kanri Bekarazv Shn” ของ ทะซึโอะ อิเคะซาวา. กรุงเทพฯ : สมาคม
ส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น), 2538.
- พูลพร แสงบางปลา. **การบริหารคุณภาพยุคโลกาภิวัตน์.** กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2539.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. “มหาวิทยาลัยออสเตรเลีย : เครื่องมือสร้างปัญญาของประเทศ”, **มอง
สถาบันอุดมศึกษาในประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์.** เอกสารวิชาการ
การศึกษาดูงานด้านการบริหารและวิชาการในระดับอุดมศึกษา ณ ประเทศ
ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- รายงานชุดแนวทางการปฏิรูปอุดมศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : บริษัท ฟริกหวานกราฟฟิค จำกัด,
2543.

- วรภัทร์ ภูเจริญ. **การควบคุมคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Companywide Quality Control CWQC)**. แปลจากหนังสือ Companywide Quality Control ของ ดร.โยชิโอะ คอนโดะ กรุงเทพฯ : เอเชียเพรสจำกัด, 2540.
- วรภัทร์ ภูเจริญ. **แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2541.
- วันชัย ศิริชนะ, “การประกันคุณภาพทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา”, เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาพยาบาลในประเทศไทย. สภาการพยาบาล, 25 มีนาคม 2540.
- วันชัย ศิริชนะ, “การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย” วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- วิจิตร ศรีสอาน, “การปฏิรูปการศึกษา” . สรุปการบรรยายในรายงานการสัมมนาทางวิชาการ เรื่องรัฐธรรมนูญกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยทบวงมหาวิทยาลัย, 6 กันยายน 2542.
- วิจิตร ศรีสอาน, สรุปเอกสารประกอบการบรรยายเรื่องแนวทางการพัฒนาอุดมศึกษาในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) เนื่องในวันสถาปนาทบวงมหาวิทยาลัย ครบ 22 ปี วันที่ 29 กันยายน 2537. (เอกสารอัดสำเนา)
- วิจิตร ศรีสอาน, “อุดมศึกษาที่พึงประสงค์”. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาทางวิชาการระดับชาติ เรื่อง การอุดมศึกษาไทยใน 10 ปีข้างหน้า จัดโดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 25-26 กรกฎาคม. (เอกสารอัดสำเนา)
- วีรพจน์ ลือประสิทธิ์สกุล. TQM living handbook : an executive summary. กรุงเทพฯ ; โทเรอินเตอร์เนชั่นแนลเทรดดิ้ง จำกัด, 2540
- สภาการพยาบาล, **ข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยการรับรองสถาบันการศึกษาระดับปริญญาพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2540**. (เอกสารอัดสำเนา)
- สภาการพยาบาล. **แผนการพัฒนาระบบการพยาบาลและการผดุงครรภ์แห่งชาติ พ.ศ. 2540-2549**. กรุงเทพฯ : บริษัท เดอะ เบสท์ กราฟฟิค แอนด์ปริ้นท์ จำกัด , 2541.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. **การบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร**. เอกสารอัดสำเนา 2540.

- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. **แนวคิดและหลักการระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การ (TQM).** (เอกสารอัดสำเนา)
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. **การนำเสนอรูปแบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด.** วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543.** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **คุณภาพมหาวิทยาลัยไทย: มุมมองจากเอเชีย.** รายงานการสัมมนาทางวิชาการสู่เส้นทางการปฏิรูปอุดมศึกษาไทยครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2542.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **การประกันคุณภาพการอุดมศึกษา : ความสำเร็จ ของ AAA.** รายงานผลการประชุมเสวนาทางวิชาการ, จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการ ศึกษาแห่งชาติ, 7 กรกฎาคม 2541.
- สุรัชย์ ธรรมทวีวิกุล และวิเชียร เบญจวัฒน์ผล. **ระบบการผลิต JIT จากหลักการสู่ภาคปฏิบัติจริง.** เรียบเรียงจากการเขียนของ ฮิราโนะ ฮิโรยูกิ. กรุงเทพฯ : บริษัทซีเอ็ดยู เคชั่น จำกัด(มหาชน), 2537.
- สุวิมล ว่องวานิช. **การวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น, 2543.
- อดุลย์ วิริยเวชกุล, **การอุดมศึกษาปรัทัศน์ 2** กรุงเทพฯ : บริษัทพี.เอ.ลิปวิง จำกัด 2538.
- อมรวิษณุ นาครทรรพ. **ในกระแสแห่งคุณภาพ.** งานวิจัยโดยการสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร : ที พี พรินท์ จำกัด, 2540.
- อมรวิษณุ นาครทรรพ. **คุณภาพและการประกันคุณภาพในวิถีทรรศน์การปฏิรูปอุดมศึกษาไทย.**
- อุทัย บุญประเสริฐ. **การบริหารหลักสูตร : หัวใจของการบริหารวิชาการ.** วารสารครุศาสตร์. ปีที่ 22 ฉบับที่ 3 มกราคม - มีนาคม 2537.
- อุทุมพร จามรมาน. **การเขียนโครงการวิจัย.** กรุงเทพฯ : ฟันนี่พับบลิชซิง, 2533.
- อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์. **“การพัฒนาศูนย์สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน”** วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาคุษฎีบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

ภาษาอังกฤษ

Accrediting Association of Seventh-day Adventist Schools, College and Universities.

Handbook of Accreditation for Colleges and Universities : Philosophy, Guidelines and Criteria. Silver spring, Maryland : Educational Department, General Conference of Seventh-day Adventists, 1997.

Astin, Alexander W. **Assessment for Excellence.** New York : Macmillan Publishing Company, 1991.

Astin, Alexander W. **Academic Achievement What Matters in College : Four Critical Years Revisited.** San Francisco : Jossey Bass, 1993.

Australian Vice Chancellors' Committee. **Code of Practice for maintaining and monitoring academic and standard.** Canberra : AVCC, 1997.

Bank, John. **The essence of total quality management.** New Jersey : Prentice Hall, 1992.

Baumgart, N. **Equity, Quality and Cost in Higher Education.** Bangkok : UNESCO Principal Regional Office For Asia and The Pacific, 1987.

Beare, Hedley, Brian J. Caldwell and Ross H. Millikan. **Creating An Excellent School : Some New Management Techniques.** London : Routledge, 1989.

Besterfield, Dale H., Besterfield-Michna, Carol. **Total quality management.** New Jersey : Prentice Hall International, 1995.

Boston, Ken. **Quality Assurance School Reviews : Principles and Processes.** New South Wales : NSW Department of School Education, 1995.

Butcher, K.S. When TQM goes nowhere. **Training and Development** (Jan 1993) : 22-29.

Car, Rebecca Lynn. **A case study of the implementation of TQM at the memorial Student center at Texas A&M University : The impact on organizational structure.** Doctoral Dissertation. Texas A&M University, 1995.

- Cheng, T.C.E. **Just-in-time manufacturing an introduction.** London : Chapman & Hall, 1993.
- Chickering, Arthur W. and Reioser, Linda. **Education and Identity.** 2nd ed. San Francisco : Jossey Bass, 1993.
- Clements, Richard Barrett. **Quality Manager's complete Guide to ISO 9000.** London : Prentice Hall, 1993.
- Coate, L. Edwin. **Implementing total quality management to a university setting.** Corvallis : Oregon State University, 1990.
- Coate, L. Edwin. **TQM for information systems management : Quality practices for continuous improvement.** New York : McGraw-Hill, 1995.
- Conrad, C.F. and Blackburn, R.T. **Program Quality in Higher Education.** In Sanart, j.C. (ed.). **Higher Education : Handbook of Theory and Research.** (Vol.I). New York : Agathorn, 1985.
- Cortada, Jame W. **TQM for Information Systems Management Quality Practices for Continuous Improvement.** New York : McGraw-Hill, 1995.
- Council for National Academic Awards. **Polytechnics and College Education in United Kingdom : The role of CNAA.** London : CNAA Publication, 1991.
- Crosby, Phillip B. **Quality is Free.** Newyork : Mc Graw-Hill, 1986.
- Cowley, W.H. European influence upon American Higher education. **Educational Record.** 20, 1989.
- Cuttance, Peter. **Consumer Evaluation of Quality Management and Quality Assurance Systems for Schools.** Prepared For The Australian – Quality Council Conference, A Clever Solution-Quality Education, NSW Department of School Education, Sydney, 8-9 July 1994.
- Cuttance, Peter. **"Quality Assurance and Quality Management : Complimentary but different functions"** , **Evaluation news & comment.** Volume 2 No.2, (July 1993).
- Dale, Barrie G. **Managing Quality.** 2nd ed. London : Prentice Hall, 1994.

- Deming, W. Edwards. **Out of the Crisis**. Cambridge : Cambridge University Press, 1986.
- Division of Education and Accreditation, National League For Nursing. **Policies and Procedures of Accreditation for Programs in Nursing Education Sixth Edition Baccalaureate and Higher Degree Programs**. Pub. No. 18-1437. New York : National League for Nursing, 1990.
- Donald, J.G. "Quality Indices fo Fadices fo Faculty Evaluation". **Assessment and Evaluation in Higher Education** 9, 1 (1984) : 41-52.
- Enarson, H.L. "Quality-Indefinable But Not unattainable", **Educational Record**. 64 (Winter, 1983) : 7-9.
- Feigenbaum, Armand V. **Total Quality Control**, 3th ed. New York : McGraw - Hill, 1992.
- Flood, Robert Louise. **Beyond TQM**. New York : John Wiley and sons, 1993.
- Florida Postsecondary Education Planning Commission. **A study of postsecondary education accreditation**. Florida : Depratment of Education, 1985.
- Foure, Lesley Munro and Faure, Malcolm Munro. **TQM A Primer for Implementation**. New York : Burr Ridge, 1994.
- Freeman, R. and Voehl, F. **ISO 9000 in Training and Education : A View to the Future**. London : Kogan page, 1992.
- Freeman Richard. **Quality Assurance in Training and Education, How to Apply BS5750 (ISO 9000) standards**. London : Kogan Page, 1997.
- Gardner, J. **Excellence**. New York : Haper and Row, 1961.
- Gibbons, Michel. "Higher Education Relevance in the 21st Century ". Paper Presented at the UNESCO World Conference on Higher Education held in Paris, France on October 5 – 9, 1998.
- Goetsch, Davis L. and Davis, Stanley. **Introduction to Total Quality : quality, productivity, competitiveness**. New York : Macmillan College Publishing Company, 1994.

- Gray, John. "The Quality of Schooling : Frame works for Judgement" **Managing the Effective School**. Edited by Margaret Preedy, London : the Open University, 1993.
- Harman, Grant. **Quality Assurance For Higher Education : Developing and Managing Quality Assurance for Higher Education Systems and Institutions in Asia and The Pacific**. Bangkok : ACEID, 1996.
- Hernandez, Arnalo. **Just-in-time quality**. Englewood Cliff, NJ : PTQ Prentice Hall, 1993
- Hills, Renee, **Quality Assurance, Continuous Quality Improvement and Health Care**. Document in Quality Assurance Seminar, Saraburi, October 12-15 , 1998.
- Hilgard, and Brown **Theories of learning**. Englewood Ceiffe, NJ : Prentice - Hall, 1996.
- Hutchins, Grogory B. **Introduction to Quality Control, Assurance, and Management**. New York : Macmillan Publishing, 1991.
- Hradesky, John L. **Total quality management handbook**. New York : McGraw-Hill 1995.
- Jackson, Peter and Ashton, David. **Managing a quality system using BS/EN/ISO 9000 (formerly BS5750)**. London : Kogan Page, 1995.
- Juran, Joseph M. and Frank M. Gryna. **Quality Planning and Analysis**. 3rd ed. Singapore : McGraw-Hill Book, 1993.
- Kells, HR. **Self – Regulation in Higher Education : A Multinational Perspective on Collaborative Systems of Quality Assurance and Control**. London : Jessica Kingsley, 1992.
- Levine, A.E. "Quality in Baccalaureate Programs : What to Look for When David Riesmen Can't Visit" , Educational Record. 63, 1 (1982) : 13-17.
- Lewis, Ralph G. and Douglas H. Smith. **Total quality in higher education**. Florida : St. Louise, 1994.

- Lunenberg, Fred C. and Ornstein, Allan C. **Educational Administration – Concepts and Practices**. Belmont, California : Wadsworth Publishing Company, 1996
- Mann, Nancy R. **The keys to Excellence**. Los Angeles : Prestrick Book, 1985.
- Marcus, L.R. **The Path to Excellence. Quality Assurance in Higher Education**. Washington D.C. : ASHE-ERIC Higher Education Research Report No.1 , 1983.
- Mayhew, L.B. Ford, P.I. and Hubbard, D.L. **The Quest of Quality : the Challenge for Undergraduate Education in the 1990**. San Francisco : Jossey Bass Publisher, 1990.
- Meisenheimer, Claire G. **Improving Quality A Guide to Effective Programs**. Gaithersburg, Maryland : Aspen Publishers, 1992.
- Miiller, D. and Funnell, P. Learner perceptions of quality and the learner career. **Quality Assurance in Education** 1, 1 (1993) : 29.
- Ministry of Education, Science and Culture. **Outline of education in Japan**. Tokyo : MONBUSHO, 1990.
- Munro – Faure, Lesley and Malcolm. **Implementing Total Quality Management** .London : Longman Group UK Limited, 1992.
- National League For Nursing. **NLN Accreditation**. New York : National League for Nursing Office, 1994.
- Neave, Henry R. **The Deming Philosophy**. Salisbury : The British Deming Association, 1988.
- Oakland, John S. **Total Quality Management**. Oxford : Butterworth-Heinemann Ltd., 1989.
- Oakland John S. **Total Quality Management**. New York : Nichols Publishing, 1992.
- Owens, Robert G. **Organizational Behavior in Education**. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice – Hall, 1987.
- Parsons, Carl. **Quality Improvement in Education : Case Studies in Schools, Colleges and University**. London : David Fulton Publishers, 1994.
- Peterson, R.E. **College Goals and the Challenge of Effectiveness**. Princeton, NJ : Educational Testing Service, 1971.

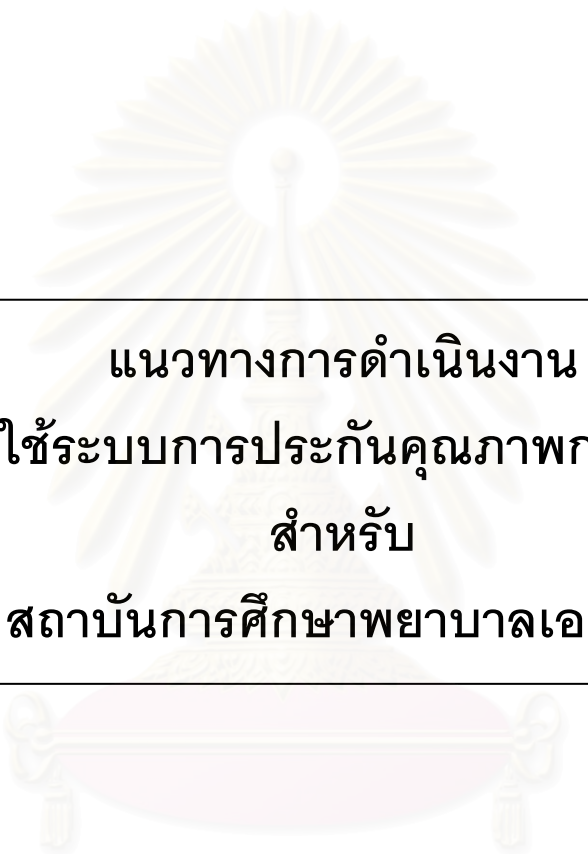
- Puri, S.C. **Statistical Process Quality Control – Key to Productivity.** Ottawa, Canada : Standards – Quality Management group, 1984.
- Quality Assurance Directorate. **Quality Assurance School Reviews : Principles and Process.** Sydney : NSW Department of School Education, 1995.
- Rayans, David G. **Characteristics of Teacher.** Manasha : George Banta, 1960.
- Sallis, Edward. **Total quality management in education** London : Kogan Page Educational Management Series, 1993.
- Scholtes, Peter and Hacquebord, Heero. **A Practical Approach to Quality.** Wisconsin : Joiner Associates Madison, 1987.
- Seldin, Peter. **Changing Faculty Evaluation Practices.** New York : University, 1984.
- Seymour, Dainel T. **Total Quality Management on Campus : Is It Worth Doing ?** San Francisco : Jossey-Bass Publishers, 1994.
- Seymour, Daniel T. **On Q : Causing Quality in Higher Education.** New York : Macmillan Pub., 1993.
- Sheer, Lawrence A. and Teeter, Deborah J. **Total Quality Management in Higher Education.** San Francisco : Jossey-Bass Publishers, 1991.
- Shewhart, Walter W. **Economic Control of Quality of Manufactured Product.** ; 1931 reprinted in 1980 by the American Society for Quality Control.
- Stebbing, Lionel. **Quality Assurance the Route to efficiency and Competitiveness third Edition.** New York : Ellis Horwood, 1986.
- Taylor, James Robert. **Quality Control System : Procedures for Planning Quality Programs.** New York : McGraw-Hill Book, 1989.
- Teeter, Deborah J. and Lozier, Gregory G. **Persuit of Quality in Higher Education : Case Studieds in Total Quality Management.** San Francisco: Jossey-Bass, 1993.
- Tenner, Arthur R., and Detoro, Irving J. **Total quality management : three steps to continuous improvement.** Massachusetts : Addison-Wesley Publishing Company, 1992.

- Thompson, John L. **Strategic Management : Awareness and Change**. 2nd ed., London : Chapman & Hall, 1993.
- Thompson, J., and other. "Developing an Institutional framework for rewarding excellence in teaching : A case study" , **Quality Assurance in Education** 6, 1998.
- Torbin, M. **The new quality era**. London : Heinemann, 1990.
- Vroman, H. William and Vincent P. Luchsinger. **Managing Organization Quality**. USA. : IRWIN, 1994.
- Walton, Mary. **The Deming management method**. New York : Dodd, Mead & 1986.
- Walton, Mary. **The Deming management method**. London : The Mercury Books Division of W.H. Allen & Co, Plc., 1989.
- Webster, D.S. "Advantages and Disadvantages of Methods of Assessing Quality." **Change** 13 (September, 1981) : 20-24.
- Willms, I. Douglas. **Monitoring School performance : A Guide for Educators**. London : The Falmer Press, 1992.
- Willan, Richard L. **Essentials of total quality management**. New York : Amacom, American Management Association, 1994.
- Zahedi, Fatemeh. **Quality information systems**. London : Boyd & Fraser, 1995.
- Zeithaml, V.A., Parasuraman, A. , and Berry, L.L. **Delivering Quality Service**. New York : Free Press, 1990.

ภาคผนวก ก.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวทางการดำเนินงาน
การใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
สำหรับ
สถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**แนวทางการดำเนินงานการใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
สำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน**

	หน้า
1. คำจำกัดความและแนวคิดพื้นฐาน.....	226
1.1 คำจำกัดความ.....	226
1.2 แนวคิดพื้นฐานของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการ ศึกษาพยาบาลเอกชน.....	227
2. การดำเนินการของสถาบันเพื่อการใช้ระบบ.....	229
2.1 ขั้นตอนการดำเนินการ.....	229
2.2 โครงสร้างการบริหารระบบ.....	229
2.3 คณะกรรมการและการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ.....	230
3. ขั้นตอนและกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา.....	231
3.1 กระบวนการและลักษณะของกระบวนการ.....	231
3.2 กิจกรรมแต่ละกระบวนการในการประกันคุณภาพการศึกษา.....	231
3.2.1 กิจกรรมแต่ละกระบวนการในการประกันคุณภาพภายใน.....	231
3.2.2 กิจกรรมแต่ละกระบวนการในการประกันคุณภาพภายนอก.....	234
3.3 ขั้นตอนการปฏิบัติและขั้นตอนกระบวนการทั้งระบบ.....	236
4. การควบคุมคุณภาพ (Quality Control)	238
4.1 องค์ประกอบคุณภาพ ดัชนี และรายการตรวจสอบ.....	238
4.2 การดำเนินการควบคุมคุณภาพอย่างต่อเนื่อง.....	266
4.3 การจัดทำรายงานการศึกษาตนเอง.....	266
5. การตรวจสอบคุณภาพภายใน (Internal Quality Audit) และการประเมินคุณภาพ ภายใน (Internal Quality Assessment)	266
5.1 การตรวจสอบ เกณฑ์ และจัดทำรายงานการตรวจสอบ.....	266
5.2 การเขียนรายงานการตรวจสอบและการประเมิน.....	269
6. การปรับปรุงคุณภาพและการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายนอก	269
6.1 การปรับปรุงคุณภาพ และการเตรียมความพร้อม.....	269
6.2 การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง.....	270
7. การประกันคุณภาพภายนอก.....	272
8. เอกสารที่ต้องจัดทำ.....	272

1. คำจำกัดความและแนวคิดพื้นฐาน

1.1 คำจำกัดความ

คำจำกัดความที่ใช้ในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาล เอกชน มีดังนี้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

คำจำกัดความที่ใช้ในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มีดังนี้

1. **สถาบัน** หมายถึง สถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนในประเทศไทย รวมทั้งหมด 10 แห่ง มีสถานภาพเป็นคณะพยาบาลศาสตร์ ในมหาวิทยาลัย 5 แห่งและในวิทยาลัย 5 แห่ง สถาบันทั้งหมดอยู่ภายใต้สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

2. **เกณฑ์** หมายถึง ข้อปฏิบัติหรือหลักการที่ใช้เป็นหลักเปรียบเทียบกำหนด ในการดำเนินการ ซึ่งเป็นเครื่องบ่งชี้โดยตรงหรือโดยอ้อมต่อความมีคุณภาพ ซึ่งอาจกำหนดขึ้นโดยหน่วยงานภายนอกหรือสถาบันการศึกษาเอง

3. **มาตรฐาน** หมายถึง เกณฑ์ขั้นต่ำของการปฏิบัติในเรื่องที่ได้กำหนดไว้เพื่อเป็นแนวทาง ดำเนินการ

4. **ดัชนี** หมายถึง ตัวบ่งชี้ซึ่งเห็นได้ชัดตามหลักฐานที่ปรากฏ และพื้นฐานทางทฤษฎี หลักการ ซึ่งทำให้เชื่อว่ามีคุณลักษณะ และระดับของความมีคุณภาพ

5. **คุณภาพ** หมายถึง ผลของการดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดเป็นไปตามความต้องการหรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้

6. **การประกันคุณภาพ** หมายถึง กระบวนการหรือกลไกการดำเนินงานที่จะทำให้มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง ในระดับที่มีความเชื่อมั่นได้ มี 2 ลักษณะ คือ การประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก

7. **การประกันคุณภาพภายใน** หมายถึง กระบวนการควบคุมคุณภาพภายในสถาบัน ที่มั่นใจว่าได้มีกระบวนการผลิตอย่างมีคุณภาพตามที่กำหนดไว้ มีการควบคุมคุณภาพและตรวจสอบโดยสถาบันเอง เพื่อการแก้ไขปรับปรุงจุดบกพร่องและเสริมจุดแข็งให้แข็งยิ่งขึ้น

8. **การประกันคุณภาพภายนอก** หมายถึง กระบวนการดำเนินการให้เกิดมีคุณภาพภายในแล้วมีการตรวจสอบและการประเมินผลทั้งระบบจากหน่วยงานหรือคณะบุคคลภายนอก มหาวิทยาลัย หรือวิทยาลัย เพื่อความมั่นใจได้ว่าสถาบันมีความสามารถผลิตบัณฑิตและผลงานอื่นที่มีคุณภาพ โดยมีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพเพื่อการรับรองมาตรฐานสถาบัน

9. **ระบบการประกันคุณภาพของสถาบันการศึกษา** หมายถึง กระบวนการหรือกลไก หรือแนวปฏิบัติที่สถาบันการศึกษาได้กำหนดไว้สำหรับการดำเนินการตามระบบและแผนที่ได้วางไว้ ซึ่งจะทำให้มั่นใจได้ว่า จะได้ผลผลิตของสถาบันการศึกษาที่มีคุณภาพตรงตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และประกันการรักษาคุณภาพของสถาบันการศึกษา

10. **กระบวนการในระบบการประกันคุณภาพ** หมายถึง กลไกหรือกระบวนการ ดำเนินงานคุณภาพ ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบเพื่อให้ดำรงไว้ซึ่งคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย 6 กระบวนการ ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพภายใน (Internal Quality Audits and Internal Quality Assessment) การปรับปรุงคุณภาพและการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประกันคุณภาพจากภายนอก การตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก (External Quality Audits) และการประเมินคุณภาพจากภายนอก (Quality Assessment) และการพิจารณารับรอง (Accreditation)

11. **การควบคุมคุณภาพ (Quality Control)** หมายถึง กระบวนการที่ใช้ควบคุมคุณภาพ ขององค์ประกอบต่าง ๆ ในสถาบันที่จะมีผลต่อคุณภาพของผลผลิตสถาบัน มีการดำเนินการโดยการนำระบบและปัจจัยสนับสนุนการดำเนินการเพื่อคุณภาพมาใช้เพื่อการควบคุมและปรับปรุงคุณภาพขององค์ประกอบด้านการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลป วัฒนธรรม

12. **การตรวจสอบคุณภาพภายใน (Internal Quality Audits)** หมายถึง กระบวนการ และกลไกการตรวจสอบคุณภาพการดำเนินการของระบบการควบคุมคุณภาพที่สถาบันการศึกษา ได้จัดให้มีขึ้นและดำเนินการตรวจสอบโดยสถาบันเอง

13. **การตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก (External Audits)** หมายถึง กระบวนการ และกลไกการตรวจสอบคุณภาพการดำเนินการของระบบการควบคุมคุณภาพที่สถาบันการศึกษา ได้จัดให้มีขึ้น และดำเนินการตรวจสอบโดยหน่วยงาน หรือคณะบุคคลจากภายนอกมหาวิทยาลัย หรือวิทยาลัย

14. **การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment)** หมายถึง กระบวนการประเมินผลการ ดำเนินการของสถาบันการศึกษาโดยภาพรวม เมื่อได้มีการกำหนดใช้ระบบการประกันคุณภาพ หรือระบบการควบคุมคุณภาพแล้ว ดำเนินการโดยหน่วยงานหรือคณะบุคคลจากภายนอก มหาวิทยาลัยหรือ วิทยาลัย

1.2 แนวคิดพื้นฐานของระบบ

1.2.1 **คุณภาพสถาบัน** หมายถึง ความตรงตามลักษณะเฉพาะและมาตรฐานที่สถาบัน ตั้งไว้เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการ ความปรารถนา และความคาดหวังของผู้ใช้ผลผลิตและ

ผู้เกี่ยวข้อง กับผลผลิตของสถาบัน ระดับหรือมาตรฐานของคุณภาพอุดมศึกษา ไม่มีเกณฑ์ที่ชัดเจนแน่นอน เป็นการยากที่จะวัดคุณภาพอุดมศึกษาทั้งหมดในลักษณะอิงกลุ่ม เพราะสถาบันต่างๆ มีความแตกต่างกันในแต่ละองค์ประกอบของสถาบัน การประเมินจึงต้องประเมินในลักษณะดูคุณค่าของตัวสถาบันเองและหากจะเปรียบเทียบกับสถาบันอื่น ควรต้องเปรียบเทียบกับสถาบันในระบบเดียวกัน สถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนในประเทศไทย มีทั้งหมด 10 แห่ง ซึ่งมีลักษณะหรือองค์ประกอบของสถาบันส่วนใหญ่ คล้ายคลึงกัน **จึงสามารถที่จะนำระบบการประกันคุณภาพระบบเดียวกันนี้ไปใช้ได้**

1.2.2 แนวคิดหลักในการสร้างคุณภาพให้เกิดขึ้นได้นั้น จะต้องมีการตรวจสอบและมีการควบคุมคุณภาพ การควบคุมคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่สำคัญในทุกขั้นตอนการผลิต ทั้งนี้เพื่อต้องการให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพและหาก มีการควบคุมคุณภาพไว้ได้อย่างต่อเนื่อง จะทำให้เกิดความมั่นใจ เชื่อมั่นในคุณภาพ และสามารถประกันคุณภาพได้ การประกันคุณภาพ จึงเป็นกระบวนการหรือกลไกการดำเนินงานที่จะให้มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่องในระดับที่มีความเชื่อมั่นได้

1.2.3 คุณภาพจะต้องมีเกณฑ์เป็นเครื่องบ่งชี้โดยตรงหรือโดยอ้อมต่อความมีคุณภาพ ใช้เป็นหลักเปรียบเทียบกำหนดในการดำเนินการ ซึ่งอาจกำหนดขึ้นโดยหน่วยงานภายนอกหรือสถาบันการศึกษาเอง

1.2.4 คุณภาพจะต้องมีการกำหนดมาตรฐาน ซึ่งเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำของการปฏิบัติในเรื่องที่ได้กำหนดไว้เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินการ

1.2.5 **ดัชนี** เป็นตัวบ่งชี้ที่ทำให้เชื่อว่ามีคุณลักษณะและระดับของความมีคุณภาพ

1.2.6 รายการตรวจสอบ เป็นรายการอธิบายขยายความดัชนีให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

1.2.7 ในการประกันคุณภาพสถาบัน สถาบันต้องให้ความสำคัญในองค์ประกอบคุณภาพดัชนีและรายการตรวจสอบของโครงสร้างสถาบัน กระบวนการและผลผลิตของสถาบัน

1.2.8 ระบบการประกันคุณภาพ หมายถึง กลไกหรือกระบวนการดำเนินงานคุณภาพตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ดำรงไว้ซึ่งคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่องประกอบด้วย 3 กระบวนการ ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) ไว้ได้อย่างต่อเนื่อง การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) และการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment)

1.2.9 บุคลากรของสถาบันต้องตระหนักอยู่เสมอถึงความสำคัญในการทำงานเป็นทีมและการร่วมมือกันเสริมสร้างคุณภาพของสถาบันตลอดเวลา

1.2.10 การได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันจากผู้ใช้ผลผลิตและผู้เกี่ยวข้อง กับสถาบัน เป็นสิ่งที่ดีในการนำมาประกอบการดำเนินงานของสถาบัน และสถาบันต้องให้ความสำคัญกับแนวคิดและข้อเสนอแนะของผู้ใช้ผลผลิตและผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการผลิต

1.2.11 ระบบการประกันคุณภาพนี้จะนำไปใช้ได้สำหรับสถาบันที่ดำเนินการเรียนการสอนมาแล้วมากกว่า 5 ปี เนื่องจากระบบนี้ให้ความสำคัญกับผลผลิตของสถาบันด้วยส่วนหนึ่ง

1.2.12 การประกันคุณภาพมี 2 ลักษณะคือ การประกันคุณภาพภายในกับการประกันคุณภาพภายนอก

2. การดำเนินการของสถาบันเพื่อการใช้ระบบ

2.1 ขั้นตอนการดำเนินการของสถาบัน

หลังจากที่สถาบันได้กำหนดลักษณะผลผลิตของสถาบันให้มีลักษณะสอดคล้องกับลักษณะที่กำหนดโดยมหาวิทยาลัย/วิทยาลัยและวิชาชีพแล้ว สถาบันดำเนินการในกิจกรรมต่อไปนี้

1) กำหนดนโยบายคุณภาพ เพื่อดำเนินงานในการควบคุมคุณภาพ ให้สอดคล้องกับพันธกิจ ปรัชญา ปณิธาน และวัตถุประสงค์ของสถาบัน

2) จัดสรรทรัพยากรการเงิน งบประมาณและทรัพยากรอื่น เพื่อดำเนินงาน

3) จัดทำโครงสร้างการบริหารระบบ

4) กำหนดคณะกรรมการรับผิดชอบ

5) แต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพของสถาบัน

6) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และหรือคณะทำงาน และประกาศรายนามให้ทราบทั่วกันทั้งคณะ

7) ระบุขอบเขตอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และหรือคณะทำงานทุกชุด

8) จัดประชุมบุคลากรในสถาบันทุกระดับเพื่อความเข้าใจตรงกัน ถึงเหตุผล ความจำเป็นที่จะต้องมีการประกันคุณภาพ ทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งชี้แจงแนวทางการปฏิบัติในระบบให้ชัดเจน เพื่อให้ทุกคนตระหนัก ถึงความสำคัญในการร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ ด้านการประกันคุณภาพสถาบัน

9) จัดทำคู่มือเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพของสถาบัน เพื่อให้ทุกคนรับทราบและมีความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติได้

10) แนะนำให้คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานโดยประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบของมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปในกรอบเดียวกัน

2.2 โครงสร้างการบริหารระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน

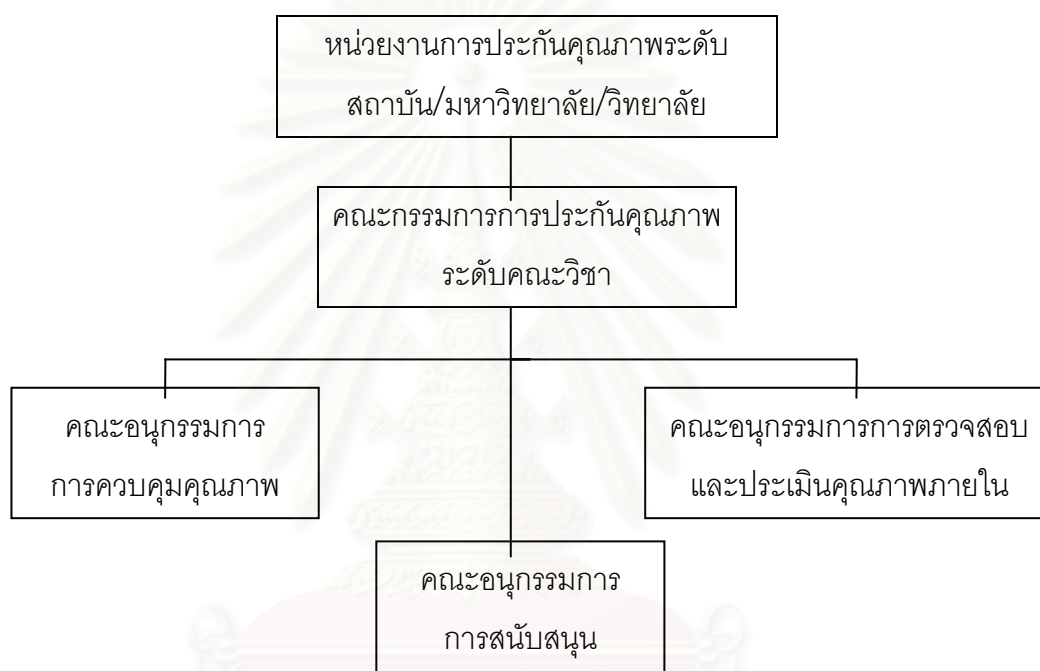
สถาบันกำหนดโครงสร้างการบริหารระบบโดยมีสายงานการบริหารระบบดังนี้

กำหนดให้มีคณะกรรมการการประกันคุณภาพของคณะ 1 ชุด ซึ่งขึ้นตรงต่อหน่วยงานการ

ประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย / วิทยาลัย และมีคณะกรรมการอีก 3 ชุด อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการการประกันคุณภาพของคณะ คณะอนุกรรมการ 3 ชุด คือ 1) คณะอนุกรรมการการควบคุมคุณภาพ 2) คณะอนุกรรมการการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน 3) คณะอนุกรรมการการสนับสนุน

โครงสร้างการบริหารระบบดังแผนภูมิที่ 1 ที่แสดงไว้ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 แสดงโครงสร้างการบริหารระบบการประกันคุณภาพของสถาบัน

2.3 หน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการของสถาบัน

ถึงแม้ว่าบุคลากรทุกคนในคณะพยาบาลศาสตร์ ตระหนักถึงความจำเป็น ความสำคัญ และความต้องการมีระบบการประกันคุณภาพ และให้ความร่วมมือ ประสานงานกัน เพื่อดำเนินงานตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพสถาบันอยู่ แล้วก็ตาม แต่งานในระบบจำเป็นต้องมีคณะกรรมการบริหารเข้ามาทำหน้าที่รับผิดชอบตามที่กำหนด

2.3.1 คณะกรรมการการประกันคุณภาพ คณะกรรมการการประกันคุณภาพของสถาบันหรือของคณะพยาบาลศาสตร์นั้น มีหน้าที่จัดดำเนินการระบบการประกันคุณภาพภายใน และมีการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพจากภายนอก เผยแพร่ระบบการประกันคุณภาพให้บุคลากรในสถาบันรับทราบและมีความเข้าใจ มีการดำเนินการติดตาม ประเมินผลการ

ปฏิบัติงาน ด้านระบบการประกันคุณภาพของสถาบัน และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น กรรมการในคณะประกอบด้วยบุคลากรในคณะตามความเหมาะสมแต่ควรมีคณบดีเป็นประธาน

2.3.2 คณะอนุกรรมการการควบคุมคุณภาพ มีหน้าที่ดำเนินการควบคุมคุณภาพภายในสถาบันไว้ให้ได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยนำระบบการควบคุมคุณภาพมาใช้ดำเนินการในสถาบัน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถาบัน และจัดทำรายงานผลการปฏิบัติ ต่อประธานคณะกรรมการการประกันคุณภาพของสถาบัน บุคคลในคณะทำงานพิจารณาแต่งตั้งตามความเหมาะสม

2.3.3 คณะอนุกรรมการการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน มีหน้าที่จัดการเพื่อการตรวจสอบคุณภาพภายในโดยการตรวจ ติดตามการดำเนินงานของระบบการควบคุมคุณภาพ เพื่อให้สถาบันได้รับทราบ จุดเด่น จุดด้อย หรือจุดแข็ง จุดอ่อนของระบบ เพื่อหาทางแก้ไขปรับปรุงและพัฒนา รวมทั้งจัดทำรายงานการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในของสถาบัน

2.3.4 คณะอนุกรรมการการสนับสนุน มีหน้าที่ให้การสนับสนุนด้านการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ และการสนับสนุนด้านอื่น เพื่อการดำเนินงานของระบบการประกันคุณภาพของสถาบัน บุคคลในคณะทำงานแต่งตั้งตามความเหมาะสม

3. ขั้นตอนและกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

3.1 กระบวนการ

กระบวนการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย กระบวนการในการประกันคุณภาพภายใน และกระบวนการในการประกันคุณภาพภายนอก การประกันคุณภาพภายในมี 3 กระบวนการ คือ 1) การควบคุมคุณภาพ 2) การตรวจสอบและการประเมินคุณภาพภายใน 3) การปรับปรุงแก้ไขและการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายนอก สำหรับการประกันคุณภาพภายนอกนั้น จะมี 3 กระบวนการ คือ 1) การตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก 2) การประเมินคุณภาพจากภายนอก 3) การพิจารณาให้การรับรอง

3.2 กิจกรรมแต่ละกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษายาบาลเอกชน

3.2.1 กิจกรรมแต่ละกระบวนการในการประกันคุณภาพภายใน

กระบวนการในการประกันคุณภาพภายใน มีกิจกรรมดังต่อไปนี้

การควบคุมคุณภาพ มี 3 กิจกรรม ได้แก่ 1) กำหนดองค์ประกอบคุณภาพดัชนีชี้วัดคุณภาพการศึกษาของสถาบัน 2) ดำเนินการควบคุมคุณภาพและมีการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยในระบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นนี้ ใช้วิธีการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และปัจจัยสนับสนุนการบริหารงาน 3) เตรียมความพร้อมเพื่อการตรวจสอบและประเมินคุณภาพ

หลังจากได้มีการใช้เวลาในการควบคุมคุณภาพแล้ว 1 ปี จนมีมาตรฐาน และมีการจัดทำรายงานการศึกษาตนเอง (Self Study Report) การควบคุมคุณภาพเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องตระหนักถึง เนื่องจากเป็นบันไดไปสู่การประกันคุณภาพ

การตรวจสอบและการประเมินคุณภาพภายใน

มี 3 กิจกรรม ได้แก่ 1) ศึกษารายงานการศึกษาตนเอง (SSR) 2) ดำเนินการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในโดยใช้แบบตรวจสอบและเกณฑ์ของสถาบัน 3) จัดทำรายงานการตรวจสอบเพื่อประเมินสถาบันให้ทราบจุดอ่อนและจุดแข็ง ให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงจุดอ่อน รักษาจุดแข็งให้คงไว้และเสริมให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น การประเมินผลอาจนำไปพัฒนาหรือระบุจุดแข็งจุดอ่อนหรือปรับปรุงส่วนที่บกพร่อง หรือมุ่งสู่ความเป็นเลิศ ในกระบวนการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในของสถาบันการศึกษายาบาลเอกชนนี้ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ 1 ชุด เพื่อรับผิดชอบการดำเนินการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในตามจุดมุ่งหมาย วิธีการ และเครื่องมือ รวมทั้งการประมวลผลเป็นรูปรายงานการตรวจสอบตามที่สถาบันได้ระบุไว้ การประเมินผลภายในจะต้องมีผู้รับผิดชอบการทำประเมิน จะประเมินอะไร เพื่อจุดมุ่งหมายอะไร ข้อมูลได้มาอย่างไร และจะประมวลผลอย่างไร

การตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในนั้น ได้กำหนดวิธีการตรวจสอบโดยใช้แบบสอบและในแบบตรวจสอบได้ระบุรายการตรวจสอบของแต่ละดัชนีในแต่ละองค์ประกอบย่อยและองค์ประกอบหลักไว้ให้ ส่วนหลักฐานอ้างอิงของแต่ละรายการตรวจสอบนั้น แต่ละสถาบันต้องกำหนดให้ชัดเจนและมีมาตรฐาน และการจัดทำรายงานนั้นควรมีส่วนประกอบในรายงาน 3 ส่วน คือ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหาสาระ และภาคผนวก ซึ่งการจัดทำรายงานเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน อย่างไรก็ตามรายงานการตรวจสอบและการประเมินจะมุ่งที่การระบุ ระบบ กลไก และประสิทธิผลเป็นรายองค์ประกอบ

การปรับปรุงแก้ไขและการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายนอก มี

4 กิจกรรม ได้แก่ 1) ศึกษารายงานการตรวจสอบ เพื่อทราบจุดอ่อน จุดแข็ง และเตรียมการปรับปรุงจุดอ่อน จุดบกพร่อง และเสริมจุดแข็งให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น 2) ทำการปรับปรุงคุณภาพ แก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็ง 3) จัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report) รายงานการประเมินตนเองของสถาบันนั้น ควรประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหาสาระ และภาคผนวก ซึ่งในรายละเอียดของแต่ละส่วนนั้นขึ้นอยู่กับข้อมูลของแต่ละสถาบัน หรือขอบเขตเนื้อหาของรายงานนั้นอาจกำหนดโดยหน่วยงานภายนอกที่จะเข้ามาให้การรับรองสถาบัน และ

4) ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดโดยหน่วยงานภายนอกที่จะมาเป็นผู้ให้การรับรองสถาบัน

สรุปกิจกรรมแต่ละกระบวนการในการประกันคุณภาพภายในของสถาบันการศึกษา
พยาบาลเอกชน แสดงในแผนภูมิที่ 2 ดังนี้

แผนภูมิที่ 2 แสดงกิจกรรมแต่ละกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพภายในของ
สถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน

3.2.2 กิจกรรมแต่ละกระบวนการในการประกันคุณภาพภายนอก

หลังจากที่สถาบันมีการควบคุมคุณภาพจนมีมาตรฐานแล้ว สถาบันได้ทำการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในโดยสถาบันเอง และได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้สถาบันมีคุณภาพพร้อมที่จะรับการประกันคุณภาพจากหน่วยงานภายนอก สถาบันดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดโดยหน่วยงานภายนอกที่จะมาเป็นผู้ให้การรับรองสถาบัน

ในแต่ละกระบวนการในการประกันคุณภาพภายนอก มีกิจกรรมดังต่อไปนี้

การตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก มี 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) หน่วยงานภายนอกแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและประเมิน 2) คณะกรรมการศึกษารายงานการประเมินตนเองของสถาบัน (Self Assessment Report) 3) คณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบ/ตรวจเยี่ยม และ 4) คณะกรรมการจัดทำรายงานการตรวจสอบ

การประเมินคุณภาพจากภายนอก มี 2 กิจกรรมคือ 1) ศึกษารายงานการตรวจสอบและรายงานการประเมินตนเองของสถาบันมาประกอบการพิจารณาประเมิน และ 2) ประเมินผลการดำเนินการของสถาบันในภาพรวม

การพิจารณารับรองหรือไม่รับรองสถาบัน มี 2 กิจกรรม คือ 1) พิจารณาตัดสินให้การรับรองสถาบันหรือไม่รับรอง และ 2) แจ้งผลต่อสถาบัน

กิจกรรมแต่ละกระบวนการในการประกันคุณภาพภายนอก สรุปได้ดังแผนภูมิที่ 3 ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 3 แสดงกิจกรรมแต่ละกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพภายนอกของสถาบัน
การศึกษาพยาบาลเอกชน

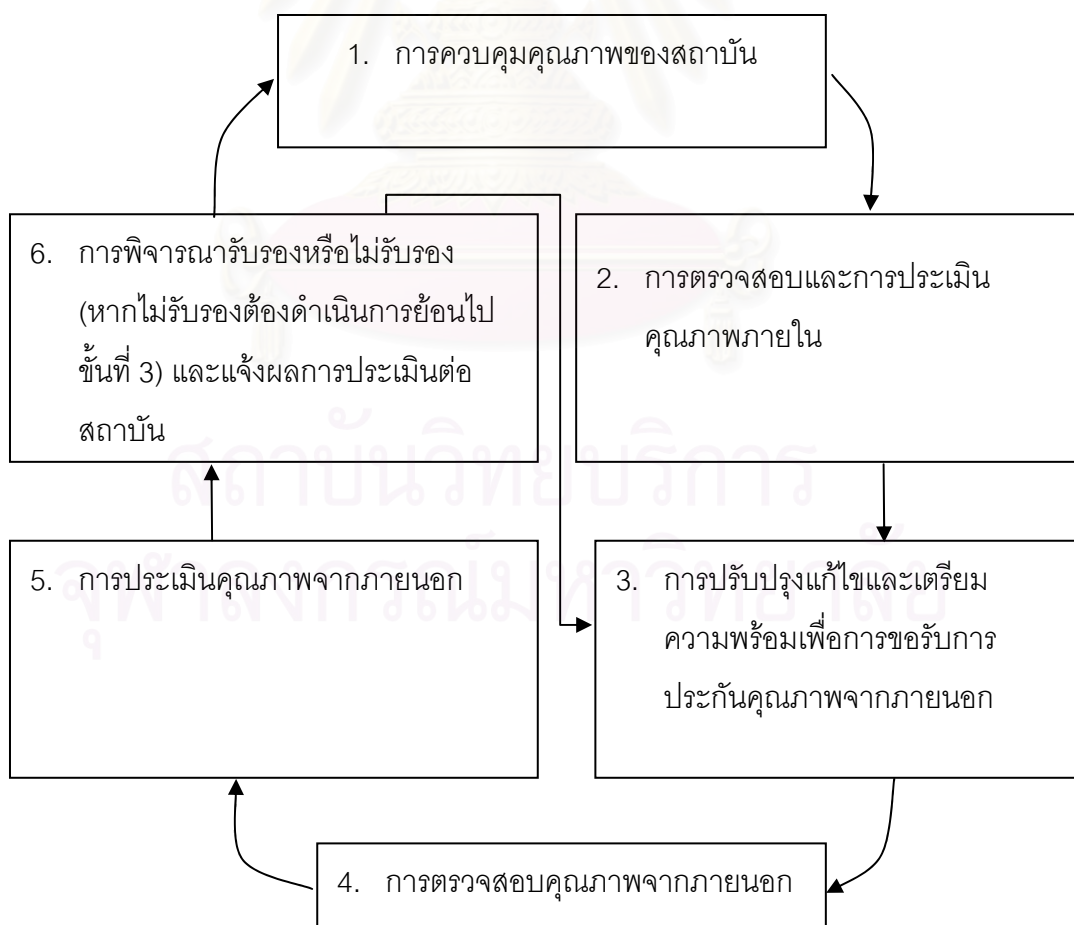

3.3 ขั้นตอนกระบวนการและขั้นตอนกระบวนการและกิจกรรมทั้งระบบ ขั้นตอนกระบวนการทั้งระบบเป็นดังนี้

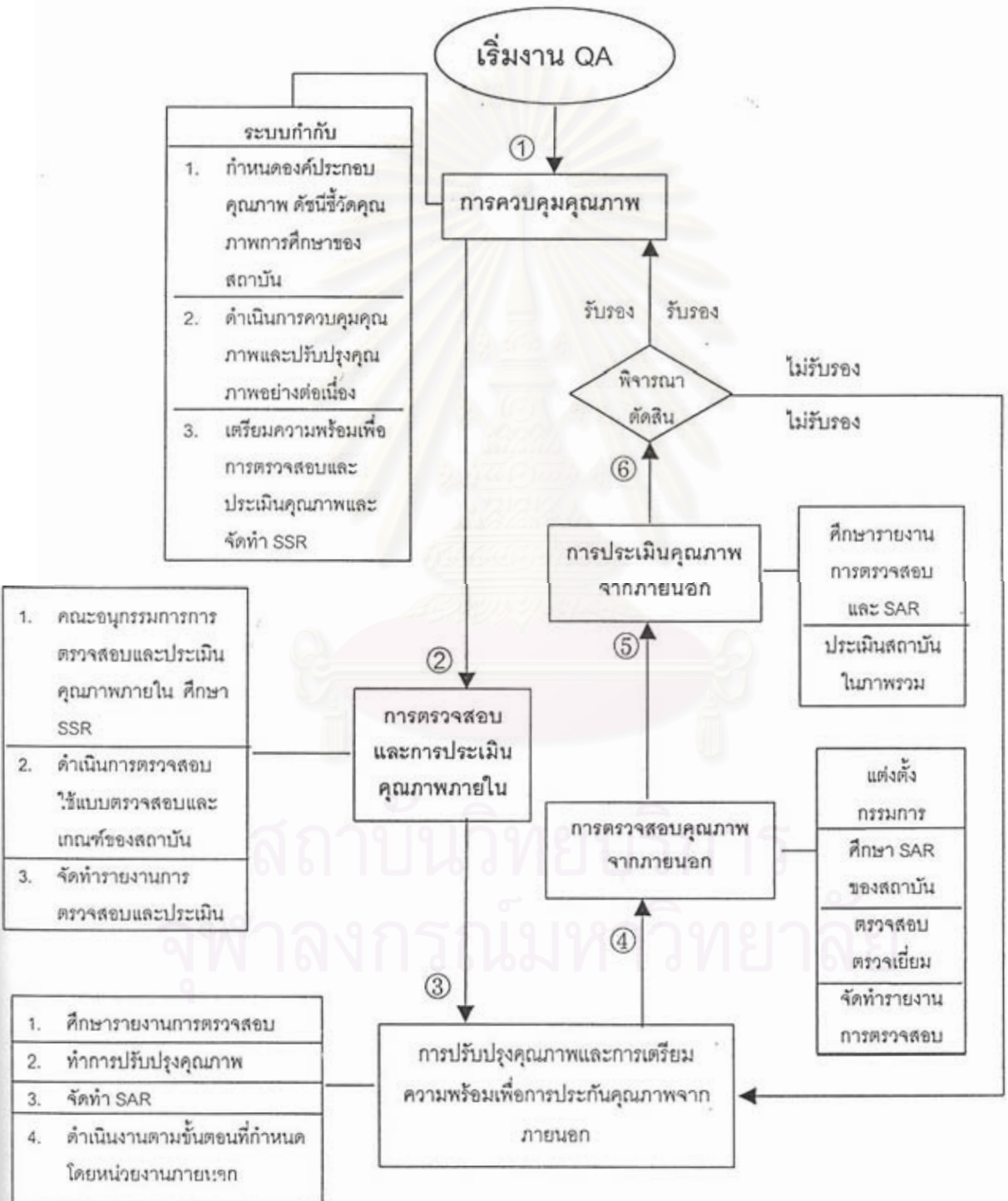
1. การควบคุมคุณภาพ
2. การตรวจสอบและการประเมินคุณภาพภายใน
3. การปรับปรุงแก้ไขและการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพจากภายนอก
4. การตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก
5. การประเมินคุณภาพจากภายนอก
6. การพิจารณาให้การรับรองหรือไม่รับรอง (หากไม่รับรองต้องดำเนินการย้อนไปขั้นที่ 3) และแจ้งผลการประเมินต่อสถาบัน

ขั้นตอนกระบวนการสรุปได้ในแผนภูมิที่ 4 และขั้นตอนกระบวนการและกิจกรรมทั้งระบบสรุปไว้ในแผนภูมิที่ 5 ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 4 แสดงขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมทั้งระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษายาบาลเอกชน

แผนภูมิที่ 5 ขั้นตอนกระบวนการและกิจกรรมทั้งระบบของระบบการประกันคุณภาพของสถาบัน
การศึกษายาบาลเอกชน

4 การควบคุมคุณภาพ (Quality)

การควบคุมคุณภาพ เป็นกระบวนการที่สถาบันต้องมีการจัดระบบการปฏิบัติเพื่อควบคุมภายใน **องค์ประกอบต่าง ๆ** ที่จะมีผลต่อคุณภาพของผลผลิตของสถาบัน และในแต่ละองค์ประกอบจะต้องมี **ดัชนีและรายการตรวจสอบ** กำหนดไว้เพื่อช่วยในการตรวจสอบและประเมินคุณภาพของแต่ละองค์ประกอบนั้น ๆ ด้วย ในการควบคุมคุณภาพของแต่ละองค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อผลผลิตสถาบันนั้น ต้องคำนึงถึงการนำหลักการรูปแบบ วิธีปฏิบัติเพื่อนำมา **ปฏิบัติให้เกิดคุณภาพ** ของแต่ละองค์ประกอบ ดังนั้นองค์ประกอบที่ต้องควบคุมคุณภาพและการปฏิบัติเพื่อให้เกิดคุณภาพ จึงเป็นเรื่องที่สำคัญในกระบวนการควบคุมคุณภาพ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 องค์ประกอบคุณภาพ ดัชนี และรายการตรวจสอบ

ระบบการประกันคุณภาพของสถาบันการศึกษายาบาลเอกชนที่ผู้ศึกษาได้พัฒนาขึ้นได้ตระหนักถึงองค์ประกอบที่สถาบันต้องดำรงรักษาไว้ซึ่งคุณภาพให้ได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง เพื่อการประกันคุณภาพของสถาบัน โดยจัดรวมองค์ประกอบไว้ 3 ด้าน คือ **ด้านโครงสร้างการปกครองดูแลกำกับสถาบันและการบริหารจัดการ กระบวนการผลิตของสถาบัน และผลผลิตของสถาบัน** รวมเป็น 11 **องค์ประกอบหลัก** และในองค์ประกอบหลักจำแนกเป็น 34 **องค์ประกอบย่อย** องค์ประกอบทั้งหมดครอบคลุมภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 4 ด้าน กล่าวคือ ด้านการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และองค์ประกอบหลักมีความครอบคลุม 9 องค์ประกอบของทบวงมหาวิทยาลัย และมีดัชนีจำนวน 63 ดัชนี และ 180 รายการตรวจสอบสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงลำดับที่ขององค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ดัชนี และรายการตรวจสอบ จำแนกตามสามด้าน

ด้าน	ลำดับองค์ประกอบ		ลำดับดัชนี	ลำดับรายการตรวจสอบ
	หลัก	ย่อย		
โครงสร้างการปกครองดูแลกำกับสถาบันและการบริหารจัดการ	1 – 3 (3)	1 – 10 (10)	1 – 21 (21)	1 – 44 (44)
กระบวนการผลิตของสถาบัน	4 – 9 (6)	11 – 27 (17)	22 – 56 (35)	45 – 162 (118)
ผลผลิตของสถาบัน	10 – 11 (2)	28 – 34 (7)	57 – 63 (7)	163 – 180 (18)
รวม	11	34	63	180

ตัวเลขในวงเล็บ คือ จำนวนของแต่ละรายการ

องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย มีดังนี้

1. ปรัชญา / ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และแผนงาน
 - 1.1 ปรัชญา / ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์
 - 1.2 แผนงาน
2. โครงสร้างการปกครองดูแลกำกับสถาบันและการบริหารจัดการ
 - 2.1 โครงสร้างการปกครองดูแลกำกับสถาบันและการบริหารจัดการ
 - 2.2 ผู้บริหารและการเข้าสู่ตำแหน่ง
 - 2.3 การบริหารงานบุคคลและการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ
 - 2.4 ระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหาร
3. การบริหารจัดการการเงิน งบประมาณ และทรัพยากรอื่น
 - 3.1 นโยบายและการบริหารการเงินและงบประมาณ
 - 3.2 การตรวจสอบการเงินและงบประมาณ
 - 3.3 ประเภทและจำนวนบุคลากร
 - 3.4 อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดล้อม
4. การผลิตบัณฑิต
 - 4.1 หลักสูตร
 - 4.2 อาจารย์
 - 4.3 การจัดการศึกษาและกระบวนการเรียนการสอน
 - 4.4 นักศึกษา
 - 4.5 ฐานข้อมูล
 - 4.6 ทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้และทรัพยากรเกี่ยวเนื่อง ห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการ
 - 4.7 กิจกรรมการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษา
5. การวิจัยและผลงานวิชาการอื่น
 - 5.1 การผลิตผลงานการวิจัย
 - 5.2 การผลิตผลงานวิชาการอื่น
6. การให้บริการวิชาการแก่สังคม
 - 6.1 แผนงาน / โครงการ
 - 6.2 การดำเนินการและประเมินผล

7. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
 - 7.1 แผนงาน / โครงการ
 - 7.2 การดำเนินการและการประเมินผล
8. ระบบการประกันคุณภาพ
 - 8.1 การดำเนินการเพื่อการจัดระบบ
 - 8.2 การพัฒนาและการบริหารระบบ
9. ความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกและผู้ใช้ผลผลิตของสถาบัน
 - 9.1 ความสัมพันธ์กับสมาคมวิชาชีพ สมาคมศิษย์เก่า และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ
 - 9.2 ความสัมพันธ์กับผู้ใช้ผลผลิตของสถาบันและหน่วยงานอื่นในสังคมชุมชน
10. ผลผลิตของสถาบัน
 - 10.1 ลักษณะบัณฑิตและความสำเร็จของบัณฑิต
 - 10.2 ผลงานวิจัย ผลงานวิชาการอื่นหรือนวัตกรรม
 - 10.3 ผลงานด้านการบริการวิชาการแก่สังคม
 - 10.4 ผลงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
11. การเป็นประจักษ์พยานที่ดี และการสร้างชื่อเสียงให้แก่สถาบัน
 - 11.1 นักศึกษา
 - 11.2 อาจารย์และบุคลากรอื่น
 - 11.3 ภาพรวมของสถาบัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายละเอียดขององค์ประกอบ ดัชนี และรายการตรวจสอบ มีดังต่อไปนี้

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ
<p>1. ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และแผนงาน</p> <p>1.1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์</p> <p>1.2 แผนงาน</p>	<p>1. การกำหนดปรัชญาปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และ วัตถุประสงค์ ของคณะ</p> <p>2. การเผยแพร่ให้ทุกหน่วยงาน ในคณะได้รับทราบ</p> <p>3. การวางแผนเพื่อการดำเนินงานของคณะ</p> <p>4. การดำเนินงานตามแผน</p> <p>5. การประเมินผลการดำเนินงานตามแผน</p>	<p>1. มีความชัดเจน นำไปปฏิบัติได้</p> <p>2. สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและผู้ใช้ผลผลิตของคณะ</p> <p>3. ครอบคลุมภารกิจหลัก 4 ด้านของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย</p> <p>4. มีการทบทวนทุก 5 ปี</p> <p>5. ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรอื่นและนักศึกษาในคณะรับทราบและมีความเข้าใจ</p> <p>6. มีแผนระยะสั้นและระยะยาวเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ โดยมีแผน 1-2 ปี แผน 3-5 ปี และหรือแผน 6-15 ปี</p> <p>7. มีแผนงานที่สอดคล้องกับ ปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย</p> <p>8. มีหน่วยงาน/บุคลากรรับผิดชอบแผนและโครงการ</p>

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ
<p>2. โครงสร้างการปกครองดูแลกำกับสถาบัน</p> <p>2.1 โครงสร้างการปกครองดูแลกำกับสถาบันการบริหารจัดการ</p>	<p>6. การนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนและโครงการ</p> <p>7. การกำหนดโครงสร้างสถาบันและระบบการบริหารจัดการของสถาบัน</p> <p>8. การกำหนดขอบข่ายงานอำนาจหน้าที่ ฝ่ายต่าง ๆ ของคณะ เพื่อดำเนินงาน</p> <p>9. นโยบายการแก้ไขปัญหาวิกฤติของสถาบัน</p>	<p>9. มีการประเมินแผนงานและโครงการเมื่อดำเนินงานตามแผนไปแล้วครึ่งทาง และประเมินอีกครั้งเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของแผนและโครงการ</p> <p>10. มีการประเมินเป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจน</p> <p>11. มีการนำผลการประเมินครึ่งทางของการดำเนินงานในแผนและโครงการมาปรับให้สอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลง</p> <p>12. มีการนำผลการประเมินเมื่อสิ้นสุดแผนมาเป็นข้อมูลประกอบการทำแผนครั้งต่อไป</p> <p>13. มีแผนภูมิ โครงสร้างสถาบัน สายงานการบังคับบัญชาและระบบการบริหารชัดเจน</p> <p>14. มีการกำหนดภาระงานและอำนาจหน้าที่ชัดเจน</p> <p>15. มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นเพื่อนำไปสู่การวางนโยบาย แก้ไขปัญหาของสถาบัน</p>

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ
2.2 ผู้บริหารและการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหาร	10. คุณสมบัติผู้บริหาร ระบบการสรรหาและการเข้าสู่ตำแหน่ง	<p>16. มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจในภารกิจที่สำคัญของสถาบัน</p> <p>17. มีกฎระเบียบชัดเจนเพื่อดำเนินการด้านการบริหารการจัดการ</p> <p>18. มีการประเมินประสิทธิภาพการบริหารจัดการในระดับภาควิชาและระดับคณะ</p> <p>19. ผู้บริหารระดับคณะ เป็นพยาบาลมีใบประกอบวิชาชีพการพยาบาล มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางการพยาบาล และมีประสบการณ์สอนไม่น้อยกว่า 5 ปี</p> <p>20. ระดับภาควิชา เป็นพยาบาลมีใบประกอบวิชาชีพการพยาบาล มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางการพยาบาล และมีประสบการณ์สอนไม่น้อยกว่า 3 ปี</p> <p>21. มีระเบียบการสรรหาและการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ชัดเจนตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย</p>

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ
2.3 การบริหารงานบุคคล	<p>11. การกำหนดอำนาจหน้าที่ ภาระงานผู้บริหาร</p> <p>12. ระบบการพัฒนาและ ประเมินผู้บริหารมีความชัดเจน</p> <p>13. ระบบการสรรหา พัฒนา บุคลากร และการดำรงรักษาไว้ ซึ่งบุคลากรที่มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพ</p>	<p>22. มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบและการ ปฏิบัติงานที่ชัดเจน</p> <p>23. มีการกำหนดภาระงาน สอนของผู้บริหารไว้ชัดเจน ระดับคณะมีการสอน 1 – 3 ชม./ สัปดาห์ / ภาคการศึกษา ระดับ ภาควิชา มีการสอน 3 – 6 ชม. / สัปดาห์ / ภาคการศึกษา</p> <p>24. มีแผนหรือโครงการการ พัฒนา ผู้บริหารระดับภาควิชา</p> <p>25. มีการประเมินผู้บริหารระดับ ภาควิชาและระดับคณะโดย ผู้บริหารระดับเหนือกว่า โดย ตนเอง และโดยอาจารย์ เจ้าหน้าที่ ได้บังคับบัญชา</p> <p>26. มีแผนพัฒนาบุคลากรระยะ 1 – 2 ปี และ 3 – 5 ปี</p> <p>27. มีการจัดระบบสวัสดิการ การรักษาพยาบาลแก่บุคลากร ในสถาบัน ในด้านสุขภาพ และ อื่น ๆ</p> <p>28. มีการประเมินบุคลากรและ พิจารณาความดีความชอบ อย่าง ยุติธรรม</p> <p>29. มีระเบียบกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการ เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ ของอาจารย์ที่นำไปปฏิบัติได้</p>

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ
<p>2.4 ระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหาร</p> <p>3. การเงินและงบประมาณและทรัพยากรอื่น</p> <p>3.1 นโยบายและการบริหารการเงินและงบประมาณ</p>	<p>14. การฟื้นฟูสภาพการเป็นบุคลากรสถาบัน</p> <p>15. ระเบียบวินัยที่ใช้ปฏิบัติในการควบคุมบุคลากรที่ชัดเจน</p> <p>16. การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหาร</p> <p>17. ระบบการจัดสรรงบประมาณ</p>	<p>30. มีหลักการปฏิบัติชัดเจนในเรื่องการเกษียณอายุงาน การลาออก การให้ออกก่อนเกษียณ โดยระบุขั้นตอนปฏิบัติและผลประโยชน์ที่ได้รับ</p> <p>31. มีระเบียบการลาป่วย ลา กิจ วันหยุดงานของคนละ วันพักร้อน เป็นต้น</p> <p>32. มีการจัดระบบฐานข้อมูลเพื่อประกอบการวางแผนการดำเนินงานในระดับภาควิชาและคณะวิชา และเพื่อการตัดสินใจได้อย่างเป็นระบบ</p> <p>33. มีการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับนักศึกษา คณาจารย์และเจ้าหน้าที่เพื่อใช้ในการบริหาร</p> <p>34. มีแผนงานประจำปีและแผน 5 ปี ด้านการจัดสรรงบประมาณดำเนินการ</p> <p>35. มีการประเมินด้านการจัดสรรงบประมาณทุกปีเพื่อนำมาปรับปรุงแผนงาน</p> <p>36. มีการระบุแหล่งที่มาของทรัพยากรการเงินไว้ชัดเจน</p>

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ
3.2 การตรวจสอบการเงินและงบประมาณ	18. การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายงบประมาณ 19. ระบบการติดตามตรวจสอบ การใช้งบประมาณ	37. มีการจัดระบบบัญชีแสดงงบดุลรายรับรายจ่ายทุกปีการศึกษา 38. มีการศึกษาค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิต 39. มีการศึกษาค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับภาระงานหลักของคณะ 40. ทุกปีการศึกษามีการตรวจสอบบัญชีการเงิน
3.3 ประเภทและจำนวนบุคลากร	20. จำนวนบุคลากรตามเกณฑ์กำหนดโดยองค์การวิชาชีพ และมีความสัมพันธ์ความสามารถสอดคล้องกับภาระของหน่วยงานเพื่อการผลิตผลงานของสถาบัน	41. มีอาจารย์ประจำและบุคลากรอื่นที่มีความสามารถเพื่อการผลิตผลงานของสถาบัน 42. มีจำนวนอาจารย์ประจำและบุคลากรตามเกณฑ์กำหนดโดย องค์การวิชาชีพ 43. มีบุคลากรอื่นประจำทุกแผนกอย่างน้อย 1 คน
3.4 อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดล้อม	21. การจัดระบบอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม บรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงานและการเรียนการสอน	44. มีห้องเรียน ห้องประชุม ห้องทำงานผู้บริหาร อาจารย์ ห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการและสิ่งแวดล้อมอื่น ทั้งนี้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยองค์การวิชาชีพและทบวงมหาวิทยาลัย
4. การผลิตบัณฑิต		
4.1 หลักสูตร	22. เอกสารหลักสูตรและระบบการบริหารหลักสูตร	45. มีเอกสารหลักสูตรทุกหลักสูตร 46. มีการกำหนดผู้รับผิดชอบการบริหารหลักสูตร

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ
	<p>23. โครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาวิชาในหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานอุดมศึกษาของประเทศไทย</p> <p>24. การประเมินและพัฒนาหลักสูตรให้มีมาตรฐาน</p>	<p>47. การจัดหลักสูตร มีการสะท้อนถึงพันธกิจของสถาบัน มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมด้านการพัฒนาจิตใจ จิตวิญญาณของนักศึกษาไว้ในเนื้อหาของหลักสูตรมากกว่าร้อยละ 10</p> <p>48. มีโครงสร้างหลักสูตรตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย / วิทยาลัย ทบวงฯ และสภาการพยาบาล</p> <p>49. มีรายวิชาครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนดและมีความสอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร</p> <p>50. มีการจัดรายวิชาด้านการฝึกปฏิบัติทางการพยาบาล ครบถ้วนตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพเพื่อให้เกิดทักษะการให้การบริการพยาบาล และการเป็นผู้นำทางการพยาบาล</p> <p>51. มีการประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ</p> <p>52. มีการนำผลการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับความต้องการด้านวิชาชีพ สังคม ผู้ใช้บัณฑิต และให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์</p>

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ
4.2 อาจารย์	<p>25. การกำหนดคุณสมบัติและจำนวนอาจารย์</p> <p>26. ระบบการสรรหา การพัฒนา และการประเมินอาจารย์</p>	<p>53. ให้ผู้ใช้ผลผลิตมีส่วนร่วมในการประเมิน</p> <p>54. จำนวนอาจารย์ประจำมีอัตราส่วนโดยวุฒิการศึกษา คือ ป.เอก : โท : ตริ = 3:6:1</p> <p>55. มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำ : นักศึกษา = 1 : 8</p> <p>56. อาจารย์ประจำต้องเป็นพยาบาลอย่างน้อยมีวุฒิปริญญาตรีทางการพยาบาล มีใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลและเป็นสมาชิกสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ</p> <p>57. มีประสบการณ์ปฏิบัติการพยาบาลอย่างน้อย 3 ปี หลังสำเร็จการศึกษา และมีประสบการณ์การสอนอย่างน้อย 1 ปี</p> <p>58. มีการกำหนดระบบการสรรหาสอดคล้องกับกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย / วิทยาลัย</p> <p>59. มีแผนพัฒนาอาจารย์ 3 – 5 ปี</p> <p>60. มีการประเมินการปฏิบัติงานของอาจารย์โดยให้อาจารย์ประเมินตนเอง ประเมินโดยผู้บังคับบัญชา</p> <p>61. มีระบบการแต่งตั้งอาจารย์ให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไว้ชัดเจน</p>

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ
4.3 การจัดการศึกษาและกระบวนการเรียนการสอน	<p>27. การกำหนดภาระงาน อาจารย์</p> <p>28. การจัดระบบการศึกษาที่ส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับปรัชญา วัตถุประสงค์ของหลักสูตร</p> <p>29. การเตรียมการในกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมจุดมุ่งหมายทางการศึกษาหลายด้านและคำนึงถึงวุฒิภาวะการเรียนรู้ของผู้เรียน</p>	<p>62. อาจารย์สอนไม่น้อยกว่า 6 – 10 ชม. / สัปดาห์ (โดยเฉลี่ย / ปี)</p> <p>63. อาจารย์ปฏิบัติภารกิจครอบคลุมทุกภารกิจตามความต้องการของคณะ และมหาวิทยาลัย / วิทยาลัย</p> <p>64. มีระบบการลงทะเบียนเรียนที่ปฏิบัติได้ง่ายและสะดวกแก่ผู้เรียน</p> <p>65. การจัดโปรแกรมการเรียนการสอนตลอดหลักสูตรสอดคล้องกับปรัชญา วัตถุประสงค์ ของหลักสูตร</p> <p>66. มีการจัดทำปฏิทินการศึกษา</p> <p>67. มีการจัดระบบความร่วมมือด้านการเรียนการสอนระหว่างคณะกับหน่วยงานภายนอกในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิชาเลือก และการ ฝึกปฏิบัติวิชาชีพ</p> <p>68. มีการจัดทำรายละเอียดชุดวิชาหรือประมวลรายวิชาทุกรายวิชาในหลักสูตร</p>

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ
	30. วิธีการสอน	<p>69. มีการกำหนดเนื้อหาสาระในแต่ละรายวิชาได้สอดคล้องกับสังเขปรายวิชาและมีความทันสมัย</p> <p>70. มีการจัดทำแผนการสอนและนำมาใช้เพื่อจุดมุ่งหมายทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย</p> <p>71. มีการเตรียมการสอน คิดค้นแบบและวิธีการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน</p> <p>72. มีการเชื่อมโยงรายวิชาที่สอนกับรายวิชาอื่นในหลักสูตรเพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้น</p> <p>73. มีการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในกระบวนการเรียนการสอน</p> <p>74. มีวิธีการสอน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหาและผู้เรียน</p> <p>75. ใช้สื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้</p> <p>76. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ วิจัย และแก้ปัญหา</p> <p>77. จัดบรรยากาศการเรียนการสอนไม่ให้นักศึกษาเกิดความเครียด</p>

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ
4.4 นักศึกษา	<p>31. วิธีการวัดประเมิน</p> <p>32. ระบบการรับนักศึกษาที่มีคุณภาพ</p>	<p>78. มีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ เพื่อพัฒนาประสบการณ์การฝึกปฏิบัติ</p> <p>79. มีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม การดำเนินชีวิตในการเรียน การสอน</p> <p>80. มีการพัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้ความสามารถด้านการวัดและประเมินผล</p> <p>81. มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้วัดประเมินผล</p> <p>82. มีการประเมินการสอนของอาจารย์ โดยนักศึกษาและผู้ร่วมงานตามแบบฟอร์มการประเมินการสอน</p> <p>83. มีการนำผลการประเมินมาใช้เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน</p> <p>84. มีการกำหนดคุณสมบัติของนักศึกษาและกระบวนการคัดเลือกไว้ชัดเจน</p> <p>85. มีการกำหนดจำนวนการรับเข้าศึกษาในแต่ละปี</p> <p>86. การเลือกรับเน้นคุณลักษณะของนักศึกษาพยาบาลตามความต้องการของสถาบันและความคาดหวังของสังคม</p>

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ
<p>4.5 ฐานข้อมูล</p> <p>4.6 ทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้ และทรัพยากรเกื้อหนุน</p>	<p>33. การสนับสนุนนักศึกษา</p> <p>34. ระบบการบันทึก การประมวล และการจัดเก็บ ฐานข้อมูลงานวิชาการอย่างเป็น ระบบ และเชื่อถือได้</p> <p>35. สถานที่เรียนสำหรับการ เรียนการสอนทุกรูปแบบ และ วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียน การสอนเพื่อส่งเสริมการเรียน การสอน</p>	<p>87. มีการปฐมนิเทศแก่นักศึกษา ใหม่</p> <p>88. มีการกำหนดนโยบายด้าน การจัดสรรทุนเพื่อการศึกษาหรือ จัดโปรแกรมให้นักศึกษามี รายได้จากการทำงานในช่วง วันหยุด</p> <p>89. มีการประเมินความรู้รอบ ยอดเมื่อเรียนครบทุกรายวิชา ก่อนสำเร็จการศึกษา</p> <p>90. มีการปัจฉิมนิเทศสำหรับ นักศึกษา</p> <p>91. มีพิธีสำเร็จการศึกษา และ การประสาทปริญญา</p> <p>92. มีการนำคอมพิวเตอร์มา ช่วยในการประมวลฐานข้อมูล งานวิชาการไว้เป็นหมวดหมู่ ครบถ้วน</p> <p>93. มีข้อมูลที่ถูกต้อง ทันสมัย</p> <p>94. มีข้อมูลที่พร้อมจะนำมาใช้ ได้ทันทีเมื่อต้องการ</p> <p>95. มีจำนวนห้องเรียนที่สามารถ ให้นักศึกษาเข้าเรียนได้โดย สะดวกสบาย ไม่แออัดและมี อุปกรณ์ที่พร้อมใช้ประกอบการ เรียน</p>

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ
	<p>36. สถานที่ฝึกปฏิบัติทางคลินิก และอนามัยชุมชนที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ</p> <p>37. ห้องสมุดที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรอื่นและมีเครือข่ายห้องสมุดที่นักศึกษาสามารถใช้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้</p>	<p>96. มีห้องปฏิบัติการพยาบาลและมีวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนพร้อมที่จะใช้ได้อย่างครบถ้วน ตรงตามเนื้อหาการเรียนการสอน</p> <p>97. มีการฝึกปฏิบัติในหอผู้ป่วยครอบคลุมเนื้อหาสาระในรายวิชาภาคปฏิบัติการพยาบาลทุกประเภทที่กำหนดไว้ในหลักสูตร</p> <p>98. มีการฝึกปฏิบัติในชุมชนครอบคลุมเนื้อหาสาระที่ระบุในหลักสูตร</p> <p>99. มีสถานที่ฝึกเป็นไปตามเกณฑ์กำหนดของสภาการพยาบาล</p> <p>100. ห้องสมุดมีตำรา หนังสือวารสาร สิ่งพิมพ์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ จำนวนตามเกณฑ์ของสภาการพยาบาล</p> <p>101. มีจำนวนที่นั่งอย่างน้อยร้อยละ 10 ของจำนวนอาจารย์และนักศึกษา</p> <p>102. มีเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นความรู้จำนวนอย่างน้อยร้อยละ 3 ของจำนวนอาจารย์และนักศึกษา</p> <p>103. มีเครือข่ายห้องสมุดที่สามารถใช้สืบค้นข้อมูลได้</p>

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ
<p>4.7 การดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษา</p>	<p>38. หอพักนักศึกษาที่มีความปลอดภัยและให้ความสะดวกสบาย</p> <p>39. สิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดล้อม ที่เอื้ออำนวยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา</p> <p>40. การจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบและระบบการดำเนินการ</p>	<p>104. มีอาจารย์หรือเจ้าหน้าที่หอพักดูแลตลอด 24 ชั่วโมง</p> <p>105. มีห้องพยาบาลและอาจารย์ฝ่ายสุขภาพดูแลช่วยเหลือเมื่อมีการเจ็บป่วย รวมทั้งมีการจัดเก็บการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพของนักศึกษา</p> <p>106. มีการกำหนดกฎระเบียบและการใช้กฎระเบียบเพื่อการปฏิบัติในหอพักนักศึกษา</p> <p>107. มีอาณาบริเวณเพื่อการพักผ่อนและออกกำลังกาย</p> <p>108. มีการดูแลการใช้และการบำรุงรักษาอาคาร สถานที่ และสภาพแวดล้อมของสถาบันให้มีความเป็นระเบียบและปลอดภัย</p> <p>109. มีการจัดระบบสาธารณูปโภคระบบสุขาภิบาลที่ดี</p> <p>110. มียานพาหนะและพนักงานขับรถ ให้บริการการเดินทางแก่นักศึกษาและอาจารย์เพื่อการเรียน การสอน</p> <p>111. มีการจัดตั้งสโมสรนักศึกษาและกำหนดกฎระเบียบสโมสร เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงาน</p>

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ
	<p>41. การจัดทำแผนงาน โครงการ การพัฒนานักศึกษา ด้านการศึกษา ทักษะชีวิต คุณธรรม จริยธรรม การบริการวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม</p>	<p>112. มีการจัดบุคลากรรับผิดชอบการดำเนินงาน</p> <p>113. มีการจัดหาและจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนานักศึกษา</p> <p>114. มีการจัดทำแผนงาน การพัฒนานักศึกษาและการดำเนินการตามแผน</p> <p>115. มีการวางแผน โครงการ กิจกรรม เพื่อพัฒนานักศึกษาด้าน การศึกษา การพัฒนาจิตใจ จิตวิญญาณ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ความเป็นนักประชาธิปไตย รู้จักหารายได้ด้วยตนเอง ทักษะในการแก้ปัญหาและการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข การอุทิศตนและการบริการเชิงวิชาชีพเพื่อสังคม</p> <p>116. มีการสนับสนุนการจัดโครงการกิจกรรมด้านต่าง ๆ ใน การพัฒนานักศึกษา ด้วยการ จัดสรรทรัพยากรการเงิน และ ทรัพยากรอื่นเพื่อการดำเนินการตามแผน</p>

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ
<p>5. การวิจัยและผลงานวิชาการอื่น</p> <p>5.1 การผลิตผลงานการวิจัย</p>	<p>42. ระบบการให้คำปรึกษาและแนะแนว</p> <p>43. การกำหนดนโยบายและแผนงานด้านการวิจัย การดำเนินงานตามแผน และการประเมินผลการดำเนินงาน</p> <p>44. การกำหนดนโยบายและแผนงานการผลิต ผลงานวิชาการอื่น ๆ การดำเนินงานตามแผนและการประเมินผลการดำเนินงาน</p>	<p>117. มีการประเมินผลการดำเนินงานและนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนงานโครงการเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติต่อไป</p> <p>118. มีอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความรู้ ความสามารถเพื่อให้บริการด้านการให้คำปรึกษาและการแนะแนว</p> <p>119. มีการจัดช่วงเวลา สถานที่ ที่มีบรรยากาศเหมาะสมเพื่อการบริการ</p> <p>120. มีการบันทึก จัดเก็บข้อมูลการปรึกษา</p> <p>121. มีนโยบายชัดเจนและมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัย</p> <p>122. มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถทำการวิจัย</p> <p>123. มีการสนับสนุนด้านทรัพยากร โอกาส และการเผยแพร่งานวิจัย</p> <p>124. อาจารย์และหรือบุคลากรอื่นมีผลงานวิจัย 3 ปีต่อ 1 เรื่อง อาจเป็นงานวิจัยเดี่ยวหรือร่วมวิจัยก็ได้</p>

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ
<p>5.2 การผลิตผลงานวิชาการ อื่น</p> <p>6. การบริการวิชาการแก่ สังคม</p>	<p>45. การส่งเสริมสนับสนุนให้ บุคลากรผลิตผลงานวิชาการที่ เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนการ สอน และวิชาชีพ และมีการ เผยแพร่ชิ้นงาน</p>	<p>125. มีนโยบายชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายของ มหาวิทยาลัย / วิทยาลัย</p> <p>126. อาจารย์และหรือบุคลากร อื่นเขียนบทความ ปีละ 1 เรื่อง เป็นอย่างน้อยและได้รับการ ตีพิมพ์ในวารสาร บทความทาง วิชาการในการประชุมในระดับ มหาวิทยาลัย / วิทยาลัย หรือ ระดับท้องถิ่น หรือระดับประเทศ หรือระดับนานาชาติ</p> <p>127. มีการสนับสนุน งบประมาณการเงินหรือ ทรัพยากรอื่น เพื่อผลิตผลงานที่ เป็นตำรา หนังสือ เอกสารคำ สอน เอกสารประกอบการสอน การทำบันทึกการสอน การผลิต บทความทางวิชาการ การผลิต สื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ</p> <p>128. มีการจัดสรรทรัพยากร ต่าง ๆ เพื่อการสนับสนุนการ ผลิต</p> <p>129. มีการสนับสนุน การ เผยแพร่ชิ้นงานสู่สาธารณะ</p>

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ
6.1 แผนงาน / โครงการ	46. การกำหนดแผนงาน โครงการ เพื่อบริการวิชาการแก่ สังคม	130. มีการจัดตั้งหน่วยงานหรือ คณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบ การจัดทำแผนงาน โครงการ ระดับคณะ 131. มีการนำเอาปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ของ สถาบันมาเป็นกรอบแนวทางใน การจัดทำแผนงาน โครงการ 132. มีการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการดำเนินงานบรรลุไว้ใน แผนโครงการ
6.2 การดำเนินงานและการ ประเมินผล	47. การนำแผนงาน โครงการ มาดำเนินงานเพื่อบริการ วิชาการแก่สังคมและการ ประเมินผลการดำเนินงาน	133. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ อาจารย์ บุคลากรอื่น และ นักศึกษามีส่วนร่วมในโครงการ บริการวิชาการแก่สังคม โดยการ สนับสนุนด้านทรัพยากรการเงิน และทรัพยากรอื่น 134. มีการประเมินผลการ ดำเนินงานบริการวิชาการแก่ สังคมอย่างสม่ำเสมอ 135. มีการนำผลการประเมินมา เป็นแนวทางการจัดทำแผนงาน โครงการในครั้งต่อไป
7. การทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม		
7.1 แผนงาน / โครงการ	48. การกำหนดแผนงาน โครงการเพื่อการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม	136. มีการจัดตั้งหน่วยงานหรือ คณะกรรมการรับผิดชอบการ จัดทำแผนงาน โครงการ

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ
<p>7.2 การดำเนินงานและการประเมินผล</p>	<p>49. การนำแผนงาน โครงการมาดำเนินงานเพื่อการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม และประเมินผล การดำเนินงาน</p>	<p>137. มีการนำเอาปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ สถาบัน มาเป็นกรอบแนวทางในการ จัดทำแผนงานโครงการ</p> <p>138. มีการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการดำเนินงานบรรจุไว้ใน แผนโครงการ</p> <p>139. มีการสนับสนุนการพัฒนา ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมให้ เกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยอาจจัด กิจกรรมร่วมกับ ชุมชน หรือหน่วยงานอื่นเพื่อการ ทำนุบำรุงศิลป วัฒนธรรม</p> <p>140. มีการพัฒนาบุคลากรและ สนับสนุน ให้การดำเนินงานมี ศักยภาพ</p> <p>141. มีการประเมินผลการ ดำเนินงานและนำผลมาใช้ ปรับปรุงแผนงาน โครงการ</p>
<p>8. ระบบการประกันคุณภาพ</p> <p>8.1 การดำเนินการเพื่อการ จัดระบบ</p>	<p>50. การกำหนดขั้นตอนการ ทำงานเพื่อจัดระบบการประกัน คุณภาพ</p>	<p>142. มีการกำหนดโครงสร้าง ของระบบงานที่เอื้อต่อความ คล่องตัวในการทำงาน</p>

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ
8.2 การพัฒนาและการบริหารระบบ	51. การจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายใน	<p>143. มีการกำหนดนโยบายขอบเขตภารกิจ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรในหน่วยงานหรือคณะกรรมการที่ดำเนินการด้านการประกันคุณภาพของคณะโดยให้สอดคล้องกับกรอบของมหาวิทยาลัย / วิทยาลัย</p> <p>144. มีการจัดตั้งคณะทำงานที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานตามขอบเขตงานที่รับผิดชอบ</p> <p>145. มีการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการประกันคุณภาพของคณะ</p> <p>146. มีการกำหนดระบบการประกันคุณภาพภายในของสถาบันที่สามารถปฏิบัติได้</p> <p>147. มีการกำหนดกระบวนการและการทำงานในการควบคุมคุณภาพของคณะ</p> <p>148. มีการกำหนดกระบวนการตรวจสอบและการทำงานในการตรวจสอบคุณภาพ</p> <p>149. มีการกำหนดกระบวนการและการทำงานในการประเมินคุณภาพ</p> <p>150. มีการกำหนดรูปแบบการประเมินตนเองของคณะ</p>

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ
<p>9. ความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกและผู้ใช้ผลผลิตของคณะ</p> <p>9.1 ความสัมพันธ์กับสมาคมวิชาชีพสมาคมศิษย์เก่าและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ</p>	<p>52. การเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพจากหน่วยงานภายนอก</p> <p>53. การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี การสร้างความร่วมมือ เพื่อประโยชน์ร่วมกันและสร้างพลังวิชาชีพ</p>	<p>151. เปิดโอกาสให้ผู้ให้ผลผลิตของสถาบันและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพผลผลิต</p> <p>152. มีการเตรียมความพร้อมด้านเอกสารที่เกี่ยวข้อง</p> <p>153. สร้างความเข้าใจแก่อาจารย์และบุคลากรอื่นให้มีทัศนคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพจากภายนอก</p> <p>154. มีการประชาสัมพันธ์ผลการประเมินคุณภาพ</p> <p>155. มีการส่งเสริมให้อาจารย์ทุกคนเป็นสมาชิกสมาคมพยาบาล และสมาคมพยาบาลทั้งภายในและหรือภายนอกประเทศ และสมาชิกสมาคมศิษย์เก่าของสถาบัน</p> <p>156. มีการสนับสนุนให้อาจารย์และนักศึกษาร่วมมือในการจัดหรือร่วมจัดหรือการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่สมาคมศิษย์เก่าและองค์กรวิชาชีพและหรือหน่วยงานอื่นได้ร้องขอ</p>

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ
<p>9.2 ความสัมพันธ์กับผู้ใช้ ผลผลิต สถาบันและหน่วยงาน อื่นในสังคม ชุมชนทั้งภาครัฐ เอกชน ภายในและภายนอก ประเทศ</p> <p>10. ผลผลิตของสถาบัน</p> <p>10.1 ลักษณะบัณฑิตและ ความสำเร็จของบัณฑิต</p>	<p>54. การสร้างความร่วมมือกับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับ วิชาชีพ ทั้งภาครัฐและเอกชน ภายในและภายนอกประเทศ ใน การจัดโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน</p> <p>55. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีใน เชิงรุกกับผู้ใช้ผลผลิตคณะ</p> <p>56. การสร้างความร่วมมือกับ หน่วยงานอื่นในสังคม ชุมชน ทั้ง ภาครัฐ เอกชน ภายในและ ภายนอกประเทศในการ เลือกอันวยผลประโยชน์ซึ่งกัน และกัน</p> <p>57. การติดตามลักษณะบัณฑิต และการประสบความสำเร็จของ บัณฑิต</p>	<p>157. มีสัมพันธภาพที่ดีอย่างต่อเนื่อง กับหน่วยงานที่เป็นแหล่งฝึก ปฏิบัติงานของนักศึกษา</p> <p>158. มีการร่วมกันจัดกิจกรรม การให้ ความรู้ความเข้าใจและให้บริการด้าน สุขภาพอนามัย การดูแลสุขภาพ การ ป้องกันโรค และส่งเสริมสุขภาพ</p> <p>159. มีการร่วมมือกันจัดโครงการ เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการ พยาบาลทั้งด้านพยาบาลศาสตร์ ศึกษาและการปฏิบัติการบริการ พยาบาล</p> <p>160. มีการเปิดโอกาสให้ผู้ใช้ผลผลิต ของคณะได้เข้ามามีส่วนร่วมกำหนด ลักษณะบัณฑิต หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การ ประเมินผล และการนำบัณฑิตสู่การ ทำงาน</p> <p>161. มีการแลกเปลี่ยนบุคลากรเพื่อ การเป็นวิทยากร</p> <p>162. มีการร่วมมือกันจัดโครงการ กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม</p> <p>163. มีการติดตามผลการสอบ ขึ้นทะเบียนเพื่อรับใบประกอบ วิชาชีพของบัณฑิต</p>

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ
10.2 ผลงานการวิจัย ผลงานวิชาการอื่นหรือนวัตกรรม	58. การรวบรวมผลงานการวิจัย ผลงานวิชาการอื่นหรือนวัตกรรม	<p>164. มีการสำรวจการมีงานทำ และลักษณะงานที่ปฏิบัติของบัณฑิตและมีการติดตามศึกษา ลักษณะบัณฑิตด้านการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจากผู้ใช้บัณฑิต</p> <p>165. มีการศึกษาการนำความรู้เชิงวิชาชีพไปให้บริการแก่สังคม</p> <p>166. มีการศึกษาความสำเร็จในการประกอบอาชีพของบัณฑิต</p> <p>167. มีการสำรวจและรวบรวมผลงาน การวิจัย ตำรา หนังสือ ซึ่งเป็นการแต่ง แปล เรียบเรียง หรือบทความทางวิชาการ ชิ้นงานประดิษฐ์ที่คิดค้นขึ้นของอาจารย์และบุคลากรอื่น</p> <p>168. มีการสนับสนุนให้มีการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานการวิจัย ผลงานวิชาการอื่นและนวัตกรรม และนำผลงานนั้นมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน และวิชาชีพ</p>

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ
10.3 ผลงานด้านบริการ วิชาการแก่สังคม	59. ผลงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์ ต่อชุมชน และสังคม เกี่ยวกับ สุขภาพอนามัย	169. มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับ สุขภาพอนามัย การให้บริการ พยาบาลด้านการดูแล การช่วย รักษา การป้องกันโรค การ ส่งเสริมสุขภาพโดยการสอน การให้คำแนะนำ การแสดง นิทรรศการ การออกค่ายอาสา การออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ การรณรงค์เกี่ยวกับสุขภาพ อนามัย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของ ประชาชนสังคม ชุมชน
10.4 ผลงานด้านการทำนุ บำรุงศิลปวัฒนธรรม	60. การตระหนักถึงความสำคัญ และดำรงรักษาไว้ซึ่ง ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมอันดีงาม	170. อาจารย์ บุคลากรอื่นและ นักศึกษาร่วมกันทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมและดำรงไว้ซึ่ง วัฒนธรรมอันดีงาม มีการรักษา ขนบธรรมเนียมประเพณีของ ชาติ และสถาบันการ เคารพผู้ อาวุโส การแสดงความกตัญญู กตเวทิตาคุณ การแสดงกริยา วาจา มารยาทที่ดีงามเหมาะสม
11. การเป็นประจักษ์พยาน ที่ดีแก่สถาบันและการสร้าง ชื่อเสียงให้แก่ของสถาบัน 11.1 นักศึกษา	61. การมีพฤติกรรมที่แสดงถึง การเป็นคนดี คนเก่ง คนที่มี ความสามารถของนักศึกษา	171. มีนักศึกษาที่มีพฤติกรรมที่ แสดงถึงการเป็นคนดี มี คุณธรรม จริยธรรม อุทิศตน พร้อมในการให้การช่วยเหลือ บริการด้านสุขภาพ

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ
11.2 อาจารย์และบุคลากรอื่น	62. การมีพฤติกรรมที่แสดงถึงการเป็นคนดี คนเก่ง คนที่มีความสามารถในเชิงวิชาการ มีผลงานดีเด่นในเชิงวิชาการของอาจารย์ และบุคลากรอื่น	<p>172. มีความฉลาด มีไหวพริบ ปฏิภาณดีในการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการบริการสุขภาพ</p> <p>173. เมื่อจบหลักสูตรในแต่ละรุ่นมีผู้สำเร็จการศึกษามีคะแนนระดับเกียรตินิยม</p> <p>174. มีอาจารย์และหรือบุคลากรอื่นที่มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนในกรอบจรรยาบรรณวิชาชีพ</p> <p>175. อาจารย์และหรือบุคลากรอื่นอุทิศตนในการให้บริการ มีความดีและความเก่งเป็นที่ยกย่องของสังคม</p> <p>176. มีผลงานการวิจัย ผลงานเชิงวิชาการหรือนวัตกรรมที่ดีเด่นเป็นที่ยอมรับ และได้รับการเผยแพร่สู่สาธารณะ</p>
11.3 ภาพรวมของสถาบัน	63. สถาบันได้รับการยกย่องชมเชย	<p>177. สถาบันได้รับการยกย่องชมเชยที่บัณฑิตมีความสามารถ ปฏิบัติงานการพยาบาลได้ดี</p> <p>178. มีบัณฑิตที่สร้างชื่อเสียงที่ดีในสังคม</p> <p>179. มีบัณฑิตที่ให้บริการด้านสุขภาพด้วยความมีจิตใจพร้อมให้บริการ</p> <p>180. สถาบันได้รับการยกย่องชมเชยในความร่วมมือที่ให้กับหน่วยงานภายนอก</p>

4.2 การดำเนินการควบคุมคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

การปฏิบัติเพื่อให้เกิดคุณภาพเป็นเรื่องสำคัญลำดับแรกในการประกันคุณภาพและหัวใจสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ คือ

- คุณสมบัติของผู้นำที่มีคุณภาพในองค์กร
- การทำงานเป็นทีมเพื่อการปรับปรุงคุณภาพ
- การสร้างกำหนดเกณฑ์/ดัชนีของคุณภาพ
- การตรวจสอบควบคุมคุณภาพ และปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
- การเปิดเผยและแจ้งต่อสาธารณะ

การตรวจสอบควบคุมคุณภาพ และการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เป็นเรื่องที่สำคัญที่จะรักษาคุณภาพไว้ได้

ทฤษฎีทางการบริหารหลายรูปแบบให้ความสำคัญในเรื่องภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมในการทำงาน การติดต่อสื่อสาร การมีจิตสำนึก และเห็นคุณค่าที่จะมุ่งปฏิบัติเพื่อคุณภาพงาน และการร่วมกันทำงานเป็นทีม ผู้ศึกษาจึงนำแนวคิดเหล่านี้มาใช้เป็นสิ่งที่สนับสนุนในการดำเนินการให้เกิดคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วยผู้นำและภาวะผู้นำ (Leader and Leadership) เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) การมีส่วนร่วม (Participation) การนิเทศ (Supervision) การติดต่อสื่อสาร (Communication) พลังจิตสำนึก (Awareness) การทำงานเป็นทีม (Teamwork) และการใช้กลยุทธ์ (Strategy)

4.3 การจัดทำรายงานการศึกษาตนเอง

สถาบันจัดทำรายงานการศึกษาตนเอง (Self Study Report) เพื่อการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในโดยสถาบันเอง ลักษณะของรายงาน สถาบันกำหนดขึ้น และควรมีส่วนประกอบในรายงาน 3 ส่วน คือส่วนนำ ส่วนเนื้อหา และภาคผนวก ในการจัดทำรายงานการศึกษาตนเองนี้จะอยู่ในขั้นตอนของการควบคุมคุณภาพ

5. การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพภายใน

การตรวจสอบคุณภาพภายใน เป็นการตรวจสอบโดยคณะกรรมการตรวจสอบที่สถาบันตั้งขึ้นเป็นการตรวจสอบที่กระทำกันเองในสถาบัน

5.1 การตรวจสอบและการจัดทำรายงานการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบที่ได้รับการแต่งตั้งจัดทำรายงานการตรวจสอบและเกณฑ์รายการตรวจสอบยึดถือตามดัชนีแต่ละองค์ประกอบเป็นหลัก ซึ่งแสดงไว้แล้วในเรื่องการควบคุมคุณภาพ

การจัดทำรายงานการตรวจสอบกระทำได้นี้

- 1) ใช้ตารางที่ 1 ต่อไปนี้เพื่อการตรวจสอบโดย
 - ระบุจำนวนข้อจากรายการตรวจสอบของแต่ละดัชนี และแต่ละองค์ประกอบที่มีและไม่มี
 - ระบุสิ่งที่มีและดีแล้ว ให้ปฏิบัติต่อไปและระบุสิ่งที่ยังไม่มีในรายการตรวจสอบเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ ปรับปรุงแก้ไข
 - ให้ข้อเสนอแนะอื่นที่ได้พบขณะทำการตรวจสอบเพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพ

ตารางที่ 1 ตารางการตรวจสอบตามดัชนีและรายการตรวจสอบ

องค์ประกอบ		การตรวจสอบ				รวมจำนวนรายการที่มีในแต่ละดัชนี	สิ่งที่ใช้ในการตรวจสอบเอกสาร สัมภาษณ์ สังเกต อื่น ๆ
หลัก	ย่อย	ลำดับดัชนี	ลำดับรายการตรวจสอบ	ผลปฏิบัติ			
				มี	ไม่มี		
1	1.1 (1)	1	1	/		2	เอกสาร
			2	/			เอกสาร
			3	/			เอกสาร
		2	4	/		1	สัมภาษณ์

- 2) นำผลการตรวจสอบมาจัดทำรายงานการตรวจสอบโดยจัดทำรายละเอียดของการตรวจสอบให้ครอบคลุมดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตารางการตรวจสอบคุณภาพคณะตามองค์ประกอบของคุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบ		การตรวจสอบ				สิ่งที่ใช้ในการตรวจสอบเอกสาร หลักฐานอ้างอิง	ข้อเสนอแนะ
หลัก	ย่อย	ลำดับดัชนี	รายการตรวจสอบ		ปฏิบัติ (ร้อยละ)		
			แต่ละดัชนี	ปฏิบัติ			
1	1.1	1	3	2	66	เอกสาร เอกสารและ สัมภาษณ์ อาจารย์	ควรปฏิบัติให้ครบ
		2	1	1	100		

3) เมื่อมีการตรวจสอบตามรายการตรวจสอบและมีจำนวนรายการที่มี หรือที่ได้ปฏิบัติในแต่ละดัชนีแล้ว (ดูจากแบบตรวจสอบ) ให้แปลงค่าจำนวนที่ได้ปฏิบัติหรือที่มีนั้นเป็นค่าร้อยละในดัชนีนั้น ๆ

4) นำค่าร้อยละในแต่ละดัชนีมาหาค่าเฉลี่ยร้อยละจากจำนวนดัชนีทั้งหมด จะได้ค่าเฉลี่ยร้อยละสรุปเป็นผลของการประเมิน (ดังตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ตารางการประเมินจากการตรวจสอบคุณภาพภายใน

องค์ประกอบ		รายการประเมิน			
หลัก	ย่อย	ลำดับดัชนี	จำนวนรายการ		ค่าเฉลี่ยร้อยละ แต่ละดัชนี
			แต่ละดัชนี	ปฏิบัติ	
1	1.1 (1)	1	3	2	66
		2	1	1	100
	1.2 (2)	3	2	1	50
		4	1	1	100
		5	2	2	100
		6	2	2	100
รวม		63			86

5) เทียบค่าเฉลี่ยร้อยละที่เป็นผลของการประเมินนั้นให้เป็นระดับดีมาก ดี พอใช้ หรือควรปรับปรุง ดังนี้

4 = ระดับดีมาก หมายถึง มีการดำเนินการตามรายการตรวจสอบที่ระบุไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

3 = ระดับดี หมายถึง มีการดำเนินการตามรายการตรวจสอบที่ระบุไว้ร้อยละ 70 – 79

2 = ระดับพอใช้ หมายถึง ระดับผ่านซึ่งมีการดำเนินการตามรายการตรวจสอบที่ระบุไว้ร้อยละ 60 – 69

1 = ระดับปรับปรุง หมายถึง ระดับไม่ผ่าน ซึ่งมีการดำเนินการตามรายการตรวจสอบที่ระบุไว้ต่ำกว่าร้อยละ 60

รายงานการตรวจสอบอาจจัดทำเป็นรูปเล่มเชิงบรรยาย และมีการจัดทำตารางประกอบเพื่อความชัดเจนและเข้าใจง่าย

5.2 การเขียนรายงานการตรวจสอบและการประเมิน

รายงานผลการตรวจสอบและการประเมินคุณภาพภายใน อาจเขียนโดยแบ่งส่วนการรายงานเป็น 3 ส่วนดังนี้

- 1) ส่วนนำ ประกอบด้วย
 - คำนำ
 - สารบัญและ
 - รายละเอียดของสารบัญ ได้แก่ ชื่อสถาบัน ที่ตั้ง ผู้รับผิดชอบระบบการประกันคุณภาพ ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์หรือนโยบายการประกันคุณภาพ
- 2) ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย
 - รูปแบบของระบบ กระบวนการในระบบ การประกันคุณภาพ
 - ผลการตรวจสอบตามองค์ประกอบ ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ และจากรายการตรวจสอบ
 - รายการในองค์ประกอบ และดัชนีบ่งชี้คุณภาพที่ไม่ได้ดำเนินการ ไม่เป็นไปตามที่ระบุไว้ เห็นควรให้แก้ไขปรับปรุง
- 3) ส่วนวิเคราะห์ ประกอบด้วย ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ และความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพ จุดแข็งหรือจุดเด่น จุดอ่อนหรือจุดด้อย

การประเมินคุณภาพในภาพรวมของสถาบัน เป็นการประเมินโดยคณะกรรมการที่สถาบันแต่งตั้งขึ้นเอง อาจเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นกรรมการด้วยก็ได้ การประเมินคุณภาพกระทำเพื่อสถาบันจะได้รับทราบ และมีความเข้าใจถึงศักยภาพของสถาบัน และผลการประเมินนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อสถาบันในการปรับปรุงคุณภาพได้ตรงจุด ซึ่งจะทำให้สถาบันมีความเจริญขึ้น และรักษาคุณภาพไว้ได้ตลอดไป

6. การปรับปรุงคุณภาพและการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายนอก

6.1 การปรับปรุงคุณภาพและการเตรียมความพร้อม

หลังการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในแล้ว สถาบันทำการศึกษารายงานการตรวจสอบและการประเมินคุณภาพของคณะกรรมการการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน จัดเรียงลำดับในสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง และเรียงลำดับส่วนดี ส่วนที่เป็นจุดแข็งของสถาบันได้ จากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง และปฏิบัติการต่อเนื่องเพื่อรักษาจุดแข็งไว้และเสริมให้มีความแข็งแกร่งยิ่งขึ้น ปฏิบัติจนมีคุณภาพมาตรฐานพร้อมที่จะขอรับการประเมินคุณภาพจากภายนอก

การเตรียมความพร้อมควรคำนึงถึงขั้นตอนการตรวจสอบ ตรวจสอบเยี่ยมจากภายนอก เพื่อ

เตรียมการไว้ล่วงหน้า รวมทั้งการเตรียมความพร้อมด้านเอกสาร

1) ก่อนการตรวจสอบ

- **การเตรียมตัวของสถาบันการศึกษา** คณะบดีควรทำความเข้าใจกับคู่มือการตรวจสอบ และรายงานตนเอง (Self Study Report) ตลอดจนเอกสาร หลักฐานอื่น ๆ ศึกษาประเด็นต่าง ๆ ในเอกสาร โดยเฉพาะจุดอ่อน-แข็ง และเตรียมงานร่วมกับคณาจารย์การประกันคุณภาพ คณาจารย์ และบุคลากรอื่น

- **การเตรียมตัวของคณาจารย์ บุคลากรอื่น และผู้บริหาร** ประธานคณะ กรรมการประกันคุณภาพจัดเตรียมตารางการพบปะระหว่างคณะผู้ตรวจสอบจากภายนอกกับคณะอาจารย์ บุคลากรอื่น ๆ และผู้บริหาร เพื่อตอบคำถามข้อสงสัยและอาจนำคณะผู้ตรวจสอบไปดูงาน การสอน งานวิจัย งานบริการวิชาการด้วย ควรมีการเตรียมการให้โอกาสทุกคนได้ข้อมูลจริงและให้ทุกคนรู้สึกในทางบวกต่อกระบวนการตรวจสอบ

2) ระหว่างการตรวจสอบ

สถาบันการศึกษาสามารถชี้ให้คณะผู้ตรวจสอบได้รู้ถึงจุดเน้นของตน หรือชี้ในในเรื่องที่น่าสนใจ หรือข้อมูลที่คิดว่าสำคัญ ให้โอกาสกับทุกคน (อาจารย์ บุคลากรอื่น ผู้บริหาร นักศึกษา) ได้มีโอกาสพูดถึงงานของตน หากคณะผู้ตรวจสอบได้ข้อมูลต่าง ๆ มากเท่าไรก็ยิ่งทำให้สามารถประเมินสถาบันการศึกษา และอภิปรายข้อพิจารณาวินิจฉัยได้ถูกต้องเหมาะสมมากขึ้น

3) หลังการตรวจสอบ

หน่วยงานการศึกษาจะได้รับผลการตรวจสอบจากคณะผู้ตรวจสอบในวันสุดท้ายของการตรวจสอบ และสามารถชี้แจง อธิบายให้ข้อมูลเพิ่มเติมจากข้อสรุป อีกทั้งสามารถร่วมวางแผนการแก้ไข ปรับปรุง เสริมจุดอ่อน-แข็งที่ได้จากการตรวจสอบ

6.2 การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง

หลังจากที่ได้มีการศึกษาตนเองแล้ว กิจกรรมที่สำคัญที่คณะต้องกระทำคือ การจัดทำรายงานการศึกษาตนเอง (Self Assessment Report – SAR) ซึ่งมีแนวทางการจัดทำดังต่อไปนี้

- 1) **หลักสำคัญในการศึกษาตนเอง** หลักสำคัญมีดังนี้ จัดให้มีผู้รับผิดชอบ มีการวางแผนปฏิบัติให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีการเก็บรวบรวมข้อมูล มีทรัพยากรสนับสนุนการปฏิบัติงานเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และเขียนรายงาน มีการบูรณาการสังเคราะห์ข้อมูล ทำให้เห็นจุดอ่อนจุดแข็งของสถาบัน การศึกษาตนเองควรทำเป็นกระบวนการต่อเนื่อง

- 2) **การเขียนรายงานการประเมินตนเอง** การเขียนรายงานควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

- **วัตถุประสงค์** ของการจัดทำเพื่อการตรวจสอบจากภายนอก จึงต้องมีรายงานที่ชัดเจนในเรื่ององค์ประกอบและดัชนีชี้คุณภาพ ความสอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน หรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นำไปปฏิบัติได้ รวมทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบและกลไกต่าง ๆ

- **ส่วนประกอบของรายงาน** ซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญคือ (1) ส่วนนำ (2) ส่วนสาระ (3) ส่วนสรุป (4) ส่วนข้อมูลประกอบ

ส่วนนำ ประกอบด้วย

- ประวัติ ความเป็นมา ปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ วัตถุประสงค์
- โครงสร้างการบริหาร
- ภารกิจหลักที่สถาบันเน้นในการประกันคุณภาพ

ส่วนสาระ ส่วนนี้ครอบคลุมองค์ประกอบ 11 ด้าน ได้แก่

- ปรัชญา / ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และแผนงาน
- โครงสร้างการปกครองดูแลกำกับสถาบันและการบริหารจัดการ
- การเงินและงบประมาณ และทรัพยากรอื่น
- การผลิตบัณฑิต
- การวิจัย ผลงานวิชาการอื่นหรือนวัตกรรม
- การบริการวิชาการแก่สังคม
- การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
- ระบบการประกันคุณภาพ
- ความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกและผู้ใช้ผลผลิตสถาบัน
- ผลผลิตของสถาบัน
- การเป็นประจักษ์พยานที่ดีแก่สถาบัน และการสร้างชื่อเสียงให้แก่สถาบัน

การเขียนส่วนนี้บรรยายให้เห็นว่าสถาบันมีมาตรการในการประกันคุณภาพแต่ละองค์ประกอบอย่างไร ทั้งองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย อธิบายให้เห็นถึงระบบการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน

ส่วนสรุป ประกอบด้วย

- สรุปประสิทธิผลขององค์ประกอบแต่ละด้าน
- ระบุจุดอ่อนจุดแข็ง
- ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

ภาคผนวก ประกอบด้วยเอกสารเพิ่มเติม

- เอกสารที่เกี่ยวข้อง
- สถิติข้อมูล
- รายชื่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ
- เอกสารอื่นที่ใช้เป็นหลักฐานประกอบ

7. การประกันคุณภาพภายนอก

ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพจากภายนอกสรุปได้ดังนี้

1. การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบ คณะกรรมการตรวจสอบประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและผ่านการฝึกอบรม จำนวน 3-5 คน ซึ่งในจำนวนนี้จะมี ประธาน 1 คน และเลขานุการ 1 คน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

2. ศึกษา SAR และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3. พิจารณาและทำความเข้าใจปรัชญา เป้าหมาย ปณิธาน ที่เขียนไว้

4. พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อ 1 กับคุณภาพที่ประกัน

5. พิจารณาระบบและกลไกว่าสอดคล้องตามข้อ 2 และ 3 หรือไม่

6. จากข้อ 3, 4 และ 5 ตั้งประเด็นเพื่อให้ข้อเสนอแนะการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ

7. ศึกษาดัชนีแต่ละองค์ประกอบ แล้วกำหนดคำถาม พร้อมหลักฐานอ้างอิง

(evidences) ที่ต้องการ

8. ประชุมก่อนการตรวจสอบ (pre-meeting) เพื่อการจัดทำแผนการตรวจสอบ ตารางการตรวจสอบ การกำหนดประเด็นการตรวจสอบ การแบ่งหน้าที่ คำถาม การกำหนด evidence การสรุป และการเขียนรายงาน เป็นต้น

9. ดำเนินการตรวจสอบ

10. สรุปแลให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารสถาบัน/คณะวิชา

11. สรุปแลเขียนรายงานต่อหน่วยงานกำกับมาตรฐานคุณภาพสถาบันอุดมศึกษา พร้อมข้อเสนอแนะและผลสรุปการตรวจสอบคุณภาพ

12. ชี้แจงต่อคณะกรรมการการศึกษา

13. สรุปเสนอสาธารณชน

14. ประชุมให้ข้อมูลแก่สถาบันอุดมศึกษา

สำหรับขั้นตอนดังกล่าวข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างหนึ่งเท่านั้น อย่างไรก็ตามขั้นตอนต่าง ๆ กำหนดโดยหน่วยงานภายนอกที่จะมารับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาของสถาบัน ได้แก่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

8. เอกสารที่ต้องจัดทำ

เอกสารที่สถาบันต้องจัดทำเป็นเอกสารเกี่ยวกับด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. คู่มือระบบการประกันคุณภาพของสถาบันซึ่งระบุรายละเอียดเชิงเค้าโครงคู่มือระบบที่ผู้วิจัยได้เสนอไว้

2. ด้านปรัชญา/ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และแผนงาน/โครงการต่าง ๆ

นโยบายคุณภาพ ลักษณะบัณฑิต และลักษณะผลผลิตอื่นของสถาบัน

3. โครงสร้างการปกครองดูแลกำกับสถาบันและการบริหารจัดการ สายงานการบริหาร ของคณะ ภาวะเทียบเกี่ยวกับการบริหารจัดการทั่วไปของคณะ การเข้าสู่ตำแหน่งของผู้บริหาร อาจารย์และบุคลากรอื่น การเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ และการบริหารงานบุคคล ประเภทและ จำนวนบุคลากร

4. ด้านการเงินและงบประมาณ แผนการเงินงบประมาณ การดำเนินการและการประเมิน ตามแผน รายละเอียดของอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดล้อม

5. ด้านการผลิตบัณฑิต ได้แก่ หลักสูตร ข้อมูลอาจารย์ ข้อมูลนักศึกษา ตั้งแต่การรับเข้า จบการศึกษา การลงทะเบียนเรียน ปฏิทินการศึกษา การจัดทำตารางการเรียนการสอน ประมวล รายวิชาในหลักสูตร แผนการเรียนการสอน การวัดประเมินผลการเรียนการสอน แหล่งฝึก ปฏิบัติงานด้านการพยาบาลทั้งในคลินิกและชุมชน รายการหนังสือ ตำรา วารสาร คอมพิวเตอร์ ช่วยการเรียนการสอน และรายการสื่ออื่น ๆ เพื่อการเรียนการสอน เอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมการ พัฒนาศึกษา การปัจฉิมนิเทศ และการสำเร็จการศึกษา

6. แผนงาน/โครงการ การดำเนินการและการประเมินผลเกี่ยวกับการวิจัย การบริการ วิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสถาบัน

7. ด้านการประกันคุณภาพของสถาบันเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบและ การประเมินคุณภาพ การปรับปรุงคุณภาพ รายงานการศึกษาตนเอง

8. ด้านสัมพันธภาพกับหน่วยงานภายนอกทุกหน่วยงาน

9. ผลงานของสถาบันทุกด้าน ทุกชั้นงาน

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนระบบนี้ เป็น ระบบที่ครอบคลุมกิจกรรม กระบวนการทั้งการประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพ ภายนอก การประกันคุณภาพภายใน มุ่งเน้นการประเมินเพื่อปรับปรุงพัฒนาสถาบันให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง และการประกันคุณภาพภายนอกนั้นจะช่วยกระตุ้นให้สถาบันมีความ ต้องการที่จะพัฒนาคุณภาพของตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ และระบบนี้ได้ ผ่านการตรวจสอบด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นนักวิชาการ นักการศึกษา และผู้บริหารมหาวิทยาลัย/วิทยาลัย ซึ่งมีความรู้เป็นอย่างดีในเรื่องการประกัน คุณภาพการศึกษา รวมทั้งได้รับการวิพากษ์วิจารณ์และข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผู้ ปฏิบัติในระดับคณะวิชา ได้แก่ คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ และผู้ปฏิบัติเกี่ยวกับงานการประกัน คุณภาพการศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์ จึงเชื่อว่าระบบการประกันคุณภาพระบบนี้ สถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนจะสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้

ภาคผนวก ข.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

1. แบบสอบถามเรื่องระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
สำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน
2. ขั้นตอนการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเรื่องระบบการประกันคุณภาพของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน
ที่ใช้กับผู้ทรงคุณวุฒิ 17 คน

คำชี้แจง

แบบสอบถาม มี 3 ส่วน

- ส่วนที่ 1** ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2** ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพและการดำเนินการของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน ประกอบด้วย 3 ตอน
- ตอนที่ 1 การดำเนินการของสถาบันเพื่อการใช้ระบบ
- ตอนที่ 2 รูปแบบและกระบวนการในระบบ
- ตอนที่ 3 องค์ประกอบที่สถาบันต้องควบคุมคุณภาพ ดัชนีและรายการตรวจสอบ
- ส่วนที่ 3** ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อระบบการประกันคุณภาพ ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. ประสบการณ์เกี่ยวกับงานการประกันคุณภาพ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. ประสบการณ์อื่น และผลงานดีเด่น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

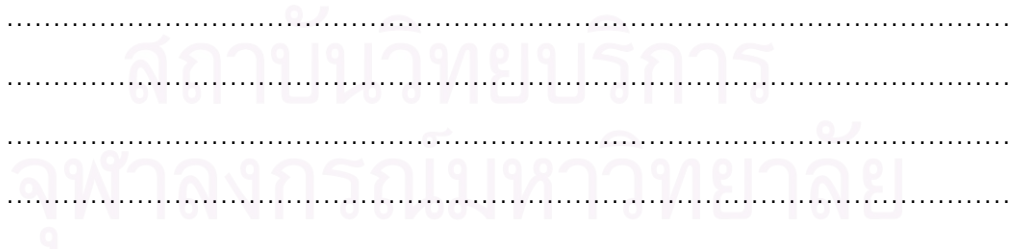
.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพและ
การดำเนินการของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน

คำชี้แจง

1. โปรดตอบข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้อตามความคิดเห็นของท่าน โดยใส่เครื่องหมาย
3 ลงในช่องแสดง **ความเหมาะสม** และ **ความเป็นไปได้** 1 – 4 โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- 4 หมายความว่า ท่านเห็นว่าข้อความนั้นเหมาะสมอย่างยิ่งหรือเป็นไปได้มากที่สุด
- 3 หมายความว่า ท่านเห็นว่าข้อความนั้นเหมาะสมหรือเป็นไปได้มาก
- 2 หมายความว่า ท่านเห็นว่าข้อความนั้นไม่เหมาะสมหรือเป็นไปได้น้อย
- 1 หมายความว่า ท่านเห็นว่าข้อความนั้นไม่เหมาะสมอย่างยิ่งหรือเป็นไปได้น้อยที่สุด

ส่วนช่องสุดท้าย เป็น **ความเห็น / ข้อเสนอแนะ** ท่านโปรดแสดงความคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะเพื่อให้รายละเอียดแต่ละหัวข้อมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2. คำถามปลายเปิดในท้ายตารางของแต่ละตอน ขอให้ท่านได้โปรดให้ข้อคิดเห็น
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อความสมบูรณ์ในแต่ละตอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานของคณะพยาบาลศาสตร์ การ
 กำหนดขอบเขต อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน และหรือคณะกรรมการการประกัน
 คุณภาพ

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความเหมาะสม 1 = ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง 2 = ไม่เหมาะสม 3 = เหมาะสม 4 = เหมาะสมอย่างยิ่ง

ความเป็นไปได้ 1 = เป็นไปได้น้อยที่สุด 2 = เป็นไปได้น้อย 3 = เป็นไปได้มาก 4 = เป็นไปได้มากที่สุด

รายการ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ความเห็น ข้อเสนอแนะ
	4	3	2	1	4	3	2	1	
38. หลังการตรวจสอบ ผู้บริหารและบุคลากรใน คณะสามารถให้ข้อมูลหรือชี้แจงเพิ่มเติมให้มี ความเข้าใจที่ถูกต้องเพื่อนำมาเป็นข้อสรุป ของคณะผู้ตรวจสอบได้									
39. หลังการตรวจสอบ คณะกรรมการประเมิน จากหน่วยงานภายนอกทำการสรุปและ ประเมินสถาบันโดยอาศัยข้อมูลจากการ ตรวจสอบ									
40. เมื่อคณะกรรมการประเมินจากหน่วยงาน ภายนอกประเมินเสร็จแล้ว หน่วยงานที่ พิจารณาให้การรับรองจากภายนอกควร นำเสนอผลการประเมินแก่สถาบันด้วยวาจา และเป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งเสนอ สาธารณชน									

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 องค์ประกอบที่สถาบันต้องควบคุมคุณภาพ ดัชนีและรายการตรวจสอบ

สถาบันต้องควบคุมคุณภาพในองค์ประกอบหลัก 11 องค์ประกอบและองค์ประกอบย่อย 35 องค์ประกอบ ซึ่งจัดรวมเป็น 3 กลุ่ม กล่าวคือ

องค์ประกอบที่ 1 – 3 เป็นองค์ประกอบด้านโครงสร้างการปกครองดูแลกำกับสถาบัน
และการบริหารจัดการ

ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบย่อย

องค์ประกอบที่ 4 – 9 เป็นองค์ประกอบด้านกระบวนการการผลิตของสถาบัน

ประกอบด้วย 18 องค์ประกอบย่อย

องค์ประกอบที่ 10 – 11 เป็นองค์ประกอบด้านผลลัพธ์หรือผลผลิตของสถาบันและผู้ใช้ผลผลิต

ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบย่อย

โปรดให้ความคิดเห็นว่า

- ในแต่ละองค์ประกอบมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในระดับใด
- ดัชนี และรายการตรวจสอบมีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้สอดคล้องกันในแต่ละองค์ประกอบในระดับใด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความเหมาะสม 1 = ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง 2 = ไม่เหมาะสม 3 = เหมาะสม 4 = เหมาะสมอย่างยิ่ง

ความเป็นไปได้ 1 = เป็นไปได้น้อยที่สุด 2 = เป็นไปได้น้อย 3 = เป็นไปได้มาก 4 = เป็นไปได้มากที่สุด

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ความเห็นข้อเสนอแนะ
			4	3	2	1	4	3	2	1	
4.3 การจัดการศึกษา และกระบวนการเรียนการ สอน	30. การจัดระบบการศึกษาที่ ส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ ที่หลากหลายและสอดคล้องกับ ปรัชญา วัตถุประสงค์ของ หลักสูตร 31. กระบวนการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมจุดมุ่งหมายทางการ ศึกษาหลายด้านและคำนึงถึง วุฒิภาวะการเรียนรู้ของผู้เรียน	62. มีระบบการลงทะเบียน เรียนที่ปฏิบัติได้ง่ายและสะดวก แก่ผู้เรียน 63. การจัดโปรแกรมการเรียน การสอนตลอดหลักสูตร สอดคล้องกับปรัชญา วัตถุประสงค์ ของหลักสูตร 64. มีการจัดทำปฏิทิน การศึกษา 65. มีการจัดระบบเครือข่ายการ เรียนการสอนระหว่างคณะกับ หน่วยงานภายนอกทั้งหมด ศึกษาทั่วไปและวิชาเลือก 66. มีการจัดทำรายละเอียดชุด วิชาหรือประมวลรายวิชาทุก รายวิชาในหลักสูตร									

ความเหมาะสม 1 = ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง 2 = ไม่เหมาะสม 3 = เหมาะสม 4 = เหมาะสมอย่างยิ่ง

ความเป็นไปได้ 1 = เป็นไปได้น้อยที่สุด 2 = เป็นไปได้น้อย 3 = เป็นไปได้มาก 4 = เป็นไปได้มากที่สุด

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ความเห็นข้อเสนอแนะ
			4	3	2	1	4	3	2	1	
9. ความสัมพันธ์กับ หน่วยงานภายนอกและผู้ใช้ ผลผลิตของคณะ 9.1 ความสัมพันธ์กับ สมาคมวิชาชีพสมาคมศิษย์ เก่าและหน่วยงานอื่นที่ เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ	56. การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี การสร้างความร่วมมือ เพื่อ ประโยชน์ร่วมกันและสร้างพลัง วิชาชีพ	149. มีการประชาสัมพันธ์ผล การประเมินคุณภาพ 150. มีการส่งเสริมให้อาจารย์ ทุกคนเป็นสมาชิกสภากร พยาบาล และสมาคม พยาบาล ทั้งภายในและ ภายนอกประเทศ และสมาชิก สมาคมศิษย์เก่าของสถาบัน 151. มีการสนับสนุนให้ อาจารย์และนักศึกษาร่วมมือ ในการจัดหรือร่วมจัดหรือการ เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ องค์การวิชาชีพและหน่วยงาน อื่นได้ร้องขอ									

ความเหมาะสม 1 = ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง 2 = ไม่เหมาะสม 3 = เหมาะสม 4 = เหมาะสมอย่างยิ่ง

ความเป็นไปได้ 1 = เป็นไปได้น้อยที่สุด 2 = เป็นไปได้น้อย 3 = เป็นไปได้มาก 4 = เป็นไปได้มากที่สุด

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ความเห็นข้อเสนอแนะ
			4	3	2	1	4	3	2	1	
10.4 ผลงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	64. การตระหนักถึงความสำคัญและดำรงรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมอันดีงาม	166. อาจารย์ บุคลากรอื่นและนักศึกษา ร่วมกันทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงาม มีการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติและสถาบัน การเคารพผู้อาวุโส การแสดงความกตัญญูตเวทิตาคุณ การแสดงกริยาวาจามรยาทที่งดงามเหมาะสม									
11. การเป็นประจักษ์พยานที่ดีแก่สถาบันและมีความมีชื่อเสียงของสถาบัน	65. การมีพฤติกรรมที่แสดงถึงการเป็นคนดี คนเก่ง คนที่มีความสามารถของนักศึกษา	167. มีนักศึกษาที่มีพฤติกรรมที่แสดงถึงการเป็นคนดี มีคุณ-ธรรม จริยธรรม อุทิศตนในการบริการ มีความเก่งกล้าสามารถในด้านการเรียน ความฉลาด ความมีไหวพริบ ปฏิภาณดี และการมีความเป็นเลิศด้านการดนตรี กีฬา									

ความเหมาะสม 1 = ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง 2 = ไม่เหมาะสม 3 = เหมาะสม 4 = เหมาะสมอย่างยิ่ง

ความเป็นไปได้ 1 = เป็นไปได้น้อยที่สุด 2 = เป็นไปได้น้อย 3 = เป็นไปได้มาก 4 = เป็นไปได้มากที่สุด

องค์ประกอบ	ดัชนี	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ความเห็นข้อเสนอแนะ
			4	3	2	1	4	3	2	1	
11.2 อาจารย์และบุคลากรอื่น	66. การมีพฤติกรรมที่แสดงถึงการเป็นคนดี คนเก่ง คนที่มีความสามารถในเชิงวิชาการ มีผลงานดีเด่นในเชิงวิชาการของอาจารย์ และบุคลากรอื่น	168. มีอาจารย์และบุคลากรอื่นที่แสดงออกเชิงพฤติกรรม การเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนในกรอบจรรยาบรรณวิชาชีพ อุทิศตนในการบริการ มีความดีและความเก่งเป็นที่ยกย่องของสังคม 169. มีผลงานการวิจัย ผลงานเชิงวิชาการ และนวัตกรรมที่ดีเด่นเป็นที่ยอมรับ และได้รับการเผยแพร่สู่สาธารณะ									
11.3 ภาพรวมของสถาบัน	67. สถาบันได้รับการยกย่องชมเชย 68. สถาบันเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายในสังคมถึงความมีชื่อเสียงของสถาบันในด้านดี	170. สถาบันได้รับการยกย่องชมเชยในด้านต่าง ๆ 171. มีความเป็นเลิศในด้านต่าง ๆ 172. ชื่อของสถาบันเป็นที่รู้จักแพร่หลายในสังคมทั้งภายในประเทศและหรือภายนอกประเทศ									

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะโดยรวม

ผู้ทรงคุณวุฒิ โปรดให้ความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะอย่างเสรี ทั้งในด้านอุปสรรค ปัญหา ประสบการณ์ และแนวคิดของท่าน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

ขั้นตอนการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่ 2 และการอภิปรายตามประเด็นวิพากษ์วิจารณ์

การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของส่วนที่ 2 ซึ่งเป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิ 17 คน ให้ความคิดเห็นในความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน ที่เป็นระบบต้นแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยนำเสนอเป็นค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในความเหมาะสมและความเป็นไปได้

การนำเสนอตามลำดับรายการของแต่ละตอน ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับการดำเนินการของสถาบันเพื่อการใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับขั้นตอนและกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับองค์ประกอบคุณภาพ ดัชนี และรายการตรวจสอบ

2. การอภิปรายตามประเด็นวิพากษ์วิจารณ์ ตามลำดับดังนี้

2.1 ประเด็นการวิพากษ์วิจารณ์ที่เกี่ยวกับการดำเนินการของสถาบันเพื่อการใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มีการพิจารณาความเหมาะสมความเป็นไปได้ต่อไปนี

- 1) ขั้นตอนการดำเนินการของสถาบัน
- 2) การกำหนดลักษณะบัณฑิต
- 3) การจัดสรรทรัพยากรการเงิน งบประมาณเพื่อการดำเนินงาน
- 4) โครงสร้างการบริหารระบบ
- 5) คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการชุดต่าง ๆ
- 6) ขอบเขตอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการชุดต่าง ๆ
- 7) การจัดประชุมบุคลากรเพื่อให้เข้าใจถึงความจำเป็นต้องมีระบบ และการประชุมเพื่อการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ
- 8) การจัดทำคู่มือระบบ

2.2 ประเด็นการวิพากษ์วิจารณ์ที่เกี่ยวกับขั้นตอนและกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา วิพากษ์วิจารณ์ประเด็นย่อยเกี่ยวกับเรื่องนี้ ดังนี้

- 1) กระบวนการในการประกันคุณภาพ
- 2) กิจกรรมแต่ละกระบวนการ
- 3) ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมและขั้นตอนกระบวนการทั้งระบบ
- 4) ขั้นตอนในกระบวนการทั้งระบบ
- 5) การควบคุมคุณภาพ
- 6) การตรวจสอบและการประเมินคุณภาพภายใน
- 7) การประกันคุณภาพภายนอก

2.3 ประเด็นการวิพากษ์วิจารณ์ที่เกี่ยวกับองค์ประกอบคุณภาพ ดัชนี และรายการตรวจสอบ มีการอภิปรายแต่ละองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ดัชนี และรายการตรวจสอบ เรียงตามลำดับ

ในตอนท้ายได้มีการอภิปรายสรุปถึงความเป็นไปได้ในการที่จะนำระบบนี้มาใช้ในสถานประกอบการศึกษาพยาบาลเอกชนในประเทศไทย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ อดีตรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
มหาวิทยาลัยบูรพา
กรรมการสภาการพยาบาล
2. รองศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร ชิวพิมาย รองศาสตราจารย์ ระดับ 9
คณะศึกษาศาสตร์ และกรรมการประกัน
คุณภาพมหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. นาวาเอกหญิง ดร. สุภัทรา เอื้อวงศ์ ที่ปรึกษากองการศึกษา กรมแพทย์ทหารเรือ
กองทัพเรือ
4. อาจารย์ ดร.สุวรรณา อนุสันติ คณบดี คณะศิลปศาสตร์
วิทยาลัยเซนต์หลุยส์
5. อาจารย์พูนพิลาศ โรจนสุพจน์ อดีตเลขานุการคณะกรรมการ
การประกันคุณภาพ คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยพายัพ และผู้จัดทำรายงาน
การประเมินตนเองระดับคณะ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
สำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนโดยการตอบแบบสอบถาม

1. ดร. ศิริพร ตันติพิบูลวินัย
อธิการวิทยาลัยมิชชัน
กรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษา
ระดับอุดมศึกษา ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและ
ประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)
กรรมการบริหารสมาคม สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่ง
ประเทศไทย
2. ดร. จันทร์จิรา วงษ์ชมทอง
อธิการบดี วิทยาลัยคริสเตียน
อุปนายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย
ประธานคณะกรรมการการประกันคุณภาพ
สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย
3. ดร. มานิต บุญประเสริฐ
รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและวิเทศสัมพันธ์
มหาวิทยาลัยรังสิต
ประธานคณะกรรมการฝ่ายพัฒนาสถาบัน สมาคมสถาบัน
อุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย
กรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษา
ระดับอุดมศึกษา ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและ
ประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)
4. ดร. อุไรพรรณ เจนวานิชยานนท์
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยหัวเฉียว -
เฉลิมพระเกียรติ
5. ดร. พรพรรณ ว. รัตน์อมร
รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนาฯ
มหาวิทยาลัยศรีปทุม

6. ศาสตราจารย์ นายแพทย์ อดุลย์ วีริยเวชกุล คณบดีคณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- กรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพ
การศึกษาระดับอุดมศึกษาของสำนักงานรับรอง
มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)
7. อาจารย์ ฐิติ ฐิติจำเริญพร ผู้อำนวยการสำนักงานประกันคุณภาพ
มหาวิทยาลัยพายัพ
8. ผศ. ดร. ประคิน สุจฉายา ผู้อำนวยการศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
9. อาจารย์ รุจิรา อินทรตุล อดีตคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยพายัพ
- ผู้ประสานงานโครงการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยพายัพ
10. รศ. ดร. วิจิตร ศรีสุพรรณ ประธานคณะกรรมการหลักสูตร
พยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- อดีตรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- อดีตอุปนายกสภาการพยาบาล
11. รศ. ดร. สุจิตรา เหลืองอมร รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ประธานคณะกรรมการการประกันคุณภาพ
การศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

12. รศ. วิภาพร วรหาญ รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
13. รศ. สุนทรี ภาณุทัต รองคณบดีคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี
มหาวิทยาลัยมหิดล
14. รศ. สุปาณี เสนาดีสัย หัวหน้าภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
15. ผศ. ดร. ชนศักดิ์ ป่ายเที่ยง รองคณบดีคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์
รองประธานคณะกรรมการประกันคุณภาพ
คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าพระนครเหนือ
16. ดร. สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ เลขานุการ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
17. ผศ.ดร. กวรรณิการ์ สุวรรณโคต รองคณบดีฝ่ายการพยาบาล คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
อนุกรรมการพิจารณาการรับรองสถาบัน หลักสูตร
วิทยฐานะ ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร และ
วุฒิบัตรในวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของ
สถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของ
สภาการพยาบาล

สถาบันวิจัยประชากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
สำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนโดยการสัมมนา (Connoisseurship)
วันที่ 18 มีนาคม 2544 ณ อาคารคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยมิชชัน

1. ผศ. ปาหนัน บุญ – หลง	คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม
2. อาจารย์อรทิพา ส่องศิริ	รองคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม
3. อาจารย์วัฒณี ปานจินดา	รองคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม
4. รศ.ดร.จริยาวัตร คมพัยค์ษ์	คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
5. อาจารย์พิจิตรา ชัยสิงห์ประสาท	หัวหน้าภาควิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช
กรรมการในคณะกรรมการประกันคุณภาพ
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวฯ
6. ผศ.ดร.อำภาพร พั้ววิไล	คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
7. อาจารย์อรวรรณ อุทัยเสน	คณบดีกิตติคุณ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
8. อาจารย์ศิริอนันต์ จูทะเตมีย์	คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
9. อาจารย์ ดร.นันทพันธ์ ชินล้ำประเสริฐ	รองคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
10. อาจารย์กมลวรรณ พานิชวัฒนา	รองประธานคณะกรรมการ การประกันคุณภาพ
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ

11. รศ.ดร.ประภา ลี้ประสูต
รองอธิการบดีวิทยาลัยเซนต์หลุยส์
รักษาการคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
12. อาจารย์สุดาวัฒน์ สุวาริ
คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเซนต์หลุยส์
13. อาจารย์ศรีสมวงศ์ วรรณศิลป์
หัวหน้าแผนกมาตรฐานการศึกษา วิทยาลัยเซนต์หลุยส์
14. อาจารย์ ดร.เสาวนีย์ กานต์เดชารักษ์ รองอธิการบดีฝ่ายการประกันคุณภาพ วิทยาลัยคริสเตียน
อดีตคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยคริสเตียน
15. อาจารย์หรรษา สุขกาล
รองประธานคณะกรรมการการประกันคุณภาพ
คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยมิชชัน
16. อาจารย์ ดร.ชุติมา ปัญญาพินิจนุกูล รองผู้อำนวยการฝ่ายการประกันคุณภาพ
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพฯ
17. รศ.ดร. สายพิณ เกษมกิจวัฒนา รองศาสตราจารย์ระดับ 8
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้วิจัย

นางจรัสวรรณ มณีแสง เกิดวันที่ 28 ธันวาคม 2490 บิดา ร้อยเอกเจริญ ตันทะสุวรรณะ
มารดา นางวนิดา ตันทะสุวรรณะ ภูมิลำเนาเดิม 543 ถนนสถลมารค อำเภอวารินชำราบ จังหวัด
อุบลราชธานี

ประวัติการทำงาน พ.ศ. 2514 เป็นอาจารย์พยาบาล โรงเรียนพยาบาลโรงพยาบาล
มิชชั่น ปัจจุบันคือ คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยมิชชั่น พ.ศ. 2529 เป็นหัวหน้าภาควิชาพื้นฐาน
ทั่วไปและพื้นฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2530 เป็นรองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัย
มิชชั่น พ.ศ. 2535 เป็นคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยมิชชั่น จนถึงปัจจุบัน

ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2506 จบมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนนารีอนุกุล จังหวัด
อุบลราชธานี พ.ศ. 2508 จบมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเบญจมมหาราช จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2513 จบการศึกษาลัทธิสุตฺรประกาศนียบัตรวิชาการพยาบาล จากโรงเรียนพยาบาลโรง
พยาบาลมิชชั่น พ.ศ. 2514 จบการศึกษาลัทธิสุตฺรประกาศนียบัตรวิชาการผดุงครรภ์จากสถาน
ศึกษาเดียวกัน พ.ศ. 2519 จบการศึกษาระดับปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศึกษา จาก
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2530 จบการศึกษาระดับปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการพยาบาล จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย